

Unusquisque
in se
ipsum
conversus
et in fine
in a pacem
et in
bullam

22

422

N. Inn. 422

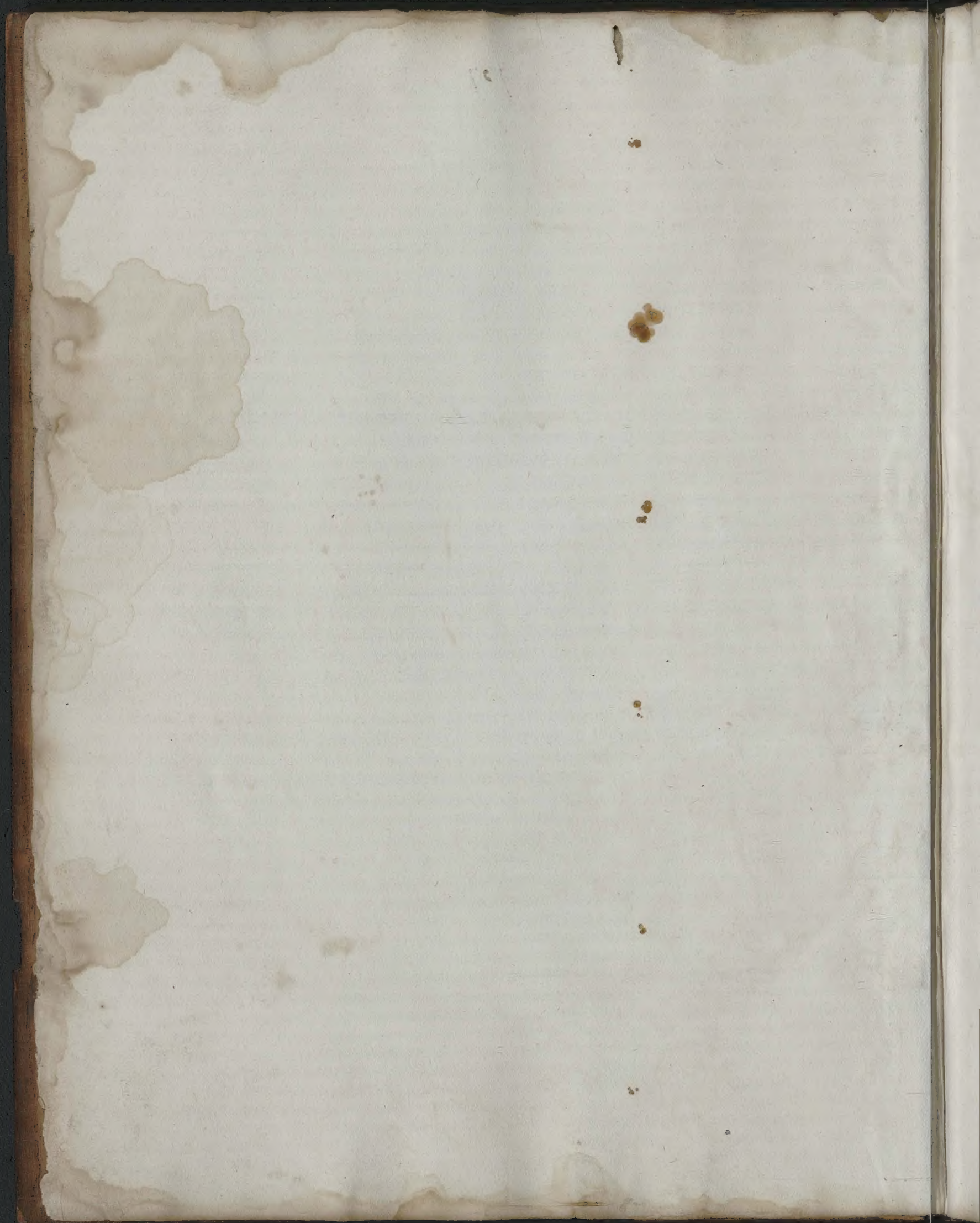
CCIII
20.

equodm

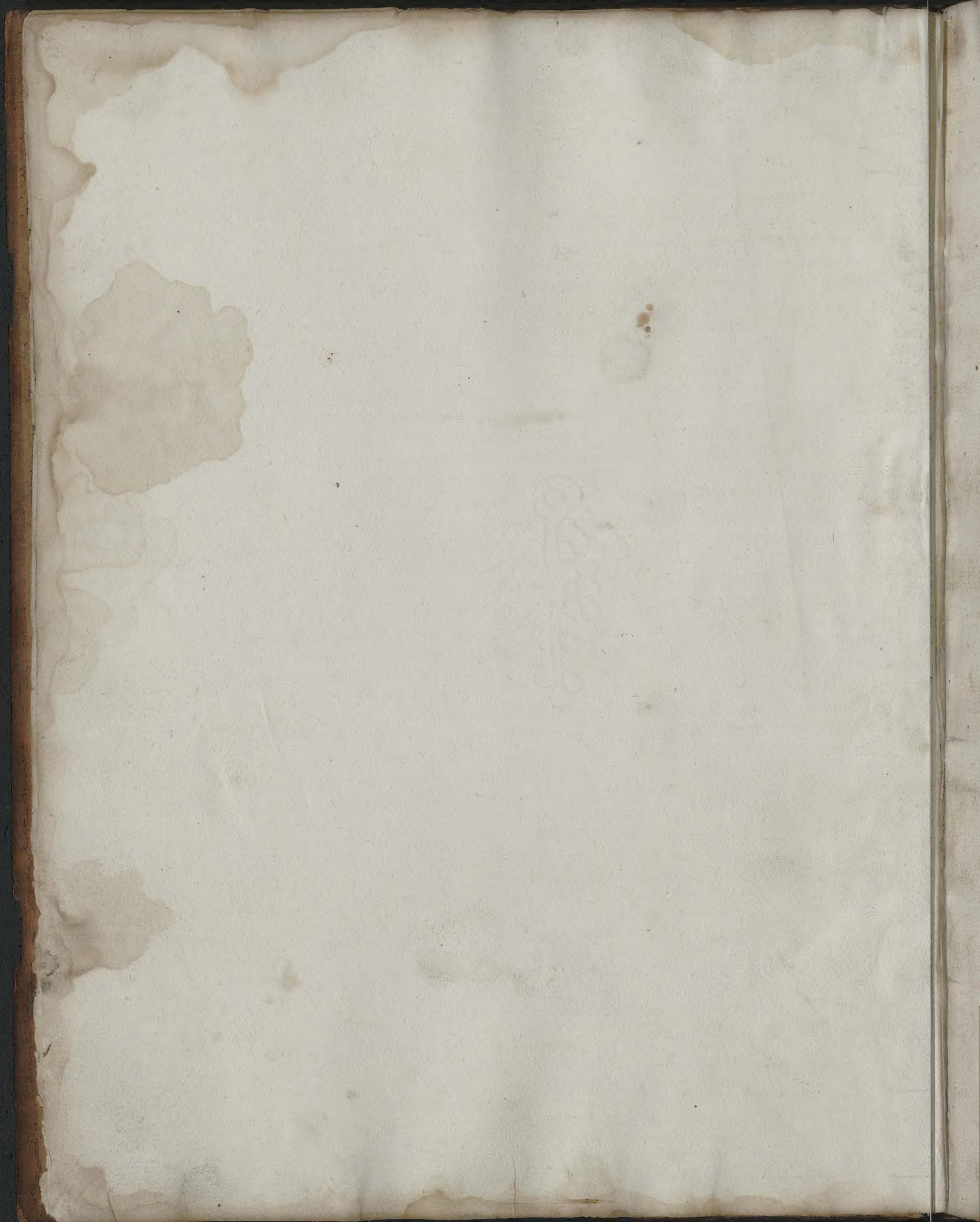
939

1

Treaty. Convent. Basle

3
x
Omnes qui aliquod opus quod velint esse
stabile proponebant construxerunt firmo per se solidum
digne fundamentum. Unde illud sapientem et
sapientia divina declaratur quod domus sua
edificat super petram ut nec in undantibus
pluvio supra exarscentia fluit nec pluviae
venti si praevalent valeant demoliri. Et re-
later marmoreo lapidem forte ne metallo
aut omnino ligni genus vase sit et tamen artifices quod
na patet opus construendum. Foraturus ego ego pe mi
fenebrisque per et domus impudens huius amplissimi ceteris
pro totius huius operis firmissimo fundamento. Quid fir-
mius quid melius. quid ne instans possem eligere
quam quae verbum illius ubi quod est principio apud
domini et deus est ubi. Hoc namque omni scilicet omni lapide
adamantino solidius et fortius quam metallo quod in
celo et terra omnibus creaturis. Quid magis si sit fortis
omnibus per quod facta sunt omnia. Et dicit scriptura
divina in eternum domus permanet ubi tuum. Et quod est celum
et terra transibunt verba autem mea non peribunt. In hoc
ergo validissimo et firmissimo fundamento verbo per ver-
bum et hoc totius operis mei structura consistit et eam
huiusmodi ventorum impulsim fluminum et quancumque ad
necessitatem impetu non timebit. Ecce quid nunc
videtur divina. Ecce quid loquitur verbum per quod facta
sunt omnia. Ita audite vos sacerdotes Luc c xxviii a
in evangelio domini etiam scribitur istud thema. Luc

In ministerio hanc dubio per celebratam quod in
ligentem legitur. formatur ergo deus de homino
animabus aetheris terre et universis volatilibus
celi ad duxit ea ad adam ut videt quid vocaret
ea omne quod vocavit adam animae viventes quod
est nomen eius. Quid hoc misterium. Quidquid deus
animabus aetheris creatis potest nomen imponere sicut
celum vocavit firmamentum et arida terram et con-
gregatos aquas appellavit maria. Aliquid iste
qui dederit animabus omnibus et nunciat omni
divino quodque virtutes potestatemque per eas singula per
nos habet appellare videtur nec nosse defuit neque possit
um qui per adam primum post se presidem instituat

omniq; avaricia eius subiecit p[ro]p[ri]etate potuit certe
deus imponere namque avaritibus sed forte congruentius
sic voluit homine super armanantia oia p[ro]p[ri]etate ut illa
ab homine post deum ip[s]os p[re]sidentem p[ro]p[ri]a nova fortiter
et ille s[un]t p[re]sidentis p[ri]mordia c[on]stituit. **¶** Unde v[er]o m[agis]
hoc m[is]tio nobis per p[ro]p[ri]am allegoriam dem[on]strat brevit[er]
q[uo]d ibi insinuat dicens significant gentes qui salvi
fierent in ecclesia per xpm nomine xpi acceptantes
quod p[ri]us no[n] habebant. Unde p[ro]p[ri]a vocabo p[er] nos
nicos no[n]e altero hec ibi q[uo]d dicit v[er]o p[ro]phetia s[un]t
quod induit s[un]t v[er]ba p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]e h[uius] nomi[n]is ho[m]i[n]is
Imposuimus officiu[m] xpi p[er] sacerdotes erat d[omi]n[u]s corp[us]
manibus baptizant[ur] vni[us] fideles. Nam ut inquit
Jo. Es. Dicit m[agis] li. Reg[is] p[er] h[uius] v[er]ba v[er]ba nec pro
missor[um] remuneratione potui nisi per illos valeamus offi[ci]u[m]
Ipsi em[en]t s[un]t qui n[ost]re sp[irit]uali affectu p[er] h[uius] m[agis]t[er]
baptizant[ur] exequunt[ur] p[er] ip[s]os xpm iudicant[ur] p[er] ip[s]os
co[m]mune dei filio p[er] ip[s]os membra b[eat]i illius capitis
efficiant[ur]. **¶** Nec ille p[ro]p[ri]a ego vni[us] avaricia t[er]re
adduxit deus ad adam ut ab eo co[m]mune post se p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]e designat[ur] no[m]i[n]ib[us] appellat[ur] acciperent
sic et quicunq[ue] ex aiali ad sp[irit]ualen[em] regnacione[m] assu[m]unt
dos ut n[ost]re nomen accipiant sacerdotali p[ro]p[ri]etate quod
fidei populo p[re]sidentem d[omi]n[u]m. **¶** Subet d[omi]n[u]s p[ro]p[ri]etate
velut si dicit v[er]ba themat[ur] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
vos sacerdotibus ut p[er] illos h[uius] m[agis]t[er] m[agis]t[er]
ad op[er]ationem p[er] illos efficiant[ur] b[eat]i illius capitis
membra p[er] illos nomen n[ost]re accipiant[ur] et inbuant[ur]
doctrina salutis et celestiu[m] m[agis]t[er] valeant[ur] co[m]mune ad p[ro]p[ri]a
¶ Et t[un]c deus vni[us]q[ue] d[omi]n[u]s israhelitu[m] p[ro]p[ri]a
in prodigijs et mirabilibus eductu[m] de egyptia
seruitute sibi m[agis]t[er] p[ro]p[ri]a assu[m]unt vni[us] populo
sacerdotu[m] p[ro]p[ri]a atq[ue] eadem sup[er]nu[m] m[agis]t[er] quidam
referunt. **¶** Si difficile inquit et ambiguum apud
te iudicium esse prospexeris p[ro]p[ri]a saguine et saguine
causa et causam lep[er]a et lep[er]a et iudicij m[agis]t[er] p[ro]p[ri]a
videt[ur] v[er]ba v[er]ba surge ascende ad locu[m] quem
degit d[omi]n[u]s deus tuus veni ad sacerdot[um] leuita
g[ra]t[ia] et ad iudicem q[ui] s[un]t illa t[em]p[or]e et queret[ur] ab eis
q[ui] iudicabunt tibi iudicij veritatem et p[ro]p[ri]a quidamq[ue]

quosdamq; dixerunt qui presunt loco que elegit et duo a
deorum iura legem eius sequentes suam eorum nec
deducant nec ad docendum ad ad sinistram qui autem superbiunt
nolens obedire sacerdotis imperio qui illo tpe ministrat
dno deo suo et decreto iudicis morietur homo ille
(Deut) et auferet malum de medio israel et vni e; porro et p
alias infirmitatibus causas iudicia per iudices illo tpe tractant
iudicia in lepro sic sacerdotibus pertinebat quod mox
et lepro iudicia maliquis appareret quod iudicia la
probat et ex eis pendet arbitrio an debet ab
animu conseruare separari ut hoc multis sermone
declatur leui c. xv. et mutatis alijs in scriptis
m lege sacrificium sacerdotibus debet offerri ut legitur
propter in e subsecuti. Hinc saluatur in alijs alijs
sua auctoritate mandasset eos sacerdotibus se putare mada
nit et prescriptu m lege minus offere ut p scriptum
et m leui c. vii. m. q. et in euangelio ubi dicitur quod
ite et audite vos sacerdotibus
Sed qui ut bñ pauli vtor sicut ad gal v m lione
dicitur correnti spm auctoritate debemus et s ad cor
in dñm nro facit xpus nomi testamenti no ha sed
spm aacem mentis alius putendentes spm
sub his historialibus et legalibus requiramus hoc nos
docebit ille doctor egregius Aug. in Constitutibus
euangeliorum ita dicitur nonnulli autem eorum quibus hec
corporalia beneficia duo pnt inuenire mississe ad sacerdotem
nisi leprosus. Unde est fignra sacerdotis quod est
in ecclesia. Ecclesia autem vna p se ipm putius magna
duo sanat et corrigit doctus vbi ut pubuerendi per
sacra. ut cathezando persamoz pñs ecclesie tota d
Et ut idem aug. paulo superius dixit color quippe
vna lepra est vera ego falsio dordudte pñuxta v
vna disposicione diffinita ut narncon signat lep
tam quod unus corporis colore valetate et ego ab
omni corruptione lepra mudo monentur et doctus
est sacerdotibus exhibenda ut ecclesie sancta iudic
falsos si que sunt ad vera permytione semotat
sic lepro valetate seclusa ad publicum et comu
homid conueruend deducatur

videtur
enim

Castigamus quo de publica collatione no pdeat officina
 ite ergo audite vos sacerdotibus inquit uerba the
 mas ut doctrina vna ab omni sacerdotis lepra hoc d
 flatz ad uos admixtos pnia et modo sacerdotali
 iudicio comprobetur.

Potero agitur istud et alia probare firmare utiq
 lecto aplos hinc mox probat quicquid predicat
 paulus aplos gentibus xpm predicat ad passim
 et amotius surrexisse predicat et Baptismum gra
 et per eam remissione peccatorum nec et opus gentibus
 citandi surgunt aduersus eum quid descendentes de
 iudeo dicentes nisi citandam fm moysi pceptis no
 potestis salui fieri sic inde no parua sedicio ac si dice
 rent illi paulo tua doctrina uia lepra infecta dmostr
 dum uerz fta permissas qm ex dei lege excusatio nem
 excludis. Quid inde sequit statim et ascenderent
 paulus et barnabas et quide alij ex alijs ad aplos
 et pbrs in qm super hac questione uadit ergo et
 sacerdotibus se ordina puz uia themat passim
 Et sequit conueniunt quaz apls et seniores iude
 de uerbo hoc et reliqua que actus aplos o po fct
 osius lecto manifestat fit ecclesie quale conuoluit et
 per ibi questio diffinit hinc proad dubio modus
 ipse laudabilis fuit in dei ecclesia introductus ut ad
 de hys que ad fidem pertinet questionibus agitant
 ad qalia conalia deferantur quod possem magna
 exmptoz antiquoz copia compbac quaz in pnia
 scriptura sacra hor et aliorz uariis uisum
 magis non latere.

Instruit doctor clarissimus cyrianus in lexporis
 ei consensuibus in predaali conilio affricano
 una et iam ipse de surrepat. Agrippinus. Epus
 em magne fuit auctoritat et consuetudine ecclesie
 desuapicudo ad unitate ecclesie sine noua habitaculo
 ab hereticis baptizatos ueremeter reprehendit et ipse
 ab alijs argumitur. Audiat Cyrianus cyropa dorus
 ho dilectio tue no dilectibilis et tui fidei regulam
 scripta suscipi et ita no des tunc uerbis acutis
 excellentissim doctoz iniquitas hys no dnuatim
 vni baptizata se monibus alidat matulas dnuat

dm̄ eū doctore excellētissimū m̄cipat et t̄j eius
doctrina redarguit In hoc quid aliud d̄ nisi ut dicit
eius doctrina falsi h̄m̄ p̄mixtione quasi lepre macula
et infecta et aliud iudo sit ḡiale Canaliū et p̄lūre
diffinitio Conaliū b̄d Cipriam et aliorū et aliorū opi
nionē repulsa p̄r cōsuetudo eccl̄ie declarā p̄o ut
hoc latissime b̄tis Auḡs sēbit in li de am̄ico bap̄mo cō
denatistis

P est hanc disputatōz m̄gr q̄ de cōtilla Ambasiator
Illustriſsimū d̄m̄ r̄f; Capelle produxit simlāz vil
helim Aluſrodorū qm̄ fuit celebris doctor et aūḡ
ſaucto thoma et Alexandro de h̄lis et ab ip̄is allegat
Iste in q̄rta pte t̄i de sac̄o altari p̄e si post tōione
an debeat intincta hostia dari sic dicit Item nō s̄dū
hugo nē q̄ laic nō debz dari subduplia p̄e corpus
dū p̄e triplicē rēz p̄ma ne nēdēt et totū p̄b
vīaqz p̄e nō sub ana h̄a p̄p̄tē p̄ctm̄ quia sanguis
liquidus est et cito posset effundi h̄a est quia m̄lge
dicit q̄ in ea sapientia est libamen de quo m̄ch̄l ha
velant offensa l̄q̄ de sac̄o habere q̄c̄ ad libamen
sit signa sanguinis et sacrificii corporis q̄p̄tē m̄p̄tūt
l̄d ut p̄b p̄e p̄am̄ t̄i daretur

I tem aduersus Flavianū Constantinopolitanū ep̄m̄
centies infirmoerū negat v̄p̄nd cōne cōiub̄dā
lēm uel ex m̄cia igne insup̄isse sit de hoc altitatio
omnis magna t̄i tandem Sac̄a Calcedonē Synodus
fuit t̄i posuit prout m̄plis lōm̄s pape et gēn̄s calce
donas Canaliū sit legentibus manifestū

S hec similia vellem in hac Inq̄r̄t̄i rēcensere d̄s
me p̄is ista relinquit quam serice naznandorū
Sed t̄i de retentioni tempore t̄iuctiss̄ notissimū
memoraboz Eūm m̄gr p̄ Lombardū l̄. sm̄d̄ et
alia egregia opa complass̄ Abbas goachm̄ doctud
eius de p̄mixtione redarguit falsitatis sed p̄b ḡmo
in celebratm̄ Conaliū Inq̄is libellus ille Abbas
Joachim dampnatū et d̄t m̄gr p̄ Lombardū
sm̄d̄ approbat̄ legit an e dampnatū de f̄d̄ia t̄i
et si c̄ll̄s Non ergo imm̄to b̄tis Auḡs d̄cens ad
gaurianū Inq̄uit Quod pleniorz conaliū

Abbas Joachm̄

q̄ p̄ Lombardū

in ecclesia saluberrima et ciuitas xpi di illa per ipsam
ecclesiastica negotia terminantur

Verum quidem et nos maxima de nil deficiamus
verum doctrina non quidam venditae sed quid quid
disputationis me viret attingant subdere arbitrio sa
sacerdotum quod eorum est alta sublimitas et septuaginta sacre p
quod habent magis in similitudine et emendat inquit
Bernardus inde confidendum ad Eusebium li. vi. quo supra
nos sunt non ubi docentur sed propter reuerentiam reuelantur
et ogeas in epistola ad paulum reuera inquit dauid o
culos meos et confidens mirabilia de lege tua si tantus
propheta tenebras ignorantiae confitetur quia nos putamus
paruos et pene lactantes iusticie nocte traditi
Hoc autem velamen non solum in pace moysi sed in euangelio
lytis et aptis positum est tunc saluator in parabolis
loquebatur et conparauit in parabolis et quod loquebatur
regebat in hys aliter audiendi aliter nisi apti
fuerint amissa que scripta sunt ab eo qui hys clauem
dauid qui aperuit et nemo claudit et nemo aperit
nullo alio referente parabolis nec ogeas in superius quibus
edocuant que scripta sunt in parabolis biblic ubi dicit
lex spiritualis est que reuelatorem indiget et que ad ab
oculis nata sunt conuersione sufficit in quibus
aperte reprimit aurum eorum qui putant sua ipse
lectore in parabolis sacre scripte sine doctore perape in
maxie ubi dicit Eusebio de meis similibus qui
si forte ad septuaginta sacras post hanc seculares per
uenerunt et finale composito ameo populi mul
serunt quid quid dixerunt hoc legem dei putant
qua in parabolis legenda reliquos. Cuius pene sumus
Iste itaque super illo uersu psalmi reuera oculis
necae et Ambrosius posuit et secutus est postea
Cassiodorus dicens reuelat dauid et innotuit
quod velum operimento ignorantiae noster aspectus
abducit et in fine dei fiat hoc velamen ablatum
tunc super hunc cordis non possumus intueri
Iste itaque super ex omni propter quod uenerit illud et
aperit ad meum et ablatum me uolunt illud et
quod os aperimus quod semper ad intelligentiam sacre uerbi

preparamus itaqz aduocem dñi propheta os aperuit quia
ad propriu dñi pcepta cordis mñi desideria nupant et
de illa uita aliquid sumant. Si tamē hęc ipso sincere
ntāz nūquā non ē nisi ipe abant qm ut qmēdat
pssit ille end abāt qm per se edē nō pot et qmā ad
capienda uerba celestia ydonea mñi infirmitas nō
ē ipe uos abāt qm uobis uitpe tritū mensuram
tempat et pta edpoteue deus quasi tacens ad os tē
die mñi manu pñrigit quarene uobis guttū apit
et aliud saga alioqñ in mñi sensibū mittit. Libat
nec ergo uolūte cū pñ uobis septuē sue dispensat
apit hęc ibi pñs qñ hñs concordat et aliud quod
legitur monachū pñs di pñlātū dñi dñt pñlātū
ē uobis q quid in mñi partibus tēmarantē same
doctmō aduersant et pñ ut eis audet nō sōlū fm
inductō pñs sñ fm quē pñ suū docē uidentur.
Multos end quid ut audimūz andz paratū dñs
si hominē ex hñs que legimē similitudinē trahimē
Et pñ diligenter obseruandū ē ut lex dei ad legē
nō sēdū ipā uirtutē iugem et intelligentiā legimē
ut dñatū pñt end multa uerba inscriptū dñm
que possunt trahi ad eū pñ que pñ pñtē hñs pñs
presuppsit sñ nō opozt. Nam end pñ aliēd opñsitū
et extraneū delectō quere quoqz nō pñd pñs pñs
aiētē confirmat sñ ex dñs pñs pñs pñs pñs
Et pñ opozt ab ex pñm discere septuē qm eam a
anacorebū fm ueritatem traditū fuit hęc. Caution
possem et hęc que pñd sñt multo aiētibus tē
sumat sñ pñt apud uñs sapiētiā epus nō
ē ut hñd ē hñs abbte mare sermones ut uñd
mñi acū ad negōiū pñapale oīd satis opñd
mñm extmō uenire in rebus apñ dñm mñm pñ
debe confide sñ nec alius sancti et magni doctōis cū
et B. Ciprianū ad lxxv. Epus in affricano pro
uinciali canalic et qm pñs dñm pñm ad alio
etiam pñuiciale canalic constat exisse ac etiam
magnū et mediant andz illud argene qm in mñi
excellentē pñs debet totū se suūqz dñm submittē
iudicio et pñs sanctis de nullo end doctore et
reputare debent in doctrina fidei mñi et quod dñt.

in si ecclesie que secundum apostolum ad ethiopes est columna et
firmamentum veritatis et que assistencie spiritus sancti
promissione accepit sunt iudicio comprobato non
enim quia dicitur aut iocur aut quibus aliis ita sepe
coram scripta autentica sunt si quia ab ecclesia recepta
sunt ipsa ecclesia ex multis que dicebantur
et actus apostolorum illos libros qui in corpore bi
blie continetur habentur communiter recipit reliquos apocri
fos reputant ut iudicium libro antea. Simodius cano
nicus septem addidit et et thobie libro et multa
de daniel et aliis que iudei non habebat in canon
biblie antea ecclesie congregavit magnus atque vir
ille. Et ideo cum fidei scripta dictasset ad damianum
quod in fine quo subiungitur. Ecce est fides beatissima ipsa
quod in ecclesia didici ecclesia quia semper te in
qua si inquit perire aut parum tantum aliquid bonum est
emendare impium aut qui fidem et sedem petri
tenet et per am q. i. Sic et doctores ceteri in
actibus quod in scriptis suis iudicio ecclesie sua deo sub
mittit. Unde et nos laudabilis inolevit in universitatibus
studiorum super hoc anachoritis scolasticis protestantibus ecclesie
vero cum deinde deest more corrigere et emendare
non est solum predestinatorum incognita congregatio
sicut delinunt si ut illa que universos complectit
et per nos sunt ut primum inquit probat optime deit
que in pace regimine spiritualis que est ut bene quod in
verbum utamur. Et in quibus clauces accepit
ac per totam salvandi et ligandi quia si quis corrumpit
non audiat reputari debet ut ethnicus et publicanus
hoc per sacrum spiritale concilio vacante spiritus
ut iam super deum est et possit hoc multis pluribus
auctoritatibus confirmari si opus non est et hoc
ipso deo ambasciatores in die regni. Robertus fide
autem et ex compactatis et obedientia prestita per
ambasciatores et inuenit de regni apud ygotum in
manibus legatorum huius sacri concilii testat aperte
illi siquidem pro se et pro omnibus tam spiritualibus
quia secularibus habens hoc est deus et laus per totam
renuere debet et obedientiam canoniam

et de fide
et de fide

sancte matris ecclesie sacro quales concilio ipam re-
presentanti romano pontifici. In est ipse a sacra
modo hac meae disputaciones et allegaciones au-
dite qui ego per verba thematis hoc modo sacer-
dotibus meo modo nec meis utique non si ut verbis
vitaris communis vobis electione magis gentium qui de assen-
tanti in se hospitibus loquebat. Dicens an expunctis
queritis eius qui in me loquitur ipse ut simpliciter est
non erubuit hoc modo apostolis et sacerdotibus qui
erant in gentem se ostendere et de quaestione qua habebat
de concisione seruanda concilio iudicium expect-
tare. Si dicitur sine istis orillibus si iohannis si magis
similes et quid plures huiusmodi de quibus ego nullo
modo copari quid nec eas ydaneus discipulus meo
cupari sine dignis omnes iudicio sacrorum concilio
se et deus sua humiliter submisserunt quare magis ego
debeo me et mea dicta submittere. Unde quod me
sacerdotibus celebrantibus propter que me docuerunt
patris suscipere. Memini et enim septimo deus propter
absque diligenter ne memorare in placent leprose si sua
as quecunque docuerunt te sacerdos leuiticus propter
illud quod preceptum eis et ample saluare. Memento que
fecit deus deus tunc magis in via ad egyptum de egypto. D.

Unde ergo est feneudissimum feneudique propter
hanc meam disputacionem audire verba mea audita
liberare et si qua sunt admixtio falsitatis tolle et re-
secare corrigere emendare unde comprobacionem ad
proinde deducere et sine mudatus fuit sine mudus
inuentus reddere deo gratias actiones et laudes me-
iustis pro me quod unum ego sum hoc est in uni-
tate sancte matris ecclesie constitutus que per illud
unum a deo de quo themata memorati scripsimus
ut gloriatur ibi dicit et laus quide quaestiones
magis. De augustinus id quod et de hys venerabilibus
magis dubitationibus quod in regem Bohemie
sentire christi carnis me copollit quod et iudicat
ab eis pro testatorem conuisse nam cum per ip-
tenciam neque per quam gloriatur si per caritate fuit
in unum gremio velut parvuli fides lacubunt.

[illegible]

De quibus primis

quidem et non possit apud dominum deprecari simplex si non
sufficiat suffragio
Exigit locus per ordinem presens agendorum quoniam ut michi
videtur non potest et praestantior quod si his que capac
tate sunt intantur. Hec quia totum regnum Bohemie
loquitur quidem nomine ante Carum quiter legatos nos
A gubernatore regni Bohemie. Harene nobilibus
militibus clientibus praga Civitas et totius civitates et
sacerdotes qualem congregatur. Et. Imprimis respondimus
acceptamus et fatemur unitate ecclesiarum realiter et
ad effectum in unitate fidei catholice et conformitate
artibus artibus ecclesie quoniam omnibus aliis quod missi coram
utriusque per quos deos. Compactos seriem et tenore
tenore servare defendere promittimus forma quod
Compactatos sic habet circa materias. Et legatum.
Est ergo primo iste articulus discutendus quo ad
materiam de preceptis deo ad compunctis christi assistente
quod respondebo que sunt ultimo allegata de deinde inde
revertitur ad illud quod in principio fuit donum. Illud vero quod
immediato patitur est de parvulorum coram ipso capacitate
serie repellitur evidenter. Cum enim uniformiter esse
debeant fidei et ritus artibus ecclesie in omnibus aliis quod
missi coram utriusque per quos deos compactatos
seriem et tenorem Compactata non certis personas
admittit et parvulos patenter excludit. Unde non
fidem compactatos et eorum observantiam coram pre
uolens debuit iam cessare nec debet disputari
agitari quod ab usus servat ecclesia et est mutua
pactatione firmam mobilem si nullo hec servandus
allegatio dabo deo suffragante responsum.
Ante omnia hoc sensum promittendum quod totus processus
istorum veritabiliter iniquus talis est videtur ac si quis
compilatis multa signalia deo sanctis doctorum et cano
nicorum de laudibus et promissionibus in remotionem de quibus
compressissime reperiet et postea suscipiet. Illud dominum
preceptum in lege non toto humano quoniam in parentibus
dandi. Crescit et multiplicamur genus. Et. Quod in dicitur
doctorum ecclesie de precepto dominum legis non putat
cedit scilicet deo in similia coram gentiles parte in 12. et
et in 2a 2e questionibus in 2o 2o primo argumeto

et in hoc ad ipm et unde vellent concludere. dāc operam
 promittende sibi et de precepto dei et nra salutis
 bonibus et in ipis xpi fidelibus et ceteris no potuisse
 iudice continencia sacerdotibus / omnes hucaret ad imp
 eas et continencia statim dampnaret. **¶**
 Vel si quis contempnit **¶** indigna dāc sacra doctor et
 canonis de laudibus magnis voluntatibus et mitoris
 numeris officii pācandi. **¶** verbi dei et pga subūget
 qd xpus optis non dnm sacerdotibus quia ante dū
 ut scribitur matthei x. vms et omnibus xxvms. dī
 pūlis ut evangelizate et pācāe mādānt vms
 et glō neophytis recentet cōverso lūc. ix. **¶** Tu
 aut vade et amica regnū dei et ex hoc cōcludē
 vellet qd omēs xpianis pāc vms et dī pācandi
 officii exercere ascriptis dīvine precepto **¶**
 Aut si quis laudes voluntarie paupertatis et ac
 tualis abrenūciatōnis propter xpm contemnit
 de quibus habundantissime reperit et postea si
 cepto verbo xpi sicut xxvms. omēs ex vobis qui vo
 lunt abrenūciare omibus que possidēt nā pōt mē
 esse discipulus. mēdē mētur et de necessitate
 salūis xpi pcepto **¶** Vel si quis contemnit dictis
 canonis et doctor et sūz de tna in mēfiane in
 bay mo cūq multo appōnt dīctz ad doctoribus
 sanctis et nō multo expresse sōnat et pceptū
 sicut ille pelagii pē de qd dī mī multa **¶** Alia sic dīc
 Evangelia nō pceptū xpi dñs et soluator nō tradit
 nos ad mōnet pntē trinitatē tna etā in mē
 fiane sōd baptisma amūqz tribuere sōnt et alia
 et mēd dī mī li sūdz de tna et ex hīs cōcludet
 sic et de xpi pceptis et mēte salutis tū hī post mul
 tas altitantes **¶** Nam hāpina bñ dīpūant in hoc
 apprehendit et dīxerū tū mī sū sēnsū habundare sū
 lit. hoc consuetudine pntē sūgit mēd dī qd dū
 mī sūdz qūz dñs bñ **¶** Ergo dī dī pācandā
¶ Sed iam videamus quā dñs mō vfat mē
 qūz de laudibus ipis dī mī sū sēnsū sūc magnus
 imābilis est cūqz et vntatibus nō dīssēntimū
 sū ut de veritate ipis sacro **¶** Et cū tūc nōb qūd
 pōtinet ad dei lūdē et proximi caritatem quā cū

Postularunt nobili Carones et alij nobiles ut
articulis quatuor salubriorem intellectionem assignemus
magis congregati deliberate verbi dei et Omnia
breuissimi gra hic articulos de quibus iam susceperunt
declaramus que hoc suum concilium faciet de isto vide
runt eundem qua sunt. Item veritate super septem illos hunc
articulos declarant et ista incompacta confessi sunt
de isto autem sic sequitur antecedenda nuptia de concione
Vtriusque speciei dixerunt quod est appropinquata et gustata
ita ab episcopis et suis ecclesie practicata et hoc est omni
utilis et miteria et salubris dūmo sunt inuente
quod lumen est coram primum practicata ad preceptum
ita necessitate eius dixerunt ad hoc est eis dūmo
aut cadat sub precepto aut sub quali precepto qua
lissime pena illū sequeretur qui hoc preceptum omittet

aut quomodo no nupleret hec aut nesciunt per
aliquod q quolun alicubi fore diffinita sz et q
Gonatus ~~Philien~~ mte congregatus offert et dt
se uelle mte ferre audiuo mitalibus quxta
doctrinas hanc septime et sciz p m gutentoz
q deo uadunt deationes expectat Aliqm th dw
pnt quia d nra mitalitate co ditionata ut v
quis capiescent qm qm fore talan du loois
et tpus alunt talan qm amplexantur
lib gmlus peme et por h pntit nio sic ad
tanto adqua adhuc ignora glacent et sua deo
uolentes probare dixerut qno cotez doctoz
ecclie dicit qm sacra fore necessitat Duo libertat
pnt fima aut ad fima ent. emiat pora dixe
pnt quod asseru hanc qdem quod doctoz quales
aut vniuersis pdictoz sacramentoz est
pntit q dicitur mtegnitate pntiam qm qm
si mhae etd vniuers pnt aliquis libubrie pntit
dant et ma mte multa conqulterent dicitur
behandi tellerz domoz qm dicit et pnt m dicitur
mte m credula

Propter quod

Item qm dei nomine ad disciendum ea que p dictis
mtegnis allegata sunt ueniamus de quibus
vnde est mltima dicendum sz q luy multa dicit
et allegata sunt p nec vnde doctoz allegant
q quoniam mtegnis pntis pntis dte mtegnis multa
quida dicit sunt que mtegnis de duomf ad
que deo pntia hnt mtegnis sz quod aliquis
doctoz mtegnis dicitur q de necessitat pnt
et de xpo pnt sit adiac pnt submtegnis pnt
qta de pnt q mtegnis dte ecclie pnt fcl
quod hnt non conqulterent amineant subpnt
pnt mtegnis ad mtegnis dte hnt pnt teneat
nullid pntie allegant dectoz sz hnt mtegnis
na mtegnis omne pntia aliq qm ei qm asst
omne probat mtegnis qm ad pnt pnt
articulid sunt probat mtegnis hnt sic pnt
baroz coz elidit et sic conqulterent ecclie dte
Richardus produco m mtegnis magna doctoz
copid qm mtegnis quoniam mtegnis pnt
ista parte diffinita mtegnis que dicit q mtegnis

et p de mtegnis
qm ad pnt pnt pnt

non possent si enim et q. de precepto xpi et necessitate
salutis omnes de precepto xpi seu non conficendo
eius sacramentum secundum plura spe tenentur Ego autem
per dei gratiam saluabo omnia dicta doctores q. ad
inuitem non repugnabunt in mea principali sed ad
coram deo stabit consuetudo ecclesie laudabilis et
pro maiori parte accipiam doctores per eos met
allegatos et antea ubi contrarie ad anathemam
ipsum loquuntur ita quod non exceptas pecias
hinc inde ubi alia tractantes inuadente aliud
dicunt quod ad proportionem trahi potest si uero ad materiam
et intentionem loquuntur

Ueniat primo sanctus thomas quia sanctus tra
nsmutatus et amicus frequentissime allegatus
in hoc am. hinc subtrahit de via sacramenti orlo
1. q. 1. in responsione ad tertium ubi dicit populo non
datur sanguis et et propter preceptum Item in eadem di
ligentibus tractat de effectibus et natura huius sacramenti orlo
in q. 1. ubi dicit ad tertium ubi dicit q. sacerdos celebrans
qui alim. non sumit imperfecte sacramentum peragere in
reus sacrilegii audietur de q. diligenter deus
autem est de aliis qui hoc sacramentum non conficiunt quia
eis subtrahitur sanguis propter inefficaciam precepti
Unde sacerdos in pectore non conficit et quia
sine sanguine sumit Item in q. 1. q. 1. ubi dicit q. Axxel orlo hinc
In corpore q. et in p. sed ad eandem ubi sic dicit perfectio huius
sacramenti si populus sine corpore sine sanguine
dimodo sacerdos celebrans sumit utriusque Item super
eius q. 1. ubi eandem hinc late persequitur et sed
oppositum q. ita sola manducatio et et hinc hinc
est de necessitate salutis fuit q. solus sacerdos quid
sacramentum alicuius uel corporis uel sanguinis dandi
qui coeat corpori coeat etiam sanguini quia sub
qualibet spe totius dicitur continetur

Similiter Nicolaus de lra qui postillavit totam
bibliam super ille uerbo q. 1. nisi manducaverit
coram filii hominis et sanguine eius bibentis ita dicit
non est per hoc intelligendum quod hoc sacrum substat
spe sit fidelibus exhibendum sed in hoc uic aliter dicit
intelligendum hic enim in p. tota et populus substat

Primo veniat dñs p. de tarantasia doctor celebrissimus
doctus et virtute miris ad apicem summi pontificatus
aspiravit hic clarissime hanc questionem declaravit super qñto
simas dñi vi circa finem sedm problemata qñ vñ ubi fuit
prmo argumentum ad que vidit ut infra in corpore questionum
videt quod in sacramentis est tri signa et tria causalitatis
potestates ad sapientiam hanc causalitatem ad ipsam quia 1290 qñ
videt omnibus tria est hanc non sic signa efficientia vero
equalis est sub utraqz spe in qua potest trahi ad reverentiam
et cautela maiori In maioribus vero in et pñe et in
sumitur sub utraqz spe Ad id de forma iudeo quidam misse
magis exprimitur multitudo non tam prodest magis multi
tudinem quod corpus sñ unitate magis tenentis et sñ
extensionis spondit qñ qñ non trahitur sub spe sñ hñ quod
Ad illud de abo hinc potest et iudeo sub utraqz spe est alij
et potius sñ rem significatam quavis non sñ sñ signifi
catem Ad id nisi manducantur et iudeo sub utraqz spe
corpus manducatur et sanguis bibit in re hoc non
in signo exprisse ad id de ecclesia grecor et iudeo quidam
alli bñ faciant in latini melius predicta res Ad idem
est p de paludibus de ecclesia de ar et sñ pñ finem
Rñco illa iniquitas requiritur in consecratione ita qñ nullus
sentiret corpus nisi sentiret sanguinem ita aut aut requiritur
iniquitatem perceptione quia laicus bñ percipit corpus ne lignum
qñ requiritur in illa perceptione que consequitur consecrationem
que habetur in illa et i. Relatio ita dñs hunc alius dixit

[illegible]

clarissime mto fac et ante ad Cardinalatu allipius super.
 quanto huius di vi super illa parte tractat. Dicit alio autem
 spe. q. 2. v. p. nulla distantia de efficacia vel significancia dicit
 q. ad efficaciam sufficit una spes ad significancia requiritur
 utraq. quod fideles non recipiunt sufficit. Et vnde propter
 periculum effusionis et erroris. **I**tem repen allegatur vultu
 anni piliay de sacris parte ita vbi dicit si a sanctis aliqui
 dicitur q. sanguis alle. sanctissimus amor fidelis fundatur
 intelligit q. in muto. et hoc q. ipso et in ipso. Laas compo
 tuiq. est h. ista non compite item iohes in hinc consuetudine
 libro in 113. q. 1. x. item dicitur in hinc magna summa li
 quito n. vni legatur item summa. sup. de ede. nullaz
 sup. de corpore et sanguine legatur item duo dr macha
 mus p. mac yberme que mpa. p. h. de catharina cum
 magno sapore allegabat h. ipse determinat con. qm. l. q.
 e. 1. et d. ecc. ad est legatur item compendium veritas
 theologia que mpa. procopius allegant. sub non sancti
 thome sicut amulie allegatur h. reuera no fecit cu. sac
 thomas s. l. v. r. r. m.

am remanet doctores canonum glo. et et Archidiaconus
 in solano de. q. di. 2. e. p. et c. comping legat. dr. m.
 quia facit testimonium pro se et pro p. h. d. credat. et null
 umis demolendo quem iugit. tam dilatabilit allegatur
 et commendari pro uno verus quod pro eis facit iudet
 de quo huiusmodi dicitur si in questione sic dicit p. apali. et au
 dat hinc n. d. d. Rudolphus in pastoralis metuo quia
 metite d. magis monum. reuerent. ille i. p. de com
 aone. n. h. r. m. ad hinc sic dicit h. et abi cautela sit ne
 p. b. e. g. aut lams. n. b. nat. laus. de laqueum xpi nam
 h. udi. posset leniter simplisq. putet q. ne subit. xpi. et
 totus. subit. q. et produxit doctores clarissime et pe
 fecissime loquentes ex m. t. et m. p. terminis attestan
 tes. o. de de salute p. m. subit. q. spe. coicare
 et sunt m. p. l. ues. qua. viginti de h. q. potu. h. r.
 rep. p. uo. si esse m. p. p. a. i. u. et alibi ubi et m. a. e.
 libit. copia m. d. p. l. ues. aggregassem h. et ai. h. r. v. o. g.
 m. t. s. t. e. multa centena doctoz. et scoz. qui hoc p. a. t. u. d.
 do. ap. b. a. r. u. t. una. a. e. b. et quod o. r. e. p. a. r. u. t. v. m. e.
 doctoz. qui con. u. l. t. u. m. consuetudine m. u. r. u. m. e. t. u. l. e. c. i. a. m.
 reprehendat h. que con. dei p. r. e. c. e. p. t. u. c. o. n. t. a. t. u. b. i. r. e. p. a. r. u. t.

in machina

qui autem sunt alia reprehenduntur que reprehensibilia videtur
Nam quid per doctores ignorabam illas auctoritates per et
de causa domini per et evangelium et paulum apostolum
Ceterum ad explorabant nec ignorare nec obliuisci poterant
qui tam frequenter in ecclesia leguntur et per eos huius
possumus allegata glossare possillate et tractate si nec
ignorabant dicta antiquos doctores beatos Ambrosius
et Augustinus et Iacobum et alios illam eorum licet amantibus
suis per ipsum succellione didicerunt et ideo ne hinc multa
dicat ille canon xxviii de filius qui operatur dilectum filium
spiritum qui tam amantibus suis veritate tradita sunt
Inducendum est quod melius sciuntur verborum intellectus
suis et alios antiquos doctores sanctos Thomas et
alii doctores per nos huius allegati quia nos qui in
suis licet antiquis suis didicerunt omnes eorum sententias
quod in omnibus suis intellectus rectius accipimus ad eam
et hinc dicimus hunc rectius sua intelligit doctores et
illi intellectum acquiescimus et doctores modernos doctores
antiquos quod maxime in locis indoctis istis ecclesie
quia rectius hunc modum loquendi non parum dicitur ante
loquendi rectius propter opus in intellectu accipere
ad hunc qui amantibus suis antiquis rectius didicerunt et
qui et frequenter istum loquendi et temperantur ad modum
dictorum in dicitur locis sciunt sibi quando similitudinem
et in intellectu non in similitudine sicut dicitur per
Augustinum in 24 de doctrina christiana Per ergo a primis
et quibus maxime addenda sit huius et in huius et
condicant in hunc sententiam intellectus si quod qui eorum omni
concordantia appetit et omnino rectius huius sententiam
eius sententiam quod ad populum laicum et eundem et non
sententiam non est decepto christi nec articulo consuetudo
nabilis est huius et in dicitur et rationabiliter in dicitur
et supra nominat doctores nati huius et in dicitur
am ergo huius et in dicitur ad dicitur et alii
quia per dicitur in dicitur et in dicitur
quidam dicitur de dicitur et in dicitur
hilem ad intelligendum huius matrem si et et
penatibus et per huius intellectus quia ergo omni et in
sententiam et in dicitur et in dicitur et in dicitur

[illegible]

Communitatem ut non singulos et alia que singulos et sunt mai-
ora et minora precepta et proprie nullarum in precepta et
alia acceptationes sunt que si non aduertantur et non distinguantur
faciunt paralogizare et errare in dictis sacre scripture et doctorum
dum homines audiunt preceptum et et quale sit vel cuius specie non
distinguit et forte hoc valuerit dicere magis prope congregati
prout in ecclia super memorata quod dixerunt de ratione sub
utraqz specie quia ad hunc est eis dubium an cadat sub precepto
aut quali precepto qualisue pena illis sequetur qui hoc pre-
ceptum omittit aut quoniam non impleret.

Dicta res non semper ubi repetitur nota precepti est.
Preceptum nec ubique repetitur verbum preceptum est etiam
preceptum. Nam et Christus dicit in euangelio legem de illis
replem in mari. Quod vobis preceptum non est et in re va-
non preceptum sed pro nullis fuit. Valde multi errores orti sunt
ex scriptura sacra male intellecta ab hominibus qui non sciunt
ut distinguere nomine precepti qui faciunt preceptum qui non
dixerunt preceptum ubi non est distinctio species precepti aut
vires aut prioritates aut distinguere uelacientes fecerunt
distinctionem precepti ubi non cadit tanta ad talis restrictionem
et hinc statim dolores quod non erat tanti ponderis
grauiter appendimus nisi enim ista attendantur et disting-
uantur facile est inprimis scriptura sacra et dictis doctorum
et imponere christum onera importabilia ut in istis inueni-
mus quod nolo per aliqua exempla declarare.

Ecce legimus in eis quod dominus in alius christus lauit pedes
discipulorum et dixit exemplum de vobis ut quis admodum
ego feci et vos faciatis ego laui pedes vestros dominus et magis
et vos debetis alter alterius lauare pedes. Item in eis
quod omnes de populo christiano tenentur alter alterius pedes lauare
quia hic expressa nota precepti dominus dicit vos debetis
et certe ille actus solus vocatur laui mandatum 2° textus de
si dominus in sanctis dicit audite namque ecce et. Vnus talis
ecclia prope intentionem rationalitatis sacre confectionis arduam
ad implem mandatum de laui. Et de tota euangelii et nota
precepti. Et non solum doctore sed textu canonis qui
hoc appellat mandatum sed et tota vniuersalis ecclia in
toti locutione arguat ergo aliquis et dicat ecce verbum
debet quod ea necessitas et nota precepti christus sic practi-
cauit et eam inprimis uel sic practicabat quod

Sane procedit per illud / si ad timor vbi dicitur paulo
 panone conditiones iudice eligende dicit si hoc pedes
 lauesse nri xpus dicit nisi quis remittantur oribus
 que possidet non potest meus et discipulus huc xmi scilicet
 ipse sic praedicant et apli et pntia ead uti Act. 10
 ergo de precepto xpi est ab remittantur omnibus que
 bonis talibus et legem xpi in paupertate euangelii
 ea allegare possit ad hoc in nri Omnes super xpm
 ubi dicit nisi quis remittantur omnibus que possidet
 preceptum xpi et discipulo quem videtur aliqui possidere
 item preceptum dei fuit gen. 1 et deut. 17 no comedat
 sanguinem quod etiam fuit decepto aptor firmatio Act.
 15 et ecclesia longo tempore post servavit ne in
 interrogacionibus sinodalibus et bractis li. 1. ubi
 sic dicit Interrogandum est si aliquis sanguinem
 aut dilaceranti abestria comedat ergo dicimus
 hoc preceptum dei et et ligat omnes transgressores ad
 penam pccati Et quia decepta lege vntis immo facit
 mentionem dicimus ergo de transgressionem de qua
 testatur clamat vox dmi xmi Act. 15 quod non
 caro non fuit causa pccati decepto dicimus et hoc or
 adhesionem et suauitatem sicut aliqui heretici olim dice
 erunt et quod paulus non potuit legem tollere dicit
 non est aptus maior et qui implet eum ut q. 1. de
 iuribus hoc dicit paulus quia non erunt de
 seunde abrahe saltem qui deservit abrahe sicut etia
 sionem in baptismo servat tenebunt Quid dicimus
 de observatione sabathi in decalogo et per dilanum
 legis dicit tam seriose repetita septima die designa
 ta videtur q. ipam nemo potuit mutare Et si glenda
 et dies dicitur propter adinrentes xpi colantur etia et sabu
 tu propter preceptum xpi sicut ante xpus predicantur
 est ut dicit beatus Gregorius scribens aduersus quosdam perue
 si spiritati homines qui die sabathi aliquid opari pro
 hibebant ut habetur de con. di. 3. et peruenit
 et certantur ad novum testamentum. Ecce matth. 23
 dico vobis non sinit omne xpi ergo habemus pro
 precepto dicitur pro sinit quid dicimus de illo Mat.
 23 Diligite inimicos vestros hic sinit hinc qui odent
 vos et qui percellent in vna maxilla et pbe et alter

di ab eo qui aufert ubi uelundum eam amicitia noli pro
hibere / omni uitem petenti te habere et ab eo qui aufert
qua tua sunt ne repetas Et sequitur ubi Et pro ut
uultis ut faciant uobis hoc ita uos facite eis filia
Et ita diligite inimicos uos et benefacite et mitis
date nichil inde sperantes Et iterum luc. xij nolite
solari et quid. inuaditis aut quid inuaditis
Et primo uendite que possiditis et date elemosina
et q hoc ultimum sit preceptum uidetur exima Cypri
am in epla de caritatis unitate ubi post quid. nos
ramus quod in multis ecclesia uendebat predia et
pauca ad pedes aploz ponbant Subnigrit mudo de
primogenio nec decimas dantis Et ad uende
dubitat dno cumq potius Eae q dicit iubet
dno Bz et Bz angust illa peruenienti maxilla
Et si quis auferat tunicam etc. Incipiat dei precepta
infirmos depuere caritatis. xxij q prima patet
Et Greg. super exilem Omel. xij dicit q ad dno
mandata sapienter bene noscitur hys qui nos
oderunt Et hic ubi in lib. de preceptis dispensat
dicit non summe. q mandata dno. Simul
em potenti te tribu. Et sequitur ad pagagiu in
apologico et est per proponentes allegatio qu
libet aptus in alio loco ut semper oramus si semp
etiam est iniqua est tempore seruendum Et
ita hoc confirmans dicit nobis ana no e qm
quique possit aut uelit s. quid septima perapiat
dicit discurrendo per sacram septima et donec re
perieris multa similia et hi doctores sancti
ea que sunt consimilia perfectionis uocat dno
precepta. Propterea inquit no sine causa po
liti in multis testimoniis confirmam q scriptura
sacra non aequaliter intelligit. Sino nisi spm sco
docente ueris antilles non habetur ope spm. hic
per xpm promissus ecclesie q omes ueritatem doceat
ecclesiam. Sicam docet et instruit unde in pma quali
conatio ubi aplos ierosolimis super legibus celebra
to dno est. uisum est spm sco et uocem etc. x. c
et licet nullam uocem de celo sonasse legimus audi
sunt dicere uisum est spm sancto non dubitantes

al. i. sancto et quod circa fidei mām cō conclusionē
 sū illius sacre cōsiliū fuerat definitū hūc i. can.
 ne i. xxv. q. i. pma. violatores canonū dicitur quod
 in multitudine et dōno spūs s. sacri canones sunt
 dictati hūc de aut. cōsiliū pcepta legalia qam am
 plius non ligat ut aucte pceptis alligata s. s. lō
 tamen ad hūc mortifera et a post aliqua tpa quā
 cōm mortifera s. s. lōne sacri dōant cōsiliū in
 telligē q. pceptū illud adeo d. iud. a lege ne cōsiliū
 et multiplicatū. q. s. hūc comprehendit totū spēs
 qūs hūm q. nō oēs et singulas ad ipm amplexū
 aligat hūc nō est reprobandus status cōtinentie
 propter regim cōsiliū assumptus hūc cōm spūs s. s. lōne
 dōant cōsiliū distinguere de pōservatione sabathi
 inter illud quod est morale et quod est iusticiā
 et quod et quā ad iusticiā desabathi ad dūda
 propter iusticiā significatōem debuit trāsseri s. dōant
 eam cognoscere notas pcepti quā et qualiter
 am habent et quater hūc cōsiliū distinctū s.
 et tendit distinctū inter dūdas pceptas specias
 et quali mensura sint sub necessitate capeda
 et aliqua sunt ab ecclia adimplenda alia salubris
 et qualiter ab utraq. status dūasitate et alijs
 cōsiliū considerat s. d. quā et illis que ad
 xpū discipulos dā sunt cūceda ad sacerdotes mo
 per tinent quedā ad omēs fideles, nā sicut i
 origine mudi sapiā dūa prius omēs mōsile
 erant postea distānt et in producatōe pōtū
 vegetabilitud. cum omēs sunt sūmū iusticiā s. lō
 radice postea quedā virtus formatiā distinguant
 multitud. ramos. folia. flores et fructos. s. hūc mod
 sūm. varias res spēs. s. hūc ea que nā et sūm sūm
 mūlti nātūe. tanquā quibūda qūs hūm
 sūmibus et postea que aptis tanquā sūmibus
 sūmibus legib. amplissimū populi xpianū dā
 fuerit spūs sanctū mōsile illius cōsiliū
 et personas cōsiliū modo applicandi distinctū et
 per oēs ecclie propalamt.

Post pōdō dūas sūmōsiles pōpōs dicit pōdō

et distinguendos ee textus sacre scripture huius expo
sitionem scilicet doctorum antiquorum et modernorum
quibus dicit quod concludetur propositum
eorum scilicet manducatio et bibitio sacramentalis
est christi in substantia et precepta et non non dicat
quibus forte sic dicit si non sine causa dispo
sunt quia quod ecclesie sit per suos sacerdotes
facere precepit non est aliter et hinc sunt
bene conueniunt emendare illas sex que statim
subiungit dicens panem accipite benedicite
frangite alios date ipse meus conedite et bibite
et sic de pane id est hie panis dicit alios date
sed de uino in hie unum uos bibite hinc est
bonum conuenit quia ita idem proponens concludendo
dixit quod christus instituit tam ecclesiam conueniens si uult
tota ecclesie conueniens dicit uidetur sic quod uerum
quod tota ecclesia permissio publicorum scilicet sacerdotum
et eorum huiusmodi sacerdotum celebrans sumpsit
nichilominus dicit simpliciter dicit quia per ipsum tota
sumpsit unde albertus in libro de corpore christi per
prima ubi prosequitur canonem in missa tractans
illa oratione quod omnes sumpsimus prima in te
capitulum dicit omnes sumpsimus manducare
simpliciter ego et omnes plus pro quibus ego
sumpsi et super super ille fiat mihi et omnibus
sumentibus dicit sine virtute simul ut dicit
sine nota ut populus sine spiritali sine sacrali
manducatione sumentibus et hinc etiam
tractatus de missa exponens illa uerba videtur
et memorat dicit finis tui si et plebs tua et que
offerimus tui dicit nos finis tui uidetur scilicet
doctus et plebs tua sed scilicet populus propter nam
quod populus agit nota sacerdotum pagant
misterio et alii doctores exponentes canonem
nihil dicunt prout etiam et ipso canonem nullo
per quod omnes clerus et populus tota ecclesia sunt
corpus et sanguis christi quod quilibet sacerdos
celebrans sine et offert quod ille offert quod
uidetur ad hunc magis et hoc et in ipso

canone expressum Et primo datus proponens induat
 ad hoc illud quod in cenaculo ille accepit illud
 panem et misit deditque discipulis suis et ait acci-
 pite et comedite hoc est corpus meum Et accepit
 calicem gratias agit et dedit illis dicens bibite ex
 hoc omnes hic est sanguis meus novi testamenti
 qui pro multis fundetur in remissionem peccatorum
 Et idem ponit alterum et luc. xxi. ubi adpropo-
 situm ponit hoc facite in meam commemorationem
 Et subiungit datus proponens quod hec uerba dicit
 Christus precipiens ad datus facite quasi dicat ad
 eum fac uide facite panem accipite et benedicite
 facite quarto alius date oratio ipsemet quod dicit
 et bibite et sexto conficiendo dicit hoc est corpus
 meum hoc proponens in forma in quibus uoluit
 aduertendum occidit Primo qualem ordinem
 ponit quia certe post illud in quarto loco
 ponit alius date et sexto conficiendo dicit
 hoc est corpus meum Et sic usus sacramenti
 est per ipsum confectum quod nullo modo est per
 tamen si intelligit quod omnia illa facta sunt in
 precepto simili de populo christiano credo quod
 hoc non intelligat unde notandum est quod sub una
 nota precepti est distinctio facienda ut non oibus
 idem et eodem modo competat deinde et si illa
 lex que posuit eam in lege datus putet non
 seruanda in administratione sacri habemus aliud
 nouitatem uidelicet quod cum Christus ex uno pane per
 sacramenta frangendo singulas partes singulis
 apostolis ministravit et ita sic preceptis et ecclesia primi
 illa longo tempore seruauit. Secundo ad datus
 et panem quem frangimus et usque ad tempus beati
 Gregorii ut patet in eius legenda Aliud sit notandum
 sic faciendum ut quod unus magnus panis conse-
 cretur et per sacramenta frangendo distribuatur
 cōdicantibus sicut Christus facit et ecclesia imitatur
 suauiter quod tamen non sit totus in datus
 per desinens gestas
 Deinde ad probandum quod per notandum facit

intellexit xpus ne solum confectis sed etiam acceptis
manducatis et alijs donatis et patet ex glo
interlineari luc. xxi super verbo hoc facite dicit
1. accipite et alijs date et si noluerit proponere
quod est intelligendum de prima et hanc
illa glo. id addit quia proponens facit ad
glo. non potest nec per glo. illa nec per
textum quia in textu non legitur accepto pane
gras egit et fregit et dedit eis dicens hoc
est corpus meum quod pronolus uidetur
hoc facite in meam commemorationem et ubi
hoc facite et post sequitur in textu dicitur et calicem
dicit ergo allegata glo. non probat illud ad quod
allegatur si neque alia que subsequi allegat ut
in sequentibus apparebit. **S**umit ad audiendum
detalandi et distinguendi magis tractando magis
uidetur aliquantulum passus esse et tunc tota ma
preposita per deos proponentes meritis con
sistit si in auctoritatibus tunc evangelistarum
tunc dicitur uenturum et pauli similiter per
ad corint. vi. 20 in illo job vi. mli manducamus
3. marginalibus seu dictis luc. et canonibus qui
ad hoc allegantur. **V**ideamus et exanimentis
primis quod erit an ex illis uerbis evangelistarum
et pauli possit concludi preceptum xpi ad ecclesiam
in plebem sub omnia ipse et uidetur stare aut
in hoc quod xpus dixit accipite et manducate
et bibite ex hoc amee ut ~~trahere~~ mli et quod
aut dicit sumite hoc est corpus meum de calice
us non ponit aliquod uerbum impatiens similiter
neque luc. xpe aut luc. ut pda est sup. p. p. p.
dicit hoc facite in mea commemorationem. **I**n
2. non repetit paulus non dicit accipite et man
ducate hoc est corpus meum quod manifestum
habetur hoc facite in mea commemorationem
similiter et taliter postquam cenam dicit
hic est calix novi testamenti et in mea
sanguine hoc facite quatenus adque sumitis
in mea commemorationem. **I**nna res et et glo
quod inuoluit si per hoc uerba audiretur
illud esse preceptum quod proponentes

intendunt q̄ tanta multitudo doctorū et sc̄orū
viroz que sūt in ecclia dei hoc nō aduertissent
ann tamen in ecclia dei frequenter allegant
ut audiantur amulibz doctoribz glōsata sūt
postillata et pertractata et q̄ nullus loc̄ in dat
aut intellexit inuabile eēt et plus quam
inuabile plane nullū qm hoc sicut ip̄d assunt
ita dicit prodigiosū s̄ et cōm producti sūt plus
preterea quidem q̄ tota ecclia exisset confusibilis
in doctrina xp̄i per tot̄ dñorū miracula quod
abhorrent xp̄iane aures audire et cōt cōn
captū arectū p̄p̄m q̄ et cōt ea que ip̄e
proponens in p̄p̄t̄e sua nuptiali coheret
tōe h̄m̄ sac̄i cōfictū in ecclia Cathedrali
dixit ubi si bene recolo ead̄ dñm canonem
et alia multa ad hoc allegant quod ecclia
oriat̄ in xpi doctrina nō pot̄ quia fundata est
sup̄m firmam petram ut lat̄ de duat iohes
Cris̄ iniquis sermone deperibet et mult̄ al̄
sancti doctores hoc dicunt

Sed nūc distat̄ nūc ip̄d uerba iudeorum
ubi est nota p̄ceptū dicit̄ p̄p̄onentem
ut p̄missū est in eo quod dixit hoc scite
s̄ quod ego sc̄i et nūc iudeamus si intelliḡ
factū ad tota cōstantia per uerū hoc scite uel
simpliciter ecclia facti et si per hoc uerbum
ap̄lis dictū ueniet p̄ceptū adplebem sic factū
sicut xp̄us sc̄i s̄ nūc p̄m̄ si dicam q̄ ueniet
s̄m̄ at tota cōstantia facti hoc nō pot̄ q̄ qm̄ multa
in cōuenientia sequentur quia oport̄ cōfite
et cadere post a h̄d ut p̄missa p̄d̄ loq̄o nō
quia sic xp̄us sc̄i oport̄ d̄uidere p̄fracta
quia sic xp̄us sc̄i de quo id̄ sup̄ dñm est s̄ d̄ca
mus amplius xp̄us cōfiscat sicut maximo aut
infernitate quia nō duas panes s̄ unū in
accept̄ tūc ex̄p̄ si cōstantiam inuitat̄ p̄fiscat
hoc scite restat aut q̄ p̄ca nō cōfiscant aut
latum in cōfiscat̄ d̄et̄mat s̄ h̄is q̄ et al̄ doc
tores sequunt̄ q̄ amplius nō cōfiscat̄ euanḡl̄y
neq̄ pauli quod xp̄us p̄m̄ aqua in cōfiscat̄

[illegible]

de qua quod sit de necessitate quodammodo sonare videtur
 augustinus canonis apostolorum communis et pelagii pro quibus dicit
 hoc esse evangelium praeceptum ut super etiam
 et tamen statim de hoc consuetudinem ecclesie
 ut ~~et~~ diffinitur hinc quod obliuiscendi
 non est hic trina in mensura tantorum sit ante
 firmata et propa et expressam habeat significatam
 dante sepulchre et per dominum apostoli consensu sumus
 xpo et quod tridne xpi tate non possumus
 saltem trina in mensura significatam in nobis
 sed quod tollentia hoc prohibuit obsecrare
 ut refert beatus ysidorus multis consilio recte
 eius praeceptis doctus vir et magne religionis
 optime dixit quod xpus dixit hoc facite non
 dixit hoc modo facite et baptizate non autem hoc
 modo baptizate semel aut ter in mensura que
 insinuat in dante et modum ex causis quibus
 bilibus veritatem accidere posse. ~~His ecclesie dat~~
 dante beatus augustinus quod habet de eodem dicit in quo deo
 si legitur liquide apparet quod pater accepit
 discipuli corpus et sanguinem domini ne eos acci-
 pisse semper quodquid hoc propter consuetudinem
 est amicitie ecclesie quod aeternum semper
 accipitur et hoc placuit hinc hinc in honore
 tanti sacramenti prius in eos xpi corpus domini
 ad corpus intraret quam ex tunc abire
 ideo per universam urbem nos iste seruat
 neque enim post cibos dominus dedit propter pater
 aut hinc faciebant quos apostoli redatque et
 emendat mensura ita in uisceribus frater salor quo
 uehementius comendaret unum illius alti-
 tudinem ultimo hoc voluit in hinc montibus et
 memoria discipulorum quibus ad passionem digressi
 erat et ideo hinc praecepit quo ordine de m-
 cepe sumatur ut apostoli per quos ecclesia dispo-
 nitur eat seruaret hinc loqui sed si hinc ille
 monuit aut post cibos alios semper accipere
 crede quod cum hinc nemo inuenerit cum ego
 aut apostoli de hoc sacramento loquens propter
 quod fratres in conuentione ad mandata hominum

invenit expectare si quis elumet. dnm man
datis ut non ad malum convertatur. tam sub
terit. Cetera autem si venero ordinabo ubi
intelligebat quia nullus erat ut inopia
tatu illud agendi ordine inhiemaret quod
venerat per orbem servat ecclesia ab ipsa
ordinatio. et q. nullas horas. d. inestitate
variatur. pat. exp. allegat. quod. verbu hoc
facile comprehendit. h. in. cu. tota. constantia. fa
ut. durantur. hoc. fuerit. i. sicut. xpus. fecit. et
hoc. fuit. h. o. o. m. dicto. o. liquide. nec. per. h.
verbu. hoc. facit. aptus. d. n. venit. preceptu
ad. laycos. ut. hoc. faciant. quod. xpus. fecit. sed
in. aptis. preceptu. et. platen. recepit. ecclesia. h. et. de
claudio. h. d. n. v. m. q. i. c. q. d. n. q. l. u. g. a. n. e. r. i. t. u. s.
ex. p. n. s. s. e. d. i. x. i. t. et. alij. doctores. ad. hoc. concordat.
n. d. e. l. e. n. t. a. u. d. i. c. i. t. q. n. n. i. g. i. t. e. c. c. l. i. e. x. p. i. s. s. i. m. o. l. a. m. m. e. n. t. i.
ecclesia. ergo. n. e. p. t. e. m. et. p. r. e. c. e. p. t. u. m. r. e. c. e. p. i. t. p. a.
e. x. e. t. et. i. m. p. l. e. t. p. e. r. i. n. s. t. i. o. s. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. n. e. s. et. o. r. d. i. n. a. t. i. o. n. e. s.
s. u. a. s. q. u. a. s. i. p. s. u. l. a. n. t. e. q. u. i. e. a. m. n. i. q. u. a. d. e. l. e. n. t.
s. i. n. g. e. n. t. e. d. i. s. p. o. n. t. i. o. n. e. s. a. d. h. o. c. d. e. n. t. ~~h. d. n. q. l. u. g. a. n. e. r. i. t. u. s.~~
ad. o. p. e. h. e. m. q. u. o. d. p. o. n. i. t. s. a. n. t. t. h. o. m. a. s. m. a. g. i. s. t. e. r. o. m. u. s.
s. u. p. e. r. e. v. a. n. g. e. l. i. h. u. a. r. i. s. i. c. a. p. t. o. s. u. b. i. d. i. c. i. t. q. u. i. a. u. t.
p. a. c. t. o. a. d. o. p. e. s. e. s. p. r. o. d. i. c. a. t. o. i. s. t. a. c. o. m. p. l. e. t. a. q. u. a. d. e.
ad. h. u. e. u. s. q. u. i. s. i. n. t. g. e. n. t. e. s. i. n. q. u. i. b. u. s. m. o. d. u. m. e. p. i. t.
et. i. n. q. u. i. b. u. s. m. o. d. u. m. e. p. i. t. i. m. p. l. e. r. i. n. o. n. u. t. q. u. i. h. o. c.
m. a. n. d. a. n. d. e. s. t. a. d. n. o. t. a. n. q. u. i. d. p. r. o. s. o. l. u. t. q. u. i. b. u. s. h. u. c.
l. o. q. u. e. b. a. t. u. r. i. n. n. u. m. e. r. u. s. e. r. u. n. t. i. m. p. l. e. t. u. m. i. s. s. i. o. n. e.
e. i. s. s. o. l. u. t. i. n. d. e. t. u. r. d. i. x. i. s. s. e. e. g. o. n. o. b. i. s. i. n. s. i. m. u. s.
i. s. q. u. e. a. d. c. o. n. s. u. m. a. t. o. r. s. e. c. u. l. i. q. u. o. d. a. d. e. u. m. i. s. s. e.
e. c. c. l. i. e. p. r. o. m. i. s. s. i. s. q. u. e. a. l. i. s. m. o. r. i. o. n. i. b. u. s. h. u. e. u. s. q. u. e.
i. n. s. e. c. u. l. i. c. o. n. s. u. m. a. t. o. r. s. i. s. s. u. m. a. e. s. t. q. u. i. s. n. o. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t.
h. o. c. a. u. t. d. i. c. i. t. e. g. o. m. a. n. d. a. t. u. m. i. l. l. u. d. a. p. t. i. s. d. e. n. t.
i. n. t. e. p. r. e. d. i. c. a. t. e. e. c. c. l. i. e. a. c. c. e. p. i. t. i. n. i. s. s. i. o. n. e. et. p. r. o. m. i. s. s. i. o. n. e.
f. a. c. t. e. e. g. o. n. o. b. i. s. i. n. s. i. m. u. s. i. s. q. u. e. a. d. c. o. n. s. u. m. a. t. o. r. s. e. c. u. l. i.
h. i. c. et. p. r. e. c. e. p. t. u. m. i. s. t. u. d. h. o. c. f. a. c. t. e. i. n. a. p. t. i. s. a. c. c. e. p. i. t.
e. c. c. l. i. e. et. s. i. c. u. t. i. l. l. u. d. n. u. n. p. a. s. s. i. m. p. e. r. s. o. n. e. s. n. e. c.
o. m. n. i. t. e. et. l. o. c. o. s. i. s. s. u. b. o. r. d. i. n. a. t. i. o. n. e. et. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. n. e.
i. p. s. i. s. e. c. c. l. i. a. e. x. e. r. c. i. t. et. i. m. p. l. e. t. e. c. c. l. i. a. i. s. t. u. d. i. l. l. u. d.

cum illa promissio assistente spiritus sancti quod de qua
 super dixit dicitur in eo semper est et erit aliquid deo
 summam sententia per hominem sanctum docetur dicitur
 et administratur ecclesie aut ergo est de talibus dis-
 ponere que alius sancto hominem doctus hominem multa
 fuerit prohibere ne post cenam conficiat quoniam
 tunc ipse ministrat ipsum sacramentum Unde et
 antiquitus in memoriam dicitur tunc quolibet
 anno in die tunc celebrabatur post cenam
 sicut est in capitulo sacro de condicti si quod
 postea est ab ecclesia innotatum prout dicitur
 in glo quod derogatum est per consuetudinem
 ecclesie Et idem sanctus thomas super quarto secundum
 di. viii. capitulo viii. q. ii. Et in forma contrahendi
 quod in evangelio nec pariter legitur manere
 tunc forma calicis de quo in c. Cum multa
 de celebratione missarum quod certe videtur et magis
 quia forma est que datur et ideo Tunc tunc de for-
 matione christi tradita et ab apostolis protulit innotata
 vno et post apostolorum tempora usque per determinatum
 modum per que habetur in decretis de condicti in
 c. aquodam est de hoc latissime per magnum sanctum
 in viii. di. viii. statim post principium per dico quod notum
 sicut sanctus thomas dicit super quarta di. xviii. q. d.
 ecclesia tunc eandem habet potatem quod habet ecclesia primi
 tina Et dicit laqueus si opus habet quod magis
 ecclesia habet laqueum innotatum significavit ut panis sit
 triticus et azymus Et in calice vinum et de aqua
 sit modicum etiam in concondi populum aliquo
 modo frugendo distribuit et dicitur est innotatum
 non frugendo sed per frugendo distinctas hostias
 habet in c. ex decreto Conatus Tunc sicut habet
 ex breuendo h. vi. c. x. Sana ablatis dabat innotata
 quod innotatum fuit et prohibitus est ut in c. et
 eme tamen de condicti in Et ibi glo de de galio
 Tunc facit innotatum autem autem huius pro-
 hibitionis In hoc possint innotatum de missis ut
 supra iam dicitur et videlicet de extirpando hostiam
 que allebat ipsum non esse totum subnotatum specio
 per certe ista tunc bene facit pro consuetudine

dia laici apli qui cla erant apld et nominati et missi ad
predicandu et baptizandu et expectant pntem de
memoria curandi et infirmos curandi. hoc eua
geliste testantur. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
nuguid non erant multi perfectionis qui in lingue
ignit omnia et sciam. **sim. x. p. d. ut. text. d. e. v. a. n. g. e.**
lister. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
clare q. hinc fuerit sacerdos fa per hoc neba facit
hoc in mea memoratam per que hinc est dicitur
hoc facit et in x. p. d. per propentit allegatid et
alys daud qm dicit q. qm luyntatam simplerat
omni adhuc laici. **sim. x. p. d. ut. text. d. e. v. a. n. g. e.**
fita illa q. q. f. la. neba hoc fuit fuerit dicta ad
potatam calig. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
fi dicit hoc laici. r. accipite et. alys. Date. Si aut
apla dicimus laicos ergo laicos. competit alys dce
quod nullus concedet. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
per illa uerba hoc fuit pnt dai fuerit fuit
sacerdos h. per illa pnt. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
post scias. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
la. per. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
ubi. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
pnt. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
neba simul dai vno. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
uoluntatem h. est. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
et. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
pntem. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
de. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
dico. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
mli. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
coco. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
mli. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
an. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
robat. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
uorba. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
corpus. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
et. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
mli. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
mli. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**
hoc. **ps. x. q. x. v. et. l. i. c. x. et. x. p. a.**

praecepit dominus facite et apparebit gloria dei in vobis. In hoc
 glo. terminantur institutionem praecepti de calice. Item spe
 laus et audire per thetorem debet hominem videri et
 puritatem hoc facite in vobis. Eucucharistia sermo
 nem autem dicit quia plus inferius consideratur
 ut consistat huius dispensatio maxime dicitur verbo
 eo quod apparent in aliud maius et intelligibile
 trahente. Unde et de mano aut hic est panis qui
 dedit vobis dominus huius ergo significat quia multo
 rui. Sicut illis. Causa autem et causa. Cuius causa
 ubi aduentus spiritus sanctus omni omni dicitur dicitur
 quod apparebat. Spiritus sanctus celebratio misteria
 quorum sequentes. Audite dicitur dominus dicitur dominus
 dominus dicitur dominus dicitur dominus. Dominus et Christus
 post resurrectionem per mystica causa et panis
 fructus. meminerit manifestum hoc glo. et est magis
 magis. Item quod determinatum quia non
 magis. Item quod celebratio lacte dicitur loquitur tota glo.
 interduos qui de celebratio lacte dicitur loquitur tota glo.
 super eos spiritus sanctus. Item nota et tanta illius gloria per quod patet
 quod panis quem Christus dedit duobus discipulis
 in omni. Sicut in ista causa. Sicut in ista causa
 per quod probant aliqui doctores non tui sub
 sola spe panis tunc fuisse apud fuisse practi
 catum ad quod allegat eam. Item de comitor
 dantur et evangelistae ne agnoscamus apud
 sed promissio illa ad lacrimarum panis et uni
 tate. Responsus eius et participata remonem
 intelligitur. Impedimentum prima ac Christus possit
 cognoscere. Item theophilus super illud textum. Item
 aliud videtur quod similitudinem lacrimarum panem aper
 untur oculi ut ad cognoscant magnam entu
 ni ostentabilem vni habet. Cuius xpo sic ergo in
 ducatur ex ista glo. Item et theophili quod Christus
 apud met. Practicant tota ne unus spes. Item sub
 sola spe panis et adhuc est causa glo. Item super hoc et finalis
 statit. Aut quod statim submittit allegando
 Item apostoli primo conformi quod illa verba verius
 Christus quod lapid quia unum est quod in illis verbis apostoli

pauli non plus habemus quā narrantur dicit tene
 unde melius de his super illo verbo non ita
 menti dicit paulus enī et evangeliste tenebris
 veritas verba que pertinet ad hanc narrationem
 unde no. in arguit ex hoc q. paulus toti populo
 coram illam epistolam delinquit quia et si mul-
 tibus solis sed narrantur etiam dicitur
 dicitur q. xpus dixit aplos hoc facite i. mea
 commemoratione. ~~et hoc~~ ~~no. et~~ ~~memoria~~
 dispositio dicit et q. legat xpus passio omnibus
 audientibus referunt verba aplos dicta inde
 et pilato et ceteris no. in dignis. ~~et~~ dispositio dei
Ad reliqua vero dicta que subiungit dicitur propo-
 nens iam superius est retentum et ai. al. ite-
 gorum in eo q. no. probat prepositum sui caput
 cum ubi ex intentione delinquit questionem
 loquitur coram enim sicut fuit prae-ductus
 Dicit hoc allegat Ciprianus epistolam 3am que no-
 minat alleganda quia no. legitur debet ma-
 hi de unione aque ad vna in calice quod
 magis ibi late prosequitur Ciprianus et multum
 intelligamus hanc preceptum laquei magis aut di-
 camus q. loquitur per hyperbolam sicut sepe solent
 reprehendere multos doctores cum in illa ma-
 gis ipse qui dicitur unione aque i. calice
 no. et de precepto xpi et ideo no. semper ubi re-
 prehendunt doctores antiquos dicentes preceptum
 ad preceptum debemus intelligi de precepto pro
 modo scripto sicut et superius est dictum. ~~Ita~~ ~~2~~
 hinc aug. ita inquit libro de doctrina xpiana
 sicut precepta quicquid tractanda sunt scriptura
 et in fine illis preceptis habet salus et
 intelligentia scripturae. ~~et~~ doctores multo tunc
 dicitur preceptum et de amictu dogma secundum
 tunc no. obliuiscitur obliuiscitur si in scriptura ad
 sed in ista sententia quam superius est dictum in duat
 dabit ratio ut tractabit illa auctoritas nisi ma-
 gis auctoritas. ~~et~~ quia ad primum pertinet. ~~et~~
 ad reliqua que leguntur de p. de paulo et
 ita non est opus responsione quia non videtur

et de intentione ipsius. dicitur quod in principio
leniorum tam prius quod dicitur fuit et de
no est melius. Et tunc dicitur de eo quod dicitur per hoc
primitur ecclesie huius. Item illud in aliquibus
libris non est in mente. Si in mente. Et si sit
in mente dicitur ecclesie. et dicitur populo laicali.
contra id quod dicitur de illa. Et ut superius est don
Dicitur per ad idem allegat idem dicitur paulus ad
romanos. ubi dicitur. Unde quod. Et de quibus
non est disputandum. Si autem sapientis
acquiescendum. Unde aut hoc non sapio aut
scio. debentem solerem. regnat. Si sapientis
auctoritas attendatur. hoc ergo auctoritas quod allegat
et ecclesie auctoritas et metus tenenda quod non
est disputandum. Si auctoritas sapientis. Et si
Et dicitur infra. Ille inquit proponens inferre
hunc. Et ergo illud paulus. quod illud verbum proprio
relatum ad inferiorem audit. totum dupliciter
specie et de precepto. in hoc autem bona parte loque
de volendo. inquit ergo. Et ergo superius. verbum
hoc autem proprio prius. quia dicitur ea que
ipse superius allegavit. Ita dicitur hoc autem quod
dicitur est. et de volendo. capitibus ego pro
prio ferunt auctoritas precipientis. Unde ergo
Et ergo sequens superius. verba non laudant
ita dicitur post quod. Ergo de volendo. capitibus
ubi plurimum auctoritate de volendo. inquit. age
de dicitur et in iniqua. inquit. idem. multum
petebat. quasi quod dicitur est. de volendo. vel
hoc volendo. capite proprio. utque non laudat
si improbat. quod ad. volendo. ad dicitur. equum
non in melius. inquit. dicitur. si videtur a. no
ad usum perfectum. inquit. si ad debentem. digni
tatis. quod explicatur. per. Unde hoc ergo
et sic apparet. Verbi proprio. ad quod refert.
Quod autem consequenter. allegatur per idem
proponentem. de eadem ecclesia. Et christus. Dicitur
et ipse. et cognoscit. quod. sembo. quod
dicitur. inquit. mandata. non est. ad intelligendum
quod. ad omnia. et singula. que in eadem ecclesia

Scimus in ista pagina in...
 Vnde... phallendo...
 de quibus... sed q...
 mo capi... proceptis...
 te... mi... ligabim...
 facimus... universaliter...
 allegat... dicit...
 se ipm... homin...
 callet... bibat...
 q... omis...
 ita... dicit...
 post... aliter...
 adprobandum...
 accedere...
 tex...
 et ad hoc...
 Vbi sic dicit...
 dicitur...
 sibi...
 tunc...
 ea...
 facit...
 statim...
 cor...
 quam...
 de...
 h...
 dispo...
 cetera...
 sancti...
 Quibus...
 h...
 dixi...
 ap...
 dixi...
 ratum...
 tenam...

Nazareth dictis propriis inter se q. aplos
 praecepit Deinde ubi dicitur pater noster
 dispensatione ponit. Quia ergo dicitur gloriola
 quod dicitur f. fiden denotat quia vera naza-
 reth et acquiescat. Idemque quibus doceri
 Nam si de nazareth nullo modo intelligitur
 tenete quod dicitur et verbi causa excludet ab
 illis iuxta sensum quem datus proponens
 intencio sequitur q. nec hominum consuetudo
 potuisset mutare etiam quod est ab eodem
 Vnde illud cetera si venero dispono quod
 Ioh. exponit de ipso multum latamur
 et ambrosius et augustinus de his que ad hunc sacra-
 mentum pertinent totum ritum totum includit
 quo ad hoc q. ecclesia potest ordinare salua fide
 de nazareth per apostolum ita sacramenti usus aut
 sacra non est de essentia huius sacra sed ut se habet
 ut dicitur doc. unde est usus huius sacramenti
 remanet ecclesie ordinandi plus ut patet est
 nam ut infirma confectio quod videtur
 manus adesse ut exponitur missa in
 lxx evangelio et pauli clare liquet. Et
 de hoc in f. in marthe de eodem missa. Post
 predicta ostendit dicitur non nec aliqua causa
 Unde cum super illo hodie panem vtrum coti-
 dianum vel super stalem da nobis hodie q. p. illis
 panem intelligatur sacra ad que non oportet
 respondere quia non urgent ad primarium
 questionem et posset intelligi de pane mali-
 quo cottidie indigemus pro vite corporalis sus-
 tentatione et etiam de pane sacramentali
 quem cottidie desideramus debemus et vnde
 cottidie accipit ecclesia et missi fideliter per
 ora sacerdotum q. multis cum sacerdos imperator
 ecclesie celebrat orat et ad utilitatem eius h. x.
 lud suscipit sacra de hoc iam superius dicitur
 est q. si quis fuit ad hunc locum dicitur
 sane intelligendo de sancto doctorum quia
 dicitur in augustinus de consensu vel cottidie communem
 onem aut accipere nec laudo nec intypere

Primo deus proponere allegant multos
 de veteri testamento que quantum referant
 etiam coeli cognoscunt nunc in omnia illis p
 emm illis in hac passu est aliquid quod
 pmissis quatuordecim scribitur hoc nunc nunc duc
 dum accipit q inter omnes scriptas veteris
 testamenti que ad hoc sacramentum p doctores
 apud hunc ille sunt proprie de asino pascha
 le de manna et de latribus proprie de hunc
 ceptionis et in omnibus istis frequens est
 mentio de commutatione debitorum qui nihil
 quicquid precepit apud quod scribitur vnde
 vnde apud hunc ad hunc pascha munda
 est vnde itaqz emm munda maxime sicut
 et veritate et illa q hunc admonet emm
 xpm ac comede xpm quia munda promissio
 est pascha munda sed et eo que cum nunc comesti
 omni dicitur per hunc munda in omni pascha
 et per alios doctores munda sit loci et munda
 ad hunc munda munda nunc est q hunc et ex
 ercitantur alioqz de hunc pmissio nunc si non
 sunt necessitate sit q que hunc hunc arguit
 ad hunc munda quia hunc et hunc q hunc
 et munda nunc omnes obligant et munda
 canonicum sic et hunc voluntate et
 nunc et munda nunc et hunc propterea
 alio declaratur valde utile et hoc hunc ad
 munda et munda munda dicit q hunc
 sicut necessitate proprie ad hunc quoy effectus
 est ad tollendum dolum incompassibilem saluti
 sicut baptismus et hunc hunc omnes munda
 sicut nunc et spiritualiter mortui et hunc aut baptis
 mi ut renascantur sicut q et vnam nunc
 spirituali si p q baptizatus et homo nunc
 nunc munda si aut quod mortaliter
 et interm munda nunc habet sacrum pmissio
 ut tollat et si hunc hunc dicit sacrum
 est hunc mortem et dare vita et tollit
 nunc si hunc actus ad hunc hunc
 actum munda munda et hunc hunc

vero sacra non sunt instituta ad dandum autem
non habita s; ad confortandum unde dicit dicit
doctor in p. eub. no est donotestitate salutis qz
cuius effectus sit confirmatio in bonis et in gratia
quod petunt magis ad perfectum quā ad necessita-
tem salutis hec dicitur doctor qm bene concordat
cu dicto sancti thome lincus allegato cu dicit
quā est de necessitate desin pma institutio simpliciter
et sine quo salus hū non possit s; quia hūmo-
ri iuta.

capitulum et optime apud ad debite dispositioni
quā fideles sedulo hū debent cu tamelligam agm
miraculi quem s; audib; dicitur. etc. agnus dei
etc qui tollit peccata mundi. alleluia. Quē agnus fide-
les suscipiunt subleuati panis et ad hoc ē bene
illa gl; per proponentem allegata sup leuit. vñ
e super verbo panis quoq; consecrationis edite
ibi glo dicit carnes tu panis comedi pñpit
ut intelligamus corpus xpi quod tuus est et
panis qui de celo descendit sicut xpus meus
hoc vñ. vñ. ai iudei dixerunt pñs mē manna
manducatur in deserto sicut scriptū ē panem
de celo dedit eis manducare dicit eis ihus
amen amen dico vobis no moyses dedit ut
panem de celo et ita ego sum panis vite et plu-
bus interpositus qm replicat hū ē panis qui
de celo descendit no sicut pñs vñ manducate
nūc manna in deserto et morimur sicut qm mā-
ducatur hūc panem vñc mēnd hūc panem
manducant fideles spūaliter per fidem que pe-
dilectos opatur et insatio sub spē panis s; uaq;
ihū de biblicis sit ingenio. Similiter mīliten hūc
erant duo m et hostie et ymolationes decem
bus id de fructibus s; de sacrificijs edebat populi
de bika nudus non bibebat q; per doctores ad
omni propositū allegatur s; pñs in glo. or. iij
qūter proponentis allegat super leuit. x. ubi
glo dicit debet aut hūc sacrificiū comedere de eū

In locis scilicet in ecclesia. Sed nunc est in in omnibus
 glo perponentem allegatam deliberatione meae
 nulla fiat quia ipse misit qui sit preceptum mandu-
 catio et bibitio. Item mentaliter quod autem con-
 sequenter allegat. Dicit proponens deparabula
 xpi. Simile est regnum celorum homini qui fecit imp-
 clas filio suo ut xij et quod statim subiungit de
 hic xij quod per illam parabola intelligatur co-
 muni ecclesie militantis huius domini bñ dñs quod huius
 in deatibus xij quod in ipso pietas ubi dicitur communi
 domini est unitas corporis xpi non solum in sacro altaris
 sed etiam in unitate spiritus bene inveni plures nec inde
 ad quod allegatur quia bonum est quod homines multos
 et rogant ad cenam dñicam non solum deplacitis et
 vitiis sed etiam de scriptis errorum aquibus decernunt
 iuxta expositionem bñ dñs ad unitatem corporis xpi
 non solum in sacro altaris sed etiam in unitate spiritus
 illa statim ad dñm dñm dñm bñ dñm de
 triplici modo manducanda et bibenda quomodo
 sancti proponentes qui negligentes de quibus
 sequitur vocat eos qui propalantur et
 secularibus negotiis intermisi se occupant in sacro
 rationem ipse debitis negligent contemptos dicit
 qui seculis tanto amore adherent quod corpus
 domini sumere parum pendunt. Quia ergo solum
 dicitur sacra ratione vel corpus domini nullo mo-
 do potest miseri per quod proponens misere intermisi
 sed quod negligens manducatio et bibere corpus domini
 et eius sanguinem. Sanctus Thomas simp-
 liter dicit quod corpus domini sumit ipse adiat delusio
 et bibere sanguinem quod ergo delusio adiat per dñm
 sancti Thomae non probat. Quia ergo subiungit
 dicit proponens quod sanctus Thomas dicit quod
 coeque spiritualiter et carnaliter simul et
 ultima et optima pars de primis duabus scilicet sacra-
 mentali huius vel spirituali tamen quod certe verissimum
 est quia de bonis quibuslibet parum additum
 bono facit illud melius multo magis sit dominum
 qui melius sit coeque spiritualiter et sacramentali-
 ter simul quam spiritualiter tamen. Sed in misere proponens

Si ergo spiritualis est de precepto multo magis spiritualis
et sacramentalis simul sciat malam continentiam
nam asinus est argutus bona est continentia me
lior est uirginitas scilicet continentia est de precepto
ergo multo magis uirginitas vel bonum est uirtus
actiua recte ducere scilicet melius uitam contem
platiuam quam ergo uitam actiuam recte ducere
sit in precepto ergo et recte ducere uitam contempla
tiuam que tamen sunt secundum unum ut consequenter
dicitur et ut in pluribus unum est bona sunt in pre
cepto simul et paria sunt in consilio
propterea quod scilicet ut uitam eternam possident
dicit seruare mandatum dominus autem postea de perfectione
dicit Si uis perfectus esse vende omnia que habes et
si uis aut illud bonum quod est seruare mandata de
necessitate et illud uero optimum quod est perfectio
voluntati relinquere. Si uis inquit perfectus esse
autem dictis proponens submisit et ex dictis inuol
uit decharum et sancti e homine conationem sacramenta
lem dignam esse meliorem quam nudam spiritalem
et in idem reuertitur quod nunc dicit scilicet caritatem
spiritalem et sacramentalem in se mutui meliorem
esse quam sacramentalem in se qui sacramentalis
manducatio digna non est nisi spiritualis propter prece
dat qui non habent fidem ecclesie nichil profunt sacra
mentis uirtus nec profunt hiis qui in carione et
unitate ecclesie non existunt Unde Augustinus ad Iamariu
et in aliis credunt quod Christus in carne uenit et in eade
carne iniqua natus est passus est et resurrexit
et ipse sit filius dei apud deum et cum patre in eternu
habile uerum patris uerbum per quod facta sunt omnia
scilicet in ab omni corpore quod est ecclesia ita dissensit
ut corpus ecclesie non sit cum toto corpore quocumque
diffunditur scilicet in aliqua parte separatim in ueniat
tunc manifestum eos esse non esse catholicam ecclesiam
Et idem Augustinus et beatus Hieronymus in quibusdam
unitatem preter unitatem qui facit necessarium
nichil est Quia eo autem quod predictum est ab Augu
stino concordat etiam beatus Iohannes in dispensatione cum lucifer
animum in se sic dominus breuem tibi et apertam animi

mei suam profan. in illa esse ecclesia permanendum que ab apli
fundata usq. ad hanc diem dunt sic v. audieris eos qui dnt
x' non adno ibi vpo. si aqroniq. alio. inuicari ut puta
inaznomtas et valentinianos. Sato ibi no. eccles. h. p. d.
anepd. esse sinagogam. Et hoc em ipo q. postea instituit sunt
eos sunt eos se indicant quos captis huius p. n. t. a. u. t.
Nec sibi plauduntur si descriptis capis videntur sibi est
mare q. dicit n. m. et diabolis descriptis aliqua sit locum
et scriptis non in legendo consistant si in intelligendo. Illo
qui signum possunt et nos quoq. noni nobis de qua
componit ut affans in ecclesia non recipiendos qui
calcati fuerint et duas animas habent.

Ad idem est Gregorius in modis quia ex sola ecclesia
lita ecclesia veritas conspiciat apud se esse locum
duo probat de quo videtur imperia in v. s. p. n. t. u. r.
ut dei faciem contempletur quia n. h. q. u. s. f. i. d. e. i. s. o. l. i.
ditatem tenent dunt p. n. t. u. r. no. a. u. s. o. l. i. t. d. e. s. o. l. i. d. i. t.
te dnt dnt super hanc petra edificando ecclesia. inean.
Sola quippe et p. z. qua. dnt sacrificia a. i. p. i. a. t. h. b. e. n. t.
Sola qui p. z. c. a. n. t. u. b. u. s. m. e. r. e. d. a. t. h. e. n. t. a. l. i. t. e. r. n. o. c. e. t.
de a. q. u. i. h. o. s. t. i. a. d. n. s. p. r. e. c. e. p. t. d. i. c. e. n. s. n. v. n. a. d. o. m. e.
comeditur nec alteris de c. a. n. i. b. u. s. e. n. s. e. t. f. o. r. a. s.
In vna namq. domo comeditur quia in vna catholica
ecclesia v. a. h. o. s. t. i. a. i. n. d. e. m. p. t. o. i. s. i. m. m. o. l. a. t. u. r. d. e. m. u. s. a. q. u. i.
bus dnt lex affert foras p. n. t. u. r. quia dnt l. q. u. i. c. a. n. t. u. b. u. s.
vetat sola est que n. t. e. l. e. p. o. s. i. t. o. l. i. d. a. c. o. n. s. t. i. t. u. t. c. o. n.
page custodit. Vnde et a. q. u. i. d. i. l. m. i. s. a. n. t. a. m. a. d. s. u. b. l. i.
h. u. i. o. r. a. s. u. s. t. i. t. u. i. t. o. n. e. s. i. m. u. l. t. u. m. q. u. o. s. d. a. r. t. h. a. m. i. n. v. e. n. t.
extinxit. Vnde quidem et manifestat ut q. s. i. n. e. s. p. i. n. a. l. i.
auandiaris que est p. z. f. i. d. e. m. q. u. o. p. e. z. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t.
non pot. esse digna manducatio sacramentalis. Cuius
dico de sacramentali manducatio in a. p. a. r. l. u. s.
d. i. c. i. t. q. u. i. d. e. f. i. d. e. i. m. p. o. s. s. i. b. i. l. i. t. a. t. e. d. e. a. h. e. q. u. i. d. e. m.
sacramenti sumi h. e. p. o. t. e. n. t. i. s. q. u. i. d. e. m. i. n. q. u. i. d. e. m. d. e.
d. i. c. i. t. q. u. i. d. e. m. a. n. n. o. s. h. e. i. n. l. a. c. t. u. r. e. n. s. d. e. i.
d. i. c. i. t. n. t. i. b. u. s. p. u. b. l. i. c. i. s. s. o. m. i. n. a. m. i. n. a. t. i. b. u. s. a. n. n. o.
d. i. c. i. t. q. u. i. d. e. m. a. l. i. q. u. o. d. r. e. d. i. m. i. t. t. e. r. e. m. u. l. t. i. b. u. s. i. n. q.
g. r. a. m. e. n. o. m. i. n. i. s. c. o. n. s. t. i. t. u. i. t. e. t. v. m. u. l. t. i. b. u. s. i. n. q.
m. i. s. i. b. u. s. c. o. n. s. t. i. t. u. i. t. s. i. c. i. n. v. n. a. f. i. d. e. i. b. u. s. v. n. a. s.
nat. ecclesia. Ille ergo super scriptis sacramenti q. u. i.
in se habet illud q. u. o. d. i. n. s. c. r. i. p. t. u. r. s. a. c. r. a. m. e. n. t. u. m.

quod gra paxamibus

et ut idem aug⁹ inquit cen⁹ se de can⁹ di 21 q⁹ que passus
spualis quidam manducatio sola et perse dat vita sacra
mentalis autem addita spuali confert gratiam
sacramentalem Quid est gra sacramentalis nisi quoddam diu
auxilium ad consequendum sacramenta effici. Sic laus thomas
dixit in ultima parte hie hinc q⁹ len arlo 29 in corpore
so⁹ effus sacra e⁹ ut idem dicit super e⁹ sinaz ubi hinc
tat de effu hinc sacra p⁹ arlo h⁹ mo in responsione ad p⁹
q⁹ Proprius effus hinc sacra est concilio h⁹ u⁹ q⁹
ut dicit am⁹ p⁹lo vno ego iam no ego vinit v⁹ in me
xpus ad gal 2⁹ ad hinc effus consequendum adiuuab
reapao sacramentalis per gra sacramentalem hie autem
effus ad perfectos tendit ut sup⁹ est d⁹ne Melao h⁹ mlti
sunt et vana omes cent de concantibus hoc dimissim
sacramentum qui attingit p⁹fecte illu effus ut vinit
q⁹ non ipi s⁹ vinit in eis q⁹ne p⁹xiatur quisq⁹ si v
at in co xpus aut vinit ipe carnalis homo hoc
paulus ap⁹lo nos dos cognosce in ap⁹lo ad gal 1 v⁹q⁹
in eduo dei d⁹mea p⁹xiima reatata dicens de hinc
q⁹ h⁹ vinit et ambulat q⁹ desideria carnis non
p⁹xiatur et legu paulo post manifestia sunt q⁹ carnis
formato in mundia h⁹ m⁹ratia luxuria ydolord
lectutis beneficia m⁹ptuue conuentiones emulatio
ne r⁹re dissensionis lecte in iudic hominidia ebrieta
tes concupiscentias et h⁹ similia que p⁹dicto nobis s⁹nt
p⁹dicta q⁹ qui talia agunt regni dei no consequunt⁹
Et sequit⁹ h⁹nt aut sps est caritas gaudium pax p⁹latie
benignitas bonitas longanimitas mansuetudo
fides modestia continentia castitas Et q⁹ in meta
saluationis n⁹ sinas abstractibus cognoscat⁹ arbor
agnoscat vni⁹quisq⁹ n⁹se si v⁹pat in se fructus sp⁹s
aut q⁹ carnis s⁹nt sup⁹ nominata sunt et ex hoc ag
noscat an vinit ipe iam no ipe s⁹ vinit in ap⁹lo
xp⁹is em⁹ ut ipe ap⁹lo ibidem subingit qui q⁹ h⁹
carnem suam em⁹ h⁹erit cum v⁹is et concupiscen
tis in hoc cognoscat si n⁹te vinit xp⁹is si carnis
cu v⁹is et concupiscen⁹is m⁹nkila sit de concupis
tis carnis aut mundi nichil n⁹te vinit. Et talis
fuit iam no in vinit s⁹ vinit n⁹te xp⁹us et vinit ubi
xp⁹us est et n⁹re h⁹erit n⁹re dissolui et e⁹ ad
xp⁹o ut iam non subuect⁹ s⁹ reuocata h⁹re m⁹re

ipso quisque talis es magis quod agas ipso et omne quod
 iheronimus ipse ut nos tales efficiat ut saltem dice
 mus sic sunt concedat quod ipse quem libenter
 in ecclesia adoramus in hac re soluta facit videtur
 et firmamur eius beatissima visione et in re et in

Omnino nunc est continuare distincta domini in ipso
 ipse de quo aliter ad ephe per ipse est pax magis kat magis
 ostendit deus proponit venit ad illud et a vne
 si manducantibus carnem filii hominis et de ista quod
 docet qui de ea arguit et opponit in re et in coiter
 debeam solutionem quod loquitur de spiritali manducatione
 que fit per fidem que per dilectionem operatur nam illa operatur
 vitam eternam saluatorem vero dicente in euangelio jo
 xviii hec est vita eterna ut cognoscant te deum
 verum et quem misisti ihm xpm vita ergo incorrupta
 tollit que hanc est pax ex parte prima cor xiii et per fidem
 et in finem est plene ut ibidem hoc verbum augusti
 hec autem que hanc habent commisit est per fidem quia habi
 tante in cordibus nostris et per dilectionem operante in du
 bic habebimus vitam eternam et sic ipse manet in
 nobis et nos in ipso dicente aplo omnes enim filii dei
 estis per fidem in ipso ihu qui vivit enim in xpo et
 baptizati estis xpm in dms ad galas et alibi in
 tale xpm per fidem in cordibus nostris ad ephe et
 quomodo habet homo xpm in se manente quo ipse
 habitat in corde et manet in ipso qui ipse in dms
 hoc bene probatur per textum per se in se sic dicit per
 dms consensu secretorum hoc est mandatum eius ut
 credamus in nomine filii eius ihu xpi et diligamus
 alterutrum sic dedit mandatum et qui servat in idatu
 eius in illo manet et ipse in eo hoc ibi textus qui
 in ipso manet et ipse in eo hic manducatur car
 et bibit sanguis xpi ut textus euangelii manifestat et
 solutionem frequenter et repetitis verbis dat sanctus
 themas et alii decem admittunt qui non istam materiam
 et intentionem pertractant sed ad hunc ea magis dis
 tincti propositi xpo textum euangelii ostendit
 dicte auctoritatis verum et hinc in intellectu
 iuxta doctrinam et in libro de doctrina christiana

In quo libro ponit regulas et documenta ad intelligend'
sacram scripturam in ipse aut q' dicitur in multis
aliis scriptis ille sententia est qm a multis
partibus colligitur et eadem apud conforment
et hoc maxime insignis scripturis et figurativis
qualis est ista aut mandatum dicitur in hoc
idem Aug' ibidem dicitur huius mandatum dicitur
qui car' filii hominis et bibent eius sanguinem
non habebitis vitam in vobis faciemus al' fla
grum audetis quib' figurata e' p'p'ione passionis
dicitur esse cogitandum et suavit' atq' utiliter
recondendum in memoria q' pro nobis caro eius
ornata et nutrita sit hoc ibi dicit Aug' que
doctrina valde est reputanda quia in ea lib'
dog' quo scriptura sacra sit intelligenda et em
m'dictis doctor' valde est attendendum in quo
qu' loquendi et ad quem finem loquentur alius
enim est accipiendum ipse loquitur per modum
exhortandi nisi frequenter explicans seu ad
aptant per similitudinem interdum ex sola vocalita
te et alia q' scientifice discernenda ex intentione ut ita
dicitur resoluendo unde et hoc dicit Aug' in doctrina
scientificis et magis tradendo artem et regulas in
telligendi sacram scripturam declarans sensum illius auct'
in predicto constat illam esse finalem intentionem
quia dictus satis habet de illo textu et q' ille lib' venit
et ipse intelligit ipse textus dicitur ego q' ille
manducant car' xpi et bibunt sanguinem xpi qui fide
reus q' filius dei carne suscepit humanam et in ea
passionem et mortem suscipiens pro humani generis
redemptione sanguine sui fudit et hunc passionem suavitatis
et memorando et p'meditando unde albertus magnus
in quodam sermone de corpore xpi dicitur ipse potu sanguinis
xpi dicitur q' ipse est sacramentalis qm laicos sacerdotes
huius sumit dicitur intelligit qm apud populum christianum sunt
saluandis de passionis xpi pia meditatio hoc ille et
notandum est valde q' dicit q' 39 spiritualis et concordans
cum sua dicitur in ipso
et manus addit passionem ipse textus tenemus quid
procedit huius dicit Aug' dicit et est p'p'ione allegatum
q' ille textus est figurata locutio ad salubrem p' habendam
hunc modum loquendi sacre scripture nam tropica et figurata

Locutionibus valde est attendenda consuetudo loquentis
 nam et intelligitur statim ut q. indultus et ambiguit
 orationibus attendenda est consuetudo loquentis et in
 debemus q. sacra scriptura proferre spiritali huius aut per
 sapientiam aut per alia dona spiritualia vel obtentum
 rei desiderare vult de consuetudinis p. v. c. sapien
 tia edificavit sibi domum et venit comedite panem
 meum et etc. ubi habuit illum panem vite et intelligit
 et aqua sapientiae potant illud ut ysaie l. vii. Cibabo
 te hereditate iacob et l. vii. Omnes scientes venite ad me
 et qui non habetis argentum bibite et comedite et illud
 possem colligere ex illa sacra scriptura si dominus alius
 venio ad verba xpi in hoc evangelio. Jo. de quo nobis
 est sermo Unde tunc exordior nisi ab illo quod scri
 ptum est. quia unus sciens dixit samaritane si scitis quod
 est qui ubi dicit da michi bibe tu fortiter peccasti
 ab eo et dedisti tibi aquam vivam quid mirabatur
 xpus docuit nos ubi dicit quod quicquid in fidem in
 eo operatur et fidem eius bibet et cum in corpore suo
 habuerit corpus eius est etiam hoc cum et hoc
 probat per illud quod nra dicitur mens ab eo
 ut faciam voluntatem eius qui misit me et quod
 aquam promittebat samaritane ipse met xpus dedit
 rat qui bibit et aqua quam ego dabo ei non sit
 et in eternum si aqua quam ego dabo ei fiet in eo
 fons vite salutis in vitam eternam ac si diceret
 quicquid me predicatorem est comedavit et nra
 domi agnoscit fides que per dilecti operatur in eo
 nascet et sic in vitam eternam transibit Vadamus
 ultra in eodem evangelio venientes discipuli erant
 Rabi manduca ille autem dixit eis Ego cibum
 habeam manducare quem vos nescitis Dicebant
 discipuli inquit aliquis attulit ei manducare
 glo. no intelligebant escam sic manduca sup non
 intelligebat aquam Unde nra eos misit non
 per tantum ut illam si iam aperte docens mens
 quibus ea ut faciam voluntatem eius qui misit
 me sicut est in te mens ab eo ut faciam volunta
 tem eius qui misit me ut perficiam opus eius
 glo voluntas patris est ut credant in eum et filium
 quem ipse misit opus patris est in salus xpi q. ab eo

inā fides et mīa salus facit ergo uoluntatem docendo
ordere uisū facit opus matronando mustum rēpōis
procedamus nūtiū in nouissimo die magnē scām
patis scabai ihus et clamabat si quis sitit ueniat
ad me et bibat jo vii c. Ecce tabernaculus factus
est ihus clamando p̄uocant hominē et ad suā uenit
taberna si ad quem potit uocat jo cūta expōit
dictus hoc autē dicebant de spū quem accepturi erant
credentes sūde glo sup uerbo si quis sitit dicit audire
uorba dei uerba dei orde et diligere Et sequens
glo uenter est confasa coras que bibito spū p̄u
gata uenit et hī fontem et ipā et sōis tū flumē
qui manat beniuolentia dī p̄uocato mult confide
Et si multas p̄tegu de hūc laudantibus xpi illud
tū uolui p̄tegu dī qui eluruit et sicut iusticiā
qui ipi sicut dicitur qd v. c. et ubi sicut dicitur et de
quo iusticiā dicitur xxi et Ego dispono uobis
hic disposuit michi p̄ regni ut edatis et bibatis
sup mensam meam in regno meo ubi glo
hic p̄uocant et sicut iusticiā qui ipi sicut dicitur
fructu s. oliu desiderato et amato gaudio in boni
et alia glo mensa que omnibus sas est ad fruendū
p̄uocata est celestis uite glo mensa ergo est i regno
dei in qua edant et bibent et quid nisi dei b̄ficia
uisionem sūi sūi sūi dicit aug. dei uisio est tota
merces dei erga uisio est abus et potus aiaz
in celesti gloria me aut abus et potus hic meo
atur per fidem et mēlo perficiat per spem
Vnde b̄tus aug. et habet glo cōti sicut hoc
sup illa jo vii c. hec est autem uita et uita
ita dicit qd nūc em fides mīa uedendo fiat ueritas
hic mortalitatis mīa committit reuehit eduitas
fides ergo est alus et potus aiaz in bono exilio et
in b̄ta patria dei uisio

Hic p̄uocant proloquente consuetudine demonstranda
que multa amplius auctoritatibus posset audi
si hēc hūc hūc sūtiat et cū ualde ut p
dū attendere et consuetudo loquente Vnde h
Aug in si x. de doctrina xpiana ad monendi sū
studiosi ueniat illud indy ut m̄p̄tūit sūtiat
quā locutione sciunt et quo apud eā dicit aliquid

soleat negligenter ad hoc ut mementerque retineat
 et hoc maxime in lectionibus figurarum quibus
 est illi ut illis dicitur in illis de doctrina vana
 vbi tradens regulas et determinata ad intelligentiam
 domini sacro scriptura puta regula de decem auctoritate
 tradit exemplum quod est maxime commendandum
 quia non in admodum sermone hoc dicitur huiusmodi
 na intelligendi sacra scriptura ut dicitur est ja acip
 emus remanemus inquit primo narrat quod crucis
 decem de quibus panibus et duobus piscibus multa
 tudinem populi sacrauit quod quidem epus cum
 quod dicitur est cat figura fuit si ut si alij dedit
 in antea xxi figo et alij doctores concordant
 per quos etiam panes quos libi moysi per duas pilas
 duas illas personas scilicet sacerdotalem et regalem
 qui christum figurabant et ambas ille sustinuit secundum
 illi secundum alchimi psalmos et psalmos in quibus ubi
 latebat ipse ipse alii hinc inde panes et pisces
 id est aperiendo sacramenta regie et prophetie et primo
 apostoli qui dicunt eis hoc sunt verba que locutus
 sum ad vos ut ad huc essem nobiscum quid nunc est
 implet omnia que scripta sunt in lege moysi et
 prophetis et psalmis hic aperuit illis sensum
 ut intelligant scripturas huiusmodi et deinde per
 apostolos multiplicando populum etiam christi regis pacem
 vult referre deinde latet in illis ad eum
 timore nolens multare et aliter et ab illis
 mulieribus et hinc iterum ad amorem etiam
 vite interpretando dicit amen amen amen nunc
 queritis ne quia videmus figura si quia christi
 nobis manducant et saturati sunt quasi di
 cat propter hoc ne mori queritis ne propter hoc
 dicit dicit dicit repubensilem plu coeterna
 eis adimplere dicens christi ne ab eis qui venit
 si qui permanet in vitam eternam quem filius
 hominis nobis dabit hunc enim per figuram dixe
 runt quod ad eum quod faciemus in operibus
 dei prout ab eis et dicit eis quod est christus
 in traditis in eum quem nunc ipse ipse dicit
 et est in glo et si dicitur nunc de longum in eis
 et ab eis in vitam eternam ut quod panes

dentem et ventrem erode et manducasti quia
ergo manducabat eum ad fidem illi ad hunc quatuor
signa huius signi in gloria et in morte fidei que operatur
per aliam eum dicit et que est ratiocinatio et fructus
locus boni sicut etiam non bene dicitur quod sicut
thine dixerit si illis quia perat. At bibere
in potest ab eo ut daret tibi aquam unam
pluribus promittit tibi qui per manet in vitam
et eternam et veniendi quod perat promissus sicut
et alius ille promissus unum et idem et tunc
ibi aqua hic labus nominatur. Attendendum est
etiam quod dicit operari abum non dicit comedere
abum et in aliis de alio corporali aliud sit operari
aliud aliud comedere operatur in equina et in melle
comeditur. Sub hoc autem loco de quo hic loquitur
idem est operari et comedere quia utique est ordo
et illud dicitur per significationem illius uno usque
grammatica etiam potest doctrinalis ignota quoniam
conueniunt tropis proprietate vocabulorum gra
maticorum et grammaticorum considerant apud quos
in opere dicitur aliquem inuenerunt habere
dicitur enim quod inuenerunt facilius habere
apud uerbes grammaticos signa locutionis scientes
iste dicit et orate nec enim tunc tunc norma
huius similitudine quod si propter quam elegat
tunc inueniunt ad dentes. Hinc ad rem huius
ad naturam spiritus et sic desinitur multum. Illius
euangelium prosequamur per quod iudei perierunt
signa et commemorationem manu datur per ut
in deserto allegantes illud loquere panem de celo
dedit eis manna dicit eis. Ihs sine ante
dico nobis non moyses dedit uobis panem
sed per meum dat uobis panem de celo uerum panem
qui uerum est qui descendit de celo et dat uitam
mundo quis est iste panis gloriæ. Verbum domini
descendit in carnem unde iusticia uentura
in compendio dicitur quod uerbum est abus angelorum
et uerbum incarnatum est abus huius et gloriæ super
uerbo qui de celo descendit dicit dominus homo sit
sequitur in textu dixerit ergo ad eum da nobis
hunc tibi dixit autem eis. Ihs ego sum panis

me qui venit ad me non esurit et qui credit in
 me non sitiet unquam dabitur panem qui esurienti
 tollit et simi eius idem est et dicitur et potus de me
 beati erunt et dicit qui venit ad me hoc est qui re-
 dit in me et quod dicit non esurit hoc intelligendum
 est non sicut unquam unquam enim ille hominibus lae-
 tas eterna ubi nulla est letitia hoc dicitur quod est in
 glo inter lineas me vade in quos dicit inter ma-
 ducare et bibere et dicit aut unum panem et dicit qui
 venit tollit et simi et dicit unum panem et dicit nobis
 quia iudicis me et non credimus et hoc dicit ad
 imperitiam in credulitatem et quia non erant
 sciendi hoc pane si et si illi non crediderunt quod per
 hoc in malis venit qui de quod dat michi per ad me
 veniat per fidem dicit glo et cum qui venit ad me
 non eriam foras quia descendit de celo ut faciam
 voluntatem meam si quis qui me mittit pater et
 est enim voluntas eius qui mihi misit et pater et
 omne quod dedit michi pater non perdam et ego si reliqua
 tando illud in nouissimo die hoc est voluntas patris qui
 misit me ut omnes qui vident filium et credunt in eum
 habeant vitam eterna et ego relinquo enim non
 hinc die et ego manifeste et dicit omnia quidem
 qui qui venit ad me et qui credit in me hinc et
 et dicit inquit ad eum et dicit inquit veni et
 si credas in me ad hunc per illud et dicit inquit
 dum lucem habetis et hinc dicit lucem habetis et dicit
 ambulem videntes idem credere quod ambulem et
 venire ad eum et credere in eum et manducare
 illum panem vnde qui de celo descendit omnia me a
 hinc qui hinc per fidem credendo manducant non esu-
 riet nec sitiet qui ad eterna sacramenta perueniat
 voluntas in no. illa die sequitur michi et dicit
 mirum mirum est ego and. et dicit et dicit super
 qui de celo descendit et dicit hinc pone hinc et dicit
 ioseph vnde nos nominamus patrem et matrem quod
 hinc dicit quia descendit de celo descendit ego hinc
 et dicit eis nolite mirum mirum est inquit et dicit
 non sum panis quia vnde hinc si nemo potest venire
 ad me nisi per meum qui misit me habent enim

revelaret que reuelatio in eo sequitur et ego reuelo
talis enim in nouissimo die scriptum est enim propheta et
erunt oues docibiles dei omnes qui audient apostolum et didi-
cit tunc ad me non quia primum audit quidam autem hoc
non dicitur est hic audit primum per se autem dico uobis
qui audit in me habet uitam eternam et non perit
et cum aperit et ordo est manducatio quia pater
vult est qui audit in enim habet et hoc dicitur
enim habere cum est hic autem eterna sequitur
et non perit in uiam uenerit magna in deus et
magnus hinc quia non intellexerunt in eo spiritaliter
tamen sic et uos qui auditis et non spiritaliter intelligitis
vixit quidam moyses et alii etiam quia spiritaliter
manducauerunt sic et qui modo uerba in uia spiritaliter
accipiunt ita dicitur et ita gloriatur totum sequitur in textu
qui est pater qui de celo descendit ut si quis ex
co manducauerit non morietur ego enim pater
unus qui de celo descendi si quis manducauerit
et hoc pater unum metemur glo ordinata quo sit
pater determinat non solum sed uerbum quia uer-
bum anima si est finis autem assumptum pro mundi
uita humana enim caro que est pater mortua ratione
enim in deo unita id est incorporata una cum illa
est unita deus enim sic unit corpus deus
spiritus qui non est de corpore ipse non unit de
spiritu ipse et sequitur in omni etiam autem unde
spiritus et de deo deus non unit nisi corpus ipse
autem enim corpus in enim unit deus spiritus
pater exponit aptius dicens unum corpus multa
hunc etiam pietatis signum unitatem et
unitatem caritatem qui unit uenit accedat mater
pater et unitur et sequitur magis quia autem
Iudei non erunt hinc unitatem nec talibus opor-
tuit dno carnem suam dare ad manducandum
si autem uult magis maneat nisi manducauerit
Quia sic sequitur in textu litigabat Iudei ad
Iohannem dicentes quomodo potest hic carnem suam dare
ad manducandum dicit ergo est ipse Iohannem enim
dico uobis nisi manducaueritis carnem filii hominis
et biberitis eius sanguinem non habebitis uitam

in nobis quo et si ignoratis quid modum sit dandi
 in mltis mltis uocantibus et **h**ic p^ro^pter glo declarans tex
 ita dicit hinc ubi et p^ro^pter **l**actate vult in uellit
 corp^re et membra su^r quod et cetera et hoc bene
 demonstrat tex sequens qui manducant carne et
 sanguinem meum sit uita eterna et op^ro resuscitabo
 eu in nouissimo die sicut enim mea uita et carnis
 et sanguis meus uita et potus qui manducant mea
 carnem et bibunt sanguinem uiuent in me manent et er^r
 in illo glo iam exponit que fiat quod dicit et quid
 sit manducare car^r et bi^r sanguinem hoc est manere in xpo
 et xpm in se manente hinc **s**tanda est hoc glo quia
 dicit q^d xpus exponit uerba sua et declarat quid sit
 manducare car^r et bi^r sanguinem **E**tte q^d pl^rimum
 intell^rem illius auctoritatis nisi manducaretis
 ab ipso xpo datur in in xpo manere et xpm in se ma
 nentem hinc hoc aut^r quomodo sit ap^rim audiam uer^r
 em filij dei estis per fidem in xpo ubi quicq^d em in
 xpo baptizati estis xpm in uisceribus ad gl^riam et alibi bi
 bunt xpm possident cordibus uisceribus xpi et sic quo
 bi xpm in se manentem quo poss^ret xpus habit^r in
 corde et manet in xpo qui xpm induit hoc unde
 probatur per textu^m p^rimo in fine ubi sic dicit ha
 b^ret omni^m carnis **S**olus hoc et manducati car^r
 et credamus in nomine filij eius ihu xpi et dilig^r
 inus alit^rum sicut dedit nobis uadimonium et quic^d
 seruat mandata eius in illo manet et ipse in eo
 quem iam volumus meliorem interpretem ubi
 sancti euangelij qua xpm laudat ubi qui ea sepl^r
 facit iam aperte ostendit q^d fidem et caritatem hinc et in xpo
 manere et xpm in se manentem hinc **P**nde Aug^r et h^rde
 de con. di. **E**t c^r uic^r et cetera et illud c^r ip^ris est
 autem hinc ubi posse qui sunt ap^rtes corporis et sanguinis
 xpi dicente ipso nisi manducaretis car^r et bi^r sanguinem
 alibi quidam tunc unum quicq^d fidelium corporis sanguis
 d^rum hinc partem quid in bapt^ro membra corporis q^d
 efficit **N**isi alienari ab illis hinc carnis et sanguinis
 si autem panem uisceribus et carnis bibat et
 caro hinc unitate corporis xpi consensu accedat
 manenti quippe illius participatione hinc et cetera

primam quia de ipse hoc quod qui facit significat in-
venitur ibi in 1^a 2^a 3^a planam determinat beatitudinem
de reia quibus sine spirituali manducatione per
solum spiritalem latet illi dicto xpi nisi manducaverit
et iterum eandem sententiam et per eandem verba repetit
et monuit de infantibus et hoc de con diti tita
dicit Et uti quilibet ecclesiam fidelem et pontificem
per regem suum in 1^a 2^a 3^a et hinc de vni intelligit
legens evangelium sententiam confirmat quia breuiter per
inramus sequitur statim sicut nullo me videri potest
et ego vni propter paucos et qui manducat me
ipse vinct propter me sicut ego vni propter
pauca et vni ergo qui me manducat vinctur mihi
et a me vni sequitur in textu hic est panis qui
de celo descendit sicut et ita constat quod de panis
de celo non manna quod illud manducantes presbiteri
vni sunt mortui sunt meta et hinc panem
homo qui vita non habet non potest dici de
sacramentali manducatione quia non topetit nisi
ei qui vitam habet utitur sequitur in textu hoc dicit
in fine quod dicens in ephraim multi ergo audire
et discipuli dicitur et hic sermo quia potest
enim audire glo sapientie sicut carnem ideo monuit
sequitur in fine sciens autem ipse apud sanctum spiritum
quia uniuersarent discipuli eius dixit eis et
manducabat glo quia dixi de carne et sag si ergo
videtis filium hominis ascendentem ubi erit prius
glo si ergo videretis non eo modo quo putatis
ergo corpus et quia hoc gratia mortuorum non opus
sed spirituali gratia me illis danda in corpus meum quod
hinc plane soluit quod ipse moueat putabat enim
quod corpus distribueret ille dicit se nichil integrum
ascensum erit ergo tenendum sit aperte subdit
opus est qui uniuersat verba hec quia locutus sum
vobis spiritus et vita sunt glo verba quibus dixi
vobis manducate me et anime in me ut autem
aliquis maneat in se in membris et quis in
co in templo vni sunt vni autem ex
caritate est caritas ex ipso ergo spiritus est qui uniuersat
et in paginis meam non separata in quibus

Antem euangelii verbis istis declamant quid est ad eis
 venire quia perfidem que est ex dono dñi dicit dñs
 sunt quidem et nobis qui ne credunt scilicet eis ob
 in iis istis qui sunt credentes et quibus est credendum
 esset et dicebat propterea dixi vobis quia nemo
 potest venire ad me nisi fuerit ei dñm dñs. nemo
 dñm replicat quod pñdum nemo ad credendum
 consilium nō credendi audit venire & credere quod idet
 sequentia etiam manifestum. *Requiritur intellectus*
 ex hoc multi discipulorum abierunt de eo et iam cum
 illo nō ambulabant dicit ergo istis nūq̃ et vos
 vultis abire. Fuit ergo simon petrus dilectus ad quem
 ibimus verba vite eterne habes et nos credimus
 et cognovimus quia tu es xpus filius dei. tunc
 derunt petrus et alii perquisitus loquebat pñdum
 qui de celo descendit et quibus quia crediderunt et
 cognoverunt comederunt. *Car. et hi sapienter*
 bene sapunt more. *et ideo abire noluerunt*
 sicut dicit verba vite eterne habes. *et hi sapienter*
 scia mea. *et scia dñi* dñs. *et dñs dñs* dñs. *et dñs dñs*
 et nos quibus abire vult petrus pñdum illi. *et dñs*
 dñs dñs ad quem abimus verba vite eterne habes
 bene sapunt more. *et dñs dñs* dñs. *et dñs dñs*
 expellit eis et dicit. Spiritus est qui vivificat.
 Caro aut nō prodest quidq̃ cum dixisset nō habet
 dicunt eis mea et hi sunt. *et dñs dñs* dñs. *et dñs dñs*
 vitam nō carnaliter intelligunt. Spiritus est inquit
 qui vivificat. Caro aut nō prodest. Verba aut
 que locutus sum vobis spiritus et vita sunt. Hunc
 spiritum et vitam nō sapiebat. nō comedimus
 qui nocte veniat ad dñm aut et istis nisi quibus
 natus est de novo nō videtur regnum dei et illis
 carne. *et dñs dñs* dñs. *et dñs dñs* dñs. *et dñs dñs*
 caro xpi quō aliquis homo pñdum. *et dñs dñs* dñs. *et dñs dñs*
 hoc. *et dñs dñs* dñs. *et dñs dñs* dñs. *et dñs dñs*
 sapienter. *et dñs dñs* dñs. *et dñs dñs* dñs. *et dñs dñs*
 comedat carnem xpi de qua ipse dixerat. nō
 manducantibus q̃ sit in adhesionem et apponit
 dñm erat manifestum. *et dñs dñs* dñs. *et dñs dñs*

[illegible]

[illegible]

demonstrat sic epd improprie dicitur in ore
quod non est in ore magis. Sicut dicit quod ipse in abus et potus
sit euidenter audit et ita in tali manducauimus et
et bibimus sag vitam dicit nos hie non potest et si in
durantibus vitam euengio palliatum. Cum colegend
sub iugit qui manducat me ipse vinct propter me
quod ipse idem abus et potus sit manifeste declarat. Unde
po. **F**iliste in fine perit. Manducare voluit factus
est tibi mensa bibe voluit facis est tibi poculum
qui manducat mea car et bibit meu sanguinem magis
Manducare quod no dicit dedit tibi sanguinem. **F**actus est tibi
peculi et tu subiugit accidem que videtur distigere
unde ipius auctat omi sensum demonstrat quia idem
xpus vna et inter abus nobis et potus est quod
b. dug et hoc. **S**i dicitur. **Q**ui manducat et bibunt xpus
vitam manducant et bibunt et greg in omni palda
li. de q di z. quid sit sag. ac si cotidie in ipse gnuat
et bibunt dicit ergo quod in principali in telat qui habet
fidem xps bibit et manducat xpus fonte aque vive
et abid salutis eterne et no est in ore neque licet
panis illud sic manducando sic et qui xpus unum
subspe panis digne sumit illius panis sz faciat
incomibitaz so partem ee audit. **C**ar neq man
ducant et sanguine bibunt. Nam ut verbis stat
dud p. de taran in hostia est abus et potus in re
ligio. **S**im expressum. i. appat signum et sub panis
spe manducat caro et bibit sanguis lig uo signa
expresso. **E**t Albertus magnus in fine de corpore
xps per me p die allegato dicit sic. **S**acerdos sumit
sanguine sacramentaliter de taliter sic populus sumit
in tellaualiter subspe panis de ipso de pe xps et eae
tam utilis et tam dulcis ut sacerdos qui sumit
en in spe omi delice tan p. botros ap. dulcis meus
vici duo humo in butro et vna. i. corpus duo in
abid et ex vna sugo dulcem sanguine xps deit. **P**er
et sanguine vive bibit maculum. **E**t ita al
Sodus potus xps sanguis et antellualis qui aplo
sumit subspe panis de ipso corpe saluatore huius
subspe vni sanguis est per inliatione et corpus p. ducit
unde sicut sacerdos sumit xps sanguine sacramentaliter
ita fidele populus sumit enim in tellaualiter de ipso

xpi corpore sicut illius parvuli agnoscunt laudem sicut
 patet in agnoscunt sicut subdit ecclesie hie laudem sicut
 xpi no de calice sicut de corpore hie ille. Unde
 xpi sicut in eodem xpi post quod dedit. ita quare sicut
 sub duplici spe multitudine statim subtrahit sub utraque spe
 totus sumitur xpus nec plus sub utraque nec minus
 sub altera in sumit et confirmat hie dicit bti ylam
 quia eadem est et ut ait ylam in corpore xpi que a nu-
 na precessit de quo dicitur qui plus tollit non habet
 amplius nec qui minus parat hie minus per idem de
 gla super ecclesie parat hie per xpi dicitur in panis
 xpus totus plenus gra let tunc omni gra ymo et
 orat no sic crede et fuerit utique hie hoc dicitur
 unde sicut narrat in no in tractatu de missa
 parte quarta si quis iudas propter mutandam hie
 erroris iudicium sicut in hie iudicia daretur in
 sunt verba in no qz no xpus in ecclesia in ecclesia dedit
 iude constitutum est ad ecclesiam aut no debet in ecclesia
 constitutum est in ecclesia in ecclesia in ecclesia
 dogmatizant xpus sub neutra spe totus xpus sicut
 utraque simul existit totus et hie est una de causis qz
 docet commemorant quare sub utraque spe populo no
 datur prout laudabilis et approbatissima consuetudo
 ecclesie hie

Pone finaliter constitutum ante tribunal manifestat
 diem aia xpianay qui omnia peccata sua qd digna
 penitentia emendavit et emendavit in sub spe paucis
 accepit assuit accusatores deinceps et dicit hie aia hie
 eterna hie no debet qui no coitavit spe sub utraque
 fuisse iudex in dixit nisi manducaverit carne et
 biberit sanguine no habebitis vitam in vobis ac
 anima illa vidit dicit in dixit qui manducat me
 xpe vivet propter me ai ego te amud et integrid
 manducaverit in illo digno sacro ad implem pro
 missionem aia manducam te unum propter te qui sicut
 impius qz audet asserere aiam hanc excludendam
 in ta beata no in una aiam sicut multa militaria aia
 cum per tot quoz creata hec consuetudo vi-
 quibz in ecclesia sed dei dicit ergo quilibz xpianay
 no an credidi et certus sum fidei no possunt hie
 ipa veritas dicit qui manducat me xpe vivet

propter hoc si hoc non sit credendum cetera tradi
dit que sunt apud eam et cetera et firmamentu
veritatis super cetera et firmamentu veritatis
fundatus. Tardius non possum quia fundatus super
firmam petram cetera et firmamentu
veritatis. Et quicquid quillo non potest de mare
Vnde per et cetera in se manere deponit qui inquit
hodie terra sua est cetera dicit petra vocavit et
electum suscipientem. Auctus est non utrobique
et iniqua de cetera sua et non inquit multa quide
Auctus et in manere si sub iugo non deor qui super
petram sit non dicit xpi cetera nichil fortius et illa
fortior in cetera quam terra et multa homo et fortior
celo et cetera et terra multum. Verba aut mea
non transibunt. Quod etiam petra quicquid que timen
potest petram non potest et cetera. Inquit in se manere
pelage petra non inquit apud eam cetera et cetera
hoc sunt quicquid auctus. Et per et cetera possent in
tra concordantia aliter seorsum de cetera. Inquit quod
omnes in se contentos ad superiora leuat. Raymundus
sapienter apud caput dicit inquit inquit xpi ut sic
non inquit facit petra et inquit apud hunc
et ab hac vita inquit inquit petra cetera ad
cetera. Et per et cetera que est multa cetera pna pueri inquit
Et per et cetera ad inquit hunc que dicenda et
cetera pro dicitur cetera que per partes et cetera
hunc scripta sunt cetera dicitur et cetera paulo aplo
per ad cor. xi. auct non et cetera evangelium et cetera
inquit inquit et ad originalia seu dicta doc
tor et canonis que per propositiones consequuntur
inducta sunt. Inquit inquit cetera inquit inquit
et illud inquit inquit inquit inquit inquit inquit
sunt et posse dicitur que dicitur et cetera canonis
sunt inquit inquit et ad omnia auct inquit inquit
hunc auct inquit de decem hunc inquit inquit
regulas que dicit et auct claret adaperiend
inquit inquit inquit inquit inquit inquit
ibi dicit cetera pna regula de dno et de eius
corpore et secundum de corpore mixto et aliter cetera
quod dicit lectore sacre scripture debet et inquit
item quia sepe sacra scriptura dicit de corpore loqui

inquit nisi in corpore et in sanguine uiuentur et
dicit et nunc desinit in eadem demeritur inuentur p mitem
loquuntur in quibus sanctitate exaltur nisi diligenter lector
ad natiuitatem aqz diligitur. Similiter qd ex quibusda regibus qd
dicit desce et que qui inter omnes reges dnm bñm loquit
et adhuc coartumare audentur excedens spec manum in
tulle id genus unde dicit bñm. Itaqz in de desce n bñm
ad genus quasi ad huc de specie loquente sepm ad au
lans debet. Hec tunc interlo me loquit in hie quod p
ingie melius et certius in ueritate quod exphat ite
qba domus ista habitant intera et palmerie kam. et
ubi certissime loquuntur de israhel fm tunc et postea
communiando quasi de eodem loqui uideatur exceditur
specie unde et ad ingitur genus loquendo de israhel fm
spñd qui non est ex uno populo. Si ex omnibus domus
itqz qdatur et laudatur et mndat aqua mnda hoc
est bñm sacro que uiuunt declarantur. Sic et ad
uertendum ualde est indicie doctores antiquos qui ad
mhar sq nre sacre tropice frequentes loquuntur et qd
deliquit loquitur nullius laudatur. Oclato aliis nulli
ad mltas xpi carmen et econ hnt maglo oz sup mag
Xm. et bñm. et hnt uale homin. bñm
et hnt saluati hnt que quibus copiosius hnt
tanto sibi tatem meritorie dñi ac dñatur hnt bñm
si no saluatur n c hnt xpi hnt ipus et c. et
indigne hnt mltas. Si totam hnt glo intellige uolū
mus desacto uisibili hnt ultima p loqui uideatur no
est uia pma hnt quia certe tam apiose possit de alio
aliquo hnt q no sobnus est. Si despulati gracia
quanto magis hnt tanto magis aia mnd sobna
et clara efficitur. Si illud quod in nulla dñat quibet
proferri pmarus sancti angeli tñt. Vbi aduerted
est nō ad illa oio de illo sacro loqui uideatur p illud
ut quicquid qd no reuera pma p de corpore mltis loque
ut deciderit hnt thomas in hnt qd hnt in hnt
in rñsione ad aion dñt q sacerdos ne petit q hnt
sacramentalis defertur in lectu nisi corpus xpi uet
quod ibi esse no desunt si petit hoc de corpore hnt d
quod in hoc sacro significatur. Similiter dictus augustinus
et habetur de con d. 2. quia passus est dñs pro nobis
soma dñt in isto sacro sacramentum hnt et corpore
quod fecit nos meritos. Et dñm loquatur de corpore.

vero statim transiit ad corpus mysticum dicit scilicet nosmet
ipsos. Nam et corpus ipsum facti sumus. Corpus igitur
est ut inquit lectoris intentio in istis transumptionibus
et de uno in alteris transumptionibus ne querat in sacra
manducatione quod in mystica christi carne scilicet fidelium
unitate et manducatione eius quiescit per fidem quiescit
dilectionis operatur eternus et melius invenitur.

Et bene placet michi illud quod dicit quod auctor sacre
scripture scilicet deus qui omnia simul suo intellectu
comprehendit adeo non est in sonemone si in una sua
sacra scriptura plures sint sensus. De eo autem quod dicit habet
non contendo pronuntiare si scio quod multi deo dicuntur
non esse nisi unum sensum habent alios esse allegoricos
et exemplum quod ponit de illo ego ero illi inquit quod
ad hanc desolationem dandi quod antelligatur etiam de christo
ad hanc non concedunt per se per allegoriam sic et duo filii
abrahę dicuntur duo testamenta iuxta apostolum ad galatas.
Vnde dicunt nonnulli doctores quod ille allegorizavit paulus in epistola
ad hebreos et ex hoc illud non continetur ex eo im
plicationem ad christum sui allegoria propter allegoriam
de figura ad figuram. Quia Solomon et agnus
paschalis sunt figura christi et ita de illo ad
hanc dicitur sui et per allegoriam et hoc loquitur
de quibus sepe videtur scriptura et est docere et hoc sic
queritur in ista sacra in quo quies loquendi ad
vertendum quia non ad equitate oportet accipere
nec quoniam scriptura sententiam applicat sic ad per ipsum
etiam scriptura de solomonis ipse est edificavit domum novam
et stabilius thronum regni eius usque in sempiternum
Ego ero ei inquit et ipse inquit inquit quies videtur per
paulum applicari ad christum illud videtur in modum
sequitur quod si inique aliquid fiat aliquid ad
ad christum nullatenus applicari potest hoc est quia
logica materia in qua multa dici possent si quia
nec alia impellant sufficiat per prout et iam
per materiam prosequamur.

Prima ad probandum quod tractatus per et principalis
illius dicitur nisi manducamus per de sacra
manducatione allegat ergo antihucare quod dicit
in corinthiis radiabimus in vestimenta quies dicit usque
non ita fiat necesse de questione sacra altera

infirmi tunc. accepit et **E**uan^{ta} mab^hens
probat de egritudine in in ipso **P**allus
in sit de peris put sup^{di}xi allegando v^oq^uq^u
v^oq^u **E**t illud quod xpus dixerat quod dedim^{us}
in no peridi ex res quequa^m q^uo impassione
exponit de aplis ut nol caponitur quia x dicit
Et ergo me quecunq^{ue} finit hos ab ne **P**erid^{us} erit
ibi dicit peridi aut no hunc dixerat **S** illam
etia^m ebra^m vero et deperit m^ultu^m hoc accepit
m^ultu^m super hoc hen id dicit que no q^uo
hic repetere per que ad hoc et omnia filia et
sufficenter n^o p^ond^{us} glo^m quod consequent alle
no et alia glo^m p^o p^ond^{us} id id e^m iudiciu^m
Allegat postea glo^m sup^{er} v^obo sa^m pet^{er} dicit v^obo
et sic habet illa glo^m nichil plus dicit nisi sic
m^ultu^m ad co^mpo^s et sag^unu^m in p^ond^{us} m^ultu^m
et glo^m sequens sup^{er} v^obo n^ond^{us} et cognoscit
dicit quod est n^ond^{us} de inde cognoscit
m^ultu^m quia in e^m p^ond^{us} filius dei glo^m quia
in e^m v^obo et ideo in carne et sag^unu^m n^o
no deo nisi quod et illud h^oq^u p^ond^{us} glo^m
nisi q^u quicquid carne xps et in sag^u dat m^ultu^m
p^ond^{us} quia quicquid et bibat glo^m ille no^m dicit
p^ond^{us} se **S** relate ad rep^{er} bi^m insinuat q^u in d^u
et cognoscendo quia in e^m xpus filius dei
comodena apli carne xps et bibent eis sag^u
et hoc est quod b^une sag^u com^uenit^{ur} hoc
verbu^m p^o dicit v^o sapit t^uro xps in ore pet^{er}
ut sup^{er} est allegatio e^m quo b^une pet^{er} que
dit carne xps et bibat sag^u eius n^ond^{us}
et cognoscendo quia in e^m xpus filius dei
ut m^ultu^m super quo sunt ille glo^m m^ultu^m
Indota ad sancti e^m que consequenter
allegat no^m arguit si allegant p^ond^{us} no^m
aliquid quod arguit m^ultu^m quod magis
m^ultu^m facit est illud q^u dicit **M**and^u aut
q^u s^und^u p^ond^{us} n^ond^{us} ad s^und^u manducand^u
vel sacralem **S** end^u p^ond^{us} ad s^und^u m^ultu^m
h^o dubitatur hoc s^und^u ille end^u s^und^u m^ultu^m
et car^u xps et sag^u bibit q^u p^ond^{us} p^ond^{us} n^o
sacralem m^ultu^m p^ond^{us} illa s^und^u p^ond^{us} ad
sacralem manducand^u dubit^{ur} h^o q^u dicit e^m

non nego qui possit referri ad unam et ad reliqua ut
 predictum. Bene est advertendum quod dicitur quod si refertur
 ad spiritalem manducationem nulla habet dubitatione
 ista sententia. Si autem ad sacramentalem tunc habet
 dubium et difficultatem quas hic consequenter
 anonet in quibus determinat tunc ipsos vires quod non
 non est de necessitate subiecti specie ut patet sint laici et quod
 adultis tunc debeat ministrari eucharistia et talibus
 multis locis semper est sensus thesaurus et ista sententia et e
 vni quod sanctus thesaurus interdum applicat ipsam auctoritatem
 ad sacramentalem manducationem sed ut contra ubi ipse re
 solute loquitur semper intelligit eam de spirituali ma
 ducatione sicut possumus ostendere per dissonantiam opinionum
 super multis locis.

Ea quidem que allegantur ex libro istius augustinus de mistic
 et remissione peccatorum et contra pelagianos eiusdem
 voluminis sui libris variis attribuantur nominibus.

Primum ergo quod allegatur in quo dicitur optime
 puer christiani baptismum ipsum nichil aliud quam salutem
 et salutem corpus christi nichil aliud quam vitam vocat
 tunc non urgent ad rem sed sequentia videntur
 multum facere contra. Sumo quod ipse posuit ultimo
 quia est primo in libro augustinus ex quo dependet sententia
 subsequens. Pro cuius intelligentia est primum
 quod in illis libris istis augustinus disputat contra pelagi
 anos qui negabant originale peccatum et dicebant
 parvulos etiam sine baptismo natos innocentes
 que vitam eternam esse quia urgebantur et con
 cludebant multis rationibus et papue ex illa
 auctoritate christi in ewangelio. Quod nisi quis renatus
 fuerit ex aqua et spiritu sancto non introibit in regnum
 celorum dicebat et si non introibant in regnum celorum
 tamen habebant vitam et ideo paulo ante verba pro
 ponentem allegata ita ut istis augustinus propter
 tantam perniciem non baptizatis innocentes vitam
 salutem et vitam eternam tribuit. Sed quod baptizati
 non sunt eos a regno celorum facit alienos non a qua
 et mirabili provisione quasi salus eterna et vitam
 eterna possit et per christum hereditate et per regnum celorum
 huc omnia et significavit ab ubi dilatare quod non ait

Deus ubi quis non renatus fuit ex aqua et spiritu sancto
non habebit uitam eternam si autem non intret in regnum
dei nam si hoc dixisset nullus hunc dubio possit oriri an
feratur ergo ista dubitatio dum audiamus etc.
Unde patet quod ad convincendum illos sic arguit quia
ex consequente probat autem vel ex eo quod aliud
presupponit id quod presupponitur ut si ita non
datur nisi participantibus mente diuine et ad
illud nemo uenit nisi baptizatus accedit ergo
nec uita sine baptismo habebitur Et quid ut
magis ubi istud gladius et hoc indicat de uerbo
intelligentia doctorum excausis est assumenda
dicendi quia non sermone uero sed rei sermo est
subiectus ut dicit Iustinus Iridorus xxix di. Sciendum
quod quia causa persona loci et tempus inodulit
non indagantur in errore Iohannis Iohannis non
nulli intrado impugnat et tunc c. Solite de
ma et ob hoc dicitur si persona loquens ad eos ad
quos loquebatur et uim locutionis diligenter
intellexerunt scilicet non expressis totaliter
tollant Consideremus ergo domini beati Augustini excaus
dicendi ad quem finem loquebatur Et certe non
erat tunc propositum beati Augustini agere de uero et proprio
sensu illius uerbi Nisi manducamus etc. ista in
tentione sua uersabat ad obcludendum illos hec
eos pelagianos et ad tollendum eis omnem
fugitandi modum et quia euadere conabantur
ab illa auctoritate Nisi quis renatus fuerit ex aqua
et spiritu sancto non intrabit in regnum celorum
quod non dicit non habebit uitam tunc auferit
istam inquam ponitur uerbum uita Et tunc
dicit quid ad hoc respondere per nos pertraham
pugnantes libros aduersus constantiam pro
spirare ueritatis intendant Et itaque infra ne
illi conarentur euadere quia non dixit Nisi
quis manducant sed nisi manducant ad pa
tes loquentur obcludit eos per illud christi Et qui me
quem ego dabo uobis caro mea est pro liberatione uitae
dicens non ergo proprium est huius seculi uita de
ergo est interius ubi Augustinus diffinit quod sine

utroque sacro scilicet baptismo et eius salus et vita habet
 non potest sed ita loquimur ad oia diuicula tollenda
 hereticis illis ut probet quod sine baptismo nec reg-
 num dei nec vita possit haberi Et hoc bene patet ex his que

infra dicitur
 Jam inueni scriptum quoddam adiunat dicitur apud et
 euangelij ubi ait nisi quis renatus fuerit ex aqua et
 spiritu sancto non intrabit in regnum celorum quia isti sunt
 nisi mouerintur non paruulos nec baptizandos
 esse censuerunt sed quia non ait inquit nisi qui
 renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non habebit
 salutem et vitam eternam tunc dicit non intrabit
 in regnum celorum ad hoc paruuli baptizandi sunt
 ut sint et iam cum christo in regno dei ubi non erunt
 si baptizati non fuerint quia et sine baptismo
 si paruuli moriantur salute utique etiam habent suam
 quod nullo peccato originali obarcti sunt sed hoc dicitur
 inquit explicans ista quia uultum nullum peccatum
 ymago dei separaretur a regno dei
 unde inde audiamus utrum dicit ihesus christus
 unus et solus magnus solus bonus in hac ipsa ewa-
 gelica lectione non signant et audire non nisi per
 remissionem peccatorum fieri ut ad regnum dei perueniat
 baptizatus quidam tunc intelligentibus sufficere debuit
 quod dicitur est Nisi quis renatus fuerit de nouo
 non potest uideri regnum dei Cum enim nascatur de nouo
 nisi renouandus unde renouandus nisi a
 uetustate qua uetustate nisi in qua uetus
 homo in simul crucifixus est cruci cum illo ut
 euarietur corpus peccati aut unde ymago dei non
 intrat in regnum dei nisi impedimento prohibetur
 patet hec Augustinus patet ergo intentio beati Augustini quod ex
 solo baptismo habetur salus et uita et regnum
 dei quia fit nouus homo non habens aliquid
 de uetustate peccati unde enim ymago dei non in-
 traret regnum dei nisi impedimento prohibetur
 peccatum sed illa oia dicit ad obcludendum hereticos
 et oia diuicula eis tollenda patet hoc et ex
 principio scilicet libri ubi sic incipit de baptismo
 paruulorum martelino carissime quod non

solum eis ad regnum dei nisi etiam ad salutem et ad
vitam eternam adipiscendam detur quam
sine regno dei et sine xpi saluatione loacitate
inqua nos suo sanguine redimus hic nullius
potest per libro satis ut arbitror disputamus
Ex quo patet quod epilogus totius primi libri est quod
per baptismum datur non solum regnum dei sed salutem
et vitam eternam.

Iam eundem librum Augustinus audiamus in ipso
eiusdem operis libro dicit. Quid autem apertius
tot et tantis testimoniis diuinorum eloquiorum
dulcissime apparet nec potest xpi loacitate ad
vitam salutemque eternam posse quemquam hominem
peruenire nec diuino iudicio posse aliquem
in iuste dampnari hoc est ab illa vita et
salute separari unde fit quod ut quod nichil
agitur aliud ut cum paruuli baptizantur
nisi ut incorporentur ecclesie et xpi corpori in digne
que loquentur manifestum sit eos ad damnationem
nisi hoc eis tollatur fuit prius et sic. Nihil quid
est illud nisi manducantem hoc est carnalem
omnis hoc est participes fieri corporis eius
non habebimus vitam hoc Augustinus hinc adducit illud
eius similes quia super posui. Nulli est aliqua
tenus ambigendum hic unum quicquid fidelium
corporis et sanguinis domini fieri participem quod
in baptismo membrum xpi officit ne aliena
in ab illius panis calicisq; consortio est si
antequam panem illum comedat et calicem bibat
de hoc sermo in unitate corporis xpi constitutus ab
ecclesia est de con. di. ii. ita dicit. Et ibi ex sermone
de infantibus di. iij. in ecclesia alias est caput. c.
et est contra illos pelagianos. Et in ipsa synodus
ponit ex li. de sacro fidelium et super et quibus
libris eadem sententia hinc concordat Eusebius quia
allegata illa auctoritas nisi manducantem et statim
subiungit. Quod testimonium contra pelagium blasphemum
euentissimum et validissimum est qui asserere
arripit impietate presumere non propter vitam
sed propter regnum celorum baptismum paruulus tran
serendum sub eiusdem dei verbis quibus euangelista

pronuntiat non habebitis vitam in nobis intellige
 dum est quisque animam baptismum in nomine uocatum
 non solum gloria carere sed iuxta Ecce quod ille doctor
 illud nisi manducauerit exponit debaptismo
 per illud comedimus carne xpi et bibimus sanguinem
 dum per illud incorporamur corpori eius iustitiam
 et membris eius unum et hoc sufficit pro
 responso ad hanc et ad aliam optime puniti
 Dictum vero augustinus ad Cristerum orationem et sequen-
 tia ad hoc facit quod illa uerba xpi nisi manduca-
 ueritis et applicantur ad hoc uerile et sanctissimum
 esse sacramentum et cum ut dixi non declino quoniam doc-
 trina in sermonibus admonitionibus et aliis similibus
 applicent illud textum ad magis sacramentum et non iniquum
 quidem trahitur ad signum quod de re signata dicitur
 cum loquendi modus in sacra scriptura adiectus doc-
 trinae multoties reperitur sed repetitum domini illius solemp-
 nis doctor Zacharias in Ieropolitani in libro
 qui dicitur unius equatorum ewangelium fecit unum
 textum qui ita dicit super istum ewangelium non
 nulli docent aliqua de predictis incidenter ad
 altarium sacramentum referunt sed in prima expositione
 nullus hec ille deinde ponderandum est
 ut praedixi loquendi genus quia alio ponde-
 rant uerba in facientibus de hac re multis posita
 aliter in admonitionibus et oratione loquendi
 quae et finaliter quod si ille magis dicitur autem per
 apparet seu dissimulatur datur non excedat ipsum
 illud quod sicut in illo unum dicitur panis uero
 qui est in eo tollit et sitim et hoc est manduca-
 rare et bibere ut lacus fuit deductus sic
 et in ipso sacramenti ut quod per symbolica ratione
 datur non excedat metum eius in symbolizat
 Nam illa manducatio est que uere dat vitam
 sacramentum uero re uera non dat sed dum per gratiam
 sacramentalem ad augeat datur daret quod ipse ut praedixi
 per rationes symbolicas ad altare datur teneat et
 limites eius qui non habeat hec uero sacramentum
 etiam digne suscepta propterea quia augeat
 dicitur dare et iam super hoc multa heri
 dixi que sufficiunt pro responsione qualiter

ad omnia que perproponentem ad hoc propositum
allegantur. et ideo ubi ad singula rideo quia minus
tempus protraherem inlongum qui et multa dicta
sunt que istas questionis non assignat unde soli
ea recipiam que magis ad finem faciunt indebitum.
Si autem indebitum dicitur proponentibus quod aliqui
de his que preteritam faciam
Hec non potest quia bene speciali nota est dignum
ex autem datus proponens allegasset de ista augustinus
super illo verbo ewangelij unus militum lancea
latus eius aperuit ut illic quodam modo uite
hostium panderetur unde sacra ecclesie manuerunt
sine quibus ad uitam que uera uita est non
intratur ille sanguis in remissione peccatorum
sicut est aqua illa salutaris ipsa potest hic la
uacrum pietatis. et potest hoc ille. Sub infert pro
ponens hoc quod sine duobus sacris scilicet baptismo
et sanguine christi non intratur ad uitam eternam
audiat datus proponens quid habeat determinat
sancte missus ecclesie ut. c. maiores debaptismo
ubi ita ad istas dicit per sacram baptismi christi
sanguine rubricati culpa remittitur intratur
periculum et ad regnum celorum etiam perueniunt aug
ustinus sanguis christi fidelibus suis misericorditer
releuant unde glo super lucam xii christum baptizato
et orante aperit eis celum nec ibi celum hic christo
cepit aperiri. Et hijs uerbis audiamus uirtutem
baptismi quia nobis celi ianuam pandit solus
ergo baptismus sine christi sanguine sacrali. et in
sacro calice remittit culpam et dat ingressum
ad regnum celorum neque est illa aqua baptismi sine
christi sanguine. et ex merito passionis christi recipit effi
caciam et hoc est quod dicit ille textus christi sanguine
rubricati unde bene aduertendum est et ex pre
dictis cognoscendum quod textus canonici et doctores per
metaphoram sepe loquuntur quia neque aqua
baptismi est rubricata christi sanguine sicut ille
textus canonis dicit uidetur si figuratim intelligatur
Et dicit rubricata sanguine christi propter effectum
quem suscipit ex sanguine christi neque ille sanguis
et aqua que ex latere christi fluxerunt fuerunt

realiter sacrum baptismi et sacramenti calicis
 quia ille sanguis non fuit per consecrationem et bap-
 tismus non est aqua tunc sed aqua et vinum sicut
 tex inq. i. q. i. de trabe et est ibi augustinus p-
 terea non sine causa dixit istius aug. in libro
 de doctrina christiana sciunt hunc modum omnibus
 locutionibus quas generalia greco uari tropos
 vocant autem istos uos finisse et cetera bene
 ad proportionem suam et ad monitiones et troporum
 cognationem prosequuntur difficultatibus dissoluendis
 est nota uere quidem necessaria quoniam nisi sciamus
 aduertere ipsas translationes et metaphoras locu-
 tionum interpretari sacris et dictis sanctorum
 descriptum frequenter

Omnem augustinus quod allegat quod uniuersa ecclesia
 percipiens sanguinem dicit aliter quate clausu-
 rem facit uniuersa ecclesia dum potat sanguinem christi
 bene probat illud quod dixi quod uniuersa ecclesia
 potatur sanguine christi per ora sacerdotum ideo
 rationibus sacerdotum respondit amen

Pro quo Crisostomus in dialogo satis potest sufficere
 qualis responsio que est superius dicta sed forsitan
 diceret proponens illud est de his que urgent
 et hoc forsitan contingeret quia ut puto ipse
 non recepit illud dandum ex originali integro sed ab
 alio excerpto quoniam amedia clausula incipit ipsum
 et propterea illud quod quod Crisostomus dicit de ministerio
 seu officio sacerdotali ipse putat dici de ministerio
 seu officio altaris et tunc habeo librum hic potest
 uidere ex integro in illo libro Crisostomi quoniam dum
 uellent eum ad sacerdotium promouere afflige-
 rat et calumpniabatur ab aliquibus quod hoc fecerat
 ex superbia contempnens sacerdotale ministerium
 ipse ad repellendum eorum calumpniam sacerdotale
 ministerium laudibus magnis extollit et inter
 cetera sic ad hanc dicit neque aliquid quod minus
 est contempnere illud ministerium siue quo nobis
 nec salus nec ea bona que nobis sunt promissa
 redduntur et ipse proponens quodam ab illa
 uerbo illud ministerium et de ministerio facit ministerium

et uali loquitur de sancto altaris et per predicta uerba
sequitur in libro Iohannis Crisostomus nemo enim ualebit
ingredi in regnum celorum nisi ex aqua renatus et
spiritu et qui non manducat carnem domini et bibit sanguinem
eius non habebit uitam eternam que per nullius alius
quam sancti efficitur manus sacerdotis neque
relinere utique ignem uitae neque promissiones reuer-
entiae potiri nisi per illos ualeamus officium
quo ego imitator mecum supponam et quod ergo
illi non solum reuerendi magis quam aut reges
aut duces sed et magis erunt honorandi quam
putes et cetera multa bene uidet doctores per uerbum.
In quo quidem loquendi uerbum auctor ipse et ex
eius sane intelligit ecce illud quod dicitur
non ualeamus relinere uitam nisi per sacerdotem
officiu quod et per baptismum aliam datam reuera
uitatur sed intelligatur sane et iuxta dictum
Iohannis Crisostomus ex causis duobus non est proportio
sed ut contineat calumpnia sibi imposita ad tollere
sacerdotale ministerium eadem parabolica uerba et
ad proportionem suam uerba scripturae congrue ap-
plicare et ad ducat illas duas auctor sicut
in obuiis sunt sed non dubito quod si quis recte
gallus Iohannis Crisostomus putat in illa duo sacramenta
equaliter uerba apostoli respondet quod omnes
deo ineffragabiliter tenent sed quod non est dicit
eadem cum recte augustinus nulli est aliquatenus ambi-
gendum utrum unumqueque corpus et sanguinem domini
fieri participem quod in baptismo membrum
corpus christi efficitur et ut ipse est allegatum et ideo
ista duo per manus sacerdotis accipit qui per
sacerdotem baptizat et membrum fit illius
recte capitis eiusque membrum incorporatur et sic
ipso in christo manet et ipsum hoc in se manet
sic ipse Iohannis Crisostomus dicit in sermone quodam
ad nouiter baptizatos

Dictum eiusdem Iohannis Crisostomus Quod statim sub
sequitur est uerba pia exhortatio ad uisitandum
et adorandum christum in qua ornatissime loquitur
more suo floribus rethorice carmen suum ornando

et non videtur michi adpropositū vagere puto
q̄ placuit proponenti illam pulchram exhortatōem
et michi certe audite idē de statim sequenti
ne forte quia dixi q̄ ad dñm jēsimi ruderē
suo loco re darē quaz de violacōe promissi ipm
nolui pterire lig q̄m ad mās decepto p̄p̄
facit nisi quia induat auctēs ex evan̄ qm
grām frumenti et ego sū mās et nisi libit
sic ip̄a auctēs cū alijs in eadem sensu aīam
q̄ ille rex (nisi manducatis applicatur ad
illā mīstificacōe sup̄ vīd et tritacō
dico quod eo mō quō sumus in xpo qm ē vā nū
manendo in ip̄o qui dixit si quis in me nō
mansit mittetur foras sicut palures et arborē
subsequens dñm jēsimi inapologatō nō
tetigisse nisi quia ip̄e proponens facit ex
eo illacō referens illud vīd jēsimi quod dicit
nolus tūc et nō q̄ unus quisq̄ possit aut
velit ad illud p̄bet aut se ip̄m homo quod
salua grā nō ita est s̄ ad aliud q̄ dicit quibz
aptus ut semper aīemus ex quo et ex illo dō
ap̄lō nolite fraudari invicem nisi forte ex q̄m
ad tempus ut vacetis aīam ip̄e jēsimi duxcat
illud dñm quale bonū est q̄ orare prohibet
q̄ corpus xpi accipere nō p̄mittit et ex hoc
dicebat tūc et nō me mīstificat et de isto
est totus sermo ibi et dicit quibz ap̄lis i alio
loco ut semper aīemus si semper aīandū
est mīquā est quingio sermōndū et i ista
est ad uertendū quō dicta dō sū sine m
telligenda et nō ad hīz p̄tē ut loqui
videtur. Nā ex istis verbis jēsimi videt
q̄ mīquā est quingio sermōndū quod certe
nō est vīd nec ip̄e jēsimi interrogatus
hoc respondit quia licitū est quingitū
debite op̄az dare quingio vīd ap̄lis paulus
nolite fraudare ad invicem nisi ex consensu
ut vacetis aīam dixit ip̄us est reuertendū
i id ip̄m q̄ dicit q̄ paulus iubet semper aīe
et ad ap̄oz intelligē sine ex quo p̄ q̄ uerba
dō ad mīstificacōem et exhortatōem q̄ ut
habeant bonū intellectū nā et vīd s̄
in r̄gīō p̄tē ip̄e eā p̄ponēs allibi allegat

diat Si quis vero conge sua no inuidie voluptat
h sola procreandis libris grad uat iste pfecto
sine de ingressu ecclesie sine de sumendo corpis
saguminiq nuntio suo est iudicio relinquendus
qui in igne positus nescit ardere qd oue huius
in dextero xxm q m m m ai ppa qpe no ppones
allegat eu de con di u et ibi non est
Orend vero quod statim allegatur iohanni nona
terigillm nisi quia in di ipm apportionate
pauiderari per hoc qd diat qd exco q xpus por
teud confect na exinde dilapluid sauyt in
portez ut poss aliquos cibos suatm pocius a
gemmis sumi oportz et uerba d uo semp fac mite
De hoc allegant ceter tex lxxm de oportz et
inglo x et in e tua de p mpu ubi dicit tex
omo d et in portz naitatem
hec est nra uita nunt que nuntat ceter in
e u de p p lxxm et in e ai alius dicit nudi
et alibi hoc aut qu ubi d d al opoz nypoz
naitem ul na ex subiecta ma et alio tasta
qis p inde intelligenda est unde attendenda
est ut na semper ubi reponit talia uerba
intelligamus naitem nuda d q ad tex alle
gato ex se p rursus ai diat pocius a gem
mis sumi oportz quia ad hoc refertur illud
oportz q a gemmis sumat et in hoc in
portz naitem q excludente qm aut non
sumatur aut gemmis hoc in uerf nisi in
finitas excluderet
Capiam quoddam dem eusebii quas et
indotm uigete p na si nuda ex mte
ante locu illud p ym pponente allegat
p nunt figu de mclititich dicitur q abla
tione pams et uini hoc sacra p p p signant
De inde aut na et moyses de co mntis laque
uini et sagume subuul appellat significat
mnditoe priate amica pallaz multo
amplius de mnditoe uia quinquens lana
bit i uino stolam suay et in sagume uice
pallud pallud suu et aduerze quid euide
tapat uini creaturaz xpi sagume mntapada
et que ad hoc de hac duplia spe inquit

debet ipso domino attestante cognosce nisi
 inquit manducantes car filii hominis et bibentes
 sanguinem eius non habebitis uitam in nobis ostendit
 testimonium contra pelagi blasphemias evidentissimum
 est qui assere arripit impietate plene non potest
 si propter regnum celorum baptismum parvulis quod
 sub hinc cum dei verbis quibus evangelista per
 mittit non habitis uitam in nobis intelligi
 dum est deinde ait minime baptismum uacuum non
 solum gloria carnis sed uita tibi et post statim loquitur
 de aqua ponenda in calice uos pites bene et
 sideratis quo loquendi genere ut docuit et quo
 dicit eundem constat uini creaturam xpi sanguinem
 multiplicandam ex illo lauabitur in uno stola suamque
 bene et opus quod habeat primum intellectore et per
 ea ad confirmandum hoc de ueritate laud quo illi
 duplici specie scilicet panis et uini cum xpi et tunc
 et sanguine indicat illud auctoritatem nisi manducant
 statim dicit in ea et evidentissimum et validissimum
 argumentum contra heresim pelagianorum et illam
 auctoritatem nisi manducantes reducat ad baptismum
 factum dum dicit sub hinc cum dei verbis quibus
 evangelista permittit non habet uitam in nobis
 intelligendum est deinde ait minime baptismum
 uacuum non solum gloria carnis sed uita ut et ostendit
 facit per ecclesiam dicti illius sancti augustini cum pelagi
 graues de quo super dicitur est bene uolo
 aduertere quod in eodem sermone paulo
 apostolus dixit panem angelorum manducant
 homo et quis panem angelorum nisi xpus
 qui uero suo carnis et lumine suo claruit
 non facit hunc panem dicens per hunc die
 duplici colligit sabbatho autem non colligit dum
 apostolus et dicitur de lege dicitur et in solo
 sabbatho denegatur iam tunc xpus ab ecclesia
 cum dicitur diem resurrectionis consecratur recipi
 endum ostendit et synagoga ad quod auctoritas
 sabbathi pertinebat negandum et sapienter
 dum dicit iste qui dicitur est septimus celestis
 panis fraude nudaat de quo panis uetus
 narrat historia neque qui plus colligerat
 habebat amplius nec qui minus pauperes
 repere minus pertulit de deipani

de illa epla xxxiii qm̃a iam sup̃ respondu est
et de illo super p̃r m̃ ut heat ñr̃ quod dabi ē iā g̃
Veniamus ad d̃cā leonis pape que p̃ma fac
videntur ṽgere. Et sciendū ē q̃ leo papa lo
quebat̃r ibi cōm̃ manicheos qui negabat̃ xp̃m
mortuus resurrexisse et p̃ quo diem d̃uam
celebrare volebat̃. Et illo die ieiunabat̃ et iō
dicit leo quos nemo ambiget esse maniche
os qui in honorem solis et lune die d̃nica et
s̃cā f̃cā de phensi fuerūt ieiunare qm̃o em̃
p̃ ṽtutis sue ape b̃is p̃pham̃ fuit qui se
m̃m̃i s̃m̃i ad h̃c et c̃t̃ et ad resurrectionis
laudes se catholicos m̃tebat̃ se int̃ alios s̃
q̃ cōt̃andū ē acalut̃ ab̃g̃nebat̃ quia non
videbat̃ xp̃m resurrexisse ad detegendū ergo
ṽt̃ d̃m̃ulac̃ et latet̃ h̃c̃m̃ m̃m̃i
ẽc̃or̃ m̃m̃ut̃ alios r̃ct̃is leo q̃ ex h̃m̃o iudi
cis poterat̃ dephendi et ubi dephensi sunt
a sanctoꝝ sanctitate depellant̃ hoc in loco iay
et alys d̃c̃endi d̃c̃it̃ ut habet̃ in d̃c̃et̃
xxviii di ubi p̃mo sunt verba d̃c̃i ysaia
Sciendū ē q̃ p̃l̃a epla ex c̃a ex p̃sona
ex loco ex t̃mpe consideranda s̃nt quoz̃
inadi quia ñc̃d̃ulic̃ nō indignant̃
in erroris laborib̃ nō nulli m̃t̃ic̃
m̃p̃m̃t̃ t̃i ante m̃d̃ic̃ quā m̃t̃ic̃
aut̃ m̃al̃p̃e quā iterando verba p̃r
quid̃t̃ d̃c̃a m̃c̃ore digna et aut̃
l̃r̃o s̃c̃enda p̃oā h̃c̃ s̃nt̃ illud̃q̃ verba
d̃c̃i Gregorĩ regule sanctoꝝ p̃m̃ q̃ t̃p̃ore
loco p̃ p̃sona p̃negato m̃t̃ante necessitate
tradit̃ s̃nt̃. De m̃d̃ic̃ p̃m̃i ñc̃esse ē
ut aū d̃m̃l̃t̃es locoꝝ et t̃m̃ et hominū
quib̃ s̃p̃m̃e fact̃ s̃nt̃ d̃l̃t̃as causas
et argumenta et d̃ignos habebant̃ ad p̃o
p̃o t̃d̃ h̃c̃ d̃c̃at̃r m̃t̃ic̃ d̃i ubi p̃
m̃m̃l̃a o p̃l̃a quia p̃p̃ter manicheoꝝ
m̃m̃l̃a s̃p̃oal̃a ñt̃a et p̃h̃ib̃it̃
illo t̃p̃e fact̃e fuerūt.

Veniamus ad d̃cā damasceni et m̃d̃c̃ m̃o
m̃o in h̃c̃ q̃ d̃c̃it̃ am̃p̃ot̃i c̃p̃ p̃c̃p̃a
donec veniat et est s̃c̃l̃e m̃d̃c̃e paschalis d̃c̃at̃
sequenti et ad m̃d̃c̃ ē ead̃em responsio q̃

Si bene considerantur uerba doc omnipotentia
 precepti fuisse ad transubstantiationem in qua omnipotens
 uirtus sub panis et uini corpora summi
 et sacramentum transubstantiando conuertit Etiam paschalis
 bene uidetur ex uerbis antecedentibus sequentibusque
 sic enim ait et si uelis audire quid est hoc est
 corpus meum quod pro uobis traditur Et uerba
 ueniunt uerba per proponente allegata Crede
 o fili quia ita est ipse dixit et sine dubitatione non potest
 mandant et creandum est preceptum ergo paschale hoc
 facite in meam commemorationem Videtur ergo per
 uerba quod ista dea sunt ad probandum ueritatem transubstantiationis
 que sit exponentis uirtute Et si ad celebrationem
 missae referentur quod magister in ecclesia celebratur
 cum administratione sacri ad populum non loquatur
 et illi et multis aliis euidentibus rursus Verum de
 istis significationibus doc ut plurimum ita est ut per
 exceptiones et partes aliud intelligi facere uideatur
 quod legendo intelligitur Ego legi paschale in textu
 et uide ad legem ex integro magis me adhibere in
 alia reperi pro hac consuetudine edicendi ipsius
 sibi uia non solum dictum eundem paschalem quod quatuor
 modis hinc ad memoriam quod predicti de regulis expositi
 quod una quatuor transubstantiationis ad omnes sensus quatuor
 similitudine mabo et potu et in transubstantiationis ad
 spiritalem intelligi quod ante pensandum est et
 eo quod dicitur ideo simul bene mentaliter redduntur
 quia de uno calice passio christi hec duo nobis ad
 in hoc eterna manant Si uolumus intelligere
 de speciebus sacramentalibus certum est quod ambo non reddunt
 mentaliter Quod aduertendum est illud quod proponitur
 statim subiungit ex eodem paschale quod in christo
 baptizantur christum manducant et panem angelorum
 manducant Ecce quod idem paschale significatur
 et dicitur hinc panem angelorum in baptismo a fidelibus
 bene quidem recordans cum beatus augustinus qui
 dicit tunc uinum quodque fidelium corporis signum
 dicitur fieri partem qui in baptismo inueniuntur
 christi efficiunt ut est superius allegatum Quod audiamus
 iterum eundem paschalem in eodem uino plus ex eo quod
 magis aut quia minus accipit et dicitur non

omnis quantitas infinita estimanda mysterio si
utis sacri spiritualis sicut nec quantitas hominis
xpi manenda est in corpore si virtus in ea et
divinitas consideranda magis plus retulit illa
multa in ewangelio que similitudinem eius
nominanti tetigit quam turba que totum cor
pus prelit quia plura eam inuenit et fide concept
id ad cogitanda est a nobis huiusmodi quantitas
multa non quantum dente sumitur si quantum fide
capitur et dilectio nam cum recte corpus xpi sine
divinitate sumitur nec divinitas sine carne
ad dicta parabola ewangelii de thesauro ab
secondito in agro et qui aperit est humanitas the
saurus ut in agro absconditus est divinitas
ita concludit Et idcirco filii dum hoc mysterium
quies dilata sunt mentis tue emunda
consilium et perape non quantum uita exhibet
si quantum fides capit hec ille ita ergo fidelis
homo in eo ore capiens dilatato sunt in
perape se credit xpi unum in quo caro sanguis
et anima et plenitudo divinitatis aqua est omnis
virtus que qui digne suscipit uitam eternam
hunc ipso domino dicente cum manducat me ipse
vivet propter me ad viuentem de cum dii xplis
pans est de quo qui manducat vivet eternum
de quo ipse dicit pans quem ego dabo caro
mea est promissi uita

Alegantur post hec duo dicta rhenhardi
de primo quod maxime rhenipissime aliud
nobile sacri sponse dictum notum si capio primo
secundum quia brevis expediretur in quo rhenip
rhenhardus dicit quod angelus ex adipe fructu
sanguinatur et in uero gigno saturatur me et
interim quodam sacri cortice et gentium
carum fructu palea littere fidei uelaminem
et pondet proponens uerbum pondet oportet
de quo id sapienter per me dicitur est si ad fidem
dum rhenhardi plane liquet quid uelit dicere
Cum dicit me oportet sacri cortice et gentium maxi
me ex eo quod ponit de angelo et ceteris que sequuntur
Quid aliud uult dicere rhenip rhenhardus nisi
quod soli talis antiquus in hac uita degenti non
dat reuelata facie deum uidere Et ideo con
tentum oportet de hys que adeo dantur

nobis sub uelamine sacramenti deū adoradū
et sub pallea hīc intelligendi s; et hoc spiritu
in uisceribus uiuificante contentari em̄ oportet
em̄ qui plus hīc nō pot̄ nūc reuocare ad dāpnū
in quo ita dicit r̄bus r̄būg r̄hemignissime ihu nō
uile satis sponse me dotaliū indullisti ut uol
hic tenet columba tua dulcissimū mēdiale dila
tū xpūs em̄ p̄dic quā pateretur discipulis siue
huius sacri formā sēpsit efficaciam exhibuit q̄dem
fici p̄cepit hēc r̄būg Quid habemus ex hoc dicto
r̄būhardi nisi q̄ illud diuinissimū sacramentū ē
nobile dotaliū sponse sue s; eccl̄ie et mēdiale
dulcissimū dila tū et q̄ xpūs formā sacri huius
discipulis sēpsit efficaciam exhibuit et ipud sacm̄
fieri p̄cepit in hoc oēs concordamus et cetera
uerissimū est q̄ eccl̄ia que ē sponsa xpi et colūba
dilecta sicut in ep̄taloq̄ hoc ē mātius cāctz
Sponsus xpūs per os salomonis spū sancto ei
līgūz monente de sponsa sua eccl̄ia loquit̄
una est colūba mea p̄fecta mea una certe
hū ex multis fidelibus unitate eccl̄ie ad uat̄
unde r̄bus Cyriacus et habetur xxim. q. loquit̄
comemorat̄ dictis uerbis salomonis et cetera
apl̄ unū corpus et unus spūs una spes uocatis
ut unus dominus una fides unū baptisma
paulo p̄g ita subingit et ead̄ una ē que in
tribulatione lacrimis incrementis firmatur
audim̄ et uere hūg sponse quā xpūs ita
dilexit ut seq̄ pro ea admortem traderet
dotaliū nobilissimū et ipud diuinissimū
cūctē sacm̄ et cetera sacm̄ nec nō salubris
sanag; xp̄iana doctrina et uniuersus thesau
rus p̄iosissimi sacram̄tis xpi et nūti p̄iosius ipi
gloriosissimi sponsi eius dū in ihu xpi hoc dū
cū auct̄ et p̄tate ipa eccl̄ia possidet sub ipm̄
ad iustitiam consistit ut inde filios spūa lōs xpi
sponso suo pariet alac̄ mediet̄ qm̄ q̄tigit i
firmari digat p̄tegat m̄m̄at q̄fortat et s̄
ueniet in necessitatibus eorū ipm̄ ergo glōio
ad iustitiam quilla est pro filioz salute
ipa sicut asponso suo per spū sanctū regit̄

propterea conditione personarum temporum et locorum
et aliis arbitrarie predictorum dispensacionem
disponit et ordinat in fallibilitate et sine errore
qui ab ipso dignatur qui nulla harum diversitate variis
Suscipiamus ergo simplices filii de manu patris
alimenta et medicamenta salutis prout ab
ea que non nisi deo dirigente multis agit nobis
sunt ministrata et sic sumus in humiles et obedi-
dientes filii qui mereamur patris gratiam abinvenire
et ad eius gloriam pervenire quia nobis quidem
dignetur ipse dulcissimus sponsus ecclesie
dominus noster ihesus christus qui cum patre et spiritu sancto
vivit et regnat deus in secula seculorum amen

Frem hodie hinc responsioni facturus ad
ea que super puncto decepto allegata sunt
per hos venerandos viros ante oculos
et auxilium eius implozo qui alpha et omega
incipitur et finis quatenus per suam incommutabilem
pietatem dignetur cor et humores meos ad
emulandum nitatque dirigere et in rebus opti-
mum finem dare ut deinde suscipiendi hoc sacra-
mentum faciam omni altitudine somnata pay-
unitas et caritas que per ipsum significantur
sunt et stabilitate perseverent in universo populo
christiano Continuum ergo responsa ad alle-
gata procedo ad ea que in ipso sunt conse-
quenter scripta

Allegatur per dominum proponentem quoddam dam-
num remanens quod ipse dicit diat valde iniquum
protrahit et quia difficultate per eum ad finem
propositum applicare nititur cum habeat per quasdam
hypotheseos quas opus est examinare primo ut
ipsius examinis cognoscatur applicacionis effectus

Primo supponit quod manducatio sacramentalis est
manducatio spiritalis et divina et allegat
ad hoc damnum sancti thome parte secunda questionem lxxxviii
et in ubi tractatur an debeant distinguere duo
modi manducandi corpus christi scilicet spiritaliter et
sacramentaliter in 2o vero articulo tractat unde salus
hominis sit sumere hoc sacramentum spiritaliter et dicit
in corpore quod dupliciter contingit manducare

spiritualiter uno modo in propria specie et hoc modo
 angeli manducant inquantum ei unum sunt
 caritatis perfectio et missione manifesta que pane
 expectamus in patria nunc vero perfidem hic ei
 unum. Alio modo spiritualiter manducare christum
 per est sub speciebus huius sacri sicut ad aquam accedit
 in christum ad desiderium sumendi hoc sacramentum
 et hoc non solum est manducare christum spiritualiter
 sed et spiritualiter manducare hoc sacramentum quod non
 competit angelis et ideo angeli et si spiritualiter
 manducant christum non habent in eis spiritualiter
 manducare hoc sacramentum. Hec thomas
 Ex istis tribus patet quod aliud est manducare christum
 spiritualiter quod facit angelus perfecte quia ei unum
 perfecte nos autem hic inquantum ei unum perfecte
 et in propria per gloriam aliud est spiritualiter manduca-
 re hoc sacramentum et quia predicta suppositione
 datus proponens vult deducere quod qui dicit dicit
 spiritalem alimoniam et multum est illud intelligere
 de sacro altaris. Subiungit quod dea permixti que
 dicit de mittere corpus et spirituali alimento intelli-
 gant de ipso sacro et deinde quod illud illud sa-
 cramentum quod est compactionem ex multis generibus et
 racemibus et in hoc non dicit dictus ponas
 cum corpus christi multum est res significata sed
 non gentia sub sacro. Sicut magister sententiarum dicit
 in missa de viis et sunt verba augustinus super iohannem et de
 hoc in o cum marthe de celo missa et qui loquitur
 de corpore missa semper desiderium coniunctionis
 intelligimus loqui. De isto dicit apostolus unum
 corpus multi sumus et istud compactionem multarum
 generum et racemibus ex quibus confluit unum
 unum et unus panis et ita ex multis fide-
 libus unum corpus multum quod est ecclesia
 Sed quia datus proponens non potest amplecti
 verba remigii laborat per huiusmodi applicationem
 tunc ad se sed in remigius expresse loquitur
 contra eam nam dicit panis ex multis generibus co-
 flatur et vinum ex multis acinis confluit sed
 et unitas ecclesie que et corpus christi ex multis
 fidelibus personis constat. Ecce quod dicitur ex multis

personis corpus xpi constant quod compat pane et
vino ut s. Et statim subiungit idem Penningus p.
pdicta verba in medietate jam v. subsequenter ex
ponit qd illud fiat et qd sit car eis manduca
re et sanguinem bibere qm manducatis inq carne
meam et sanguinem meum bibit in me manet et
ego in eo hoc profecto est manducare huc abid
et huc potu bibe manet in xpo et xpm hie in se
mansionem s. qm in aliis eiusdem partibus corp.
xpi notat sacra. Et alia verba dicit que de illo
sacra dia induntur laborat dais proponens oia
ad eundem sensu deducit et ai hoc iustit facere
tribit tex tui tex unde intelligenda dicti istius
docto is qui allegantur et in alto stilo loquuntur
more augustin et alioz antiquoz scilicet in
augustin in iij. de doctrina xpiana ca p. man
sada et quarta regulas cicconi omi doc illi angu
more rethorico per tropos et alios colores rethor
icos loquuntur et frequenter transiunt de vno ad aliud
ut de sacro ad rem sacra hoc prospiciunt ea inde
in illo ibi aug. de con di ij. Quia passus es
dus pro nobis commendavit nobis i. illo sacro
sanguine suo et corpus quod fecit et nos met
ipos ala et corpus ipius nos facti sumus et pa
ruius eius quod accepimus nos sumus. Petre
dum vos no fuistis et creati estis ad altare
diuini comportati estis laboribus bonu idem
amicia vnu euangelium trinitati estis qm cathe
cumo deferre bami in hortu observabim noia
vnu deditis cepistis mali ieiunijs et exoracionib.
p. ca ad aquas venistis et conspersi estis et pa
ruius diuini facti estis. Ecce q accepistis clac inde
in hoc quo incipit de corpore v. et transiit ad cor
pus in illud. Et sequit inter quo ergo vnu
indetur esse quod sum est sic vnu estate vos
diligentes nos tenendo vna fidem vna spem
vnu diuina caritatem. Et qm comedit corpus
xpi. Et sequit i. tex beata qui hoc accipiunt
testimonium cui se accipiunt quia illi querunt
dimissione ai pams ite induit vnitatem sic et
vnu in multis racenis sunt et modo est vnu

vni est in sui naturitate calix post pressum totu
 laris et nos per illa remunia per labores post hui
 litatem per contritionem in nomine christi iam tanquam
 ad calicem venimus et ibi vos estis in mensa
 et in calice nobiscum estis sumimus hoc simul
 simul bibimus quia simul vivimus Ecce quo
 efficiunt sanguis et quo illud bibimus quo simul
 vivimus non simul uno loco sed simul unitate
 fidei et vinculo caritatis sicut per dicit Ecce quod
 bonum et quod iocundum est tibi gloriatur quoniam oibus
 christians qui in vni debent habitare in mente et si
 deo sic et in actibus apostolorum dicit multitudine
 credentium erat cor vni et anima una unde est
 multum aduertendum iugulanti oculo sicut sic
 superius dicitur est ne laboramus intelligere velle
 deus corpe quod loquitur deum ut querere
 manducare quod in spirituali carnis et facili
 in veniunt

Ad deum quoniam satis michi videtur sufficere
 talis responsio quod ad hoc adducitur quod dicitur
 loquitur de sacro altari illud anietur post hoc
 altari una anima deuota anhelum in qua rebus
 anhelum in sua deuotione loquitur in ardore
 quod ad christum et in tota illa oratione nichil aliud
 possumus notare nisi quod ipse dicit ex una parte esse
 tibi necessarium sacramentum et ex alia parte
 timet ipsum accedat deus in mente dicitur est

Deinde allegat quodam dicta ex libro beati
 Dionysii et commento eius de ecclesiastica prae
 cepta c. iij. et sunt verba magis quoniam quam
 Dionysii et allegat sic quod ecclesia est perfecta
 omni sacrorum et quod nullum sacramentum vel celebratur
 in quo sacra coram non sumat hoc in effectum
 pro quorum discussionem prout quod sanctus theodorus
 parte iij. q. lxxiii. articulus dicit in oibus sacris
 hunc legis causat quod quod significat hoc non
 ecclesia et per omnia sacramenta fideles in unum coeunt
 quod significat hoc nomen in unum in greco
 vel coram in latino sed hoc quod omnibus sacris
 est eodem hunc sacrum attribuitur antiochiae per ecclesiam
 nam hoc modo ergo est intelligendum quod nullum

sacramentum vere celebratur in quo sacra coeio non finit
ut autem quod sit intelligitur dominum quod non est ut
aliquod sacramentum celebratur nisi daretur sacramentum
altaris sed daretur sacra coeio id est gratia. Per gratiam
autem omnes quingunt et per unum spiritum omnes
unificamus. Quamvis et ad aliud quod hoc sacramentum
est perfectio omni sanctorum. Dico quod sicut dicit albertus
super illo quod dominum veritas est quod quilibet sacramentum
est perfecte perfectum quam ad opacem suam essentialem
et virtutem et ad eam non est opus hoc sacro
verbi gratia baptismus perfecte sine alio adiuncto exi
uit veterem hominem et induit novum et de filio
ut faciat filium gratia et incorporat corpore mystico
Et mixtum et maiores de baptismo culpa dimittit
et capit regnum celorum. Ita quod baptizatus si mori
etur statim evolare ad celum et omni bapti
zatus est perfectus christi amicus nichilominus
dicitur perfici ad confirmationem et ita perfici
per eucharistiam et declaratur istud sicut
puer noster natus perfecte est homo sed
perfectior magis usque ad plenitudinem anni
perfecti robore incrementorum et incrementis. Sic
spiritualis regitatio per confirmationem nisi gratia sed
perfectior magis ad perfectiorem confirmationem
recipit gratiam spiritualis roboris prout de eo dicitur
et omnes fideles per manus impositionem episcoporum
sicut per baptismum accipiant ut pleni christi
inherant et in sequenti et spiritus sanctus qui est
aqua baptismi salutiferus descendit lapsus
in fonte plenitudinem habuit ad incrementum
in confirmatione augmentum prestat ad gratiam
et quia in hoc mundo tota estate victurus
inter invisibiles hostes et pericula gradiendum
est in baptismo regnum ad vitam per baptismum
ad confirmationem ad primum et ita omnia
perfectior quod per modum alimenti deperdita
restaurat et auget virtutem et hoc quod utrumque
spiritualis non concernit magis sed illud quod
ad se ut mixtum per allegatum dictum ab thome
de effectibus huius sacri dicitur uno ego id non ego
sed vivit in me christus quia per memoriam baptismi
redemptio et actuale devotionem

inflammatur animus et liqueatur ut dicat ligata
 est anima mea sicut dicit sponsa mantillas et
 reformetur in diluui ut iam non ipse homo uiuat
 sed uiuat in eo christus et per perfectum et primum effectum
 huius scilicet est summa perfectio et finis ultimus
 perfectionis in hac uita dicitur alia scilicet perfectio
 per istud quia effectus illorum sunt perfecti in se
 et si non in summo perfectionis sicut istius
 propterea ex hoc signum istud latet quod gignitur
 ex multis que ad unum rediguntur hoc significat
 unitatem anime et ex multis unum
 finis De qua apostolus dicit quod est amicum perfectum
 prout ad intelligentiam materie perfectae quod doctores
 solent dicere quod est multiplex perfectio. Primum
 dicitur sufficiens quia habet omnes qui sunt in
 caritate dei secundum gradum sed ordinis huius primum
 est seruari conueria. Tercia religionis huius
 primum est renunciare omnibus. Quarta est pla-
 cione huius primum est animam suam ponere pro
 suis. Quinta est caritas huius primum est habere
 mortem in desiderio et uitam in paciencia
 ad primum tenentur omnes ad secundum in laqueis
 spiritus ad tertiam religiosi ad quartam plati ad
 quintam omnes debemus tendere si non obligamur
 eam habere ubi qui ad eam attingit et ideo uo-
 cabatur sanctitas quia animam in tranquillitate
 et sanctitate constituit. Quid magis sanctum
 quid magis tranquillum quid in hoc mun-
 do beatus illa anima que ita est deo coniuncta
 ut sibi uixit christus sit et morti lucrum
 sicut dicebat apostolus paulus et illud quod sanctus thomas
 secunda secunda quod. Et licet in corpore dicit quod si perfec-
 tio christiane uite in caritate consistit et perfectum est
 cum nichil de ea et ideo ponitur hanc perfectionem
 una quod est deus diligat quantum ipse est diligibi-
 lis et hoc soli deo competit. Alia secundum totalitatem
 diligenter ut effectus per se totum actualiter sedat
 in deum et talis non est nobis hic possibilis
 sed est in patria. Alia secundum quam excluduntur effectus
 ea que repugnant motui dilectionis in deum
 et hoc dicit unus modo in quantum excluditur id

perfectio multiplex

quod caritati contrariatur sicut et peccatum mortale et
hoc est de necessitate salutis alio modo iniquitatem ex
cluditur non solum quod caritati contrariatur sed
quod omne impedit sic efficitur totaliter dirigitur
addeum sine qua caritas esse potest puta in apien-
tibus et proficientibus hoc ultima dicitur et per
sanctos. Et sic patet quod id quod est in his esse
perfectum ad hoc magis perficitur et quod quod dicitur
perfectum et imperfectum diversis respectibus et per quod
quod intelligatur non dicitur quod alia facit perficiant
per eundem sacramentum

Deinde subiecit proponens primum canonem
et primo canonem omnes fideles de eo dicitur.
In quo dicitur omnes fideles qui conveniunt in
solemnibus sacris ad ecclesias et septimas apostolorum
et evangelium audiant qui tunc non personam
more usque dum missa peragitur nec statim
conventionem peragunt qui velut inquieti
divos ecclesie commoventes conveniunt conve-
niant planum est quod ad eundem de utraque
spe nihil facit idem dicitur ad id peracta de
illo autem an teneantur homines cotidie conve-
nire ut quatenus in anno convegiat antiquitus
non est opus pro primo agere quia satis est quod
nostis petat puto aut non est unum quod primum
quod per canones posteriores non tollantur priores
sic teneantur omnes convegiare aut cotidie aut saltem
ter in anno et ita sit nisi ad omnes canones
sanctorum quod per illos nihil aliud inde posse
deduci nisi quod debeant homines convegiare et de
hoc non est primum disputatio sed an subduplice
vni nec ex hoc quod canones primum probant aliquid
quam preceptum ecclesie ad id quod extrahitur
de canone qui dicitur Canonem epheorum
nisi est super et idem ad canonem augustini
statim sequentem Canonem ambrosii quem
statim subiungit et quatenusque effundit
sanguis christi in remissionem peccatorum effundit
debeo mihi semper accipere quia semper
peto semper accipere medicinam ad malitiam
communionem laicali sub utraque specie nescio quomodo

faciat nam et hinc ambrosius qui de se loquitur
 epus est et nichilominus intelligendus sane quod
 dicit debet semper accipere idem ad sequentem
 si non sunt tanta pars locuta auctoritas et hinc
 que habetur xxiii q. i. q. i. hec. sola et sequens
 dicitur in eodem doctore quem uocat autem
 qui de alto filo hoc dicit in ecclesia catholi-
 ca de sacra eucha comedere et non solum dicit
 sed optime dicit intelligendum est autem nunc
 ecclesia q. i. m. ecclesiam unitate et ita
 intelligit proponens.

Ad canones si quis de corpore et hinc q. i. et
 in de his vero qui recedunt a corpore
 facit est ex corpore laici responsio q. i. ambro-
 sius q. i. moientibus dicitur in hac si uoluit
 pandere uerbum natio hinc sicut de clatu est
 Consequenter offert textus et glo. i. q. i. q. i. no-
 tandum uerba illius textus sunt uerba gratiani
 et ad alias nunc facit illa dicitur et dicit
 illa nunc pro ut ex antecedentibus p. glo. aut
 ibi sic dicit dicitur hinc sacra necessitate s. i. hinc
 nunc confirmans penitencia uerba nunc
 corpus xpi et idem alia glo. simpliciter dicit
 quam allegat in e. ueniens de his et cum
 glo. simpliciter dicit corpus xpi nunc quod
 nunciat q. i. eucha est panis et calicis
 sacra allegat auctoritas b. Greg. i. q. i. m. i.
 Ad hoc dico q. uerum est q. panis et calicis sac-
 ramentum est eucha et sola panis spes est eucha
 p. i. o. p. b. de com. di. i. ubi dicit q. p. b. sepe
 debet hinc hostiam pati promissum s. i. hinc
 sola spes panis reseruat in ecclesia p. i. hinc
 et ita dicit ibi glo. et archi. idem p. i. hinc
 in statu dicit in sola spes panis dicit reseruat
 pro infirmis et m. p. dicit de m. i. hinc
 eucha hinc nunc alia spes non m. i. hinc nec
 repitur in libris de uale s. i. hinc propterea
 p. i. o. si sola spes panis in m. i. hinc de
 ferat nunc adhibetur nunc est sacramentum
 eucha hinc loquentur omni luce hinc tam ex
 cor. locutione quam ex etymologia uocabili

est eucharistia id est bona gratia continens illud
xpi qui est fons et pulchritudo omni gratiarum
donum ad materiam de necessitate sacramentorum
iam satis deum sunt et hoc etiam predicti hostiens
et aliorum que ad hanc materiam allegantur.
Post predicta dicit deus proponens auctorem
et secundum que habet de bono dei in dno
intelligitur caro xpi et quia ego heri alle
gavi pro me ipse vobis quod sit intelligens ad quod
ipse affectus allegat glo. et invidere et archi
episcopus autem allego pro me textum finem et glo. et
super biblia in glo. et decreti in nuptio. Unde
ut archidiacono magis est invidendo si loquitur
de materiis mere canonicalibus forsan de
fundendo esse illis si in hac materia puto
nemo dubitet quod magis finem que dicta
vidit secundum in originali melius intellexit
vultus sui coram nam. et non in bona venia
et licentia glossatorum decreti loquar non magis
ipse glossator textus sanctorum doctorum non ad finem
auctorum allegat et hoc puto fuit quia non
vidit originalia sed solum illas penas quas
ibi inserunt gratianus de hoc michi ostendit
exemplum in c. aduocant. xxiii. q. ii. et est
receptum ex libro beati ambrosii de obitu fratris
et qui vidit illud ab integro clare cognoscit
quod glossator noster quia non inderat in originali
fuit sibi glo. suo arbitrio que non convenit
textui secundum intentionem beati ambrosii de hoc non est
opus multum mirari quia apud antea
notum est quanta sit apud istos artifices
dictum Canon prima quidem heresis de eo dicitur
iam fuit superius allegata.
Deinde allegat urbani quartum in lege da
de corpore xpi dicit in apertissima dicit
largitatis beneficia et ad illud quod ex eo
potest haberi de applicatione illius auctoris in ma
dicitur in casu et ad probationem necessitatis corporis
xpi satis est quod super dictum est de istis
applicationibus et quantum ad materiam de
qua loquimur cum tempore ipsius urbane

quatuor iam esset ista consuetudo ut per exceptis
 doctorum sibi contemporaneorum et etiam precedentium
 que dicta scripta sunt allegata et producta per contra
 sub una sua specie quam ipse ignorare non potuit
 quia summus pontifex erat et doctus homo et qui
 legerat dicta et scripta doctorum et res ipsa de se est
 talis quod ignorantia non compatitur et eam non
 reprehendit et compant ut corripit si ita approbavit
 Et idem urbanus fidem adhibemus iam de ipsa
 materia dubitare non possumus Et certe sibi et sancto
 thome multum in hac materia est credendum cum
 ipse urbanus papa insisteret solemnitate doctorum
 christi que usque ad sua tempora non fuerat mutata suntque
 devotissimus ipse sanctissimo sacro per opera eius
 probant evidenter. Hinc vero thomas officiali quod
 in ipsa solemnitate celebrat dictavit nec non
 in scriptis suis hanc materiam de sacro cultu et co
 profissime et devotissime pertractavit Unde et
 legenda eius legitur christo sibi fuisse auctorem bone
 scripti de me thoma addat hinc sacras eius de
 qua nemini his dubitare cum alia dei ecclesia in scriptis
 catholice sit acceptis unde per sancto ab omnibus habetur
 et venerat. Quod autem ipse determinat hanc
 materiam ubi existeret etiam pertractat iam per
 multum est in libris domini et beatorum eius multo
 ergo acquiescendum est eius sententiae.

Eandem venit ad aliqua de sancto thoma que in
 deinde tendere ad hoc quod sacrum sit de necessitate
 de qua materia resolvitur posui super inspiratione
 id non multum multo et plus michi quod ipse per
 finaliter se reducat ad illud de sancto thoma
 super in die. Quod hoc sacrum de sancto prima materia
 adne quamvis non sit de necessitate salutis tollat in
 proponens sub audi quod ibi posuit et sequitur
 in dicto sancti thome in nam efficit et sine hoc
 etiam nam esset non simpliciter sine quo non
 est salus sed ex suppositione finis sed si quis in
 spuali firmus vult persistere et cum hoc facio sine
 ad omnia de sancto thoma de domino petro de
 paludis quod determinat iam ego dixi.

Allegat consequenter de durandi si in suis scriptis

di ri ubi dicit Alia vero sacramenta sunt de necessitate
salutis id est precepti scilicet eucharistia et extrema unctio si
ita dicit quod ego non uidi quia non huius libri
vellem uideri in quo dicto x fundat preceptum
de extrema unctio in contrarium doctores fundant eam
in dicto iacobi sed aduertenda est id ipsum dicitur
quia dicit primo quod id est precepti Quia autem anima
sacra inimita sunt propter salutem maioris non uidetur
quod absque contemptu homo maior possit illa ob
mittere totaliter huius oportunitate nunciat et est
reducit se ad contemptum et negandum quod in equali
necessitate potest eucharistia et extrema unctio et
finaliter dico quod ad questionem non facit quia sunt
dicta de sacro eucharistie et non de duplici specie

Ad auerendum de lura iam est et rursus et quidquid
ipse sentiat in quod principali quod determinet con
proponentem prout sunt ostensum
Omnium alberti quod statim sequitur et in capite
ubi albertus tractat de institutione sacri et dat
causas quare sub duplici specie debet consistere unde
ad propositum nostrum non est quia aliud est loqui
de per se quod consistit in consuetudine aliud de
usu sacri qui quater se habet ut est quod dictum
doctores

Ad deum uero scoti autem dicit quod summe est magnificum
quam conficit ipse in et statim declarat quod uult
dicere magis necessarium est rationis necessarium quia plures
appetit eucharistia sumere de modo autem istius
tractatus iam supra dictum est

Post predicta sequuntur aliquae salutares ad
monitiones sancti cesarii arelatensis episcopi Gualtheri
in libro de uirtutibus et moribus et ex libro quod
dicitur in uenerabili eternitatis ad deuotum huius
sacratissimi sacri dignas preparationes et frequenta
tionem eiusdem et ad hoc per quod et modo dehortari
quod statim subiungit quod quidam deo patrum
salutaria sunt si non tinguunt preceptum dispensationis
Bonum quidem et laudabile tales prius et
salutares exhortationes legere et audire frequenter
et predicationes de populo ad monendum et inuocandum
de talibus ut in magna reuerentia et de
uotione habeant uisum excellentissimum

sacramenti et ad eum digne suscipiendum frequenter
 se parent mundando domum suam consue per uas
 et integris confessionem et ornando eam pur-
 pura sancte deuotionis quia talem debet
 esse matrem eius qui in ipso sedet super
 cherubim et ut tantus hospes deus et dominus
 nihil in ueniat inhospitalitas cordis in
 quod oculus eius maiestatis offendat sed quod
 sibi beneplacitum sit et acceptum sed non minus
 accurate instruendi sunt et ad monendi
 frequenter ut illud in se habeant quod illud
 significat sacrum sed uiculi pacis et caritatis
 nemini odiant sed omnes modo et propter
 deum diligant ita in uicem fraudes non
 mendacium nec dolus machinantur fugi-
 ant omnes cupiditatem carnis et mundi
 diligenter se exerceant in opibus misericordie
 hec omnia et multa similia ex una radice
 procedunt scilicet caritate que omni bonorum radix
 est et mater et hoc sacrum non in uito
 ad doctores dicitur sacrum caritatis quia
 hoc significat deum ex his confirmatur quod
 ex multis in unum conflunt ut sic et ex
 multis fidelibus sit unus dei populus
 unitatem uero caritatis facit qui erga hoc suscipit
 sacrum proficitur se cum omnibus fidelibus caritate
 coniunctum et ita si hoc non habet falsitate in hoc
 sacro committit hec sunt ex sermone sancti thome
 parte 2a az iii in corpore quod

Item uero amicum quod frequenter allegatur
 Ordo quod proponens non habet ex originali quod
 ille liber uetus est procedit autem per modum
 dialogi et accepta sunt uerba alius dialogiza-
 tis sed doctor determinatio que subsequitur est pro
 me sicut predicte productus sunt liber
 finaliter dicitur proponens offert tunc quatuor
 Jones sancti thome prima uero homo debeat
 frequentare hoc sacrum ut semel in uita
 sua sumit dicitur quod cotidie sumendum sit
 a fidelibus eucharistie sacramentum Tercia uero
 licet animo acione cessare et ad locum prolo-
 dicta sancti thome que more ipsius beati thome

sunt notabiliter et optime dicta legam si uilno
audire aut si magis placet uerbum abrenuntium
elutam prout comprehendere possidat in hoc
quod amor et desiderium uiuendi et quiescendi
nos christo debent nos promouere et impellere
si non sine pondere timoris et reuerencie agnoscat
ergo quisque in se cum ex frequentatione reuerencia
nummae cum reuerencia non minima
feruor sibi deuotionis anelcat et cum hoc aut
magis aut minus frequentet prout non caligat
te dilectionis oculo deuotio sine magis congruo
uit expedire nam omni cessare non licet saltem cum
semel in anno debet quilibet christianus manibus
dilectionis constitutus in pascha recipere sacras
cunctas sacramenta prout ordinatio ecclesie in concilio
de po et re omnis utriusque sexus ...

Salutem dilectissime expredicte quod per ea que
per dictos proponentes sunt allegata non
probatum quod excepto christi assurgantur fideles
sine laici sine clericis non confidentes ad rationem
subduplici specie sacra si de hoc standum est dispositio
ecclesie que potest de hoc ordinare cum sub una an
sub utraque mutarentur Et hec est intentio mea
licet michi non incumbat omnis probationis in
chilominus produci plures quam xx doctores
pro me testificantes quibus huiusmodi assidue
et cum illis multa contenta doctorum et sanctorum
qui hanc sententiam practicando et obseruando
approbaverunt nec dubitauerunt quod hec consuetudo
de concordandi populum sub una specie tantum
fuit per totam ecclesiam latinam per longam
annorum curricula et etiam in bohemiam
indubitantes seruata usque aliquod tempus
atque in quo ab aliquibus inuitam cepit
quo non minus docti non minusque sancti
etiam in eadem terra precesserant qui con
suetudinem hanc reuerenter seruauerunt
unde et eorum preces et doctores inter sanctos
magis etiam possunt afferre
Uni in calce huius mee responsionis appo
nam quod michi per declarationem materie in dictis
is quod hoc dimissum sacramentum dupliciter

pot' considerari uno modo in ioc' sacrificii illius mo-
 in ioc' sacramenti sicut dicit sanctus thomas
 parte iiii q' lxxxviii ar' vii. Quidam peritur ad ioc'
 sacrificii uniusq' spes exigitur Et cum ymago illius
 sacrificii in quo n'x' uerba bñ pauli ad hebreos
 x' exiens pontifex x' se ipm' pro nobis m'ia
 cruce sacrificii obtulit deo p'ri et ideo quia
 in huius m'ia sit n' solū debz reputari x'
 passus s' ipa passio in qua signis hinc q'cor
 pot' separatis Quidam uo ad ioc' sacri q'nta
 sacm' dicit' alacundo actus quia nobis
 sanctificat inquantū nobis traditur in
 uisibilis grā sub uisibili sp'e sufficit i'p'nta
 tio xpi passi qm' reputat' optime sub p'ntis
 sp'e quia grano tritici se comparat qm' m'or
 tuis sunt ut multū fructū afferret Unde
 sanctus thomas in iia parte q' lxxxviii ar' vii in
 corpe q' dicit de hoc sacm' h'z triplicem signi-
 ficatōem una que est resp'ctū p'nti que ē quicōm
 ad diuine passionis et sic est sacrificiū Aliud
 resp'ctū p'ntis s'z eccl'ie unitatis et sic docet
 ratio Aliud resp'ctū futurū quia est signatū
 fructus dei que est m'p'ia s'm hoc dicit
 matth' quia prebet nobis m'ia p'uocā
 di illius et s'm hoc dicit' eukaristia a. boad
 grātia.

Nunc ergo aduertendum est q' p'not est
 sacrificiū solis sacerdotibz opent diuin
 celebrant Eccl'is uero peritur ut totū ut ut
 matth' ut eukaristia et iō sacri canonicē
 loquit' de p'ceptōne huius sacm' utit' u'bo
 cōmōis matth' ut euk' ut quantū ad ista
 que laicus opent spes panis est sufficiens
 signū quia cū ex multis granis conficiat
 perfecte significat eccl'ie unitatē et illud
 panem angeloz quo fruendū nobis est
 in bñ p'ia ad quā desideramus uenire
 et itū hūc sacramentū panem p'uocā
 m' p'p'riationis accipimus i quo ē x' u'us
 deus et homo ille idem panis angeloz

quo est sciendum in pna h' hic sub uelamine sacro
ibi vero facit reuelat' concedat ipe per sua inimi-
tam clemenciam sic nos eo digne hic firi sub
uelamine sacro ut ad eum reuelata facit scire
dum in b'ia celi gloria mereamur amen

In prioribus his diebus deuotione et precepto
anta edonem populi sub utraque spe p'it d'no dig-
natus est disputari d'no in ista deuoti perit
dum iherosol' aut eius quod scriptum est ysaie xlviii hoc
dicit d'ns redemptor tuus s'ns israel Ego deus tuus
docens te utilia suis sensui p'ois implorandum
et em quide ex sapientissimis aut d'no em homi-
sare potit consiliu dei aut quis potit cogitare quid
uelit deus cogitare nonces em mortaliu timide et
miste prouidentie me corpus em q' corrumpitur
agitat aiaz et terrena in h'itao d'p'unt sensu
multa cogitantem et difficile extimantur que in
terra s'nt et que in spai s'nt in uenimus cu laboe
sensu autem tuu quis sciret nisi in dedis s'nt
et in seis spai s'nt in delectatissimis sapientie
Oratio ergo eius clemenciam eiusdem sapientie
assumit uerbis utens. Deus p'nd meo et d'ne
mie qui fecisti d'na uerbo tuo et sapientia tua
congruisti hanc da michi sedm tuas assistit
sapientia et noli me reprobare apueris tuus quia
scis tuus sum ego filius quidem analle tuo
n' mea ecclesia est analla tua et sponsa que
et si te sponso tuo merita mortuo in d'no uidua
et deserta multa tu fili deserte mag' qua eius
que h' uis et quaz n'io unus ego sum propter
amorem ergo mihi mee doce me utilia s'nt
ait propheta promissu tu em es redemptor
meus s'ns israel deus meus docens utilia
benignissime redemptor odulassime ihu quis
michi dat ut apprehendam te et d'na in domo
mris meo maib'atu gentis mee sana docet
na non est p'nde ubi Greg' qui ex sola catho-
lica ecclia ueritas conspiciatur apud se loat d'ns
prohibz de quo habet xxiii q' in d'et eam qz
conflatoru sp'us sancti in quoz auz uer' sapie
et conflandum q' d' attestat q' ego utile sit a
te uo redemptore meo qui docet utilia in domo

matris et in arbitrio gentitricis mee fidelissime pilotat
 unum doctore gratia et auxilio postulatis no
 ent abire magni eius elpli pauli consiliu in
 dagare ut ab ipso quid sit utile audiamus puto
 nobis illud datu esse consiliu quod suo carissimo
 discipulo thymotheo Exerce inquit te ad pietate
 nam corporalis exercitatio ad modicu utilis est
 pietas ante omnia utilis est promissione huius
 vite que nunc est et future Magna res pietas
 que ad oia utilis est Quid enim quedam utilia ad
 hoc quedam ad illa si pietas ad omnia utilis
 est huius promissione vite que nunc est et future
 Quare ergo oporere que est hec res pietas inuicem
 ta que tam est utilis res e que tanta est uti
 litate relecta glo et hoc ibi declarat dicens pie
 tas e s; qua aliquis saluti omni studet nec e
 pterendum quod supius paulus dixit Corporalis
 exercitatio ad modicu v; seu utilis est sup quo
 glo not et thymotheus exercebat se in glis
 et ieiuniis et homini opibus Et de his dicit q
 corporalis exercitatio ad modicu utilis e nisi pie
 tas adiungatur Pietas ante que opat bona
 fribus valet ad pmerendu omni omnis enim summa
 discipline xpiane in pietate et nra e quam
 aliquis sequens si lubricu carnis patitur sine
 dubio vapulabit no in pibat Si quis autem
 solum exercitatu corporis hinc per oes penas pa
 ctur hoc in glo magna ergo res pietas que
 opatur bona fribus sine qua no ualeat cetia
 que ad omnia utilis est promissione huius vite
 que nunc est et future hinc ergo tam magna
 utilitatis fructu paulus sibi ipi elegit nun
 dicebat nos querens quod in utile e s; quod
 multis ut salui fiant pa coruthi xi pietate
 eligebat qn alioz saluti tam feruenter stude
 bat ut no quod sibi eet utile queret s; quod
 multis et ad hanc nos imitabat Statim sub
 iungens imitatores mei estote et xpi nobis
 exemplar ponebat adens sic Et ergo xpius
 cui pro omni rei salute laboriosa vita duxit

ad thimo 2

:~

et diuinam sustinuit passionem pietatem ergo que
ad omnia tam utilis est ut promissionem habeat
uite que nunc est et future toto studio summaque so-
leria amplectamur studentes aliorum salutem quod
ceteris omnibus utile est prosequamur pariter et putamus
gemina vigilas psalmodias et quolibet alia huiusmodi
etiam laudabilia exercitia si eis pietas non sit
nota ipsa pietas est res summe utilis que non
tamen ad unum est utilis sed ad omnia promissionem huius
uite que nunc est et future sic ergo nos exhorta-
mur in ea ut habeamus per eam in hac uita
gratiam et in futura gloria sempiternam amen

Item per dei gratiam ea parte expedita qua dis-
ciendum est et iudicandum quod fideles christiani qui
sacerdotes non sunt ad concipiendum subueniunt que
ipse sanctissimus eucharistie sacramentum non obligat
precepto christi Et euariatis motibus auctoritatibus
voluntatibus quibus hoc probare nitentur proponens
facilime uidetur auctis quod hoc est manifestum
hoc remane sub dispositione et ordinatione ecclesie
hoc enim uitas quod ea que sub diuino precepto non
cadunt regentis ecclesie sunt dispositi cum illa
tam manifesta censetur quod eam probationibus co-
munire per illud si quis uelle sole facibus
ad iudicare Obediendum est ergo ecclesie ordinatorem
in hiis que aperte non sunt contra dei mandata uis
et textus est si unus dixisset Si solus christus au-
diendus est non debemus attendere hominis
consuetudinem sed sequi oportet dei ueritatem ita
Archidiaconi in Rosario dixit hoc quod hic dicit locum
habet ubi certum est quod ultimo doctore statuti sunt
maioribus autem hinc dubio sequenda est auctoritas
sanctorum patrum Allegat ad hoc xxxviii di qui de
mentia per quod in Lugdunum hinc est concordat textus
Ieronimum xi q. iii si duo et beatus augustinus xxiii q. i
quid culpatur quod unus minus debet obedire superiori
ubi quod sibi preceptum non est contra preceptum dei
ut utrum sit certum non est Et beatus Bernardus in
minus libro de precepto ita dicit Hinc enim dicitur
sine homo uicarius dei mandatum quodammodo

tradiderit parū profecto obsequendum est mīa.
 parū reuerentia deferendum ubi nō deo cōmū-
 tion p̄cipit homo nō obediencia que maioribus
 exhibeat deo exhibetur. Quā obrem quidquid
 iure dei p̄cipit homo quod nō sit certū deo
 displicere nō leuiter accipiendum quā si deo p̄cipi
 at eundem mīter sit utrum deus perse aut p
 iustos suos sine homines sine angelos hoībz
 innotescat sūi bīplacatu cui dicatur q loquit
 de hīs que tradit septima sūl ratio manifestata
 quia hīs nō est p̄cepto assaultandus s̄ q late
 ut oblatū esse cognoscatur ut indubm venire
 possit utrum deus sic sūl aliter fieri velit hille
 firma utiqz est hec sūa q ordiāto ecclie que
 nō sit aperta cōt̄ dei p̄cepta est dīno seruanda
 Unde concludit̄ euidēter q cōm ordiāto ecclie
 seu approbatū consuetudinem aliquid agere
 non est uile nec salutāe quia tūgredoz cō-
 suetudinis ut tūgredoz legi p̄ceptat s̄ delf mīlites
 Vtile est ergo et salutare rīto et consuetudinem
 ecclie in sacroz adūmtrāde seruare cōm s̄ ipam
 violare sūl q̄pā auēte mīmutare nō est salutare
 nec uile. Bonū est ut hoc declarem exēplis
 nūq̄ si aliquis aliqua hora quā ab ecclia mīta
 tuta celebraret sacra mītia sūl gressu conficeret
 magis aut latius in fermentato sūl sacerdos
 sūc altari consecrato sūl ornatu ab ecclia dīspōto
 uel alias nō dicendo dīones ab ecclia mīstutus
 ut rītu et ceremonias celebrandi nō seruando
 talis peccaret certe anīs ardeat q sic et non
 rem uilem s̄ mītilem ager p̄dā mī non
 aliūdo sūl quā ex mīstutōe ecclie et p̄maiori
 parte ecclie et p̄maiori parte consuetudine et
 rītu / Et cū s̄c̄s thomas in iij^a parte q. lxxxij^a
 ar. ii. ad probandum oēs obseruācias seu rītos
 celebrāndos sūc nūllis argumentis cōm per
 singulos tandem p̄fundamente solido et
 euacuāde omī argumentoz ita dicit s̄c̄s ḡrū
 est ecclie consuetudo que curare nō pot ut pu-
 ta spītu sancto mīstuta hec thomas ibi.

Red si verum est quod supponitur qd maior grā per utraqz for
haberetur quant per vltimā tū de quo indebimus postea
nichilominz nō tenē consuetudinē ecclie nō est utile
sz econtū utile est ecclie consuetudine obleruare Probe
minz hoc et ex similibz declaremus minz dubitādu
est qd pbr ad celebrandū dignē celebrando et sacm
accipiendo grā sacramentalē acquirit et implūbz nullis
multiplicatur effus sacm et sacm Verba sūt sancti
thome parte iij. q. xxxix az vii sūt singula uerba et
quia hoc est indubitatu nō aut plures allegat doctores
¶ Nam quēto utrū si sacerdos magna sex scia celeb
ret cō consuetudinem ecclie que habz q illa die nullz
pbr celebret sz corpus xpi consecratū indie pcedenti
reconuatur inqualibz spē et cōtat officians subina
spē tū pio ut idem sacm tho recitat parte iij. q. lxxxi
az ij et hoc est notoriū et qualibz pētiā indēmus an
tali sacerdoti sit utile et saluta tū noxiū Itē non
est dubiū qd pbr ut ē quociens celebrat totiens
grā sacramentalē suscipit accipiendo ipm ueneabile
sacm idem de laico Cante nū queramus si pbr
cō in ritum ecclie nū celebraret quinqz an sex at
plures nullas ut laicus uellet bis aut ter tū plures
una die cōtare nūqz est sibi utile uidet qd sic
quia quociens sumē sacm totiens et grand
sacramentalē acquirit sz cōtinuū nō ē ueritas
¶ Unde bñs tho iija parte q. lxxx az x az pēdit sic arguit
Si laudabile est frequenter hoc sacm accipere
quanto frequenter sumētur tanto est laudabilius
sz maior est frequentia si homo plures indie hoc
sumet sacm ergo est laudabile quod tū nō hz cō
consuetudo possē et hoc nullas similibz qpbaz
ut puto de illo qui pēdit cōtat de pētis suis habuit
et grā diuina purgatus ē et spūs sū tēplū effus
cunctis confessus et absolutus tū pōpē horroz
perpetū cūis ad ānos aliquos acōdine suspēdit
prouit in multis sacris canōibz dimittitur
nam tū nūquid suscipē sacm hūc est saluta
re puto oīs homo facietur qd cōtare utile sibi
nō est Possē et multas caritas implere dedas
doctoz qd celebrans tū cōtans cōtū consuetudine

ecclesie uel interdicti peccat et sic celebrare uel coicare
 non sibi uale uel salutare sed noxium.
 Non enim quid quid deesse salutare uel utile suscipi
 enim sit salutare uel utile et cum fructus ligni fac
 boni et mali deperse bonis cat. et m. p. p. p. p.
 putibus petiferum sunt et mel quod Jonatas
 filius Saulis comedit de perse boni et utile fuit
 si quia Jonatas interdum Saulis p. p. p. p. p.
 domino iudicio munitus est morte dignus p. p. p.
 unde rigis et tunc ne sicut Jonatas dixit tur
 bantur p. p. p. p. p. iudicis ipse quod illi uari fuit
 oculi mei eo quod gustauerim pabulum demelle isto
 quanto magis si comedisset populus non maior plaga
 facta fuisset nihil tam sic et tu dicis turbantur m.
 tunc quia populo sedas p. p. p. p. p. interdixit et in
 Jonatas sensibili expiatio cognouit quod sibi p. p. p.
 comedisset demelle in aut uide si expectatis in
 populo sub duplici spe coicant aliqui magis quam
 in eo qui sub una tunc coicant. Rursum magis pariter
 magis benigni in caritate et unitate iudicati
 sic coicantes in uenti sunt hoc utique sacrum
 unitatis pax et caritas est nec aliquid ad
 id et de Jonata dixit obicit nicolas de lita
 sane Rabano et alii antiqui doctoribus eo
 modo munitur qui etiam sunt huius natione
 magis conformes si enim propter istam reputationem
 passionis ihu xpi poluit et celebrare inter
 dicta in secula se magna et oes sacerdotes illis
 pax qui officiant exceptis susceptis in sacra
 lis non tunc noxio istis uulter et fructuose p. p. p.
 si propter istam maiorem reuerentiam plures in una
 die coicare uoluit prohibere cum in dubio non
 sit qui multiplicaret sacrum effectus cum non p. p. p.
 eandem tunc et maiorem ad emendandum p. p. p.
 erroris et irreuerentiae que p. p. p. p. p. p. p.
 ponit ubi spe sede tollere in canone populi lau
 talis et sicut in oibus talibus sup. tactis coicanti
 uel celebranti cum consuetudine ecclesie sacrum non
 est salutare nec utile sed noxium uanum et in p. p. p.
 cum consuetudine ecclesie spe ibi est utile nec salutare

Ed iam indecimus et disarimus que p duos
proponentes in hac parte allegata fuerunt
vulgoz omni effus ad tria rediunt. Primo
ad quoddam quod putat validissimū argumentū
qz xpus sic fecit et ecclia pmutina et per multa
tpa annis sanctis doctoribus sic extitit pñentid
ergo ita fieri qz ut saltem si faceret utile est. Secūdo
asserunt illam de ewangio Job. vi. et epla pauli. i. ad
cor. xi. et figuras aliquas uetis testamenti dicta
doctorū et Canonū in quibz aut in cōone utriusqz
spci sit uenire aut de sanguine xpi effusū dicuntur
magni et laudes. Tercio per aliqua dicta doctorū
probare nituntur qz alia de mēta grā sacralis ab
ea que sub pñia spci dat recipit per suscepiōē sctē
In his tribus tota vis positiōis ipōis si hys tōs
satis fecerit questio indubia remanebit.

Namqz indecimus desino et indecimus quāta
sit vis illius argumenti quod tam validissi
mū reputat qz per similia declabitur et quāta
sit eius uirtus pñis agnosceretur. Veniat pñ
aliquis ut mēta mēta sine ornatu aliquo
celebrat et dicat sic xpus fecit et certe uerū est
Nūc go concludat go et uos sic facere debetis qz
sic xpus fecit aut saltem ego nō male facio aut
si celebrans pñ et conficiendo utat uerbis i for
consecratiōis et que ab ewangio et pñis ac xpo
dīa legunt et nō illis que in mēta hys septa
sūt dicat itū sic xpus fecit go sic facere debetis rē.
Vel itū si in die tene dū sctā cēna quis solēpnt
celebraret et diceret sic xpus fecit hac die s et ecclia
pmutina seruant ut p in o sacra de cō. di. i.
ergo sic facere debetis. Vel itē si quis celebraret
nullam eo nō quo apli celebrant et nō adder
alias orōnes ritus et cōmonas ecclie sicut ita
notant in e. iacobz de cō. di. i. et dicit ita fieri
debe tū saltem se bene facere utiqz hoc argū
ualde est fragile ymo nō solū fragile s et
periculosū posset enī multos errorz occasio
pñare sicut et iam olim pñisse uenimus. Ille
crudelis apostota dū xanos domus sine spoliis

Dicebat xpus magis ut ita pauperes sint q' nec hinc
 ubi capite sui inclinaret et apli cum secuti sunt
 et illi credentes sub eis apud herosolimam de quibz
 scribit q' nichil possidebat sic et nos fac debetis hinc
 etiam secuti sunt pauperes delugum fieri et qui
 hoc colore abierunt remissa ab oia i illud q'
 no hinc ecclesia primitiva et nunc illi in heret uolue
 rit primitiva ecclesie q' est ritu etiam celebrando
 dum hos abierunt celebrando in tota mensa et
 absq' ulla sacris baptizando in aqua ad et
 absq' olei et trismas unctione reprobanda omni
 sitates studior' religiones et alia hmodi que dice
 bant ab illa primitiva sancta ecclesia mutata no
 esse. Ene quo illos traxit predicto argumeto nunc et
 dicere se uelle conformare ecclesie primitivae. Si ecclesie
 primitivae petiam suare debemus et baptizamus i
 noie xpi sicut scilicet constat aplos antequam legalia
 simul ac euangelio sicut per no pas' ipus sicut fuit
 in primitiva ecclesia Celebramus pascha in quocunq'
 die uenit humationis nro sine dubio sic sicut alia
 quibus dies abrahamis ordine subdiaconatus
 quia no fuit in primitiva ecclesia. Cum martha et thella
 incedant sancte uirgines predicando per orbem et
 hoc in loco bene congruit illud dnm bti Ambrosij
 super epla ad eph' ita dicit ut necet plebs et
 multiplicetur quibz inter omnia concessum
 est euangelizare et baptizare et septimas expla
 nare ac omnia loca complexa sunt et in ecclesia
 constituti conventos sunt et rectores ac tota officia
 in ecclesia ordinata quasi omnes eadem possent
 irrationabile est et uulgare res et uilissima
 uidetur. Quid tandem ergo accepto simbolo
 aplos quidquid symboli autem concilij addi
 dit appellatur aut illo admisso ab iherosolimis
 que in constantinopolitana aut in latetanea
 lugdunen' vicinen' et ceteris concilijs sunt diffusa
 de fide. No go restitue quis p'us auctorem et p'ate
 admittatorem ecclesie primitivae maxime oia

sanctos et ministrandi modum et ordinem multos
in quibus illa primitiva ecclesia et rudis et turbi-
da fuit licet in multis sancti fidei semine inabit
Sicut enim post rubricas pelles et acanthas et
saga tabernaculi gloria templi succellit sic post illa
ecclesie primitivae rudimenta splendor maris di-
vini et ritus sacrorum expositus et delicatus decor
advenit. Et non solum ecclesia haec quae genuit
christum dominum et sacrorum ritum et cetera fidei per sacramenta
honorem ipsum multa sunt decetata quae in primitiva
ecclesia dubia et ignota sunt sic per per capitulum de
summa tri et si catholice manent quibus scriptum est et cetera
et aliis multis quae de domino longum est. Haec omnia
quae ab ecclesia dei determinata sunt post illa tempora
et determinabatur usque ad secti finem pariter sunt autem
et finitane quae tenent et docent ecclesiam primitivam
christi domini in ineffabili assistentia promissio
firmata dicente Ego vobiscum sum usque ad consummationem
seculi. Quod et beatus Augustinus ad finem dicit ut re-
fert sanctus theodosius in glo. totum super maxime et ultio universae
ecclesie quae aliis morientibus aliis nascentibus
hinc usque et in consummationem seculi finitane et dictum

esse quibus non intelligatur
Et dicitur non sic autem non venerabilis Beda
dixit quod postquam in te magistram est ecclesie pri-
mitivae semper actus imitari. Et huius dicta alia
non videtur autem in parvula excepta legere et alia
non in originali integro intacta. Est enim in omni
quae solet legi in divina scripta actus ascensionis
super evan. cum venit pacatus ad finem ipsius in
antioribus quidem Beda allegorizat quadraginta
finis et apascha pentecostes si quinquaginta septem dies
sequentes. Et quia per totum annum tenemus
illam si ieiunia intermiscemus. Et de quod apostolus
ablato sponso ieiunabat et quiter ita ad hunc
dicit qui ergo ante passionem et per resurrectionem
divina propter ipsum domini penam luge et ieiunare
nequeant constat profecto post ablato. cum
spontaneis se se subdere ieiuniis ubi accipere

spūs sancti recreati sicut acētis mundialibus mē-
 rebis sic ab eptaz appetitu mentem pūctū mītat
 aīe potius quā corpis alimōia gaudentes et pīe
 memoria pīe celestis orōnibus et lacrimis mīstis
 salubribus. Deniq; lūca rēfēntē cognōmīng de dī
 tribus mīlibus vīroz qm ipō die penthēcostas pē-
 pūdicante crediderant quā pūcto mēto cōtēnti
 fuerant quā sobrioz celestemq; mīterns cōtēnt
 mītam. Erunt mīqut pēseuantes mīdoctrīna
 aploz et cōione frāctione panis et orōnib; et
 paulo post cōtīdīe quoq; pēdīnantes unānīmē
 mītemplo frāgentes cā dēmos panē sūmebant
 abū cū exultatōe et simplicitatē cordis cōstādatōe
 de mīrē hīnōi ad quoz nos exemplū mītaq; mōdē
 solertes aztare nēc est quā pēfām mīte mīagūstīd
 est cōtē pīntīue sēmpet actos iūntān illā edīfīcā
 spītalīs nōnīaz adfīnē usq; sērnare quā ab ipīs
 apīs mīfīndāmēnto fīdēi hīnet cō pīpōrtām
 nēc dūbitandū ē quoz mīrē nēstīgīa sēqūmīr
 ad cōz mīfīntū sūmīq; mī pīnīa pēnēntūr
 Equidem fīes mīci pulcherrīmāz cāā īpūti
 fīntē bātūdīnīs sīgūaz gēlīmīe dēquā mōdō
 aliquātā pēstīxīmīe. B ita nobīs mīnendū
 est ut quēm exīus mī ymāgīne cōlīmīe autē
 mīfīn arbitri oarīos vērā cōrde sērnēmīe pē-
 sēnēmīe qō nos mīdoctrīna sēnctoz nē vīz
 dīscēdo et opīb; exēcēdo quē dōcēt oīa
 mīb; māmībāmīe assīdīmīe dūā panīs
 cōīone dīgūī sātīgāmīe exīllē unānīmītez
 mī cōtīd hōīs pēstīstāmīe cānōnē panēm
 mīdīgēntī pīoxīmō nīl quīdā nālēmīe pīa
 cōnsolatōe pōtīgāmīe ita abū cōpī ī dūlgē-
 cīamīe ut mēcōrīa mīnī panīs pōtīe mēntē
 mī tīmā lotīfīs sīmplicitatē cōrdis mī oīb; b;e
 tēnēcāmīe quod est sōlā rētībūtōe sūpērnā
 rētībūtōe bonā opar et q; pīnīa fēsta mīxīe
 dēz ymīpīū dīmīc laudēs cōnsonā nōtē sūnt
 et mēntē pēseuēmīe sīc enī sōlīmōdō dēo

nro iocunda sit laudatio si quid ore communis nro
 repugnans ope si ai labijs alld pferimus a
 turpi et maligna cogitatione pordia crista
 gestamus ea tu rve huanis ois laudatio ma
 si no in rebus caduq et infimis sz dilectum
 uidemus quod ipe pntare dignetur dno
 Ecce nre pns mthent clare in quo nobis
 illos pmlor pmo exemplar ponitur unita
 dum in quo magnum nre perfectio quia in
 paritate metus in nre vtilidne mtrinaous
 sinceritate in mltatde ad pximu mparmpeloe
 palud rex et ardenti delidcio celeand no aut
 mduinoz offitioz et sacroz riti ul cultu in
 quibus multo pulchrius decetans multoq
 ozuans atonibus ipibus actum est Sz adhuc
 vnto ipius argumnti aliquatulu amplius
 discamus propter illud quod longo distanti
 probare noluerit proponentes q xpiis aplis
 ad huc laas sub duplia spe mstrant dapus iam dxi
 mparte alta vte responhoms q no poterit laia dia
 qui xpo apli cla et missi erant et ptatem atqerant
 infirmos alrudi et mortuos suscitandi Et fm qm
 et petrus de palude tenet laus tho sup rri di xxiii
 diat mag consonam mtratu de adua ptate qua
 etna sacerdotes ordinati fuerit per illa verba hoc
 facite in meam comemoratom Que verba si in
 loda spe pbarent clare iam ipos esse sacerdotes
 ai loda spe mstrant Et pio hoc bene fiat glo
 ibi posita Sz et si dicat no nisi post qua fado eade
 verba repetita fm pauli narrat sane mlligenti
 idem resultat Ordo cu nalis est q mstratio rei
 padat excaicond eius ho ergo iste ordo est ctedus
 q xpiis conkat forma tradidit et dicendo hoc facite
 illos sacerdotes mstruit et in eis actia ptatem
 ac pceptum celebraoms accepit porta realiter tra
 didit quia dictis onibus ille biberit exca omes
 ita ergo qm mstruit loda mtratu iam erant apli
 sacrificantes no ergo pbat q laas xpus dedit
 subutq spe sicut supius dxi fuit Sz mag p q illis
 duobus discipulis omnibus in emanis xpus sub

Spe panis tñ conuulit sacm et est glo que fuit alle la
 super leuitic et alia glo super ipui ultimum o luce
 et dicta dicitur Augustinus atq theophili.
 Desumpta uero ecclesia q nuntiat laas subduplia
 spe non negatur s nec uidetur hoc fuisse prop
 cepto xpi nec q est de nocte et cui quantu uel
 gra libroz et rez nobis inuuant nūq p m fmg
 fuit nisi subuna tñ spe reseruari et ita fci debe
 dixit iunior in et glo or hanc iam atq fuit allod
 s nec gra si re considerant eoz ritus infime s
 utraq spe aduicariū em ai panem consecratum
 et in sacro mclum inqta fcia magna pto aū
 reseruant pmauo infirmoz ut ai opus sit mo
 diat de ipso exlicato suscipiant et ai vud nō cō
 secratio purgat infirmant p nō subduplia ve
 s subuna tñ cōcā infirmos nam scd spes iam
 dilectis per exlicato s exptatā bñ cypriani et
 quem allegat proponens ex dicto quoniam cā
 cōdionem parumloz p q parulis nō pma s scd
 spes tñ prebeat sic ergo nō habebant pnatate
 ut pcepto utraq spe m mltis ead illi qui
 illud usq hactenus seruauerunt Unde sciendum
 est q antiquis qibz cā ad mltas sacro cū
 diuisa et diuersis temporibus obseruata fuerunt
 diuissis multis exillis que reprobanē in c emm
 one trimer de can di ar hanc de illis qui dabat
 lac in calice et de illis qui pām m tinctum
 muto seruabant per totū annū et ems
 locōne populo mltitabat et de illis qui uias
 et alys hmoi que mīg iōis habebant ite
 tū diuersi modi auctem in ecclesia habuerunt
 nam alii magnū panem consecrātū per hūmā
 fundebant et sic per partes seu diuisas masas
 mltitabant Alii quidem m hctis m calice porri
 gebant in ecclesia et sic m tinctis seruabant p
 infirmis ut habetur in brocardo l. v. c. ois pbr
 de quo facit mētoz glo m c cū de crimine de cō.
 di ii et de hoc etiam m legenda 2bñ gregori
 et in alijs multis locis Tandem longa expien
 tia et disputatiōis exercitiō spū scō suggestio

introducitur hinc qd hic apertissime modus in dei
ecclesia vniuersaliter obseruatur qd no perfructu
frangitur s; limitatur parue et distote forme
et vniuersa vna iura s; hec consuetudo lau
dabilis in ecclesia dei alongissimis temporibus obser
uata est et venerabiliter a sanctis doctoribus
recitatur et sine murmuratione et contradictione
quacumq; pmpnis in laude nam per modum
hinc reuerentia dignissimi sacri humilis melius
obseruatur quia decenans honorans et und
dino iuramentum et multis obuiat scandalis
et prouis papne et signanter pecto exordis corp
qui ut dicit immo. asserbat qd no sub qualibz
spō est totus xpianus s; subitq; simul totus Et
ali doc multa similitudine dicit Quid ergo flue
manant et turbidors ipm ritū apponit con nabi
le et expolitū et post multas agitaciones statim
portū in quo tot auroz artibus absq; relucta
tione augmētq; obseruancia scō vniuersalis ad
conuenit et admittit verborz et hū angustiam
in libro de amico baptisano con donatillas con
cludam nec quisq; dicat qd acceptum ab
antiquis hoc sequimur qm robustius dicimus
qd ecclesie consuetudo tenet qd hec disputatio
dissuadere nō potuit hinc accedat qd bene p
spectis abutq; latere disputatio rōibz et spū
ray testimonio pot ead dia qd veritas decta
uit hoc sequimur et h; pmpnis grā breuandi
U Cuius ad sedm qm de ewangelio pōt vi
et eplā pauli et figuris de uetē testame
to in pma parte satis uidetur et tractatum
ad alia trāscurre induat em de uetē con
aliq; et notat Gualia Congalia Gannoy
ylarden Toletan harcharch Africani et similia
que nō fuerūt gualia s; prouinaalia illaz pmpnāz
nichilominz uideamus quid dicit illa decreta nūq;
est aliquid ubi diffinit qd sic cōtine ē decepto
xpī teste nō Et quod ipi amēs in pmpni pmpni
in suaedula hic pmpni lecta dixerūt se uelare
hoc in aliquo concilio fuisse diffinitū qd deceret
statim ibi qd ita fiat ponamus qd sit eadem
auctoritas que sufficit ad illud statuendū fuit

et illud tollendum imo utiq; magis quia ibi unus
 primas hic universalis ecclesie. Porro dicitur in dicto
 bal si bene memores quia dicitur non modo est super pace
 constantiae ubi dicitur et omnibus probat maiorem
 fuisse iustitiam consuecundis quia legi ad hoc ego
 allegarem si leges in di ubi ita dicit leges i statum
 ai promulgantur firmiter in moribus uterque
 approbantur. Sic enim non nullo leges contra moribus
 utendum hodie abrogati sunt. Sed neq; canones alle
 gati papae sub duplici spe mutare. Nec obstat
 canon ille Carthaginensis Concilii de quo tota vis
 est in eo qd dicitur infundat omni eius eukaristia qd
 unum infundat. Despe panis veritatem non possit videri
 annus si sit ita per sanctum septuagesima. Exe. 17
 xxm quidem se philistin super terram. Ihu. 17
 m. c. quidem loci ut comederet. Nunc audiamus
 papam infundat idem in missa. Dicit et huguic
 infundat in fide idem infundat ut in mittere
 non est ergo aliud dicit infundat quia in mittere
 Et certe si glo illius e huius tunc intelligit de illo
 e non facit questionem quod mouet ibi dicens
 si qualis accipiat eukaristiam qui ita infundat
 si intincta dat hoc prohibet. di con di n. a. o. r.
 Si enim ubi infundat significat anathematis liquidum
 non oportet sic querere ac si forte deppa uerbi
 significat contentum. Illud ubi dicitur. Verbum
 ad memoria spectat uerborum attenditur. 179 ueritat
 annuat. Si certe non potest negari quod sit illa signifi
 catio que in sacra septima fundatur. quo vocabu
 loz filatur auctoribus et aglositibus. 179
 e roboratur si finaliter pinto et pro aliis hic
 uolo in fide wilhelmi parisiensis de sacris e poule
 et a finem ita dicit quod aut in scriptis sancto
 legitur in traditu qd saguis ille sacissimus in ora
 fidelium non infunditur si in mittere et hoc ipso
 et in ipso sacratissimo corpore eius.
 Non uidetur mihi detinendum tempus rursus q
 pbare aliud non possent quam ecclesie statuta que
 sicut dixi prius ab ecclesia mutari nec debet
 reprehensibile iudicari si uariantur. Et ad
 hoc est ecclesie pias ut nunc antiquorum quidam

creare nunc nonorum edicione et ut in phemio
clementinaz si dicit iniquis cois sub utiaq spd
utilis eat et salutare tempore alio plane utilis
et salutaris fide digna huncbatu locas et hunc
quibus mos ille eat in populo dei Cum ergo dicit
rem utilem et salutarem atantibus sanctis pntib
in ecclesia practicata mutare nonne erat hoc
illo tempe sicut ito no potuit pcula eadem
occurrere q ergo illi pmi pres no viderit mo
deriores uidere poterit quid dicit ad hoc si
de ordinacionibus ecclesie accede itaq q polloz
utiq no sum solutus maiorz nulla dilatero
sz inchi suffice solz ita septu esse una mag
zbtus benhardus hoc no est in auditu aures
obediunt quod appa laudatur sz in haustu
cordis desipione iudicio iudicare Opere tunc
indeo me de hoc sufficiens dare polle filium
sz vnu uolo pmittere ne modernos parumpe
dendo putemus no em parumpendit eos
Gualle Canalicus in e vnu de su ti et fi
catho sz et qnat q multa que doctores antiq
dubia relinquere ita sunt amodernis
declarata q iam dubia no existit sz designt
memorans longu nimis agam sz moitoz accipia
excellentissima aquilam augm ille an corpo
rei sit incorporei cent angeli dubitant
de origineq aie de qua plures septit tetatos
possem et multa dicit sz an per baptisum
impner par uilis nismidentz gra et virtutes
apud doctores antiquos exstet dubitatu et q
pino in in e maiorz debaptismo recitat op
dubiu relinquunt sz in celum deuilla quot
dubia modesta dimittit sit legentibus inquit
sz hoc amod sic amodernis disculla
sunt q hodie certa de ipis diffinno habeat
et ubi fluctuabat iam firmius pede firmo
plane maiorz exercitatio scolastica que mo
deris ipibus uiguit in vinceritibus
studiorz pluribus commentibus in vno loco
doctoribus et no iam optis ut aug et jcoq
sz frequentatis collacionibus se inuicem
accidentibus et indermantibus no parcorulit

ad habundantiorum et limpidiorum intelligenda
et onodanorem quoniam
Ius no plene explicatis s; solui uelut qda
paueto ut dem occasione de eis lagg
regitando ad diu ipius rationis distantienda
accedo ut et rem per similia sacra manifestam
arego ezechia inapiam exordm nempe sacra
q moyses mandato dñi serpentem ouem faba
ut quam figurā xpi passi doctores in tñat
hic atpe moysi ad tpa ezechie qui fuit post
salomonem rex ist aquo fuit serpens ille
distrahitur tunc go dicat tibi q hoc ezechia fe
cisti serpentem eueni quem moyses mandato
dñi instituit p9ca reges et pphē p tanta dñoz
miracula seruauerunt ausus es tñ distingere m
q tu sanctior quā dauid aut sapiens salo
mone nūq tot reges et pphē sa fuerunt qui
pauerunt considerare hoc pñtū tūq tu mō
consideratōe vñ nō de hac ac rēphendē
ezechias s; plurimū cōmōdat unde sicut et
scptū in canōe lxx di s; vñ per hoc magis alla
auctas habenda est in ecclia ut si nō nulli
ex pde cōsiliis et maioribus vñs fecerunt aqua
que illo tpe pauerunt eē sine culpa et pote
rent in errorem et superstitionē subta
ditate aliqua et tñ magna aucte apōstōis
deservat. Concordat ad hoc c. uidentes apō
Sed et si talis rō bona est ante dixi
illi arham in concilio arminen dicebat
cū vñ cōsiliā de filio pñ mēptimis non
haberetur nec apōstōis pñbus in fidei expo
sitiōe positi sūt q ego videtur moderniorib;
tale verbiū nō pōcedit iuste et dicent qñ
cū pñtū ecclia nō hñt in simbalis fidei de
spū sancto qñ ex pñ filioq pñcedit quod
nūq est nobis modernis hoc nūq filioq pro
fessionem fidei aggregare et sicut illi qui dixe
runt quid uolūm de bñ uñque dicit nūq
dei satis ē dicit nūq xpi sicut ab antiquis in
uenimus esse dñm quid multa de hñs querē

exempla ut si omnia se habere vellem possem multas
curas implere sed de his potest quisque multa scriba
cogitare cum plene sint libri de institutionibus
antiquorum institutionum et novarum editionibus posito
et possit dicere melius quid sibi valint hec novella
de usas ut post mille et ducentos annos nona in
situatim de ecclesia sacro sollemnitas unquam multi
sancti et deuotissimi precesserunt cotidiana huius
sacro memoria sine speciali festiuitate contenti
Et etiam adiciam de antiquis cum festiuita
tum iugias quas reuerentia primum antiquitus
tanto studio celebrant propter quodam praua
abutendum abolite sunt ut dicit in reuerentia tunc
mutate ac tunc et renouasse et iugilasse aliis temporibus
vix similibus attendendum existat Et etiam tunc in
morsio in baptismo acande apostolorum subpena depo
sitionis sunt seruari mandata et a sanctis
doctoribus multis laudata prout habet in multis
apostolis de eo diuini et diuini in li de accipia
et gerarchia tradens ordine baptizandi in c
de baptismo ea doceat obseruari quibus cum antius
est mutare sed quod videtur foras una prouincialis
sinodus velle tunc ne ab aliquo fieret prohibere
Multa de institutionibus dixi fieri in ecclesiis
et potuisse multa plura dixisse
sed hoc satis fuit ad considerandum aperientiam ut
intelligatur nec vandum nec vix et quod ea que
apostolis aut considerata non sunt aut ab eis
aliis impediuntibus non prout apostolis a
postionibus prouideant et ordinem aut in modum
aliud instituentur et huius optime cognunt va
bi augere que huius in c constituantur et dicitur
sed non indea putanda est superuacua potius
diligentia quam in christi salutem nichil detrahatur
humilitati aliquid addiderit quo salus magis minuitur
Nunc optime dicitur doctor respondendo
de ea noue institutionis que mordebat
ab aliquibus et laudabiliter dixit hoc equidem
magis utile est humilitati addere quo salus
tunc minuitur nec ea arripanda potius
diligentia si propter hac tunc que apostolis
prout non sicut prouiderit et eundem prout

ut praetactum est ecclesia primitiva diuis persequi
 nomini inprocellis et nullis horribilibus et salina
 ribus turbata et ita hoc unum occupata mi
 nime si circa cultu diuinu et ritu aduocandi
 sacra usque ad primum operu dare non potuit neque
 cum instantibus minis hostibus et auctoribus
 cassantibus minis antecederet animu de ex
 polito pollice nullis ordine senatus ani
 mitis uidet sed quo minuat bellatores turres
 fortisq; memiaque instaret machinas quibz
 cassatis aduersarios machina mentis aucto
 rios alefione defendat sed pace tandem hita
 tu de anlis politi ordine acutissimus puidet
 disponsit sic et sancta dei ecclesia inter fine
 tes iramias persequaciones horribiles et p
 hereses et salinata inuicta bella et uirz
 fideri minime tota solitudine fuit intenta
 nihil diuinu et ritu sanctoz non ita expolite
 et ordinate acutis pgea non iam magis sed
 queta ad augendum et paliendum cultum
 diuinu et ritu sanctoz considerans iudicio
 suisque intendit non ergo detrahendum est nix
 ubi augi uerba possit solitudine si humilita
 ti aliquid addo induerit quo salus tuus
 munetur et reuerentia diuinissimi sacri di
 ligentius seruatur ut uix erant aduers
 clauderet et ne aliquid in reuerentia multi
 sacri et ita magis liquida lenius potest co
 tingeret accedere aduenire.

Utriusque causas que adactoidibus salent tradi
 tione consideranti liquebit quoniammetissim
 modum esse hunc uindictandi contra in ecclesia hoc
 noueabile sacrum quod discurrunt pices res
 institutionis sacroz nolo deo dante deduc
 Et cum ut doctores dici solent tres cause
 fuerint institutionis sacroz prima est causa humilia
 rianus ut dum homo se excepto dei humiliet
 per obedientiam deo magis placeat sed ad
 ea propter eruditum ut per illud quod insubilit

certum ad considerandum inuisibilem virtutem
ascendat Tercia propter exercitatus quia p piam
homo cibus suis est ut nequeat divina raptus
nisi exercitatus ut sic habeat utile exercitatus
et ne sit oculus. Quia ergo causa est huius
hominis ut se humiliando magis placeat deo
et certe radix uniti et totius utilitatis ex parte
in post fidem humilitas et obia sunt ut qui
per hyperbiam et in obediencia terribilis
per humilitatem et obia habundantior surgat
Unde propheta inquit melior est obia et secundum
Gregorium etiam per obiam iniqua mala fieri
aliquid autem debet per obiam bonum quod agit
intermitti Et causam subdit ut per obiedie
tic bonum crescat et tanto verius hoc quod
agitur virtus est quanto per obiedientiam
a bono cessans se humilem et subdit exhibet
Unde ergo in per obiedientiam ecclesie populus
una spe contentus et per humilem abstinet
ab eo ex quo per effusionem in alias virtute
contingit contingit divinis sacris quibus
non videat multum uniti et utilitatis accessu
populo christiano et per obie et reverentie me
ritum deo amplius complacere

De secunda causa iam videmus quia docto
res dicunt esse evidens ut videtur
ex inuisibilibus ad inuisibilia accedamus
intellamus per fidem et per dilectionem effundit fidei aut
obsequium dupliciter exhibemus scilicet necessitas
et contra ea que possunt fidei esse offensa
obviando Ad hec duo non parum prodest modus
in sub una in spe mirandi. Excitet enim
plurimum fides in deum super parvula spe
holus consecrate domini christi et habendum esse ac
divinis et per illius mandata ad ipsum
christi participat accingere Et in nihil speciei
liquide seu fluxibilis videatur sacramentum
christi in corpore suo sub sacra spe contineri

64
63

Unde reatam apribus de quodam qui in alias
 boni ois effus ad credendum hoc no potat idma
 n an miferius deus permittit noliut dectare
 ut ipo caruente saguis de homia exiret ad ob
 uiandū autē hns que possit ee offendiculu
 fidei ualde hoc pdest ne in illi exoto hoies
 mident ut caruere mī sub hostia et sanguine
 mī mcalice fore putarent aqua maxime dedn
 autē dny sub una mī spē suscipiūt sacmū signis
 uisibile perpendentes illa no ē sepata s i hostia
 totū ē contentū hz hoc modū mī dū apprimus
 et pusillus occalioz impigendi subtrahamus nos quilit
 abstineamus est em propter tale pialū pximi ab
 tinendum ab omibz aquibus sine pao mōli
 possumus abstinere paf aut populus apoti saci
 calias sine pao abstinē ymo recte am mīa i acme
 to Consequens est em scōd doctoz sūta ut qm
 sine pao propter bonū pximi ab aliquo abstinet
 paitatem in mīto aescat Et ex hoc claret apte
 q amplius proficit per dilectōz effus En em
 hoc sacmū sit uirtutis et paf et nos corpus hū
 signis sic amplius unius corpore membra
 nos ee oūdmus em mī doctia apto p ad corp
 xū alter de aliis salute solati sumus et sōza
 ora membra infirmioribus compariendo
 ad id quod omibz conformis est edescamus
 qoztū em ad caritatem ulandū ad infirmiorz
 gressus mentes descendere fortiores et ut uno
 agnū sine offensione procedant lento passu
 quo et infirmiores fdi ualeant ois paiter
 ambulare atz nō matia uisibili s i uisibili
 gracia saginari aperius protestatur qm paz
 uila sub scē panis spūalis alimone plenitu
 dinem credit se firmiter suscepisse ipaz spūalem
 pigwedmem appi corpe dudum inuice palle
 iam autem uno et ad dexterā pīs glōiose
 sedente subnt scē denonans fznore
Restat finaliter deducere quō ad tertiaz cōm
 que ē exatans accomodatōz sit modus
 me hūus autem exatationis duplex tū
 et modus solet ad doctōibus assignari s quia

aliter fuit e p piam in tellais huānis et iō per ex
 ercitatioz ad diuina speculanda dua ē opus Bado
 qui torpore et stidū spūaliū morbiū minuit ut
 hīc laudabile exercitiū per quod tūporē et stī
 tidū illud eximit Solent doctores causa diluāda
 di nūz arguē tōi hanc causam exūbo apt pā
 ad thi tū corpālis exercitatio ad modiciū
 utilis est s; exercitatio que fit per sacra corpālis
 est quia nō que in usu veniūt corpāles sūt.
 Rūdent q vrs quia corpālis exātatio hū se ad
 cepta ad modiciū utilis est incompātoe adpi
 etatem ut ibi aptus intendit S; si pietas
 adiūgatur sicut in sacris que ad religionis
 pietatem pertinent valde est utilis vnde
 vnter subiūgit aptus pietas aut ad omia
 valet promissione uite hūz que nūc est et
 future vnde colligit euidēt q exercitatio tāto
 accommodatior ē tantoq; magis utilis quāto nūg
 magis adiūgitur pietati Quid autē sit pietas
 audiamus aug in h de a dei dicente pietas
 quoq; q̄e dei cultus intelligi solet quā p̄teri
 eusebia notat hec go p̄tes officiole dicit hīc hoc
 aut vlti hoc nōmē est in opibus nūme sūp
 tat q iō arbitoz euenisse q hoc fieri p̄prie
 mandat ea que sibi p̄solatione placere tēp
 Rūc go sūc dicitur dei cultus sūc pietatem ad
 p̄ximū alluamūis constāt sole clariū hē
 mīnandi modū ad pietatis exercitiū amplius
 pertinere p quem et ita sacratissimū sacmū
 tollitur effusio et alias mēuēndaz
 p̄culū quod maxie p̄tz ad debitiū cultū et p̄
 tūz erandi occasio submonetur Et ergo hēc
 laudabilis exercitatio ad pietatem que nūc
 dū apto valet ad omia promissione hūz inte
 que nūc est et future p̄nde ut s; dū ē hoc
 exigit viatoz sōctas ut ad id p̄tēz omnes
 condescendamus q omēs eam in fūiores
 vnaminitēz sūc offēsiōne p̄gēz valeamus
 in eo p̄sertim quod omib; vicatorib;

Et tunc ut p[re]dicto li b[er]is aug[ustinus] subn[un]ciat ex[em]p[la]
 in m[un]do r[ati]onabili sine t[em]pli m[un]datudine
 de sac[ri]ficio legit[ur] et p[re]cepta ad dilectos dei et
 p[ro]xim[um] significandam referunt[ur] in h[is] cu[m] duob[us]
 p[re]ceptis ut sc[ri]ptu[m] est tota lex pendet et p[ro]ph[etia]
 inde unu[m] sacrificiu[m] e[st] o[mn]e op[er]is quod agimus et
 sc[ri]ta sonetate in h[er]emus deo et p[ro] hoc quod sc[ri]ptu[m]
 est m[un]das nolo n[on] sacrificiu[m] nil aliud qua[m] sacrificiu[m]
 platu[m] oportet intelligi vera eni[m] m[un]da v[er]ba sac[ri]
 ficiu[m] hec aug[ustinus] ap[er]tissime colligit ex h[is] o[mn]ib[us] quod
 per hunc modu[m] sacrificiu[m] sacru[m] reuerentia et p[ro]xim[um]
 utilitas immediatim amplius et p[ro]moueat[ur] scia
 mus hic modus comodior est et utilior et v[er]
 o[mn]ibus confide[n]s ab o[mn]i sane intelligentis n[on]
 e[st] modestissim[us] p[ro]ut dubio est habendus.
 Et hinc tandem ad p[ri]ncipio coniungimus quod ex
 sup[er] dictis p[er] h[ic] co[n]tendi ritus qui ab ecclesia dei
 v[er]i consuetudine obleruatur multu[m] confert
 ad pietatem que quidem n[on] d[omi]ni ap[osto]li p[er] alleluia
 utilis e[st] ad o[mn]ia p[ro]missio[n]is h[ic] v[er]ba que nunc
 est et futurum sp[iritu]m valem cognoscentes omnes
 amabimus et amantissime amplectamur. Et p[er]
 p[re]dictu[m] consiliu[m] ap[osto]li in d[omi]n[is] ad pietate nos ex[em]
 p[re]ntur ut p[ro]missione quas h[ic] adipsa me
 reamur n[on] s[ed] que n[on] est p[er] h[ic] et futurum
 re p[er] gloriam amen.

Vltimo xpi assistente gra[m] matiaz p[ro]sequendo
 venio ad ea que p[ro]p[ri]etates allegando sub
 iunguntur. Et p[ri]mo occurrunt quas allegant ca
 no[n]es nulle et o[mn]es post co[n]ione in quib[us] tota v[er]
 pender[et] videtur in eo q[uod] sacerdos sacrificans
 ut ut quotquot ex hac altaris participatione
 sacrosancti corporis et sanguinis filii tui suppleamur
 o[mn]i b[e]n[e]d[i]ctio[n]e et gra[m] celestis accipiamur. Et it[er]u[m]
 ut fiat n[on] et alijs fumentibus et. Et co[n]ione
 post co[n]ionem relecti cibo potuq[ue] celestis inha
 et sup[er]sumus d[omi]ne sana letantes et et t[er]o o[mn]ib[us]
 appendunt q[uod] hoc n[on] p[ot]est loqui despectu[m] m[un]d
 d[omi]n[is] nec de corp[or]e m[un]do s[ed] h[ic] intelligi
 de sacro et in hoc n[on] m[un]do s[ed] in eis consensio
 q[uod] p[ro]p[ri]etantibus et similib[us] illud sacrificiu[m]

ille orones fuit s; debent ad uenerit q; inter illa secta
misse dicit pnt iam supnis extitit allegatu unde
et mores dñe nos serui tui s; et plebs tua sancta
et offerimus pelare maiestati tue et dñi unus solus
sacerdos celebrat ita dicit und audit q; personam totius
ecclesie gent et id dicit nos serui tui s; sacerdotes
et plebs tua sancta offerimus pñia si tu dicit de huius
participatio solus intelligitur de illo quod dicit
de iure frequenter prole tui dicit s; ante hanc
tu diximus simbulu quicquid uult dicendo hec et
fides catholica quod noli quicquid fideliter firmiter
credidit no quod fidem suam tui demonstrat pat
dici posset pluraliter quicquid sunt homines tot
sunt fides nec eam uerborum sciem que iam profendo
tullunt s; eo mo quo omni fidelium una e fides dicit et
in hoc tam sacro illud ut sic pñt Brasilee celebrans
pro summentibus romae parisiis barthini et ubiq;
tenet censetur orare unde Ambrosius et habet
de con di ij sic dicit qñ xps semel oblata est hostia ad
salutem sempiternam potens dñd ego nos nunc
plurimos dicit offerimus s; ad recordatoz mortis
eius una est hostia no multe qñs una et no multis
quia semel oblatus est xps hoc aut sacrificiu qñ
est illius ubi ad ipm sp et in id ipm preme hoc e
sacrificiu aliqui dicit quia in multis locis offert multi
sunt xpi nequaquam unus ubiq; xps et hic plenus
eris et illic plenus sicut em quod ubiq; offert
et e corpus et no multa corpora ita et unu sacrificiu
Dicitur aut ille est qui hostiam obtulit nos nunc
dantem ipam offerimus eo nunc que nunc oblata
et consumi no pot quod nos facimus i comen
tione sit eius quod fuit et hoc em facite ait in
meam comenationem. Dicitur si tu sacerdos dicit
hec sacro sancta comenatio fiat in et oñibus su
mentibus et solu intelliget orare psummentibus
de illa comenatione prole tui orare quia ipe pñs
illay sumit s; re uera orat pro omnibus qui sacro
illud ubiq; sumit porro ut negari no pot quoniam
quicquid sumit sacro sub una spe corpus et sanguis
sub illa sumit sub qua est xps unus deus et ho
suis et plenitudo omni gratiarum
Post predicta unam correlatiua corroboratorem
sub iungunt in qua pñte instat uidentur

Allegantes e sunt quidam xxx. q. ii. et alios canones
 dicentes q. ea que semel diffinita sunt immutari
 non possunt sed que satis p. ratio per ea que dea sunt
 in pluribus immutabiles per que statuta fuerint
 iam de dixerim s. ut in his magis elucetant duo
 breuiter s. in hoc eodem sensu q. v. est q. ea que
 semel fide credenda diffinita sunt in inuolabile
 perseuerant s. ea que ea dispositis agendorum alias
 prius vel conatus quilibet statuit immutari
 non possunt et dispensando et reuocando et totaliter
 immutando ratio huius est in aperto q. v. et
 immutabiliter v. est q. semel v. est semper v.
 bonum aut non sic s. quod uno tempore bonum
 est alio tempore non est bonum et id est diffinitum fide a
 liquo tenendum quia deest v. et non pot
 postea dici illud non est v. s. d. usq. ad animam
 et sanguinem defendi s. si quis seque faceret
 non veritatem dicit s. errare convincitur. Secus
 autem ubi aliquid sic ut sic faciendum ordi
 natum quia q. et si non bonum sunt supuenientibus
 causis alijs pot. bonum non est aut saltem aliud me
 lus est. In ista tho. sup. q. to. s. inaz. di. xxvii. az.
 iii. q. iii. ubi de bigamia dicitur in salu. his q.
 sunt de necessitate sacerdotum et fidei s. in alijs que sunt
 de immutabilitate apostolorum ecclesia nunc habet eandem plateam
 statuendi et determinandi qua hunc nunc. Et
 aug. de incho. m. titatu de ecclesiastica platea
 q. lvi. ubi de dispensatione sacerdotum. am. v. sic d.
 sic de huius in libro de sacris d. ecclesiastica ad
 immutabilitatem in tribus consistit in ordinibus
 duorum platorum in administratione sacerdotum et inde
 uerbis preceptis subditorum et ex hoc dicto concludit
 esse in administratione ecclesie diuersas gradus et
 platorum ordines ordinare et ordinatos tollere
 propter diuersitatem et tempus s. in q. uidet ecclesie
 utilitati conuenire pot. et diuersum ritum in
 administratione sacerdotum ministrum et subditis
 diuersa precepta ponere et posita adferre s. in sta
 tu et condicione personarum et tempus huius bene gerat
 quod dicitur d. p. p. Congregate illi sanc
 tos eius qui ordinant testamentum eius super

sacrificia. Super quo uerbo M. de lra dicit fructu
testamento fuerit multa sacrificia qm nouo uero
est unū perfectissimū in quo xpus immolat p̄ cūba
quod a mltis est expo q̄ntū ad id quod ē cēnale
Et ita solēpnitatē huius sacrificij multa sunt
ordinata alia p̄ribus nom testamēti et ad
nō sūt desacrificiis uetis leg alia p̄ribus illis
ip̄is et illi p̄res et illi xpo congregabimur h̄ lra
Sed ne forte quis dicat q̄ ea que sūt de sba sac̄orū
nō sūt sūt ecclie disposita dico q̄ hec est cōs
doctorū determinatio q̄ cōtra nō pot nōia factam
salute loquendo p̄e desacramētis et ita nō
ea que de cēna huius sūt anferre s̄ salua
sba quilibet sac̄d pot ita illa disponē et ordiare
et ita matiaz et arca p̄rma in manente sba
et ita ritū et usum in hoc est libera p̄tas ecclie
Unde in p̄fatio illius sac̄d consistat in consecratio
matie usus autem sit q̄s ad illa ita usū illius
disponē et aliud quā disponē sup sba libus. Unde
Abbas tho in parte. ij. q. lxxiii. ar. iij. ubi querit
an aqua sit dēnate huius sac̄d in corpore ita d̄
dicendū q̄ iudiciū delignō sūmēndū est ex eo
q̄ per ip̄m signat appolias autē aque ad unū
refertur ad significandū participatō huius sac̄mēti
fidelibus quātū ad hoc q̄ per aqua mixtam
uino significat populus ad uinū xps ut dōm
et S. ad hoc ip̄m q̄ delatē xpi pendentis motu
aqua p̄fluxus ad idē refertur quia per aqua
significabatur ablutio peccatōrū que fiebant per passō
xpi dōm et aut quod hoc sac̄m p̄stat in cōsecratio
matie usus aut fidelū nō est dēnate sac̄d
s̄ est aliud q̄s ad sac̄m et ita q̄s est q̄ apo
sitas aque nō est sic dēnate sac̄d ex quo dicto
p̄r euidenter q̄ participatio fidelū nō ē dēnate
sac̄d et ita est suppositō ecclie enare in dubie
teneidū est q̄ disponē ita usū itius sac̄d ad
nō sit disponē ita sba sac̄d in ecclie dispositōe
consistit que pot aūo uino nō migrare aūo ad
Iam uenio ad dicta doctorū et p̄mo loco al
legamur multa dicta Cipani p̄ quibus
est aduertendū q̄ iste doctor sūt grecus et

sua graui eloquentia more oratorio multa ypabo
 lice et perassumptiones et alios colores rethoricos dixit
 put habetur xxix. hac rōe et apli sapim sedas ad
 ire impiaas propter incontinentia hōmū. Nam
 sedam quidem accipe fm pceptū apld licitū est
 fm autem acitāt. itaqz vere fornicatio ē si cō
 pmittente deo licentes cōmittē si honesta fornicatō
 pfecta miserabilibus illis quos fecit de cruce et
 latrone quid extulit illud etiam latronem si et de
 cruce ita locutus ē. Crux xpianoz spes crux dux
 acroz crux claudoz baculus crux medicus egro
 tanz crux palitroz requies crux scientium
 fons crux refectorio mortuoz crux iūis i ual
 doz crux inuidano leproz crux esuenciu pams
 et multa alia hmod. Unde semel accidit qd
 pdicaret ad pnuocandū pplū ad deuotē erga qd
 fustū lignū crux quod habebat in illa actū p
 illis diot. Er mi extollebat uocem suā tanquā
 ad illa de illo ligno crux dicta fuisset. Quidē
 alius eisdem sermone nō agnarus apud car
 tatiue interpellauit et i alio loco eundē sermō
 cidit ait. Er qd Er m q dixit crux suā nō
 dimisit interia s. secū eā leuauit ad celum
 et submisit qd nō de illa cruce quā uos habet
 loquitur qd Er m q et tam ex hoc quā ex eo
 q declarādo illud quod ibid qd Er m q dixit
 Crux iudoz pfecta mnditate cū dixerō nō
 corporeā eximies s. infidelitatis perfidiam ad
 aut m xpo credidit ueritatis aueniet dicente
 paulo apto. Quicūqz in xpo baptizati estis xpm
 induimus iunxit pdicatorem q illa doc nō
 semper intelligenda sūt sicut sonat nudentur
 vltiūqz cū ille legebat crux putabat qd p se
 de illa cruce pbare uideamus qd nō quocūqz
 in uenimus attributa sagvini xpi putemus
 sacrales effus et loqui defagnis sacro. Ecce
 in pdictis auctibz de cruce loquendo re uera in
 telligit fidem xpi crucifixi p p illud quod ipse
 met. dixit Crux iudoz pfecta mnditate cū
 dixerō nō corporeā eximies cū aut in xpo.

Credidit uenit in uenietur ete quod trux sit iudas
proterio ete quod sit cor uenientu credendo d
xpo sic est xpianoz spes sic e dux etoz sic e r
ratio moztuoz sic est pams esmentu sic et attri
butes que legunt perdoctores sic sagne xpi multoies
ad fidem deuotione xpi amiltoniens ad hui et ad offi
ciam passioz xpi referre sic et p e h m q in uno ex
modis allegatis in multa xpi sagne attri bta
dem pot illa omnia dicit s e ad hoc dicit ipm
en iudiciu su regem hec e h m q si hoc est super oia
auisat desumentibus digne ipe xpm sub spe pams
in quia manducando incorporatur ei habet id sup
quod et super omnia qui xpm sub spe pams digne
manducat ex ipa em locutione ipm et in cognosca
pot modus loquendi eadem em que dicit desagne
dicitur etiam de corpe s sunt ut plunim ad doctoz
iste attri bues sagne ex quodaz tot modo dicendi
sic et milites de hys que passi pro dno suo loquuntur
ut cotes solent dicit sagne meum hui p nobis
no dicit corpe meum plagatum et p nobis uel ad
tale hys uera tota id mti quod pndue no est ex
xpo sagne que fident s eo q libenter p dno fuisse
sunt quia in ipa sagne notat malis induat
mgtu et et quidam copassione q pnt de ipa
sagne solennis amplius facere mentoz et em
passio xpi causant amplius mty salute pmodu
mty et per modu satisfactionis et p modum
cause efficienti sicut psequit sicut tho parte
111 q xlviii p azlos illius questionis Item p
passione xpi sime libati apud aptate diaboli
aratu pehe sime deo rconaliati et per cam
aperta est nobis janua celi dicit idem sicut tho
prosequitur qd et alij doc in hoc concordant hoc
omnia meruit illa ardentissima xpi caritas qua
cuqz suaz posuit pro nobis de qua aplos ad eph
u dilexit nos et tradidit se met ipm p nobis
oblatoz et hpm deo in odore suauitatis in hac
passione xpi flagellis alapis et acie spms
et lancea plagata et passus est s et ad xpm
iux illud p d ex persona xpi repleta e anima
in ea malis ubi glo no uirgo s doloribus qbz

anima carni compatibilis non ego repimus tales attributiones
 attendamus loquendi modum per quem quod christi passi-
 onis est attribuitur sanguini quia sicut dicit sanctus
 theophylactus in parte quod relaxare primo que sunt valde notabi-
 lia verba passio christi causat remissionem peccatorum propter
 redemptionem quia cum ipse est caput nostrum per pas-
 sionem suam quia exultate et debita sustinuit
 liberant nos tanquam membra sua aptos quasi
 per partem sue passionis sicut si homo per aliquod opus merito
 eius quod manum exercens redimet se aptum quod po-
 debat commisit sicut enim naturale corpus est unum ex
 membrorum diversitate consistens ita tota ecclesia que
 est unum corpus christi computatur quasi una persona
 in suo capite quod est christus et eadem que de in-
 solutione ad istud dicit quod satisfactio christi habet effectum
 in nobis inquantum in corpore ei ut membra capiti
 quia recipimus ad opera filiorum dei quo allebimus
 ad hereditatem glorie dei que illud apostolus ad romanos
 si filii et heredes heredes quidem dei coheredes autem
 christi ex quibus simpliciter est notandum quod quod redemp-
 tionis venit in nos per gratiam incarnationis et similia
 hoc promittit dicens duo vinum et gratia saluacionis
 non est enim dubium quod qui permanebit in corpore christi me-
 bro christi in capite suo christo gloriis possidebit christus
 sed caput in corpore suo quod est ecclesia sicut dicit
 augustinus et alii doctores ibi dicit et dicitur quod christus unus
 illo verbo qui de terra resurrecturus dicit quia
 sui capitis per gloriam sequuntur membra

Tandem ut omnia huiusmodi una responsione co-
 cludam dico quod quidquid legatur ut dicitur
 de utilitatibus seu effectibus sanguinis aliquid christi dicitur
 non est si de aliter dicitur proponendum est non ad
 uiuant nisi et et placeat easdem utilitates non
 esse sub specie panis corpus christi et sanguinem
 digne summentibus sit et hic et ibi sanguis
 christi non extra corpus sed in venis et corpore sus-
 cipiat in cluclis magis et dixit albertus magnus
 in sententiarum di. viii ubi tenet an eadem sit sanguis
 post quam dicitur quod forme invisibiles non sunt

ipse factus quia non causant quia si corpus xpi
verum sit sacramentum et eius effectus et unitas
corpus unita et ad hoc dicit albertus bene facit
textus x di e nunc quod dei sit factum et quod res inde
animus Sacramentum est i invisibilis quod invisibilis
forma ergo panis que ibi videtur factum a signum
sacre rei est et factus thesaurus in di am / az. ita dicit
sunt ad spes aliorum sanctorum se habet virtus que
magis est que sanctitatem acquirit ex qua factum
efficit per hunc ita in hoc factum se habet ipsum corpus
xpi quod per consecrationem subsistentibus illis est unde
sicut in aliis factis materiale elementum non est causa
virtutis que in ipso est nec aliamus spiritualis
effectus i hoc nisi mediante virtute per quam
alimento et virtute quasi vinum efficitur ita et
in hoc factum spes non sit causa aliamus effectus
spiritualis in alia nisi mediante corpore xpi ad
idem factum thesaurus inter alia parte q. lxxviii. in solu
tione secundi argumenti dicit sicut se habet virtutibus
per sancti ad aquam baptismi ita se habet corpus
xpi ad spes panis et vini unde spes panis et
vini non efficiunt aliquid nisi virtute corporis xpi
hoc ille cum ergo tota virtus et efficacia sit
in ipso corpore xpi vero dicit quod ipse tates factum
xpi et totidem carni xpi et totidem animo xpi
omnes alias recipiat qui xpi vinum et sic corpus
animam et sacramentum et deitatem recipit subsistentibus
panis et totum hoc arguitur ex dicto 2° b^o aug^o
super psalmum dominus regit me et nichil michi deest
quem recitat glo. or. ibi et cassiodorus per
augustinum propter solutio est providum ne nos
equinoctia terminat faciat laboras ex hoc verbum
gratum ad doctores antiquos in hac materia videtur
panis non per gratiam sacramentali que est quoddam divinum
auxilium ad obtinendum effectum sacri per dicit factus
theos parte in q. lxxviii. an in corpore. q. per et
in alia magis gratia anima est directum sed in alia signi
ficacae sicut aug^o in e qui manducat de co
se. di. is et ipse gratia per se natare et eusebius
in sermone de hoc sacro dicit ut per se est i g^o

et ihu qui tibi nunc latuit p[re]figiatus in manna
 sit tibi nunc manifestatus in p[re]lo et glo[ria] et super
 illo uerbo hab[et] vi si ip[s]e uideris filiu[m] ho[m]i[n]u[m] et h[ic]
 intelligetis quia n[on] eo modo quo putatis
 erogo corpus et q[uod] hec gra[ti]a morib[us] n[on] coluit
 s[ed] sp[irit]uali gl[ori]a me illis dando ip[s]os m[er]itus meo
 quito De inde sciendu[m] q[uod] glo[ria] illius p[re]lumi[n]i sit quapt
 titulus p[er] damo subfigia iudei populi decaph
 nitate babilonica reuerfi sub sorobel et ihu sacre
 magno p[ro]ph[et]a p[ro]dit h[ic] reditu[m] fidelis populi de ba
 biloma h[ic] p[er] seculi p[er] xpm ad domo dei quam
 ite ait de a[n]i[m]a xpi qua sit reditu[m] emans dat
 gra[ti]as p[er] quas uelut p[er] mansiones homo reu[er]titur
 Consequenter ponit illas x gra[ti]as p[er] partes p[ri]ma est
 lacus pascue a p[ri]mo diuini qui saginat et i[n]telli
 gentia diuini sermonis instruet ad fidem Sec[un]da
 est aqua refectionis et est aqua baptismi Tercia
 ibi a[n]i[m]a mea comittit est tertia q[uod] qua post
 baptismu[m] a[n]i[m]a comittit sit sine ruga a deperda
 trite sit iuxta p[er] aug[ustinu]m uirtute[m] et bone op[er]ationis
 et p[er] ea subdit ecce p[ri]ma p[ri]ma gra[ti]a - ordinis
 et uerbi diuini intelligentia 2a baptismi reg
 nerat[i]o 3a p[er] baptismi sanctificat[i]o Ambulatio
 t[er]tia uidetur ordine h[ab]et gra[ti]as et quere[re] q[uod] tertia
 p[ri]ma uidet[ur] et p[ri]ma terna p[ri]us eni[m] homo q[ui]t[ur]
 ad deu[m] postea reg[er]itur requirit[ur] deinde diuini
 uerbi intelligentia saginatur Postea ibi deduxit
 me sup[er] semitas m[er]itae dicit quarta gra[ti]a q[uod] sup[er]
 p[ro]p[ri]a caritatis eam de dicit deinde sup[er] neq[ue]
 et si ambulans de quita gra[ti]a que est q[uod] i[n] umbra
 mortis n[on] timet mala De inde sup[er] u[er]b[um] d[omi]ni
 tua de se[ci]p[er] gra[ti]a que est correctio post hoc sup[er] u[er]b[um]
 parati in conspectu meo mensa dicit septima gra[ti]a
 t[er]tia mensa gra[ti]a est beata comu[n]io salutatis fidei
 et salutis De qua dicit ap[osto]lus eam manducat
 indigne iudiciu[m] sibi manducat et bibit et
 pauc[us] interposuit dicit t[er]tia mensa h[ic] accipit doc
 trina validitatem qua n[on] parum s[ed] grandio
 res uelant Deinde sup[er] uerbo in p[re]g[re]ssu i[n] oleo

caput meum dicit octava q^{da} que est unio
capitis s^ci xpi q^o nulla auditate p^{er} p^{er} exant
de tunc unioe t^{er}za letant^r membra quia aca
p^{er}te descendit m^{er}zham aaron p^{er} hoc super d^o
Calix meus d^o x^o q^o q^o que est calix b^{er}idionis
id est sanguis xpi q^ui sic m^{er}ebriat et s^{er}biat id
d^o et t^uc m^{er}sa sequit^r illud quod p^{er} p^{er}ponentes
allegatur. R^o q^o calice. r. s^{er}gne xpi p^{er}se p^{er}mit
quali alia^r g^{er}as amensan. acarne. Cu^m ut nec
caro sine s^{er}gne nec sanguis sine carne possit est
ut sumi nec ibi s^{er}it duo sac^{er}da s^{er} vnu^m s^{er} quia nec
caro est sanguis nec sanguis caro et p^{er}mit m^{er}carne
conuertitur et vnu^m m^{er}sanguine est noⁿ est conuerso
et sub diuersis s^{er}pebus utruq^{ue} s^{er}ntur ad mensam
et calicem h^{er}c distigunt uelut diuersas g^{er}as h^{er}c est
u^{er}ba illius g^{er}lo d^one aduertant^r ad modu^m loquendi
auctoris allegorizat est redit^r fidelis populi debabi
lone h^{er}mus s^{er}ali p^{er} xpi ad domu^m dei sub figura
audain populi et m^{er} n^{er}u^m x^o mansionu^m em^{er}at x^o
g^{er}as. r. x^o dei dona d^ou^m h^{er}z in hac re m^{er} p^{er}lahm
particulas contemplant^r et sic noⁿ em^{er}at h^{er} g^{er}as
sac^{er}tales nec ab inuicem condistigunt s^{er}z t^{er}te p^{er}ad
uerba que p^{er} p^{er}ponentes allegant^r p^{er} p^{er}is recte
intellea facit^r t^{er}u^m ip^{er}os Nam quic^uq^{ue} s^{er}it a^{er} m^{er}ta
duo noⁿ s^{er}nt vnu^m sac^{er}du^m nec caro sine sanguine
poss^{er} est ut sumi quali alia g^{er}as p^{er}mit calix amest
sa est noⁿid^u q^u dicit quali alia g^{er}as et m^{er}sa uelut
diuersas g^{er}as intelliget ergo q^u noⁿ s^{er}nt diu^{er}se g^{er}as s^{er}
p^{er}mit uelut diu^{er}se si est est diu^{er}se quid est est
est opus ita quere quere p^{er}mit uelut diu^{er}se
nemo est est queret assignat^r causas quare m^{er}liu^m
et m^{er}udo ut diu^{er}sa p^{er}mitur ut hoc et azim^{us} s^{er}
qu^o ea que vnu^m s^{er}nt ut diu^{er}sa p^{er}mit quineu^{er}adu^m
est quare fiat et ita in p^{er}posito queritur. Et ratio
que reddit^r noⁿ p^{er}tinet ad diu^{er}sitate^m eff^{er}us s^{er} ad di
uersu^m modu^m eff^{er}endi sub sac^{er}do qua^m caro et sanguis
sub qualib^{et} s^{er}pe s^{er}nt noⁿ in sub qualib^{et} utruq^{ue} est ex vi
sac^{er}di s^{er} alter^{us} ex vi sac^{er}di alter^{us} ex n^{er}ali c^{er}comitancia
Qu^onda est au^{er}itas ita d^oni dicit q^u nec caro sine
sanguine pot^{er} est ut sumi et m^{er}sa sub diuersis s^{er}peb^{us}

Vtrūq; sumitur nam post quā ita est q; sub sp̄e panis
 caro et sanguis sumit offerat quicūq; qualicūq; uelut uti-
 litates de sanguine xp̄i quia eis carere nō potit qui s̄
 specie panis digne sumit carnē et sanguinem xp̄i
Quā sequenter dñs proponens ad hoc allegat qdā
 dñi z bñ ambrosii quod est in glo or sup eplā pa-
 ad cor xi ubi dicit valet enī aduicōr corpis et aīe
 quia caro xp̄i pro salute corpis sanguis uero p animā
 mō offerat sicut p̄figurauit moyses Caro inquit pro
 corpore mō offert sanguis uō p aīe s; nī sub utraq;
 sp̄e sumit quod utriūq; offert uis quia xp̄us sub sub-
 utraq; sūnt totus nec plus subutq; hec inuicē s̄balta
 tū sūnt hec p̄pōitōe in s̄mnia et ita est inter s̄miaz
 et sic hec aīctas portat s̄ad solutiōē mēanda qd
 dicit totus xp̄us sūnt subutq; nec plus subutq; nec
 mīq; sub altera tū sūnt. Concludit q; sub qualib;
 sp̄e sumit quod aduicōr v; s; ad salutē aīme et
 corpis cū tū in p̄pōitōe iudeat; distigere diuīas sp̄es
 diuīas effos s; ad huc p̄olari q; solutiōē aduicōr
 est sicut Ap̄ius dñs est ex illi sancti doctores an-
 tiqui pro sūo sermōis elegancia s̄gūis locuta om̄
 vñ sūnt et mīlī s̄brie intelligant; p̄uolose lectoz s; de
 ap̄iat frequenter unde sicut s̄c̄us thomas dicit p̄te
 in q; lxxxiij ar p̄mo cūm allegat; illud dñi z bñ
 augustini Bemel Anolatus est xp̄us et tū cotidie
 ymolatur in s̄c̄o p̄uolū solutiōē dē quidem auḡ
 ad simpliciū dē solent ymagines eaz; rez; nomib;
 appellat; quas ymagines sūnt Et dñs de hoc exemplis
 sic dicit Celebratio aut huius s̄c̄i sicut sup̄ dictū
 est ymago ē quēdā reputatiua passionis xp̄i quē est
 vā ymolatio unde ambrosius in eplā ad hebreos
 Et habetnr de can di ij in l̄ Bemel oblata ē hostia
 ad salutem sempiterna potēq; ergo nos per Auḡ
 los dicos offēimur ad rēcordat; mōtis eius vna
 est hostia nō mūltē quō vna nō mūltē quia s̄c̄
 oblatus est xp̄us hoc aut s̄c̄ificiū exemplū est illi
 hec ambrosius cū go auḡ dicit ymolatur xp̄us
 idem reputat; ul significat; hoc s̄c̄ificiū passio et
 ymolatio xp̄i hec quā s̄c̄us tho s̄c̄e ergo quō
 dicit ymolatur xp̄us a significat; ymolatio xp̄i
 Simile dicit z bñ q; panis eplā xxxiii et

Julianus papa in de re de ton di hi cu de ammen et
de re in bracharen p pponente allegato et quinq
mittati de missa loquens ad pbandu q mcalit
et apponi aqua sic infirma dicit naz Bi omni tu
quis offert sanguis xpi mapit et sine nobis di v
aqua sic sola plebs mapit et sine xpo quod ite
intelligit ai dicit xpus mapit et sine nobis
et plebs mapit et sine xpo certe no e aliud n
ostenditur figurat ut significat ita exponit dactos
sup illo e ut sit verus sensus in sacro amulet
aqua ut significet quintis fidelis populi ad xpm
que no significat si no apponat Sic et paulus
dixit de qnti eos pct aut eat xpus id est signi
ficabat xpm sic in proposito domi zbtu ambrosii
de significando intelligit no de efficiendo ptea
glo oz sup a ad cor xi tractans matiaz a llam
qntez ut declarat domi zbtu ambrosii ita dicit
ideo go induabus speciebus celebrat hoc sacm
ut anime et carnis susceptio in xpo et utriusq
liberatio in nobis significat et sic de significando
loquit no de efficiendo no quide significandi ibi
attenditur ad significandi diversa no aut eff d
absintid em et dicit q sacm sub pma specie
valeret in pro salute corpis et si intelligatur
eius sumit qm e carne cu corpus no sit
Sicut dicit scis tha parte iii q lxxix ar. i
go oz q pmo qm et in aia ut inde redm
dact mcorpus jam ergo no et in pro salute
corpis s aie et corpus simul et io bene dictu
et q mgtud sumit et e p pponente in allega
tio qm ita dicit q m subutq spe sumit xpus
si in alta tu sumit ad alius tu et corpus
ut aie no utriusq parte intuitu vale signi
ficatur subutq tu spe totus sumit xpus ne
plus subutq nec nng subalta tu sumit hec
mgt sumit inter ad idem est hugo in m de sac
vbi ita dicit mlt videtur ita dicendu q hz in
duabus speciebus sumat ut significet hng sacm
duplex effus valz om ut ait ambrosius ad tuiat
corpis et anime et quod sumit in pane valet

adhibere similiter quod maximo sumitur quia in
 pane totum et integrum summimus idem dicit allegare
 de huius declaratione dicit ambrosius intelligi debere non ad effi-
 ciendum sed ad significandum nam quo ad efficere sub qualibet specie
 habetur plenus et totus effectus Iohannis et alios doctores
 ecce sanctus theodorus in q. lxxix. ar. 1. in ij. ar. allegat illud dicit
 Iohannes ambrosius et in resolutione ita dicit sacramenta operantur
 secundum similitudinem per quam significant id per quandam
 assimilationem dicit quod in hoc sacro corpus offertur pro salute
 corporis et sanguis pro salute anime quantum videtur ad salu-
 tem utriusque operatur cum sub utroque totus sit christus ut dictum
 est hec theodorus veniat et richardus super in i. huiusmodi dixi
 testatum finali ubi intus querit utrum debeat sub utroque
 specie populo ministrari et postquam determinavit questionem
 sed quod non subtrahit hec verba non tamen in more efficacia recipiunt
 illi quibus datur sub altera specie tamen quia illi quibus
 datur sub altera specie tamen quia illi quibus datur sub utroque
 eo quod sub utroque totus est christus suscipiatur in sub utroque specie
 facit ad expressiorem significationem unius.

Ex predictis evidentissime constat quod sub specie panis
 sumitur totus effectus quod sunt totus christus et sic
 caro et sanguis sed cum istud obicit de quiddam dicto primo
 in omni dicit licet sub altera sumatur utriusque corpus et sangui-
 nis utraque tamen species consecratur et non solum suppleant hic ostendat
 quod christus non habundat totum assumpsit ut tota redimeretur
 quod christus non habundat totum assumpsit ut tota redimeretur
 conformiter ad ambrosium et infra quo etiam panis et vinum in
 sacramento offeruntur quod ad tunc corpus et anima ne et
 sub altera tamen specie sumatur ad aliam tamen putatur pertinere
 salutem et quantum sub specie panis sanguis sumatur in corpore
 et sub specie vini corpus sumatur in sanguine tamen nec sanguis
 sub specie panis nec corpus sub specie vini greditur aut bibitur
 anima sicut nec sanguis comeditur nec corpus bibitur ita
 neutrum sub specie panis bibit aut sub specie vini greditur
 et si consensibile videatur quod corpus bibendo vel sanguis co-
 medendo sumatur et per hoc modus sumendi carnem
 et sanguinem quo neutrum manducatur et bibit hec primo.
 Quia dicitur quod tota sint explicata et sicut probat ea que
 per me dicta sunt et exponit dicit ambrosius conformiter
 ad alios doctores per me superius allegatos huius enim quod
 sub altera specie videtur sumitur in corpus et sanguis utriusque
 species consecratur et neutra suppleant necesse est necesse est
 consecratur et cum quacunque neutra suppleant ut ostendat in q.

Et xpus tota natura assumpsit ut tota redimeret et ita ne
se alterut hie tñ sumeret ad alius tñ putaret p mtere
salutem eius iam nō uidet q loquit de q v requie
significatiōis perfectio et ite cause quas reddit ad
races significandi et nō ad rem causandi sū efficiendi
et resēnt pteca plane dicit sub alterut sūm utriusq
sū corpus et sanguis et itū infra quāuis sub spē
panis sumat sanguis inquis ergo stat tota diffund
tas huius nō in alio onsi quia dicit q vñ ē q sūnt

Nunc dicamus aliq ita utud et uideamus tam ex
alys locis sacre scripture quā in hac nra ppa quod
deus dignare dignabitur dānt pmo istius expam
an eplā xxxij ubi sic dicit Si quis sitit ueniat et bi
bat qui credit in me sicut dicit scriptura deuenit eis
fluent aque vine at ut mag possit ē manifestum
quia nō de calice s de baptismo illic loquit dñs addidit
scriptura aut hoc dixit despū sō que acceptū erat qui
in eū credebāt per baptismā em spūs sanctus accipit
et sic baptizatur et spūs sū cōsecrat ad bibendū
hanc dñd peruenit nēmīz aut moueat quod
de baptismo loquat scriptura diuina nos dicat et bibē
Et paulo p q ad hoc pbandū ē induat dñm xpi ad salua
ritatē erū bibit ex aqua quā ego dederō et exponit
bibit i baptizatus sūnt bibit ergo qui baptizatur et quid
bibit si nō ead bibat sanguine xpi si nō mē uba de
baptismo in e maiorib baptismo xpi sanguine rubricato
culpa dimittit et ad regnū celoz perueniat augustinus
aut xpi sanguis suis fidelibz refertur bibit certe sanguis
xpi et comedit carne xpi dicente isto aug nulli am
bigendū est tūc vñ quemq fideliū corpis sanguinisq
dñi fieri participem qm in baptismo membrū xpi corp
is efficitur s qm in baptismo comedit corpus xpi et
sanguine bibit nū nichil magis nichil bibat certe quia
sanguine bibit nū nichil magis nichil bibat certe quia
dicitur sanguine xpi si ergo in baptismo bibit sanguis
xpi qui sūnt efficiat et uirtute sanguinis xpi a passionē
xpi quare nō dicetur bibē sanguine xpi qm sub
spē panis sūnt realiter sanguine xpi p ongenes
dicit hominē xpi sup mē bibē aut dicitur sanguine
xpi nō solū satorz itū s et in sermone ems
recipimus iam nra uaria audiamus et

Beatus leone tunc uerba hinc de cor. 11. p. 1. q. 1. ubi dicit ita mystica dicitur spiritualis alimonia hoc imparet hoc sunt ut accipientes celestis tibi uirtutem et carnis apud caro mea est hinc tunc idem abus refectio est abus sanguinis sicut enim caro dicitur uere est abus ita sanguis uere est potus idem corpus de quo dicitur est Caro mea uere est abus et sanguis meus uere est potus. Unde in posito super uerbo abus sanguis ita dicit fac uinum in uerbis quod hic appellat abum infra dicit et uocabit potum Et quo colligitur quod sub nomine abis continetur potus. Notemus diligenter hanc auctoritatem leonis idem abus refectio est abus sanguis et infra idem corpus est de quo dicitur caro mea uere est abus et sanguis meus uere est potus. Et patet quod in corpore est abus et potus et idem est abus refectio est abus sanguinis et sic abus et potus. Et hoc est quod notat. Unde cum dicit fac uinum in uerbo et de glo. sup. q. 1. dicit uenit ad me non elinquit dicit quod idem est quod elinquit et non sitis et idem est abus et potus. De hoc et aliqua sup. dicit sunt que ad inuentionem et uocantur.

Nunc ueniat doctor antiquus prepositus quem sanctus thomas et alii doctores allegant. In inquisitionibus de sanctis dicit sub hac specie panis corpus est et sanguis et sub hac specie uini sanguis est et comedis et bibis sanguinem. Sed non est dicendum quod comedis corpus bibis sanguinem. Solutio super hac specie comedo et bibo etiam corpus dicitur. Unde autem apostolus dicit et condicio. Dico quod non sane et ita intelligendo sed deducit ad concordiam per ea que dicit dominus petrus de charitatis super iiii. finis dicitur dicit quod hec hostia est abus et potus sui rei signata quamuis non sui specie signante et sub specie panis corpus manducatur et sanguis bibitur in re licet non in signo expresso declarari possit hoc usuali exemplo. Si aliquis famulus alius cum uipa absorberet uinum mensuram uini et postea dominus quereretur de uino diceret aliquis ille bibit alter non bibit utique saluaretur intentio ille qui dicit non bibit intelligit nupta forma potus alter intelligit quod bibit in re quia uinum absorpsit et eius effectus plena suscepit sic in proposito ille qui recipit hostiam quod bibit in signo. Sed in re uia bibit sanguinem christi cum omni effectus utilitate et uirtute.

Cum dictus quoniam concedat quod sanguis christi sumit sub specie
panis et hoc omnes doctores indistincte concedunt
non est mirandum de ipsa significacione verbi libere aram
evangelicam magis non dicit libere ex eo deo sed dicit
sumite unde patet quod inter bibere et sumere non est differentia non
cum more iudeorum contra hoc intenditur Veniat in mentem
illud 1a 1a et hoc de verbo signum est propria sepe cum duobus
verborum proprietatibus queritur sensus veritatis aliter
Paulus etiam dicit amicos nos fecit non tantum
menti non habet sed spiritus habet cum spiritus habet cum occidit
hoc est verbi contrarietas torquet et alibi prout dicitur
est ne res nos verba nos decipiant Quid michi
voti vires distinguere res fallit illas discernere postquam
realiter sanguis christi sub specie panis sumitur Quid in
de ipsa significacione huius verbi bibere habet ego realiter
rem et designo panem est michi Reperio ego intaberna
vini et quid ad me si non habeat signum
Sed contra hoc mutant dicendo et si verum sit quod sub specie
spe sit totus christus tunc non per hoc sequitur quod habeat
eundem effectum sub una sicut sub alia Quia deus
sua dona datur per diversa sacramenta tanquam per diversa
instrumenta et ideo sub specie panis se dat per modum alii sub specie
vini per modum potus et ideo qui per modum alii sub specie
non potus non habet plenam refectorem spiritalem nec perfectum
et integrum sacramentum et sic facit contra canonem quoniam
de consecratione distinctione sed ad hoc ora primo
et illud respondemus certum est quod loquitur de sacerdote tunc
propter hoc dicit Corpus et sine eius sanguine non
est sacerdos accipere et huius potestatem assignari quod
sacerdotis est perficere sacramenta iuxta verbum et omnia ideo
significandi de completo ut habeat plenam rationem
et factam et sacramentum aptum aut non suscipit in unum sacramentum
efficaciam et virtutem quoniam per se huius sub specie
panis tunc Unde ille devotissimus doctor et bonus
ventura super illud secundum de x ubi querit utrum verum
habet species sit de natura sacri dicit et determinat quod
fideles integri et personam sacramentum accipiunt in alteram
speciem tunc Et pluribus declarationibus dicitur quod in hoc sacramento
duo sunt scilicet efficaciam et significanciam aut quantum
ad significanciam et sic ambo sunt de integritate sacri
Dupliater enim est quantum ad efficaciam et sic non utrum

spēs est de integritate sacri quia in qualibz spēs habz
totū efficiat sacri Aut quā ad significatōz et sic abe
sunt de integritate sacri quia ambe requirūt ad pe
ficiā significatōz et sub nōt et iō fideles perfectū
sacri recipiūt in altā spēs tū quia ad efficiat
recipiūt et quā ad significatōz sufficiat qd ceterū
facit in cor pūa nec oz qd qd recipiūt propter
pūa effusionis et pūa cōfō quia nō tēde
rent simplices multa spēs tū xpiū recipē hec pda
doctor deuotissimus.

Ex quibus pz declaratio pdictōz et qd fideles
sub spēs vna integz et perfectū recipiūt sacri
et nō dicit qd sub spēs panis se dat p modū abi et
sub spēs vni p modū potus dico mē rē sē tho
supius allegatū qd sacri cōpant sū similitu
dinem per quā significat iō per quāda altā
latōz dicit qd in hoc sacri corpus effert p salutē
corpis saginis pro aīa quāuis utraqz ad salutē
utūqz opem sic qd p spēs hz spēs abi p potus
dicit qd xpiū sub pūa se confert p modū abi sub
sacri per modū potus in effusō nō est nisi vni
et ex vna causa similitudinis ad efficiat sacri
sz cōuersionis mixtū quā sicut alimētū corpale
et cōuertit et in aliud sit equis illud sacri quod
est spūalis alimētū quērtendo hōz mixtū v
nit et incorpat eū xpo illa vltimā incorpatione
que habet per hoc sacri et ad hoc perfectū sū
dicit recipit m spēs panis et ex illa qua sū rem
sacri sz unitatem fidelū vnde sē tho sup mē
di mē az n q i i m 2a pbatōe partis vē dicit qd
m spēs panis significat totū illud quod ē res
tū a vītas corpis iustia atq significat qd quē
id quod est res et sacri hoc vī pz p illud qd
aut qd hoc sacri confert ex hīs quod ex plūbus
ad aliud aliud redigunt sicut ex multis gramis
fit vni panis ita ex multis fidelibus vni
corpus mīnistrū.

Ad illud vero quod obicit qd deus omnipotens
sub dñis sacris dūsmode se gūat et dūsmode
grās confert quia per diuersa iustia dūsmode

operatur unus idem artifex. Dico breviter qd hic non
sunt duo facta s; unum tñ ptea est advertendu
q in quolibz alio facto est quedam virtus parti-
cipata a xpo ad efficiendu factu effici s; sub ullo
alio facto xpus realiter et principaliter continetur
in de si dñi in sacis alia nāq quoz mētiōes
agimus spū menteq; complectimur s; nō propter
hoc realem cōspiciāz obtinemus pñāz vero
sacrali cōmētiōes xpi alijs xpus pñā sub alia qdā
forma nō pñā vō s; bā est nobilitas. Et ego nō facio
verus deus et homo sub pñā spū plenius et grā
et sōns omī grāz et atq; sub sādā et idē xps
nec plus subitq; nec aning sub alia tñ sūmim
put ingi sūmāz expresse dicit inter et p; clāssi-
me p omā supradicta

Propter hoc autem qd dixi qd ambe spēs non
sunt duo facta s; unum tñ quod tñ est dese mād
sēpū qñ alias nō cēt septem tñ facta s; octo
s; et propter melius deducendū hic volo pponere
quoddā dñi alberci magni insinua de corpore xpi
parte vlt ubi tētat de forma c; post hoc dicendū
est q de forma que dicit sup vñū ubi sic dicit
aut obiat q dñe institutōes cēt de duabus
matīs dñis et duabus formis dñis et dualis
grāis statiter dñis effect; qñ hic nō sūt et s;
rūgit vna et qñ in vltq; effā et s; dñe esse
nō pñā hīs concordat sūb tñ sup mō di vñ
ara q; h; ubi dicit oīa que in eukāstia sūt pñā
tñent ad idē repñandū s; morte dñi et ad
idē efficiendū s; grāz pñāz quoz homo incorpā
corpi mñico Item di xñ ubi tētat de effā hñq
factū ar. n. m. p. ad pñā grāia dicit qd pñā
effā hñs factū est cōcessio hñs in xpi vñ
dicit ad apto vñā ego iam nō ego vñit
in me go xpus hñs concordat dñs alberci
sup mō pñāz di vñ ubi tētat an eukāstia
sit factū et pñā quā dicit qd pñā mñibiles
nō sūt qñ factū s; pñā in tñ signi quā
nō causant grāz s; corp; xpi vñ sit factū
et eius effā est vñitas corpis mñici pñā
q sit p spū vñitē et effā hñitū pñā

et conuertentur inuentum sicut tangit aptus ad eph
 m^o quia p^redit illa si est alia unitas ex q^uo sacra
 m^{en}t^u q^u p^resentat conuertit ad se et unit et in hoc
 q^u unit quilibet sibi unit o^mnⁱ adiuuante quia q^u
 cuq^{ue} unum est et inter se unit^{ur} Et hoc m^o vno
 est effectus corporis xpi veri et p^resentat^{ur} ip^so sicut
 quam unitam
 Cum ergo pateat ex dicto alberti p^rim^o inserto liquide
 constare q^u sub duabus speciebus noⁿ p^resentat^{ur} due g^rat^{ie} substantie
 et diuinit^{is} effecte quid est quod ex dictis em^{an}at albi
 unitu^m in unitate separata et g^rat^{ie} sacramentali que subsistit
 sub sec^uda spe ab ea que sub p^rima. N^{on}q^{ue} ille albertus
 est sibi ip^so co^mmut^{us} ai in vno loco negat et duas
 g^rat^{ie} substantie diuinit^{is} effectus et in alio attribuit g^rat^{ie}
 co^mmut^{us} p^rime spei et g^rat^{ie} redemptionis sed et dicit
 alias e^{ss}e et diuinit^{is} et certe n^{on} est sibi ip^so g^rat^{ie}
 si recte intelligat^{ur} et bene videamus quid dicit
 albertus Ita dicit Quia enim xpus totus ad a^utem
 et sanguine et deitate habet sub spe illis ubi qui
 est panis indei p^rat^{ur} aliam q^u nichil op^{er}ationis ha
 beat potius sub spe vni si eni^m dicit de n^{on} q^u n^{on}
 h^{ab}eat sup^{er}fluum nec deficit in n^{on}is ai ordina^{re}
 sit g^rat^{ie} qua n^{on} nichil debet et sup^{er}fluum Eni^m ergo
 totus xpus ad sanguine suo habet sacramentali sub
 spe panis laudet^{ur} q^u totu^m sup^{er}fluit illud q^u adiat^{ur}
 de spe vni Et ad hoc dicitur q^u xpus p^rat^{ur} q^u exhi
 buit corpus suu^m sub spe panis t^ut^{ur} et postea ex
 hibuit sanguine sub spe vni et utriq^{ue} sacramentali celebra
 da et p^recipit et colla^{re} p^r statuta aptica et ioc^o
 clerica instructa a^utem xpi utraq^{ue} celebrat diuinit^{is}
 conficiendo sanguine ex spe vni hec albertus
 Ex quibus duo sunt nota p^rimo q^u loquit^{ur} de
 celebratione m^ultu^m inq^uo ra sapientiae et exp^ressio
 significationis h^{ab}enda est s^um q^u dicit q^u utriq^{ue} a^utem
 et sanguis sacramentali h^{ab}etur sub spe panis Et post
 ea facit albertus t^upat^{ur} de corpali instumento et
 dicit q^u xpus corpus dedit in g^rat^{ie} su^m ob me
 b^uroz sanguine laud^{ur} dedit in redemptione p^rte a^utem
 su^m diuile op^{er}atione diuine ergo et^{er}n^{al}it^{ur} su^m iⁿst^{ru}mentu^m
 co^mmut^{us} in spe panis et g^rat^{ie} redemptoris in spe vni

Omnia ista dicta alberti loquuntur ut predicti de celeb-
ratione missarum et de significacione gratie dñsa effusione
prout est superius laque declaratu. Et ad huc papam
declamacione an occurrat aqua dice per que ut in
iudetur hec materia plana et lucida relinquatur.

Primu quidem sit de istis attribucionibus et
apparatu que per doctores vmo et p sacro septuag
pñs dñis respñbus dñsimode fuit cā applicandi
materie exercitandi denotat quā alijs respñbus
q nō est ex his sumendum actu ad hoc q dñsim
et separatim efficiant nā idem uidet attributu
dñsis et dñsa eidem dñsis respñbus ex glo e
sup illo qñs latus ems apñt dñt ut illic qñd
modo ante homin pñdet. Unde sacro citie ma-
merit sine quibus ad mñt nō intrat ille sag-
wis fñsus est in remissio pñs aqua lauand
De late xpi duo papue sacro fluerunt redēp-
cionis in sagwne et regñatōis magna. An qñs
uolunt dicere q qui recipit sacro aque et nō
recipit sacro sagwne a baptisim et talis h
grā regñatōis s nō redēpcionis est qñs regñat
et nō redēptus et quia regñat ex aqua et
spñ est filius dei et pñtinebit ad regnum
dei et tñ ad huc est baptisim diaboli quia nō
redēptus quid tam insanu quid tam cito
neid effere posse multa exdict. An aug cont
pelagianos s nō est opus in re tam notoria
occupare membranas et patet apte in c maces
de baptisimo si ergo de grāto attribut ut dñtur
vñuersis sacris quia dñt duo sacro pñs et
dice q p baptisim ambe habent quāto magis
de dñsis spñbus eidem sacro. Unde lig pñ
aliquos dñt sacro corpis appetit grā cōiōis
et sacro sagwne appetit grā redēpcionis
tñ subpñia spñe dñt grā realiter habetur qñ
ibi caro xpi et sagwis realiter cōiūct. Aliquo
modo arguas ego sic sacro suscipit pñm spñm
nō sedas ergo hz grāz incorporacionis et nō redēp-
cionis s pñz incorporacionis est incorporat

et unitus illa ulla unione de qua albertus ut est
est dicit qd hz et gratia redemptionis aliam ita
est unitus et coniectus xpo et p ipm et in ipso oibz
membris eius et no est participans qd redemptoris
quis hoc intelligit aut reddere pot maxie ad hnd
redemptionis veniat in nra p gra incorporationis
q unitat membris meis capitis put sup dicit
est ex sententia sancti thome

Postea pnd mte redemptionis aliqui attribui
aut xpo sicut scribit qd xx et qd x dicit aiam
suam redemptor p mltis Aliqui sicut ad epho
a habemus redemptor p sanguine et p petri
redempti esis de una concelatione vna tiron
cristianilibz auro et argento s pcoro sanguine
quali agni ymanulati ihu xpo Aliqui corpi ut
in ewangelio hoc est corpus meum q p uobis fide
fuit xx et a cor xi quod palis taceatur puta
captius pnd redemptionis est captiu enim
eamq propter pnd q diu pnd mte pntit in
corpe suo sup lignu ut pns mortu iusticie iaz
amamus pa pet in e hic nos a seuitute dia
boli redemit attribuit aliq totu xpo pa ad thi m
amur eud deus unus et mediator dei et homi
homo xpus ihu qui dedit se metipm redemptor
p oibz ad gall ii in fide vno filii dei qui dilexit
me et tradit se met ipm p me ad epho et abula
te in dilectione sicut xpus dilexit vos et tradit
se met ipm p uobis oblationem et hostiam deo
in odorem suauitatis

Ipsa quoq albertus qui niloto p allegato uidet
attribuere gra redemptionis sanguini in eodem
libro superius ita dicit una causa s qd uocat
eubaism a bona gra q e gra super gratiam
quali annulu continens gra et corpe quidem
gratia confert coram exsanguine dat gratiam
expiationis ex amia ego gra redemptionis ex pnd
xpo dat gra unificationis et unitatis ex dimi
tate affert gratias refectionis extoto signa sacra
dat gratia eterne beatitudinis Unus quis non
illas attributiones quo sup et quid ex eis suscipi

ualeat argumentū ad probandū distinctas gratias
sic effici per diversas species ul sub ppis q no p una
si enī ex corpore habet. Sedā solū grā rōnis et
ex sanguine exspiratōis et hoc uolūmū referre
sub ppis species restantes grā ubi recipiuntur
cū reliqua quibus attribuit no sūt ex vi sacrd
B ex cōcomitancia sub qualibz spē pari qūo et si
ex rāōe cōcomitancie habent tūc sequit q si sacrd
sub spē pōnis habet grā rōnis et grā rēpōis
quia ex aū et unificatōis et uirtutis quia ex
spū xpi et rēfōis ex deitate quia ubi carē aū
spūs et diuinitas nec aliter mutep spē simul
quā in una et quia eadē ubi est sanguis habe
bitur etia ubi grā exspiratōis et sic omēs grē

Proterā idem albertus ibi tētat q sacrdm
dōmū dicit habz multiplicē effctū B vñ hz
essentialem alios hz aduēctos p dūcialis effctus
est restantia deperdit in spūali iūta q homo in
cūit ex abānehaa ubi spūalis aduēcti tantem
effectus sūt qūo tū cōstātū et cōtū rēfctū
fctō aliū modū cōsiderandi effctus hūg sacrd
item albertus in eodem libro dicit hz p omēs ubi
tes ad omēs bona homo disponat ad hoc q pmo
incorporet in pūa grā hūg sacrd scdm italeg
eius opatōr sit spā incorpāo B sicut p omē
qualitatē digestiū et subliatiū et deputa
tiū antē mēdū disponit ut facilius corpē nāl
incorporet quo sūt ipd corpū similius et tū uirtus
ulime incorpāōis est in membris sibi indites
et uiuens et incorpans auēctū ita per omēs
bona assimulat fidelis aū et homo totus ut
facilius xpo incorporet et tū incorpē dūto i aliū
sipto remanet spūalis sūus et grā quā homo
corpus in xpo induat vñ et incorpat multi
possem afferre de dictis alberti et aliorū doctorū
p hūmā ualē cōsideratōibus et attributōibus
que causa dilātandi matū exātandi deuorū
et aliis respōibus sūt B de iis intellatūibus
speculatōibus et attributōibz ad reale dūū ul
diuinitatem efficiendi ul causādi actū sūmēda nō p

volo tandem dicere qd ea que legimus attributa sag-
 gunt xpi nō intelligamus sic et dā tamq̃ defacto sag-
 gunt solimodo dīa possint nam et si legimus opā
 theati anselmi theati theohardi et bone uenture et
 aliorū doctorū contemplatiuorū repimus eodem effectos
 exhibi deplagis et de uulneribus xpi per deuotū con-
 templatōm passionis eiusdem ut igitur animi
 auditas calefiat tepiditas mebeatim anima uiuat
 coniugatur et eaz hūmilitatem indilam suū xpū et
 alia multa similia Et finaliter attendamus ne
 quod ad doctores ponit per modū significandi in-
 telligamus per modū efficiendi uel causandi.

Ad ad huc instat hū albertus dicit ipas realiter
 distinctas ego igitur quid uultis arguere ex hoc
 ego dimissim et hūc hoc est qm qd ipse expresse dicit
 quia dicit qd nō sunt due grē dimissim effete quid
 uultis quia philosophia subtilitate de centrali dis-
 tinctōe probare lūm et scis tho dicit potestas aīe
 cent et distinctas ab eīa aīe et hū nō est dāc potē-
 tias aīe sine aīa Item in igne calor et lux disti-
 gunt in porto igne ponit utq̃ sic et porto corpē xpī
 uero ponit grā incorporationis et redemptionis unde
 nō est sensus alberti qd grā redemptionis sic habet
 per sacm calicis quod aīo habet per sacm panis
 unde ita est ueritas qd una est nū grā sacralis illius
 sacm ppe loquendo de sacrali grā put est quoddam
 diuīnū auxiliū ad obtinendū effatū sacm ille
 autem diuīse que inuāntur grē ppe loquendo sunt
 bñficia redondantia in nobis exmīto passionis dū
 nū aliud xpī Et ann per albertū emīant et attri-
 buuntur per consideratōes et respectos qm accipiūt
 ex aliqua rāōe similitudinis sic dicit idem albertus
 Et est pallegatū annus est effatū centralis annus
 sacm et alij sūt adiecti ad illud effatū consequēdū
 est grā sacralis quo effatū conleuto sequit̃ effatū
 adiecti ad illud et illis que emīant grē sic p grā
 sacralē que datur per baptisimū sic illa pīna
 incorporatō sit per grā sacralē que datur mīlacio
 sit illud incorporatō sū modū loquendi ipius
 alberti Et sicut ad illud pīnā incorporationem

sequuntur gratia redemptionis ad opationis sanctitatis
iusticie hereditatis dei fraternitatis christi et alia huiusmodi
que possent etiam sic et ad ista ultra incorporari
suo modo sequuntur ille gratia seu effectus qui dicuntur
admixti sunt autem sancti theodorus in libro de christi ubi de effectibus
huius sacri dicit quod effectus huius sacri est quatuor
habet in christo et ad huc sequuntur duo effectus aug-
mentum spiritualis quietatis in augmento virtutis et restan-
ratio deperditorum in remissione venialium vel in
reparatione augmentum defunctis precedentis siue sic siue
sic considerantur isti effectus semper est dicere quod una
est gratia sacramentalis per quam consequuntur principalem
effectum et ad illud consequuntur alii effectus admixti oritur
multiplicationis speciebus sequitur multiplicatio
gratiarum seu effectuum in una ratione ex parte operis operati
unde si sacerdos in una missa multas homines
consecratos firmat non participabit maiorem effectum
sacri quam in una ut dicit sanctus theodorus parte in q. lxxix
ar. vii. in fine.

Post hec allegat contra consuetudinem ecclesie quedam
dicta Cyrilli et Augustini et aliorum quodammodo
tendunt quod manifestum nitatur edat consuetudo ve-
ritati. Porro quo nolo permittit quod illa que allegat
dicta ibi Augustinus in libro de unico baptismo contra dona-
tistas non sunt verba sancti Augustini nisi reatatur
sed sunt humiles tamen felices episcoporum qui in illo assen-
tano concilio cum istis Cyrillano reprobarunt consuetudinem
ecclesie de non rebaptizando ab hereticis baptizatos et contra
illa consuetudinem ecclesie loquendo dicebant illa si re-
vera ipsi erant et consuetudo quam reprehendebant
erat bona istis Augustinus in illo libro reatatur omnia de
illis et respondit eis Augustinus responso sufficienti ut
per unum visum quod consuetudo ipsius consuetudinis sit ve-
ritas non probatur sed salutem consuetudinem
tenet ecclesia nisi penitus derogans evangelice
veritati sic illi dicebant et veritate predebant
non probant ita nec isti unde sicut et illa consuetu-
do contra quam illi loquebantur remansit et fuit ple-
naria. generalis concilii diffinitione firmata licet
et ista et non moleste ferrent isti domini sed patienter
et leti si eis contingat sicut illi caissimo doctor.

Beato Cipano cum lxxxv episcopis illam consuetudinem
 reprobandis legimus contigisse
Aduert dñs proponens tñ canonem sacri Con-
 ciliū Constantiensi quatuor pñto q̄ simulata est
 per falsam suggestionem quā p̄ offensione et ma-
 culam regni bohemiē in ea inserta est q̄ pot-
 tēnam seu nō ieiunius populos cōtāt quod flūid
 ē dicit quā iniqua iudicio regno hōc sūt p̄tā
 tātū erip̄ iūmū sūitā ē nulla ap̄ n̄re x̄p̄ q̄ x̄
 ē veniā et ē sūitā sūdet p̄mo adfū dēmo ad
 mō dñs adfū nō cāt hōc n̄m̄ proponē quā
 manoe illo nulla sūt mencio de iudicio regno
 bohemiē proptē nō pot̄ dīcī aliquid maculam
 ut offensam et inlata ip̄ regno quod ibi nō nōiāt
 s̄ solum dīcīt aī in nō nullis mūdi p̄tibus quidē
 temerarie assēre p̄sumat populū xp̄ianū debē sacri
 eucharistie sacriū subutq̄ panis et vni sp̄ibus
 suscipē et nō solum subsp̄ panis s̄ etiā subsp̄erie
 vni laiciū populū passim cōtāt etiam post ē
 nam aī atē nō ieiunū ē De cōione subutq̄
 sp̄e ad populū q̄ tñ m̄p̄erāt n̄trodūcī m̄p̄is
 bohemiē nō ē flūid De alio m̄g cōtando nō ieiunū
 an sūt assēdūt aī sūid p̄r aliquem in regno non
 penitus inuēsiūmle ē tñ m̄p̄icāpio illius dīc-
 tūrbis p̄lūmē p̄dūssos hōcēs nō dīcō p̄cōtatem
 regni s̄ p̄singulāres p̄sōas nōmīlites fuerūt
 attemptate Nonnulli enī m̄uēmbus laicalibus
 etiā accinti gladio sup̄ quacūq̄ tabula solum
 tñ p̄r n̄r aī sūe m̄p̄ant auctōrē allo cūi p̄dīe
 quā patet et p̄tēa et si nō sūt inbohemia
 potuit ēd malia p̄tē mūdi q̄tā aut negatq̄
 q̄ i nulla p̄tē mūdi sūt p̄r aliq̄ sic assēdūt
 ut p̄tēatū ēd m̄p̄osibile p̄bāt s̄ ut m̄p̄a dīcīt
 illa nō sūt causa finalis s̄ m̄p̄ulsua Quo
 adq̄ue dicendūm ēd q̄ etiā si cōtāt illam
 causā ēd falsā nō proptēd sūid ēd nulla ad
 non sit error quib̄ m̄sūd expressus ut in
 ē aī int̄r uos et de re iudicatā et ē m̄p̄icā
 De ieiuniatōe sūm quinos q̄stīō et q̄stīō an quēp

verba sunt hec Nota qd hic falsa causa infortitur
in finem tenet tñ quāvis lata sit cōi ius litigatoris
notandus est autem ille textus cō finis ad maliciam
consuetudinis diversis tñ diversimode petente ibi dñ
dicit olim et egregiū apud paulū quēdam scisse dis
putatōis scilicet iuratus qd p qd ea legit nō habet
Adiciendū est qd finis lata p falsa mādū seu p fallas
testes nō retractat nō pbeatur iudicem sentit nō pbe
ista mādū ad testes cum ex variis causis iudex possit
anm suū informare ad ferdid finis ut fignat in
l. Eni de re iudicata et nō glo in c. lig de phatōnibus
Vnde etiam si pbeatur falsum fuisse illud de cōione po
tenaz in nō fin finit illud de cōione subitqz spē quod
pnapaliter dedit causā impulsivā dicto canonē
facit quod notat doctores in dicto cō in pna et si dñ
causē expmunt in finem quaz una est cōi ius altēd
nō tenet finis ut nō pōtus valeat quā petat de
verborū sig. e. oblate Preterea in finis aut legibus
seu alijs actibus quā expmunt aliquā causā cōsi
derandū est utrum illa sit impulsiva ad finalis ad
hoc ut cognoscāmus an cessante ad diffidente
causa cessat ad deficiat legis dispositio qñ nō tñ
c. post hūllacōs dñm et ff. de posu lando l. i. g.
sexu et m. l. i. in fi. ff. de dona dñm pēlaissimis
legi interpretō eleganter examiat istā mādū i
ex uaganti ad expmēdū que qñagis sint fād per
hemtā impatōle quia cō tpo multi machiā
bant cōi impetū dñm dñm unde quōit an hñ
causa dicat impulsiva an finalis Et declarat qd ad
lex illa sit universalis et perpetua et finitā re
cipiat illa facta pñta videlicet qd multi machiā
bant cōi impetū nō sunt causa finalis s. im
pulsiva et tñ si ista cō cessaret quia nō essent
multi s. pauci sic delinquentes nō cessat lex
ut in dicto c. sexu unde dicit qd si maliqua lege
sine omissione mūcipali ponē aliqua causa in
pulsiva nō pōt apponi qd illa cō nō sit vera qd
nō nāq ut c. de flā cō adico legat l. i. et ff.

de condicio. et deniq. l. in tale § falsam semis si pri
 tps aliquis particulariter reseret quia finis vni
 super quo reseret possit et in finalis reseret ut e
 de diu ip l. si causa ante finalis sen to p dicit
 extranagantis est ad respiciendum facienda et ita
 est ad perpetua et finit respicit et ite e finis ad
 quem tendit impator item ut pcedat no in
 tentur ne pcedat a solemnitate omne potum
 item addit si sunt plures cause finales et quelibet
 et sufficiat per se ad pducendum effectum tunc sufficiat
 vnde et vix aut glo in e is descriptus et quicquid
 ponit p dicitur ut nrl sepe de nec sig ita
 in p dicitur de mactatu optit in concilio canonicum
 et no in illis partibus quide teneant assenti
 q p p lxx xpianus concordans et subitq spe et q
 no geminus quia vnde in dicto concilio dicitur
 q concilio illud aduersus hnt errores saluti fidei
 lud providendi satagens inatma delibatoe plura
 doctorum tam animi quam huius mris phita de
 clarat et vnde q quide in no in illis partibus sic
 assenti sunt causa impullina que induit sacru
 concilio ad declarand causa aut finalis et pe
 petua et alio est ut declaranda veritate quideat
 saluti fidelium vnde sine illa aliter facti sunt in
 uel non hoc no nos declaratoe veritatis que pro
 salute animar debz et nota quid tpe et omnibz
 hominibus nec sacru concilio scitudo sunt illa
 assertoz facti s testimoniu scripturaz declarand
 p insignes doctores tam doctos quia tunc scriptas
 Gemus in alijs exemplis si quis differret hnt
 sacro concilio et in nonnullis regionibz multi
 petunt sortilegia ad usum et dicit talia no
 esse pced concilio ad pducendum saluti fidelium
 declarat sortilegia ad usum exerceri no posse
 sine pced p dicit q no possit p dicit q in aqua
 hoc aliquis assentit quid dicit hnt finis
 vel rationem no tenere Qui no est aliud nisi de

declaratō ueritate facitū tamen q si post declarā
ueritatis condemnaret aliquē moratim tam sic de
lati et postea pbaetur illud fuisse delatū hic pdicta
condemnatō debet retractari et ita loquitur dicitur
veneranda et c. finis. Sed obicit datus proponens pdictam
finis & nullā quia lata est cōtra ius scriptū et ius
constitutōis dñice nisi manducantur ad fribus per
eū inducitur ergo dicitur & nulla ut me pō et in
c. cū inter de re iudi et n. q. vi. q. diffinita fiat
ad hoc l. si expressio ff. de appell. et c. que sen. sine
app. rescript. l. i. q. vi. Ad hoc rēdendū ē q ad pba. nō
possit rationes subitq. spē adplebē et de pcepto p
finis illa nō pot. dici & lata cōtra ius constitutōis
dñice. Tercio obicit q sine sedis aptitudo nō debet
stari si continet iniquitatem manifestā ut in c. inter
ceteras de re iudicata. nil cū cōtin. intollerabilem
errorem ut p. me. p. hias de sen. exco. pbi. allegat
glo. dicit intollerabilem & errorem si p. p. q. lib.
p. me. nil aliquid impossibile sentitur. Ad hoc re
spondendū est q iste allegatōes euidenter cessat
nō probatū sit per me pba. ratione adplebē subitq.
spē nō & de pcepto xpi et cōsuetudine ecclie subina
spē laudabilitate cō introducta. Quarto obicit q sine
romane ecclie non est sectanda quia ea que sunt
bene diffinita retractat uoluit. Ad hoc clare rē
q sine concilio constantien. nō retractauit cōfirmā
ut bene diffinita quia cōsuetudine illa de cōtra
do plebem subina spē exionabilibz causis intro
ductam et per tot centena dñaz vniuersaliter
per totā eccliaz latinā et p sanctos p. et doc
tores obseruata concilio constantien. declarata. roborauit.
Poarenio datus proponens nullū quidet et
gras agit q concilio constantien. prohibuit
testimoniū qd xpus instituit sacrum ecclie
subitq. spē et q ecclie primitiua hoc p. teneat
etiam quo ad laicos. Ad hoc dicendū q per hoc
nō probat intentio sine quia concilio nō
dicit q instituit sub pcepto adplebē neq. actū

subprecepto practiciant nec illud sequitur quod sicut
laici qui periclitabantur in primis ecclesia subbut
specie non intemperabantur ita nec periclitantes
in re quia cum illis in re sacri quo administradu
alijs sit in potestate ecclesie et ecclesia ex multis causis
ordinant no conficiuntur coram subima
qui sine licentia ecclesie aliter agit efficiunt
legis transgressores sicut in potestate ecclesie est ordinare
quod conficiatur in azimo vel fermento et cum talibus
ornamentis vel cum tali solemnitate qui secus
fuerit post legem datam paulo dubio patet.

Per predicta patet plene ut michi videtur satisfactio
ad omnia puncta principalia et motiva et alle
gationes magis proponenda nec puto aliquid
remane quod sit altius importance expropo
sitis et allegatis per eos quod no patet nisi ex
predictis. Volui enim singillatim cuncta prosequi ne
prolixitate nimia efficeretur tediosus. Si autem vi
deretur eis aliquid obmissum ad quod velint refer
rere signent illud et dabitur eis deo suffragan
te responsio. Insinuat pater benivolus tuo et ad
mitate que ante dicta sunt recte benivolus tuo
et cum mitate loquens inquit cum filius nec dispa
tantur cautelae suam ut solidum velle evadere
argumenta sed apertius materias quas dominus michi
dignatus donare est sine invidia coram et
que sensi quatuor potui propagari ut veritas
elucideretur si quid minus complecti aut aliter dix
erim quam debet imputari auctoritate ipsius et
minime ipsius brevitati sed et nec ignorantie
quod cum multa sit sicut abscondere nequeo ita
nec profiteri erubescere potius semper corrigi a quo
liber melius faciente. Et potissimum ab hoc sacro
concilio augere deestibus diffinire augere correctis
emendatis et diffinitis hec mea dicta plenius
et sunt subiecta. Deus qui misit pacem et iustitiam
diligere veritatem splendescere faciat et omnes
pacem et veritatem amare ut sic ad illam
beata patriam ubi est vera et perpetua pax licetque reue
lata facie optulit veritas pervenit mereantur amari.

Gregorius in libro de apostolica potestate

In nomine domini amen ihu xpo amen. Reuerendissimi re
uerendiq; p[re]s[ent]e t[em]p[or]e Cum cogitarem p[ro]die unde hinc
funderientur aperiri lib[er]o m[un]d[um] ut requirerem
exleccoribus epl[is] ad ewang[elium] quo in eccl[esi]a dei dieb[us]
n[ost]ris legimus Et in lectio[n]e epl[is] que s[un]t in n[ost]ra d[omi]n[ic]a
sunt hec sc[ri]pta q[ui]nta legenda quod p[ro]p[ri]a m[er]ito add
deanata suscepi ex epl[is] ad cor[inthios] sic legi In quo s[un]t
xpo t[em]p[or]ali e[ss]e t[em]p[or]ali n[on] manu facta in expo
sitione corp[or]is carnis s[ed] in c[on]s[er]uatione xpi c[on]s[er]uati ei
in baptismo in quo resurrexistis p[er] fidem op[er]is
dei qui suscitauit illud a mortuis Ex quo quidem
themat[ur] ut ex quadrato lapide quatuor ueritates
sunt quatuor p[ri]ncipales p[ar]tes c[on]surgunt p[ri]ma
est q[uod] ex illa diuina s[er]ua[m] n[ost]ra p[ar]te n[ost]ra ad
p[ro]mulgata om[n]es ho[m]ines mortui sp[irit]uali morte nas
cunt[ur] filii quidem n[ost]ri et morte dampnati Sed
q[uod] ab hac morte resuscitantur illi quos omnipotes
deus ad gl[ori]a[m] suam vocare dignatur Tercia q[uod] h[ic]
tam admirabilis mutatio de morte ad uitam sp[irit]uale
fit p[er] baptismi sacra[m]entu[m] Quarta q[uod] baptismus i[n] lo[n]g[u]a
c[on]s[er]uatione succedit ita ut illa p[er] hoc sacra[m]entu[m] tollat[ur]
p[ri]mo d[ic]e p[ar]te in hoc q[uod] dicit in quo resurrexistis
quos e[ss]e resurgit nisi qui mortui sunt Et e[ss]e
ut ait ap[osto]lus ad Ro[m]anos v. ob om[n]is delictu[m] mors regna
uit 2° p[er] unius delictu[m] om[n]es in condemnatione
Sed uero q[uod] hec mirabilis mutatio fiat p[er] sa
cramentu[m] baptismi o[m]n[is] dicitur ibi ubi dicit c[on]s[er]uati
ei in baptismo/ vnde idem ap[osto]lus ad Ro[m]anos vi an igno
ratis sc[ri]psit quoties baptizati sumus in xpo ihu
in morte ip[s]ius baptizati sumus c[on]s[er]uati enim
sumus cu[m] illo p[er] bap[ti]smu[m] in morte ut quod s[er]uauit
xp[istu]s a mortuis p[er] gl[ori]a[m] p[re]s[ent]e ita et nos in nomi
nate uite ambulemus xpo o[m]n[is] dicitur i[n] cu[m] dicit in
quo t[em]p[or]ali e[ss]e t[em]p[or]ali n[on] manu facta s[ed] in
c[on]s[er]uatione xpi c[on]s[er]uati ei in baptismo o[m]n[is] dicit
et dicit t[em]p[or]ali e[ss]e t[em]p[or]ali n[on] manu facta s[ed] in

transiōne xpi consepulta ei in baptismo nisi q̄ dum
 dicit nō manū facta illa carnalem cōditionem
 excludit s̄ ut ostendit effectus eius nō perditur in
 alio sacro. imitatio dicit cōfessio caris cōditiones
 ut autem declararet illam operans fudit cōsepul
 ti eius xps et iam addamus illud ad iō an.
 ut quā surrexit xps amictus per gloriā p̄ris
 ita et nos in nouitate uite ambulamus p̄inde
 tex in cōmatione de baptismo ita dicit q̄ baptis
 mus cōfessio cōfessionis absit em ut in illa dāpnata
 heresi inuadimus que perperā affirmabat
 legem nō euangelio et cōfessionē nō baptismo se
 uandam quā s̄m ap̄lū dicentem sicut adimmi
 xps nobis nichil prodeat et ita baptismū qui
 fuit sit loco ip̄ius x̄i. nūc ergo exultā in ordine
 nō hē ap̄lū p̄mā q̄m ergo suscipiā argumentū
 p̄suppositū ip̄ius cōfessionis effectū de quo inter anti
 quos diuise opinionēs sunt alijs dicentibus q̄d
 hū per eū tollebat originale peccatū alijs uō q̄
 cōfitebatur grā quā ad effectū remissionis culpe
 s̄ nō. quā ad adpositū. Alijs q̄ q̄m quo
 ad positū prout recitat s̄c̄o thō in parte q̄
 lxx in responsione ad lxxm allegabat ad hoc
 dāū uenerabilis r̄dē in omī cōfessionis ubi
 dicit idem q̄ salutaris cōfessionis auxiliū cō
 asis in lege cōi originalis peccatū uulū agebat q̄ bap
 tismus agere reuelat q̄d tpe consuevit ad idem
 et dāū r̄b̄ Gregorij quod habet de con. di. iij
 quod apud nos. Et dimissis istis disputacōibz
 desolida doctrina ecclie capiamz hōc p̄ alle
 cū maior tex dicit originalis culpa remittebat
 per cōfessionis multū et dāpnationis peccatū in
 tabat nō tñ per ueniebat ad regnū celoz q̄
 usq̄ ad mortem xpi sint oblatū et subiūgit
 et per sacm baptismū xpi sanguine rubricatū
 culpa remittit nūc peccatū et ad regnū celoz
 et peruenitur p̄inde p̄ quō baptismus cōfessio
 p̄sūcissit et eam in uirtute efficiendi excedit
 p̄ his p̄suppositis argumentacō inea procedat

habebat ipse suo sacralis simul effectus huc admittit
cunctis alius sacri non enim nomen sacralis da
batur in manu quod ad inchoat servabatur
marcha huc brevis expediat nulla alia sacri
ueneris legi causabant nec habebat aliquam
virtute quia operantur ad conferenda quia sicut
et determinatio inquit sacras in inchoat et ibi docto
et the ubi B. Bola ergo sacralis tollebat digna
le piam et dampnationis piam evitabat et bap
tismus dicitur inchoat virtutis et sine adiutorio
alius sacri simul effectus non valz perfectum producere
si sit et non sufficientes inchoat virtutis bap
tismus piam copietas corde et salutis reme
dii flagitantes inchoat inquit faciemus in sac
pamus vero aut ad illos piam inchoat agite et bap
tismus unusquisque inchoat in remissione piam vobis
et accipietis domum spiritus sancti actus
B. nondum per baptismum remissione piam piam
et domum spiritus sancti divina dispositio piam piam
ad cornellum mitte ut ei quid facit opus ostendat
quoniam et et suos salutari doctrina et baptismum
te in novat et per hoc ostendit sibi quid oporteat ei
facere legamus omnes actus apostolorum distinctum vide
amus an repiemus aliquem inchoat de baptismo ad
altaris sacrum deductum dicebat quidem apostolo bap
tismus per se absque alio sacro admittit plenum
effectum simul producere posse dicit spiritus philippo ut
iungat se ammi inchoat tandem regine sedebat
eminebat et inchoat expheta ysare ibid latentem
inchoat sibi philippus inchoat peruenissent
ad aquas quas inchoat repiebat baptizato
eminebat mox aspice raptus est philippus et ite
simul eminebat peregris inchoat ergo tantum
numquam pro eminebat ipse sacri dignatus
operi et inchoat dimiserit sacrum is qui opus
inchoat non novit aut certe verius dicendum
eminebat illud perfectum suscepisse per laudatim
potentissimi salutem inchoat et philippus inchoat
sacrum non dubitat inchoat ut inchoat plogio biblic

legatur. Ezech. p. 1. audimus per spm sanctu
 de baptismo pphetando dixisse. Effunda super
 vos aqua mundat et mundabim ab omibus
 iniquitatibus vris. Ezech. vi. per aqua ego bap
 tism hoies ab omibus iniquitatibus mundat
 et breuiter ut p alle ter dixit in o marcos
 per baptism culpa remittit mutat pectus et
 ad regnu celoz et peruenitur.
 Affluente matia iudeoz ex vno piete aut
 saltem ex duobus totu edificiu uelle coplere
 ac si alioz eend oblitus ergo et in opus alie
 ueniant quas eliam ex assupto tgentate mutato
 sz q pcc mortui sumus et dei gra resuscitamus
 addat hys tercia q hoc fit per baptismatis sanctu
 prout paulus docet in themate pccassupto cu at
 conscripta ei in baptismo in quo et resurreximus
 cu concordat illud ad ro/vi. Omnes baptiza
 ti sumus in xpo ihu in morte ipius baptiza
 ti sumus. Sepulta em sumus cu illo per bap in
 in morte q per baptismu demorte cu illo
 resuscitamus ad uitam ergo spualen vita bap
 tismus confert. Rnde scs tho in summa con gen
 tiles parte iii. ti. de baptismo ita incipit sm
 hoc ergo operies pot cu singula sacra et effus
 qas unusquisq et matia in conueniens pmo
 quidem cu spualen qutates que per baptismu
 fit considerans e q qutates rei uiuētis est qda
 mutatio de no uiuēte ad uitā dūta aut spuali
 pūatus est homo in sua aigne per pccū originale
 et ad huc quēcūq pccū sūt adducta ab dūcūte
 auita oportuit ergo baptismu qui ē spūalis
 qutatio talem iūte hūc q et pccū originale
 et alia actualia pccū commissa tollat. Rnde
 vltus aug et habetur iudex de rō di iii. ita dicit
 Degnante autem carne rōmodo trahit pccū
 originale regnante autē spū sancto nō solum
 originale s et voluntariū fit remissio pccū
 pz ergo tantu et uitate baptismi q mto dicit
 regnatio hoc ē mutatio quedā de no uiuente

admiram hoc est autem quod saluator ait nisi
quis natus fuerit de novo non videbit regnum dei etc.
et mar. etc. Qui crediderit et baptizatus fuerit
salvus erit unde et apostolus paulus etc. saluos
nos fecit per lauacrum regenerationis et renovationis
ad thet. teras renatus enim homo per baptismum
et renouatur et fit novus homo amissa uetustate
peccati et affertur in eo filius dei quia ex deo
natus est si filius est dei ergo et heres dicente
apolo paulo ad rom. vi. si filius ergo heres et
iterum ad eandem u. si uel heredes sumus in spem uite
eternae hereditas autem hec in regno celorum est
qua gratia istius baptismi est celestis regni quamquam
aperte prout dicit glo. sup. po. luce. ij. et baptizato
istius apertum est celum quoniam enim primum istud apertum
est tunc celum fuit inuitus baptizatus condatur de
quo quilibet cum creditur ei celestis regni ianuam
aperitur unde etiam the. infima con gentiles
li. vi. p. si loquens de esset baptismi dicit etc. si
baptizati decedunt statim in beatitudine reperiuntur
per baptismumque incorporantur quos passionem et mortem
xpi et efficiuntur membra xpi ut uiuat in xpo
sicut illud ad rom. vi. si mortui sumus cum xpo tunc
diuimus quia et uiuimus cum xpo ex quo patet quod
homo baptizatus concipit passionem xpi ad remedium ac
si ipse passus et mortuus esset passio autem xpi
est sufficientis satisfactio pro omnibus peccatis
omni hominum et ideo ille qui baptizatur liberatur a
tunc omnis pene sibi debite pro peccatis ac si ipse sufficeret
satisfactio pro omnibus peccatis suis ista sunt ista
parte in q. lxx. ar. in corpore q. hinc concordat
aug. et habetur de am. di. ij. si filius dei carne
peccati suscepit et pena sine culpa ut in carne
peccati culpa solutus et pena per fidem ergo et bap
tismum eius apud hominem per uimificationem et amorem
liberatur per resurrectionem sicut etiam ambrosius
et habetur eadem di. per aquam baptismi transiit
est detrans ad celestia ideo pascha transiit dicitur
hinc transiit est de peccato ad meritum de culpa ad gratiam

De inquinamento ad sanctificationem qui per hoc aqua
 p[er]mittit h[ic] mo[do] h[ic] r[es]urgit h[ic] r[es]urgit h[ic] r[es]urgit h[ic] r[es]urgit
 h[ic] bene t[em]p[or]e n[ost]ro concordat n[on] dicit q[uod] sepulta
 x[p]o in baptismo in quo et r[es]urrexerat s[ed] h[ic] que
 tantis auctoritatibus communita nichilomin[us] uolo
 r[ati]o[n]e n[ost]ra et probare q[uod] eff[ec]tus baptismi sit r[es]urrexerat
 om[n]is culpe et quod r[es]urrexerat de morte ad uitam
 dico sp[irit]ualem per q[uod] r[ati]o[n]e n[ost]ra est q[uod] o[mn]is agens n[atur]ale
 s[ibi] sibi corru[m]p[ti]o[n]em corrumpit in n[atur]a disponens eam ad
 suscipiend[um] nouam formam et induit formam sibi simile[m]
 sic h[ic] p[er] qu[od]dam similitudine agit deus in aqua
 suscipiend[um] baptismi p[er] baptismum sicut p[er] modum
 agere mediate e[ss]e r[ati]o[n]e n[ost]ra sibi sibi corru[m]p[ti]o[n]em s[ed] p[er] modum
 et induit formam sibi simile[m] s[ed] p[er] modum uerba s[ed]
 h[ic] s[ed] p[er] modum s[ed] p[er] modum s[ed] p[er] modum s[ed] p[er] modum
 eff[ec]tus baptismi s[ed] quod tantis multiplicat[i]o[n]ibus
 auctoritatibus et p[er] r[ati]o[n]e n[ost]ra probare conor quod e[ss]e ap[er]t[um]
 sine sancte eccl[esi]e determinat[i]o[n]e firmat[i]o[n]e q[uod] s[ed] s[ed]
 splendorem cupio adinuare in e[ss]e ar[gu]mentis maiores
 de baptismo ap[er]tissime eff[ec]tus ponitur sacro
 quod h[ic] p[er] h[ic] culpa remittit[ur] uita p[er] h[ic]
 et ad regnu[m] cel[est]iu[m] et p[er]uenit[ur] Et in t[em]p[or]e
 edito in g[ra]t[ia]l[is] q[ua]l[is] q[ui]n habet in ole de s[ed]
 et fide catho[lica] p[ro]pter g[ra]t[ia]l[is] eff[ec]tia[m] mortis
 x[p]i que p[er] baptismum applicat[ur] p[ar]te[m] om[n]ib[us]
 baptizat[ur] tam p[ar]uulis q[uam] adultis conferre
 in forma[m] in baptismo g[ra]t[ia] et uirtutes deuot[i]o[n]is
 Concludendo ergo ex om[n]ib[us] s[ed] p[er] modum diluadit
 sine constat e[ss]e fundat[i]o[n]e eff[ec]tus p[er] e[ss]e sacramenti
 et p[er] h[ic] nona r[ati]o[n]e n[ost]ra fiat expoliata uetus
 tate p[er] r[ati]o[n]e n[ost]ra renasce[n]t[ur] n[atur]is homo ex aqua et sp[irit]u
 sancto eff[ec]tus filius dei et m[un]dat[i]o[n]e ab om[n]ib[us]
 inquinamentis uita sp[irit]uali iam uinit h[ic] i[n]
 se g[ra]t[ia] g[ra]t[ia] facientem et i[n]t[er]i[us] fidei sp[irit]u atq[ue]
 caritate et si hanc sp[irit]ualem uita[m] in eo p[er] bap[ti]smum
 reducta nulla sequens culpa conuincit ad
 regnu[m] cel[est]iu[m] p[ro]ueniet et uita renasce[n]t[ur] et uita
Dico quidem eff[ec]tus et multos alios h[ic] se a
 Dequens h[ic] baptismus p[ro]de et q[uod] Cris[ostomus]

in le . . . e adnomiter baptizatos sic dicit vides quot
sunt baptismans largitates si multis quidem videt
releat gratia in peccatis huius remissione consistere Nos
autem honores decem nullo computamus hoc de
causa etiam infantes baptizamus ut non sint
conquinati peccato ut eis addatur sanctas iusticia
ad opus hereditatis heredes christi ut eius membra
sint ut spiritus sancti heredes fiant ad producendum
aut oco hos effectus baptismi virtus sufficit nec alia
sacra indiget admittendo sua ipsa virtute perfectos ablit
quod ut in illud dampnatum errorem madamus quiput
dicit Guido in libro de hereticis dicit quod requiritur
ut baptizatus sumat corpus christi alio nisi sacramente
in ecclesia baptismus sufficit non est ut baptizatus
hoc nec evangelica doctrina insinuat nec apostolica
documenta ostendunt nec aliqua ratione fundat Septem
quidem sunt ecclesie sacra quorum quodlibet suam
efficaciam et virtutem habet tunc potest dissipare ut credat
cum qui baptizatus sunt et non evitant in morte
manere iam ergo baptismus non est regeneratio
apertis evidentiis non resurrectionis Quia ergo saluabit
dandum apostolum in thessalica passim Consepulsi sumus
christo per baptismum in quo et resurreximus Quia
est quod dixit idem apostolus quod salvi facti sumus
per lavacrum regenerationis manebit ergo in morte
et talis baptismus ex aqua et spiritu sancto renatus
et ille cuius perfecti sunt opera in baptismo non
dedit perfectum salutis remedium Sed quis inquit
armenti satissares nobis ad evangelica verba
sic enim christus dixit nisi quis renatus fuerit ex aqua
et spiritu sancto non intrabit in regnum celorum Sic
etiam dixit nisi manducaveritis carni si hoc est
et si sag non habitis vitam in vobis lig ergo aqua
renatus sit ex aqua et spiritu sancto si tamen non man
ducaverit carni si hoc est et si sag vitam habet non potest
Ad hoc ego iudeo mutando christum Qui interrogatus
apostolicis sacerdotibus et pharisaeis respondit eis In
terrogabo et ego vos sic et ego amenas prout
rogo cum christus dicat Qui autem non crediderit
condamnetur Et qui non credit nihil dei

iam indicatus est. Quid autem salutem aut vitam
 promittit per plures etiam si baptizantur et con-
 tinentur eos cum nihil dei non credant et cum nihil
 aliud valent michi respondere nisi quod in fide ecclesie
 saluantur. Ecclesie corde credunt et ore ecclesie con-
 fitentur ac ego eis facile respondeo. Quod et ore
 ecclesie manducant carum et in sanguine christi fonde-
 re et huius augustinus dixit et habet de con. di. iii.
 In ecclesia saluatoris per alios parvuli credunt
 sic ex alijs que in baptismo remittuntur traxerunt
 nec illud cogitantes eos vitam habere non posse qui sine
 expertes corporis christi et sanguinis eius dicente ipso
 quasi manducantibus carnem filii hominis et in sangui-
 ne non habebitis vitam in vobis. Nulli est aliquando
 ambigendum huius unum quicquid fidelium corporis sangui-
 nis dominum fieri participem qui in baptismo inebri-
 christi efficitur nec alienari ab istius panis cali-
 cisque consortio si antequam panem istum comedat
 et calicem bibat de hoc seculo in unitate corporis
 christi constitutus abscedat. Sacrum quippe illius benefici-
 um non suatur. Cum ipse hoc quod sacramentum est huius
 in venitur hoc augustinus et dicit quicquid ille magnus
 philosophus. Dionysius ariopagita per apostolum paulum
 conversus et episcopus suus in libro suo de ecclesiastica
 hierarchia dicit. Quod eucharistia est perfectio et ipsa
 dicitur tota seu congregatio. Quia omnia alia sacramenta
 accipiunt ab isto suam perfectionem. Nullum enim sacramentum
 aliud vere celebratur in quo sacramentum totum non solet.
 Ad hoc inde non minus verba sancti thome parte iii.
 q. lxxiii. ar. x. quod hoc nomen eucharistia et hoc nomen
 sinaxis gratia vel totum nilatque sua significatio
 ipsa non significat hoc venerabile sacramentum sed antithesis
 nominative. id est per excommunicationem dicitur de ipso ad-
 titur huius ipsius significatio dicitur de quolibet sacramento. Cum
 enim per quodlibet sacramentum gratia conferatur sibi con-
 mit nomen eucharistia quod idem est quod bana-
 quia et huius sacramento per antithonomaia appellatur.
 Dicente beato paulo. Solemus enim omnia nomen
 per antithonomaia alicui apparere sic et hoc

nomen sapientie omnibus sapientibus conuenit
et tu salomoni appatit et nomen pte aristoteli
tu tu pte multa sene sunt pte tua sibi
vitem fideles totant q significat hoc nome
sinayis ingito ut tota in latino s appat
pcepto hinc sicut altaris pcepta quia p
tham sit pfecta vna et pfecta tota Et ergo
nerus scilicet diuinitas q per quodlibz factum
sunt tota fidelis si ve et digne celebratur
quia suscipitur gta in qua omnes fideles
totant et per qua giugant s per susceptionem
sacri altaris sicut suscipitur illa pfecta
et ultra vno sen tota que p anthonomatiam
sen per excellenciam nome sibi totom appat hinc
est quod dixit albertus in quinto smas di vi
q hoc sacru altaris sit unitas no illa que sit
per spm vmentem et effund vntud compingentem
et conuertentem et amendam quia illa pcedit s
illa sm q xpus pfectum conuertit ale et vnt
et in hac q vnt quelibz sibi vnt ocs adiunct
sic ago duplex est vno sine in corpore vna
que sit per sacru baptismi per qua vnt
fideles vntem et efficiat vnu corpus xpi
Alia hec que datur per sacru altaris et hec e
pfecta vno no q illa pma sit imperfecta
quo ad e snt quia perfecte constanul hoies
in ee spuali et fiat en esse membra xpi
et filio ad opationis dei s quia p ista aplis
perficit unde dicit ate diuinitas q e pfectum
perfecto ma et baptismus est perfectio confirmatio
na est perfectio quia perficit in spuali robore
et eukaristia est perfectio in spuali augmento
per qua vnt homo spualiter ad perfectam vnt
spualis ut attingat illud qd effund de quo
david est sepe scdm thoma sup in smas di
vi ut ita sit xpm conuersus itaq vntus
ut dicat cu paulo vna ego iam no ego s vnt

in me xpus esse quo eucharistia vocat perfectum
perfectio no q perficiat opas perfectiores. ipa
sunt quia quodlibet est per se perfectum q quia dicit
ne participant maxime perficiat unde i eque
to dionysii ita dicit et ideo convenienter exiit ne
nate eucharistia notata est perfectio et ideo q
ipod est et per ipa sit om participantia sacra
ad maiorem perfectio et tota quia in ipod est et
per ipa sit esse quo perfectio refert ad illos sus
cipientes et hoc est quod idem dionysius ait
contingit perfectio perfectio eucharistia
tunc nisi per divinis eucharistia Veru psta
proponentes hac no sentiant q ita sit nota eucha
q sine eius actuali percipio etia salus pmlu
hri no pot bz veniant ad determinatos bz thome
q hoc sacra bz ex se sua virtute conferendi gratia
et nato ipis ut per se apud sicut in adultis
ut nato etia sicut in parvulis et saluantur
nos qui actu no tunc nam i voto ecclesie
hoc est fidelis asseruit et p quib dampnabit
jam ai ea dicta solutio concordat et eni vi
et q sci m ecclesia des quas in xpo regnat
voto i. desiderio suo dicit iuliane homie sine
in sine perfectio sine et in sine gloria
et fruione beatitudinis sempiternae quib est
pnoctia h. signat hoc divinis sacra
et propter hoc etia vocatur viaticum quia pla
nobis magis allue puenendi sicut de istis ho
in m parte q. lxxiii ar. iii. q. end ipod augly
agentis sine intend et ad sine acta digne
unde solemniter dicit q sine et qm i mtem
et utiq in executione dicit dicta proponetes
saltem ex sua ipis dionysii habetur q per
muli sint coicandi altis sacro Ad hoc ego
respondeo q ille doctor dionysius loquitur
quoda singulari modo loquendi ita q a
paucis intelligitur et bz multis glo. et

comentat et vix cum ipso gressis et comentat pot in
telligi et aliqui cum ipso et aliqui aliud dant
sibi vnu et prouidit quod de continuo dicit puer
id puer non est intelligendum simpliciter deno
tante natus si uis hoc uerbo puer ad puerum fiat
infans septima sepe accipimus sicut dicitur dicit
si de mulieribus dicitur mundi pueri sunt loquitur
de sororibus qui semel azimati mercedem habent sic et textus
de uerbo filii 1. puerum appellatio Et sic loquatur
dionysius per textum eius qui loquens ad thimo
theum dicit tantas opus et ita pulchras me
thoranthie uideram dei formes uisiones ab alijs
autem solitan prosperationibus meritis non
ita solum contemplatione comprehendi sunt sed manifeste
multa et diuersimoda et aut si arbitror quod
si ego puerum uocat thymotheum aut scilicet de filiis
tho in parte in quibusdam uerbis sic dicit dicit
quod eadem res est de pueris recentibus natis et a
mentibus qui nunquam habuerunt usum rationis
unde talibus non sunt sacra multa danda etiam
non quida gratia contra faciat propter hoc quod
dionysius dicit 20. et etiam ueranthie bap
tizatis et sacra ratione dandam non intelligas
quod dionysius ibi loquitur de baptismo adultorum
nec in per hoc aliquod decretum patenter
propter hoc quod dominus dicit ad oraulum ma
duamitis cor si hoc et ibi e sag non ha uita
in nobis etiam sicut augustinus dicit hic unusquisque
fidelium corpus et sanguinis domini participes fit
quia in baptismo membro propter efficitur
et quia cum pueri accipiunt aliquem usum
sensus habent aut possunt deuotus gaudere huiusmodi
tunc potest eis hoc sacrum conferre hoc scilicet thoma
ibi ex quo primo quod intelligas dionysium quod
loquitur de adultis Item approbat illa solus
per me data ad auctoritatem illi manducant

hunc autem adhibere magnum in commento sup
 ipm dionisiu ubi dicit q no est intelligendum q
 cetm pueris per baptismu du adhuc sui lactatis
 si qd iam acciderit de qua soluto subit qd q
 no datur eis corpus xpi nec sanguis. Aliq
 de letum calas sz amplius disciamus verba
 ipius dionisi et uideamus si loquitur de sacro
 sancte mente et aliquibus uideet q sic si ite
 consideranti no loquit de baptismo ita tpe
 dicit pueros aut no diuina intelligere ualere
 sic participes dei cognoscimus dei et cognos
 ierarchie totius signoz uidet quide ut dicit
 minus ionabile gisu in mundis dignu si audie
 no ualentes et doceant aetarchie diua et no
 intelligentibus uale nudu sanctas traditoe
 Ad huc mag hoc uidendi uidet q p ipis ali
 ab remittitoe dicit et scas confessiones opoz
 aute sua remittitad prudentia no molestari
 in etantibus sz reuentez simul et illuatoibz
 ipoz qd amabilitate exasat ad platos ab ipis
 instantias opponente et hoc fm lege sanctoz
 q no in ma cognosce oia diua faciebunt multa
 a nobis ignotoz causas hnt deo conuenientes
 nobis quide ignotas et. Rerchi plane uidet
 q ite tpe loquatur de baptismo parum loquid
 dicit end q madoles munit qto pueri non
 ualentes intellige pue dei participes cogre
 gnosce dei Participes aut cognosce
 dei effandit per baptismu et hoc bene audit
 cu msa subingit q alii pro ipis faciunt
 ab remittitoe et scas confessiones Nec ob
 stat q dicit scilicet tuoz ierarchie totius
 quod idem e q diue totius sz diuo gnois
 participes effandit per baptismu per quod
 incarnamur actie que est corpus xpi
 qui est deus et homo et sic effandit sicut dicit

quoniam opus in deo sua amara digne ne
confortes tunc obstat qd magis dicit baptismum acci-
piunt et eucharistiam omnia ut paxi eucharistia
est idem qd qd qd qd in baptismo recipimus ut
est dicit et probatur et ite intelligitur est conformis
consequenti textui qui dicit qd puer natus aliam
pedagogum qui cum nutrit ut minimus et ab
uto pedagogum constituitur huiusmodi agere puer secundum
suis iura acrimonia petit ut abrenuntiationes con-
fiteatur et suas confessiones et sic per contextum ipius
textus apparet qd loquitur de baptismo de quo in
fideles unde debant exprime quo poterant dicit
parvuli possent et participes congregationis dei
maxime si oportet eos qui congregationis dei et
et participes renuntiare diabolo et omni populo
eius et fidem catholicam confiteri et hec expositio
ut declaratio diamini est conformis doctoribus
sic p qd dicit tha et alberti non enim est i feceris
diamini qd per baptismum non fiat homo in unita
spirituali renatus quod ipse idem cod. li. i. de bap-
to sicut tha baptismum enim requirit homo ad deum
et unit baptismum spiritui sancto id spiritui ecclesie factus
enim bene flagitare per gratiam super venientem fiat
enim etiam dignum divina ratione. Quia hec non omnia
episcopus baptizans ad preceptum divinum sacrum et sibi
aliis sacerdotum ratione eis largitur ex quo p qd
diaminus concedit ad susceptum eucharistie et
regulam ad deum et unitum deo et flagitare gratia
p et super cod. i. diaminus sic dicit. Stante ie-
rarcha super baptizandum sacerdotibus nomine
eius recipientibus spiritus enim tunc in mergit in
aqua et ibi elevatus cum baptizat cum denotat
sancte spiritus quem sacerdos maxime assignat
preceptum susceptorum suo et ipse cum ipso susceptor

baptizandū in de helle congrua sibi mōnū re
 ducant ad ierarchā quem nō sūmāte sūmāne
 cōcedit ei episcopus. Si in si dōmīto uolūm
 et oēs utid sūmāte et de nōte mōdēbim
 nō uale baptisimū nisi in nōte mōdēbim
 tūm nō cōmūte uerū de cōmūte nō de tūa
 mōdēbim etia q sine plūm hēz dōmīto pūa bap
 tismū celebrā nō possit nisi ab aliquo quā
 epo omīa dīat pōte ierarcha sūp baptizādū
 et sacerdotibus nōmē eius recitātibz epō
 cū ter in mērgat maquā. Et q sacmū
 Cōfirmatōis dī quis recipē sūp quā ei oūte
 sacmū cōcedat. Qam si cōcāi nō pūe nisi q sūa
 si uidebat nōm tūa sacmū sūmū cōmūte
 Et si nullus sit cōcāndus nisi cōfirmatus
 uideant proponētes si nēm nisi cōfirma
 to mōdēbim cūcāntie sacmū hēz dōmīto sūa
 ant dōmīto dōmīto que pōpē maquā sūa obsēu
 tatem et cōmūte nobis mōdēbim mōdēbim
 cōmūte sūa cōmūte pōpē

Et uideamus de alijs que allegant. Et pmo
 obmissis dictis sūa tūo et hēz que mōdēbim
 allegantur quia ipse dōmīto in q cōmūte pōpē
 expresse dēcēdēdē tō nō opōtē aliqua uerba
 eorū exēpēte et uelle mōdēbim hēz cōmūte sūa
 doctor hēz ut uerū et ea que allegant cōmūte
 eorū nō admūant. Qānt pmo q dīant
 alludēte illud quod xpūs dīxit sūmūte pōpē
 los uenire ad me quod dānt quod mōdēbim
 tūm dēcēdēdē sacre cūcāntie nullū dōmīto
 allegant. Si sūa cōmūte elacōd si pōpē
 sūmūte dīgnī et hēz dōmīto regnī celoz cōsequē
 dīgnī sūmūte sūmūte cūcāntie sacmū qualis
 est ita quā sūa et ego alia sūmūte
 pōpē dīgnī sūmūte et hēz dōmīto regnī celoz
 ergo et cōmūte sacerdotēs uel mōdēbim ita dēcēdē
 uo hōdīe uāntē pōpē cōmūte cōmūte et
 absolutō et tū pōpē hēz tō pōpē dīgnīs.

actione suspensio dicitur nec est dignus regno celorum
et verum est ergo dignus eucharistia aduertendum
est quod non solum propter peccatum vel culpam per quod
aliquis sit extra gratiam dei remouetur aliquis a
perceptione huius sacri sed et alijs causis ut clare
doctores dicunt et ita suo loco patebit
Consequenter allegat glossa 12 ad hebreos ubi
que glossa nec ex historia qua tangit rex nap
exipimus verbis glossa per ipse fuit hinc totum nam
si melchisedech dedit panem et vinum abrahe et
hinc hinc et illo panis que illis contulit et
vinum signa sunt sacri altaris quod non ab orbis
conceditur sed tunc de panis et vino quod obtulit
deo Michilomus illi pueri abrahe nam dum ma
nullas dimiserat matrem et armati mellerat
at abraham viri fortes implui et reges illos super
muerat Gregorius ita dicit obmanuit et occidit
dando gratiam tunc fidelium post redem quatuor
principales victor quatuor virtutibus oppositor
qui per quique hos submittit et diuinitatem
Et sic moralizat illud adpugnatum qua nos
cum viciis hinc debemus ipsam vicia expugnare
sunt et hanc historiam pulchre moralizat
prudens mistic magister in libro de bello aie
ab ipso historia in initio libri suscipiens et uti
tes totius vicia pugnantes consequentem induit
Post hec ad ducit aliud quod moyses dixit
pharaoni quod oportebat ipse cum uxore
suis et parvulis pergere quod certe verum
et ipsum est quia subseruitute pharaonis id est
diaboli nullus parvulus debet dimitti sed per baptismum
in aquis rubris id est per aquam baptismatis liberari
Et dicit quod per ea iam comederunt manna sed et
non statim quo egressi fuerunt mare habuerunt
manna sed post qua fuerunt in monte synai post
quinta decima diem mensis sed postquam egressi sunt

de terra egypti unde si volumus allegorizare figuras
 dicemus qd no statim paruulis baptizatis danda
 est eucharistia s post medietate fidei mensuris
 nec ea fide emitt et contonacet in eam dicto doc
 tor qui dicit q post talem etate x ul x duos
 qm iam magis discerne et aliquid sciens
 ut de ratione hie sic et sibi eucharistia impu
 da Et si dicit tu oportebat q paruuli postq
 desinebant et lactantes manna manducante
 dico ista similitudo corporalis alimentum ad spi
 rituale no est in eamoda similitudine sua em
 capit sime diversitatem sic et figura aque de
 petra qua statim subiungit de qua rex dixit
 q bibit ois multitudo et iumenta eius si ad
 calice reficimus augmenta de calice no bibunt
 etia si p minuta intellige volumus patres
 Et hinc ite metaphorice trisipites istos sua
 per qua trisinitas et no e opus q per omnia
 comparent qui natus sponse sicut trinitas in
 carnis dieb no qua ita longis eo habeat
 ut trinitas s quia per natus discernimus ut
 alte discretis et audis etia implatis Et ad
 hoc dicam q hebreos filij tui de manna man
 ducabant qm iam lactis expertes solidi abi
 erant capaces et dentibq terere poterant ma
 na illud sic et xpianos filij tui ad eucharistie
 comestione ducendi sunt qm dentibus fidei
 et deuotionis iam ut possint quibq manduca
 dum est hoc sacm s ut paxi figura hec ut
 similitudines sua tenere debent mensuras
 nec est nec proportionari per omnia nec
 inde efficax sntur argumenta sicut manifestu
 est sacris hanc expertis Quia hec allegant
 glo leuitici xiii super illo reliquid sanguinem
 fundent percutit Glo dicit cu em xpus bibit
 et aptis dedit bibere intelligibilem sanguinem
 super altare i super corpus sibi fedit etia
 autem est corpus xpi Videant p v. quid ita

Glo faciat ad propositum beatus est enim quod christus
sanguinem suum fudit super corpus suum id est
ecclesiam quia ecclesiam sanguine suo redemit et ecclesiam
sanguinem suum bibit Et ad textum istum et modum
dicendi advertere volumus faciat tamen ipse
quia sanguis non pro populo bibendus traditur
sed super altare funditur per aram autem
locus sacrificii est ut ostendatur quod sacrificia etiam
debent et sacerdotes qui bibunt sanguinem
christi Unde et in quodam sermone alberti per me
priorem ostenso ad probandum quod populo non debet
sanguis immolari alle. illud dicitur in eorum
libris homerum impem uenit sanguinem fundens
in altari dicitur. et committens sacerdoti qui debet
et vas specialiter consecratum et sanctum altare dig-
num ad suscipiendum sanguinem domini unde glo.
super per machabim altare holocaustorum est fides
prima doctrina ista et conuersatio bona et munda
Quod modo allegat communem assuetudinem ubi dicitur
quod assuetus erat communis tunc principibus
et pueris suis paruis et magnis bibebant et
iam dixi quod in septima sacra pueri minimi
omnes vocantur sicut per de pueris dauid et de
pueris abrahe ut predicti est textus in lege et de
beatus sig. pueri appellatio nec obstat michi in id
quod dixit paruis et magnis quia in domibus
regum dicitur parui qui parua secum habent familia
magnum appellantur qui multa habent clientela
etiam si etate sint immortales et ut dixi in alle
gorizaciones non prostant sed sunt causa dilata-
tionis pronotandi deuotum ut alijs respectibus
put legentibus tractatum alberti que allegant
sit manifestum et quod dicit albertus quod omnes fideles
sunt inuitati ad sanctum altare dico quod etiam
sunt inuitati ad gloriam celestem ibi in tempe
debito sit et quiescent tamen in id tempore
uemente de iudicio
Allegant deum unum canone Tolletam Conuallij

niquo ponitur punitio eorum qui reiecerunt entia sua
et exultat ab illa punitio eorum qui fecerunt tempore
infantie aut ingratulz nec alienatione possit et
terminat ualde pro illo canone tamq[ue] cet[er]a conati
Gualis cu[m] t[ame]n no[n] sit s[ed] fuit provinciale Sabid[us]
punitio tale[m] B[ea]t[us] quid habet ille canon nisi q[uo]d
tempe infantie daret[ur] totis infantibus ante post
septenniu[m] fuit quoda[m] modo aut res se illa habet
aut que sit practica apud castellu[m] ubi illud
fuit conatu[m] edictu[m] testes habemus p[re]sentes d[omi]nos
Ep[iscopos] de terra illa B[ea]t[us] q[uo]d in tota hispania non
p[er]uenit[ur] totis parvulor[um] bene infantes modo
loquendi p[re]sentes illius modesto ut sup[er] intelli
gentie discretis ut denotat bona signa i[n] eis
videntur ad ratione sub una t[ame]n sp[eci]e admittit[ur]
Et e[st] uetus illius canonis sensus que optat
legum interprete consuetudo demonstrat sicut a[utem]
oribus illius t[em]p[or]is per decessus etat[u]m ab alijs in
alijs usq[ue] ad p[re]s[ens] peruenit

Non p[ro]p[ter]ea allegant[ur] duo canonice unus et
August[us] alter ysaia qui quo ad n[ost]ros parvulor[um]
specialiter nichil faciunt ex illis adde subit[us]
Ipe tam in alia parte allegati sunt et eis i[n]f[er]it[ur]
Canon vero soterij p[ro]p[ter] hoc allegatur quia
dicit ab omnibus fidelibus et ad eundem eff[ec]tu[m]
fuit p[ro]p[ter]ea allegatores ex dictis alior[um] docto[rum] in
quibus no[n] ap[er]et multu[m] inf[er]re ex una quo
h[uius] locutio[n]e intelligende sunt et de h[uius]modi
accommodis distibutionibus o[mn]es sanctus legitur
aut in canone om[n]is xpianus paret admittit[ur]
solempnia aliquid deo offerre et ducat ea ad
memoria[m] que deus ad moysen dixit no[n] apparet
m[un]usculu[m] meo vacuus aut nolimus d[omi]n[u]m
q[uo]d etiam parvuli habeant offerre et ad meo
nas reuocare dicent[ur] multa similia n[on] q[uo]d opus
est tempus ad meliora feruare h[ab]et enim
tales locutiones modestas suas laa t[em]p[or]is

qualitate et hmod per que limitantur et sane in
telliguntur

Post hec allegatur quidem canon qui habetur
de con di iij et ad illud tex glo dat intellau
q quid est ad eucharistia loquat de adultis et
hoc no est abie quia sepe repetit in iure q aliq
dispositio loquit de duobus aut tribus et tamen
illud quod subiungitur no indistincte refertur ad oes
et ita tu ibi loquitur de baptizatis abbatibus quos su
reapiendi et dicit q manuantur et si consensere
crede firmiter manus impositio sequitur si sunt per
uuli respondent pro eis illi qui eos offerunt et sic
per manus impositio eucharistie multis admittant
ita q illud eucharistie multis refertur solum ad adultos
Et dicit i glo vel pot ita exponi put supius dicit
et indictis dionysio ad corone fidelium audiendo
missam et intercessendo dominis multis et hoc bene
patet tex tu dicit eucharistie multis admittant
no dicit corone tu participandi s multis aqubz
infideles et ead catheticum repellantur et un
quod glo dicit ibi q in aliquibus partibus et
de consuetudine q infundit parulis modicum
de sanguine Albozibus vñ magnus in commento
super dionysium dicit q de lotura calicis datur
infantibus et hoc ead in aliquibus partibus
seruatur etiam michi videtur ex dictis Ciprianus
in affrica erat hec consuetudo q de calice per
uuli contabant s re vera apparet q no de hostia
s dabatur ita modicum de calice q satis est ad
imitandum sapor et de illa prius loquitur
ille canon s quid inde si tu affrica talenti
morem habebat si Ciprianus ita faciebat
qui etiam solum morgebat in baptismo paru
los quod intelligebat iudiose adimplebat
vome opibus habundando licet in hoc
nossumus delinqueret

Nec uerba harmonie ponit. Insuper Anas in textu li-
 di in quibus autem obseruantiis non est attendendum
 in eo quod ab aliquibus doctores et in aliqua
 parte repimus obseruata maxime de illis quibus anti-
 quis in quibus ecclesia uisus est et quantum ad ritum
 sacros et cultus diuinorum officiorum non perueniebant usque
 quo ad primum et expolitum modum sicut in alia parte
 responsionis est per me latissime declaratum et in quada-
 m parte sic in alia seruabantur multa. Unde repetendum
 est hic illud uerbum augustinus dicitur. *conueniet non*
 inde putanda est super uacua potius doctorum dilige-
 tia qui ubi saluti nichil exspectabatur humilitati
 aliquid addiderunt. Nam certe proculdubio diuino et
 ritui sacros multo decenarius sunt ista posteriora qua
 ordinata. Si enim uolumus attendere illis antiquis
 quibus quod illi aut illi docuerunt aut praestiterunt
 uerum uenerunt in multis difficultatibus et laboribus
 per sanctos predecessores habuimus ad reducendum
 illas diuersitates in unum et ad ducendum in alium
 expolitum et debitum ritum ritos faciemus et ut
 ita dicam ac si unum iam deputatum ac cogitando uergete
 ad turbidum huius uarietatis reducamus ritum. Si ui-
 dendum est quid per deos faciendum et docendum
 fundatis fontibus et motibus putemus inuenire deo
 duce iudicemus. Ceterum etiam si licet hoc facere
 consentaneum est moribus primum illud ne exiit
 armeniorum sanctis iudicemus ut putetur sacramentum
 baptismi inefficax esse nisi ei sacrum altaris sit
 repetitio adiungatur. Quod quid sit uisum quicquid
 detrahatur dignitati et inefficacie sacrum baptismus
 et coniungitur catholice ueritati iam scriptum
 est de ductu legimus eundem aeternum modo pro-
 hibitum fuisse neque in baptismo sua faceret
 mentionem ne palliantes heresi uiderentur
 qui non tamen mergerentur baptizatos non et homines
 auderet sed et propter quosdam qui affirmabant

§ . . . baptisma in die ephiphonie fieri debet quia die veris
fuerat baptizatus fuit p[ro]hibuit neque tali die baptiza
re nisi veritas instigaret nulla alia s[an]c[t]a le[gi]t[im]i
apud q[uod] p[ro]pter tales causas etiam iuxta p[ro]p[ri]u
etiam denie[m]us tunc ad d[omi]n[u]m iuxta s[an]c[t]u[m] et tunc d[omi]n[u]m
in s[an]c[t]imoniis aduocant baptizatos unde manifestu[m]
est q[uod] loquitur de adultis p[ro]p[ter] de illis ap[er]tibus ad xpi
sanguine quas facit quod intelligende sunt iam factis in
alia parte don[de] sunt

Post hoc veniant quedam d[omi]n[u]m r[ati]o[n]i angustini et p[ro]p[ri]a
si ad que iam in alia parte n[ost]re r[ati]onis s[un]t
nam n[ost]ru[m] id repetere n[on] est opus
Consequenter allegat quoddam d[omi]n[u]m venialis Bede
in quo allegorizat c[on]secrationem ad baptismu[m] et p[ro]
oblatione in templo q[uod] xam debent n[ost]ri ad altare
tunc allegorizatio recte intellexa non obitat et em
q[uod] post t[em]p[or]a p[ur]gationis pueri offerebant in templu[m]
et offerebat p[ro] eis oblatio sicut et n[ost]re xpiam h[ab]et
aliquos dies post quod baptizati fuerint ad ecclesiam
ducere ut p[ro] eis sacra hostia immolet videlicet illud
vnu[m] et singulare sacrificiu[m] corporis et sanguinis
d[omi]n[u]m in et ideo solent xpiane mulieres nuptias
post tempus puerperii ad ecclesiam venire puerosq[ue] ad
ducere et missa audire aliquando oblatio deo p[ro]
p[ro]p[ri]a acce[re] offerre

Hic sequentia v[er]ba d[omi]n[u]m eiusdem Bede Rabani f[er]uigi
et benenentis qui in hoc sanant q[uod] ista sacra
baptismi confirmatio eucharistia dantur o[mn]ib[us]
qui accedunt ad fidem iam sup[er]ius d[omi]n[u]m est q[uod] i[n] telli
guntur quibus s[un]t et ip[s]e d[omi]n[u]s r[ati]onem h[ab]entem
in compendio suo dicit q[uod] capacitas n[ost]ra ad xpm
efficaciter suscipiendu[m] n[on] est acutis s[ed] in sp[iritu]
n[on] in uentre s[ed] in mente inuenit n[on] attingit
xpm nisi p[er] cognitionem et amorem facit p[ro]
ponens vnu[m] argumentu[m] ideo ista duo sacra
debent simul d[omi]n[u]m quia ex lat[er]e xpi exiit aqua
et sanguis p[ri]us aqua dicit p[ro] sanguis Agones
no unde hoc traxit vnu[m] in ewangelio g[en]ero
ordine ponitur p[ri]us sanguis postea aqua ut

in ter no legitur manifeste. **I**llud quod allegat ppones
 ex dictis finos ego illud no in di in illa ope finos
 demissa ubi tractat ma ignis sacri talis finos non
 habetam quodam ab ipis proponentibus dixerit
 i alio libro finos qui finis de sacris negatur se
 legisse ponat q ita sit q finos dixerit illa uba
 que ipi dicit ibi tractant omne opinionones quo
 aliqui dixerit eucharistias esse danda parvulis ali
 dixerit q no Et sic apparet inter illos qui illo
 tpe de hac matia consultabant varias fuisse finas
 et contrarias opinionones sicut et illo tempe demissa
 casit opinionones contrarie inter doctores Et tpe qmo
 perdiscessit illius tractatus demissa plura indicata
 dimittit contras ad diversis opinionibus tractat
 Et et illar questionem an parvulis in baptismo
 infundatur quid et unites tractatus contras doctores
 opinionibus indicatam relinquunt in e minus
 de baptismo que est hodie determinata in ele
 minal desu in melius ergo est declaro fonte
 bibere quam de turbato

Eam ergo iudeamus q doctores no vult sed
 multa no varias opinionones tractando s de
 terminando no palpando s firmo gressu viriliter
 succedendo determinant Subsistunt in hoc
 parvulis pme ut alijs proponendum allegat
 coribus satis fiat quod est brevitex expedito q
 iam parz tractat quia no allegant alijs nisi
 agenda ecclie pragensis et quendam libru ponti
 ficalem que se indisse dicit ad que brevitex dicit
 quid in libro agende pragensis legat ignoro qz
 illud no in di scy sed q an no multos anos
 parvulos toto no practicabat in aqua parte
 ipius regni neq modernis tibus practicati
 fuit in oibus ecclis civitat neq ecclis dicti
 regni ymo nec in oibus ecclis civitatis ppe
 quare magis credendum est q talis liber agende
 praeytentis non habetm
 De libro autem pontificali no possid aliud dicere

declaro for bibe

anſi q' egi mudi multos tales libros nunq' quid tale
legi. Nonno etiam q' doctores tractantes talem mag
ſi ita eſt ſciſſa aliquid in eorum nec in huius multu
in ſcriptis non habeo. Quia autem determinantes doctores
item allegant illas glos. *ſ. B. nondio. a. q. m. lo.*
veniens de hiſſis que ſunt q' quicq' ſit ſacra non
et duo volumines de quibus in alia parte iam
ſuſſime dictum eſt.

Penaliter allegant quidam dicta ſancti thome que
conſtantur tunc per indirectu aduocari. ſ. quid
ipe ſit the de deſign. determinet iam ego ſupius dixi
ponendo dnm ſum prout ipe determinat in illa parte
ſuſſime ſue. *ſ. itaq' ſuper iij. ſuaz. di. ix. ad. h. in. m.*
az. an pueris dandum ſit corpus xpi. ſ. dicit ſc. ege
q' pueri carnis uſu ſunt qui no pnt diſtinguere
inter aliud ſpualem et corporalem no debz eukaiſtia
dari quamvis quidem ipſa carnis tenet rationa
bilitate autem q' ad eukaiſtie ſupior exigit actualis
denotio quam tales pueri hnt ne poſſint pueris aut
inapientibus iam hnt rices et diſcretus etia ante
perſonam etatem puta in ſuit. Unde q' aut eia hoc
poſt dari ſi in eis ſigna diſcretis apparent et deus
uolens. Et allegat auſ in libro conſ. moru. dicente
ex alius me eſt grandud pueri aut no ſit gran
des mſide. Et ſi obicitur mta ſpualis ſicut et
per diſcretu uia et p eukaiſtia omnia dicitur.
io in etia manducate me ipe uincet propter me
ſ. pueris dat baptiſmus ut habeant ſpualē mta
ergo et ſimiliter dari dz eukaiſtia. Reſpondeo q'
per baptiſmū dat pūus actus mte ſpualis unde
eſt de nate ſalutis et io pueri baptiſmus datus
eſt. ſ. et per eukaiſtia dat complementu ſpual
mte et io illis qui poſſint et capaces perſonae
ſcde que eſt per actualen denotū dz dat pnt hec
de can. di. iij. in cathe ubi dicit no cogitans
uitam hnt no poſſe qui ſit expertes corpus
et ſanguinis dū et loquit de pueris intelligēdu

est quantum ad rem facti que est unitas extra
quam non est salus neque unita et non quantum
ad sacramentum manducatorum. Eiusdem sententia est idem
docet inposita super eam. Nam si est in aliis lo-
cutione doctrine sue. Item albertus in commento amittit
iherosolimita d. dyo c. ult. g. ult. super uerbo symbolae
dicit sic. corpus et sanguinis christi hoc uidetur
et per quia pueris non datur totum corpus christi. Dicitur
quod non intelligitur quod datur eis post baptismum dominum
ad hoc sunt lactantes sed quod aliquantulum accipiunt
sicut qui sunt in amorem est consuetudo eis datur ut
infantibus et assuescent sequi dominum vel aliter
potest dici quod non datur corpus christi eis sed aliquid
de lacina calicis inquit remansit aqua per sang-
uinis sicut est consuetudo ad hunc apud aliquos
ecclesias ut aliqui non participet dominorum efficiunt
hec albertus

Ad idem est nicolaus de gorra super ab. vi. c. expo-
nens illud nisi manducaverit et bibierit
inquit de peccatis baptizatis qui saluantur nec
unquam manducaverunt sacramentum vel spiritualiter
Et respondit quod duplex est manducatorum effectus
scilicet incorporatio et consecratio nullus saluatur
in meritum et nisi consecratus christi unde sine
effectui manducationis nullus saluatur. Item
dicit manducatio nostra quia ad imperium
domini largiente potest et effectus manducationis
sine manducatione adeo saluatur et est sine
manducatione quatenus in adultis ad non potest
et incorporatio sine confirmatio sine man-
ducatione spirituali que est per fidem et carita-
tem si potest et sine sacramentum adeo hec est nostra
adultis sacramentum et si non sit de necessitate
tamen multa prestat utilitates quia ritus sacro-
augent in nobis omne bonum

Item nicolaus de lura super eod. verbo sic dicit
notandum quod ex hoc quod dicitur hic nisi manducaverit
dicitur grece quod hoc sacramentum est tante nostre quod pueris

debet iam sic et baptisimus quod e plur qz i simoniz
hoc sacm requiritur actualis denotio et reuerentia
que non sunt in pueris et ideo ubi quod i potest
precepto nūmodo intelligit denotatio quibus nam
est ad salutem hoc sacm accipe saltem in voto si
no possit hie in re
Item ad idem hembaldus sup iij sūm di w. 12
In insolutoe iij di de mīstribus dicendi q si sit
metate apta ad diuidendum et reuendū corpus
dm al appetatem adultū sz xlii. xlii. amoz si apparet
signa reuerentie et discretōis pūe sumē alio non
tem thomasius sup iij di iij queit specialē
ar sic vtrū pūe sit dandam eukaristia sacm
respondet sic sciendū q ad supoz illius sacm rēmi
vtrū specialis denotio et actualis ideo solū dandū
est illis hoc sacm qui p actualē sūm dīstīguē
inter cibū corporeū et spūalem pūerū autē
iudicio sūm carentes ita dīstīctōz nō hnt nec
etiam denotōz et ideo nō est talis admīstratō
sacm totius denotōis sz pūe mōxīentibz
hī iam hīc denotōz et dīstīctōz etia ante
etatem potest ut pote cū sūm xlii. xlii. amoz
pot dā cū in eis aliqua signa denotōis apparet
Itē et alius est grā dū sūm xlii. aug. 10 etiam
nō debz dā nisi grandibus infide et sic arguit
in cōmū qdmo q p baptisimū aliquis afficitur
ad supoz corpus xpd unde et baptizato con
fendūm est ut dīat xlii. dionīsīus sz pūerū
f. baptizati ergo corpus xpi eis est dandū
Grā sic baptisimus ordīnat in uitā spūalem
ita et eukaristia ergo dz oīs dāt ad sūm dīctū
q pūerū baptizati acquntur nūc percipiendū
corpus nō statim sz tpe competentī sicut et
nūc percipiendū hēditatem quāms eam non
statim possēdiant dyo aut loqnt de ritu bapm
quo ad adultos ad sūm dicendū q cū p bapm
detur pūm actus vite spūalis qui nūcūsd
admitz spūalem baptisimū est denōte salutē
tātū sz per eukaristia dāt statim cōplēctū
vite spūalis et ideo dz dā illis qui sūnt apātes

perfectiois sui se peractualem deuotionis huius
 Item petrus de palude sup. dicit q. in la. ult.
 sic dicit de impubibus sunt due conclusiones
 prima q. impuberes qm. ante penitus sic ut
 ante septem annos ut infans etas quod uix
 ignorat ut dicit. e. da. fil. mo. 1. h. no. coi.
 tandi quamvis gra. coitatu. faciat. Quia dicit
 p. coru. x. peccatorem no. dimittens corpore
 ond. ex quo no. uidet. no. debet. da. nisi dimidi
 conti. actu. ut huius quod no. e. in illo qm. no.
 h. nec. unquam. huius. iudiciu. solum. Et ad co.
 clusio. est si huius aliqua. deuotio. ut. x. ut
 x. quia. innocencia. re. compensat. ignorancia.
 pot. coitari. hec. petrus.

Eiusdem. sine. est. f. ioh. in. summa. l. m. n. xxiii.
 q. lxxviii. dicens. q. pueris. carentibus. uis. huius.
 qm. no. pui. diuine. inter. aliu. corpore. et. spua.
 lem. no. e. eukaima. da. quibus. quide. gra.
 coitatu. teneant. m. n. abilitate. aut. quia. ad.
 eukaima. sup. exigitur. actualis. deuotio.
 quam. tales. pueri. huius. non. possunt. Pueris.
 em. sapientibus. iam. huius. f. distinctio. ead.
 ante. p. etas. etate. puta. cu. sint. x. ut. xi. duos.
 aut. f. hoc. si. in. eis. signa. distinctio. et.
 deuotionis. apparet. Est. eiusdem. sine. que.
 n. bartholomeus. p. l. m. n. in. summa.
 sua. notabile. coitari. et. corpus. xpi. sumere.
 Item. ad. idem. est. hostien. in. summa. l. m. n. n.
 xvi. ar. m. q. x. d. q. eadem. no. est. de. pueris.
 recentibus. natis. et. de. amentibus. qm. m. quam.
 habuerit. uisum. r. m. n. t. sicut. sup. de. f. ad. u. m.
 Et. addit. q. si. puer. est. in. etate. aptus. ad. di.
 iudiciu. et. reuocandu. corpus. xpi. d. u. ut.
 prope. etatem. adultu. anno. x. ut. x. t. u. q.
 si. apparent. in. eo. deuotionis. et. reuocatio.
 pot. sume. ate. no.

Item. summa. sine. q. de. cele. miss. in. subp.
 de. corpore. et. sanguine. d. u. sic. dicit. an. corp.
 xpi. debeat. dari. pueris. et. in. qua. etate. dicit.

q pueris carentibus nisi romis qui no pnt distig
vere inter corpalem et spiralem abnd no dz eukaisia
dari quia ad eukaisie suproz requiruntur actualis
denotio philes in pueri hnt distacois ena ante pnt
etatem puta ai sunt xii annos ul ita et tunc p
eis si in eis signa distacois et denotiois appa
Item petrus de tharaj sup iii smay di ix zo pro
bleit ar iii ita dicit Ad id de infantibus rudo
si sunt metate apti ad diuidicand et rucidnd
corpus dnd ul prope etate adulta sz x ul xi annos
tnt si apparent in eis signa reuencie ul distacois
pnt sinere ate non

Item Richardus de media nulla sup iii di ix ar iii
ita dicit et quia reuencia que det corpi xpi exi
git ut ipm suscipiens diligenter cogitat quid
accipit quod infantes et snosi facie no possunt
id dari no debz infantibus nec illis q p se snosi
Ad idem compendnd neitatis catholice quod
no fecit scs tho ut aliqui putat sic inapit
aphnd Abinent quidem acione propter culpaz
ppaz aliqui sine culpa sz propter sacri reuenciam
et ita propter reuenciam sacro fit exclusio triphae
acione. Quia propter reuenciam sacro exhor
et sic excludit pollucio et inuidia spualis
Sedo propter reuenciam rei contente sub formis
et sic excludit defectus iudicij ronis pueris et
amentibus Tercia propter reuenciam rei signi
ficante a unitate corporis iustia et sic excludit
vinculu interdicti ul suspensionis ul excois
etiam in mte si ergo pro sola reuencia sine
omni culpa excludunt multi acione hoc
patz in pueris qui tamen si sunt prope etate
ad ultam sz in x ul xi anno et apparent in
eis signa reuencie ul distacois pnt sinere ate no
Item Richardus qui illu libnd seplis rois erodes
larmencos in axi la c roni sic dicit Quid tamen
non est negandnm sz firmiter asserendnm

et sumptus sacralis corporis et sanguinis saluatoris
 multum prodest fidelis ad vitam spualem augenda
 si hoc non fiat nisi per fidem sicut supradictum ostendit
 unde constat totam quosamque civitatem etatis cum
 non liceat in sacris antiqua superflue id est
 conferre. Conflue autem et oculo conferre. Quamvis
 non habent sufficientiam rationis aut saltem
 actu expressum fidei per quam sine per quem pot
 ex fide illud recipere qui in tali multum fructu opas
 Unde paulus expresse hoc inquit ad cor
 xi sicut supradictum posuit probat aut semetipsum
 et sic de pane illo edat et de calice bibat. Vult
 quod unusquisque qui sacris dicitur sumere se ipsum pro
 bet quod nullus potest nisi adultus vel qui discretus
 sufficientem habeat cognoscendi et credendi ea que
 sunt fidei christiane

Eae quam clare quam manifeste quam optimis
 modis et rationibus tot isti doctores loquuntur non dubito
 nisi prohibuisse ipse brevitatis plures ad huc congre
 gassem doctores et recte apud omnes piis mentes in
 sufficientem qui non ignari uerborum dyabolis nec aliorum
 allegatorum et hinc magnam potestatem septuaginta
 et descriptis antiquorum doctorum ita diffiniri concorditer
 oes et nichilominus allegatis per proponentes
 satis sunt et ut per me iam dictum fuit extenore in
 pactorum tenentur se in hoc ritu utilis ecclesie conde
 mare quod recte facere debet amabiliter et libet
 perligentes romane ecclesie ritibus conformari aqua
 exordia fidei terra suscepit apud qua tunc huiusmodi
 inamptia prius servatur auctoritas ubi respice etiam
 secundo dicitur semis puritatem centeno fructu re
 dit in ritibus sacramentorum accipe ab inde ubi obrep
 ta salas frumenta lolum fenum alienasque generant
 que leguntur in et qui uetus orionis xxiiii q. i.
 Considerant hec ante deum in caritate et benivolo
 amore deposito Et vos patres Reverendissimi corrigite
 supplete et emendate quam promissis per me protenta
 acerbis semper in fide et deus omnipotens conservet

qui nos in fonte baptismatis regunt ad vitam hanc in
hac vita fide recta caritate et sibi acceptis moribus
vincti gloria sua concedat ut pervenire mereamur
omnes ad vitam et ad gloriam sempiternam amen amen

Ugemus Episcopus sermo sermorum dei ad perpetuam rei
memoriam Exultate deo adiutoriis Iubilare deo iacob Omnes
vobis qui nomine censum geritis Ecce cum decem suis recordatus
misericordie sue alium digne lapidem nominantis et amplius
innoteratum annis de Echa praefata auferre dignatus est Et qui facit
concordiam in sublimibus et in terra pax est hominibus bone volun-
tatis Optatissimum Armenorum Unionem praefata ineffabili mis-
ericordie concessit Benedictus deus et pater domini nostri ihesu christi
pater misericordiarum et deus totius consolationis qui consolatur
nos in omni tribulatione nostra Intuensque namque possimus deus etiam
suam modo ab his qui foris sunt modo ab his qui intra non
parum agitari turbibus de intra ipsos respirare angustias
et ad resistendum fortior asserere valent multis enim quotidie
modis consolari et roborare dignatur Nam et primum magna
illam quorum Unionem multis longe lateque continendum nationes
et linguas hodie vero hanc ipsam Armeni populi qui per septem
trionem et orientem magna copia diffusus est In eodem fi-
dei et caritatis vinculo cum praefata stabiliunt hic
profecto tam magna et mira sunt divinae pietatis beneficia
ut non solum pro utroque sed ne quidem pro altero satis eligas
sue maiestati referre gratias possit intellectus humanus Cuius
non vehementer admiratur uno eodemque tam brevi tempore
quo per proclara et tot seculis desiderata opera in hoc sacro
concilio fuisse tam feliciter consummata Vere a deo factum
est istud et est mirabile in oculis nostris Cuius enim hominum prudentia
vel industria nisi gratia dei et cepisset et perfecisset has res
et tantas res complere potuisset laudamus ingratum et toto corde

Inducamus enim qui facit mirabilia magna solus Ipsi quoque psallamus
 pro tantis numeribus gratias agamus. Orantes et obsecrantes ut
 quemadmodum ipsi greci atque Armeni unum cum Ecclia Romana
 effecti sunt ita fiant et ceterae Nationes praesertim Christi caractere
 insignite et totius denique Christi christianis omnibus ad huc bellis quae
 extinctis mutua inimicem pace ac fraternae caritate quiescat
 et gaudeat. Ipsi autem Armenos magnis laudum precibus di-
 gnos esse merito censuimus ut primum enim a nobis ad synodum
 accesserint sunt tamquam Eccliae amici unitate Spectabiles devotos
 et doctos oratores suos cum sufficienti mandato de suscipiendo ut
 quicquid spiritus sanctus hanc sanctam Synodum illustravit quod remo-
 tissimis regionibus per multos labores maris quae porta ad nos ad
 hoc sacrum Concilium destinavit. Nos vero tota mente ut in im-
 portabile decedat officium cupientes tam situm perficere opus prope cum
 ipsi oratoribus de hac sancta unione contulimus. Et ne vel pra-
 via huius sanctae rei dilatio fieret deputavimus de omni statu
 huius sacri Concilii viros iustissimi et humani doctissimos
 qui cum omni cura studioque et diligenti remissione cum ipsis per-
 tractant orationibus ab eis accurate inquirent eorum fidem
 tam circa divinae unitatis essentiam et divinarum personarum
 trinitatem quam deum verum filium Christi humanitatem et propter
 Eccliam sacramenta et ad alia ad fidem orthodoxam et ritus eius
 Eccliae pertinentia multis itaque adhibitis disputationibus colla-
 tionibus et tractatibus. Postquam non mediocre testimonium
 inspectionem quae ex sanctis Eccliae patribus et doctoribus de nota
 sunt. Et eorum de quibus agebatur rerum discussionem. Tam-
 dem expressim iudicavimus ne ulla in futurum de fidei veritate apte
 ipsi Armenos hesitare esse valeat atque idem per omnia sapiant
 cum per apostolica viroque ipsa stabili ac perpetua sine eo scrupulo
 perseveret. ut sub quodam brevi compendio orthodoxe fidei veritatis
 quam super praemissis Romana praesertim Ecclia per hoc decretum
 sacro hoc approbavit fletum. Conalio ipsis oratoribus ad hoc
 etiam consueventibus tradidimus. In primis enim dant

est sanctum Symbolum a Constantino quinquaginta Episcopis in
mense Constantinopolitano Concilio editum cum illa additione
filiosque ipsi Symbolo declarande veritatis gratia et urgente necessitate
licite ac rationabiliter apponit. Unus tenor talis est. Credo
in unum deum etc. hoc autem Symbolum perit apud Latinos nos est
Ita docemus per omnes Armenorum Ecclesias intra missarum sollempnia
saltem dominicis diebus et maioribus festivitatis decantari
vel legi. Secundo tradimus diffinitionem quartam vltis galie Chalcedonensis
in quinto posita et in vltis galie reuocatum & duabus naturis
in una Christi persona. Quis tenor talis est. Sufficeret quid sapiens
hoc et salutare dñe huius Symbolum ad plura cognoscere et confir-
mationem putaret. de patre et filio et spiritu sancto perfectam docet et
domini humanam fideliter accipientibus reputat. Sed quid hi qui
conantur reprobare peritatem vitate per ipsas hereses nonas
voces gerunt et hi quid presumunt corrumpere mysterium dis-
pensationis domini que propter nos facta est. Alii vero introductionem co-
fessionis perimptionemque et stulte confingunt quam esse nam carnis
et deitatis et potentissime dictas passibilem vnguenti divina
nam. Ob hoc volens claudere illis omnem machinationem contra vite
pursuam sancta et magna ab vltis Synodus peritatem hanc do-
centis ab initio immobilem decernit ante omnia fidei tractatorum
et ipsi docent et octo sanctorum patrum manere inuicem
Et posteriore tempore per illos quid qui pugnant aduersus istam
spiritum corroborat doctrinam de secula spiritus traditam a patribus
Centum quinquaginta apud Constantinopolim congregati quoniam
illi omnibus notum fuerunt non quasi infantes quod aliquid minus
esset in prece de his per coram inter et sancto spiritu septuaginta
testimonis declarantes aduersus eos qui doctrinam eius respicere
temptauerunt propter illos autem qui moluntur corrumpere dis-
pensationis mysterium et impudenter detrahunt dictos patrum hominem
esse illum qui ex sancta Maria virgine natus est suscepit Epistolam
Simodicas beati Anilli condam presulis. Et hoc alexandrine
ad Nestorium et ad orietales congruas quoniam ad comminandas
Nestorum vesanas et ad interpretationem eorum qui salutarem Symboli
mentem pro zelo nosse depoluerant quibus circa consequissime
Epistolam cooptavit magne et senioris vrbis Rome presulis bea-

tissimi ac sanctissimi hominis pape que scripta est ad se-
 niores ad Episcopum flamand ad permedium Euticis mala
 intelligentiam utpote congruam illius magni petri Confes-
 sioni et eandem nobis communem quamdam colupnam aduersus
 prava dogmata et ad confirmationem recte dogmatis. his
 namque qui in duos filios diffinitionis diuine mysterium disce-
 rituntur obstitit Et illos qui passibilem deitatem vniuersi
 aut sunt dicere a sacro actu expellit Et his qui in duabus na-
 turis christi temperamentum aut confusionem quodque unum respicit Et
 eos qui dicunt se sui formam quam quod nobis assumpsit celestem esse
 aut aliam aliam secundum deum abigit Et qui duas quod
 ante unum nos deum fabulantur unum vero post unum
 confluerunt. Anathematizat. Sequitur agitur sanctos pres-
 byteros omnes qui confiteri filium deum unum ihesum christum consonante
 omnes docemur eundem perfectum in deitate eundem perfectum in hu-
 manitate deum verum et hominem verum eundem et anima rationem
 et corpore consubstantialem patri secundum deitatem et consubstantialem nobis
 secundum humanitatem per eundem nobis plenum absque peccato ante seculum
 quod de patre genitum secundum deitatem in nouissimo ante duobus
 eundem propter nos et pro salute nostram et maria virgine dei geni-
 trice secundum humanitatem unum eundem et verum filium deum unigenitum
 in duabus naturis inconfuse inmutabiliter inconfuse inseparabiliter
 agnoscendum in seipsum sublatam deitatem nos pro unum magis
 solita pietate utriusque nature et in unam personam atque in
 stantiam concurrente non in duas personas partitum fuit summi
 sed unum et eundem filium unigenitum deum verum deum ihesum christum
 sicut ante prophetam deo et ipse nos ihesus credidit et sanctorum
 patrum nobis tradidit symbolum Tercio diffinitionem de duabus
 voluntatibus duabus quod christi operationibus in predicto decreto galio
 promulgatam quod unus talis est Sufficeret quidem Ecce-
 lesia que in ipsa diffinitione Concilio Chalcedonensi prius enun-
 tiata sequitur usque ad finem Post quem sequitur in hunc modum
 Et duas reales voluntates in eo et duas reales operationes
 inconfuse incommutabiliter inseparabiliter inconfuse secundum
 istam primum doctrinam ad eque predicantur et duas reales
 voluntates non contrarias absque eo quod impij asseruerunt

habetur per potentiam humanam eius voluntatem et non repstat
vel reluctantiem semel potius et subiectam diuine eius atque
omnipotenti voluntati. Opponebat enim carnis voluntatem monachi
publii vero voluntati diuine in sapientissimum Athanasium sic
enim eius caro dei verbi dicitur et est ita et huius carnis eius
voluntas propria dei verbi dicitur et est sicut ipse ait. Cum de
scendi de celo non ut faciam voluntatem meam sed eius qui misit
me patris. Nam propriam dicens voluntatem que erat carnis
eius nam et caro pro ea eius facta est. Et tunc modum eius scilicet
atque innata a natura eius caro deficiente est non est propria
saluata aut magis est secundum deum de loquendo. Gregorius dicitur. Nam
volle illius qui in saluatore multo non est contrarium deo de-
ficiat est totum. Dnas enim tales operationes indigne incommutabili
inconfuse insuperabiliter. In eodem dno ipse pro vero deo in
gloriam. Hoc est diuinam operationem et humanam operationem secundum diuine
predicatoreum bonum appetitissime assentem agit enim utraque
forma cum alterius commodum quod proprium est verbo. scilicet operante quod
verbi est et carne. Quod quidem quod carnis nec enim in quoquam
vnam habemus naturam operationem dei et creaturam ut magis operatur
est in diuinam educandam essentiam magis quod quoniam est diuine nature
ad competentem creaturam locum dicimus. Vnus enim eius
tam miracula quam passionis cognoscimus secundum aliud et aliud
eorum et quibus est natura. Et in quibus habet esse prout
admirabilis inquit. Quilibet videtur igitur inconfusum atque indistinctum
conseruantes vnum sancte. Trinitate. Breui voce cuncta profe-
rimus. Et post incarnationem diuinum ipsum ipsum verum deum
esse cidentes asserimus duas eius esse naturas in vna eius
radiante substantia in qua tam miracula quam passionis per omnem
in dispensationem conuersatus non per fantasiam sed veritate
hoc demonstrant. Ob id aliam diuinam in eadem vna substantia cog-
scendam diuinam utraque nam cum alterius commune in diuine propria
vollet atque operatur inquit quoniam vnum et duas tales voluntates
et opera communes confitemur ad salutem humanam committentes
in eo conuenientes. Quarto quoniam actum ipsum Armeni prout
has tres Nicenam Constantinopolitanam et Ephesinam
primam. Quod duas nullas alias vltimas prout adhibitas nec

Ipse beatissimus homo sancte sedis antistitem bonum animis
 auctoritate ipsa Calcedonensi Synodus et tunc congregata suscepit
 assertores eisdem fuisse suggestum tam Synodum ipsam Calcedo-
 nem quam memoratum bonum secundum damnata Nestorum heresi
 diffinitionem scilicet Iustitiamus eos et delazamus huiusmodi
 flammam fuisse suggestum ipsamque Synodum Calcedonensem et
 beatissimum bonum sancte et recte veritatem de duabus in una
 persona Christi naturis supposito descriptam diffinitionem contra Im-
 peria Nestorum et Eutychii dogmata Iungimus ut ipsum Christum
 bonum qui vere fidei calumpnia fuit et omni sanctitate
 et doctrina repletus tanquam secundum Et in catalogo sanctorum me-
 rito descriptum de cetero reputet et veneretur atque non solum
 dictas tres Synodos sed omnes alias vobis auctoritate Romanorum po-
 tificis legitime celebratas prout et ceteri fideles venerunt
 suscipiant. Cetero etiam sacramento veritatem pro ipsorum
 Armenorum tam prout quam futurorum faciliorem doctrinam. Quibus
 hac brevissima indignissimum formula non legisset prout sunt
 sacramenta videlicet Baptismus Confirmatio Eucharistia Penitentia
 Extremaunctio Ordo et Matrimonium. que multum a sancte
 dicunt antiqua lege. Illa enim non causabant gratiam sed eam solum
 per passionem Christi donandum esse figurabant. hec vero ipsa et
 continent gratiam et ipsam anime susceptionibus conferunt. Horum
 quorum prima ad spiritalem omniumque hominum in Christo perfectionem
 duo ultima ad totius Ecclesie regimine multiplicationemque ordinata
 sunt. Per Baptismum enim spiritus renascitur. per confirmationem au-
 getur vigor et roboratur in fide. Renovatur autem et roboratur multum
 anima caritative alimonia. Et per ipsum regitorem mentium animam
 per penitentiam spiritus sanatur. Spiritus enim et corporalis prout
 animam et per extremam unctionem. per ordinem vero Ecclesia
 gubernatur et multiplicatur spiritus. per mentem corporalem augetur.
 hec omnia tribus perficiuntur videlicet ut res tanquam materia verbis
 tanquam forma et propria ministeria confectis sacramentis ad mentem
 faciendi quod Ecclesia facit. Quorum si aliquod deest non perficitur
 sacramentum. Inter hec sacramenta tria sunt Baptismus Confirmatio
 et Ordo que caracterem a spiritibus quosdam prout a ceteris distinctum
 in anima imprimunt in corpore. unde in eadem persona non reiterantur.

De 1. Sacramento no lego

Baptismus

Reliqua vero quatuor characterem non imprimunt et reiteracionem
admittunt. Primum enim sacramentum locum tenet secundum Baptisma
quod vite spiritualis Janua est et per ipsum membrum Christi ac de
corne efficiuntur ceteri. Et cum per primum hominum mors introierit
innumerosos in aqua et spiritu renascuntur non possunt inquit
veritas in Regnum celorum introire. Materia huius sacramenti est
aqua vera et naturalis nec refert frigida sit an calida forma autem
est Ego te baptizo in nomine patris et filii et spiritus sancti. Non
tamen negamus quin per ipsa verba baptizetur talis personae
Christi. In nomine patris et filii et spiritus sancti vel baptizatur manibus
meis talis. In nomine patris et filii et spiritus sancti verum perficitur
Baptisma quoniam cum principalis causa ex qua Baptisma verum habet
sit sancta trinitas instrumentalis autem sit minister qui erudit
et terrens sacramentum per ipsum actus qui per ipsum exercetur. Minister
enim sancte trinitati invocacione perficitur sacramentum. Minister huius
sacramenti est sacerdos cui ex officio competit baptizare. In casu autem
necessitate non solum sacerdos vel diaconus sed et laycus vel mulier
ymo paganus et hereticus baptizare potest dum modo formam servet
ceteri et facere intendit quod facit. Eadem huius sacramenti effectus
est remissio omnis culpe originalis et actualis omnisque peccati que
pro ipsa culpa debetur. propterea baptizatus nulla pro peccatis patitur
inimicicia esse satisfactio per mortuos anquam culpam aliquam
culpam committat statim ad regnum celorum et ad dei imperium
perveniat. Secundum sacramentum est Confirmacio cuius materia est Chris-
ma confectum ex oleo quod intorum significat consuetudinem et bal-
samo quoniam odorem significat bonae fame per ipsum benedictio forma
autem est Signum te signo crucis et confirmo te crismate salutis
In nomine patris et filii et spiritus sancti. Ordinarius minister est Episcopus
et cum ceteris vocationibus simpliciter sacerdos valeat hanc exhibere
hanc non nisi episcopus debet conferre quia de populo apostolicus legitur quod
vicem tenet Episcopus qui per manus impositionem spiritum sanctum dabit
quoniam admodum actus apostolorum littera manifestat. Cum enim au-
dissent apostoli inquit qui erant Ierosolymis quia receperat
Samaritanorum verbum dei miserunt ad eos petrum et Iohannem
qui cum venissent oravit pro eis ut acciperent spiritum sanctum
non enim cum in quicunque illorum venisset semel baptizati
tunc erant in nomine domini Iesu tunc imponebat manus proprias

Confirmacio
per confirmationem
in ipso ordinarium

et accipiebant spiritum sanctum loco aut illius manus impositionis dicitur
in Ezechielis Confirmatio legitur tamen aliquid per apostolum dicitur
dispensationem ex vobis et videntur admodum cum sumptis sacerdotibus
confirmatio per ipsum confectum hoc administrasse confirmationis sa-
cramentum Effectus autem huius sacramenti est quia in eo datur spiritus
sanctus ad robur sicut datus est apostolis die pentecostes ut videtur
et ipsius audacter spiritus confirmatur nomine Ideoque in fronte ubi
veraciter pectus est inungitur confirmationis nomine et nomine quod fit
erubescat et precipue erubescant eius que iudeis est scandalum
gentilibus autem stulticia secundum apostolum propter quod signo crucis signatur
Tertium est Eucharistie sacramentum cuius materia est panis triticus
et vinum de vite cuius ante consecrationem aqua modestissima
admiscetur debet Aqua autem ideo admiscetur quod in vetera
testamentum primum et doctorum Ecclesie prudenter dispensationem et hi-
storia creditur ipsum dominum in vino aqua permixto hoc instituisse
sacramentum Unde quia hoc convenit dominice passionis repen-
tationi inquit cum beatus Alexander ipsa vitis a beato petro
in sacra et oblationibus que intra missam sollemniter dominus offertur
panis vinum et aqua permixta in faciem offerantur
non cum debet in calice dominum aut vinum solum aut aqua sola offerri
sed utrumque permixtum quod utrumque et spiritus et aqua et latere
episcopi profuturum legitur cum et quod quoniam ad finem huius sacramenti
efficitur qui est unio ipsi christi ad cuius aqua cum spiritu sancto secundum
illud apostoli et aqua multae propter multum Et Iulius ipse secundum
per beatum Hieronymum ait Calice dominus in canonico precepto primo
et aqua permixta debet offerri quia videtur aqua propter multum
vero unde sanctus episcopus Ergo cum in calice vinum et aqua misceatur
et propter admiscetur et fidelium plebs in quoniam credit corporalem et
inungitur Cum ergo tam sancta Roma Ecclesia a beatissimis
apostolis petro et paulo edocta quod relique omnes latuonem
generum quod Ecclesia in quibus omnes sancti et doctores huius claruerunt
ab initio nascentes Ecclesia per se servaverunt et non permixtum in domibus
admodum videtur ut alia quoniam regio ab hac vltima et tota asse-
ret observant Deinde legitur ut et ipse dominus per in vinum
mixto orbe et ante confirmet eorumque sacerdotes in calice oblationis
paululum aquae prout dominus est unus admiscatur forma huius
sacramenti sunt verba salvatoris quibus hoc offertur factum Sacerdos enim

Eucharistia

for in huius precepti

In persona epilogus hoc officii sacratum Namque verborum virtute sua
 panis in corpore xpi et suba vini in sanguinem convertitur Ita tamen
 qd totus xpus continetur sub spe panis et totus sub spe vini Sub
 qualis quoque parte hostie consecrate et vini qd sita repacoe sita totus
 est xpus huius sacri effectus quoniam in aia operatur Digne sumetis
 est adiutio hominis ad xpm Et quia per gratiam homo e incorporatur
 et inebus eius vntur consequens est qd per hoc sacratu in sumetibus
 Digne gra augratur omni qd effectus que nialis cibis et potus
 quoq ad vitam operatur pualiter agunt corpusculum sustentando au-
 gendo, repando, et delectando. sacru hoc quo ad vitam operatur pua-
 lem In quo ut inquit verbum xpi qd saluatoris nri rediens
 memoriam, amalo retrahim confortamur in bono et ad vitam et
 gratiam proficimus incrementum. Quartum sacratu est pnia
 eius qd ma sunt acty penitentis qui inire sub distinguitur partem
 quarum pnia est cordis contritio ad qua ptinet ut dolat de pto
 comisso cum pposito non peccandi de cetero. Secunda est oris confessio
 ad quam ptinet ut pctor omnia pta quorum memoriam habet pro
 sacerdoti confiteatur integraliter. Tercia est satisfactio ppetis
 sedm arbitriu sacerdotis que quibz pncipue fit per orationem Ieiunium
 et elemosinam forma huius sacri sunt verba absoluciois que
 sacerdos profert cum et ego te absoluo Minister huius sacratu
 est sacerdos huius auctoritatem absolucioni vel ordinandi vel oc-
 commissionis pncipue Effectus huius sacri est absolucio a peccate
 Summu sacratu est extrema vntio cuius ma est oleum aliud
 per epum benedictu hoc sacru in infirmo ministratur de cuius
 morte timetur dari non debet qui in huius locis vngedus est
 In oculis p visum In auribus ppter auditu In naribus ppter
 odoratum In ore ppter gustum vel loquendum In manibus ppter
 tactu In pedibus ppter gressum In rebus ppter delectationem
 ibidem viginti. forma huius sacratu hoc est per istam vntionem
 et suam pyssima misericordiam Indulget tibi dominus quicquid
 deliquisti per visum et sumit in aliis mibus Minister huius
 sacratu est sacerdos Effectus vero est mte sanatio et inquitum
 alme expedit xpus et corpus de hoc sacratu Inquit beatus
 Iacobus apptus Infirma quibz in vobis Inducat pssores et he
 ut oriet ppter eum vngentes cum oleo in nomine domini et dno
 fidei saluabit infirmu et allinabit eum dno et ppter peccata

prima
 ma huius sacri

forma huius sacri

effectus huius sacri

Summu sacratu.

quibz locis deat infirmo vngi

forma huius

effectus huius

Dimittentur ei. **S**extum est sacramentum ordinis cuiusmodi est illud
per cuius traditionem traditur ordo per presbiteratus traditur per
Calicem cum vino et patene cum panis porrectum. Synacoma
tus vero per libri euangeliorum sacramentum. Subdiaconatus
vero per calicis vacum cum patena vacua superposita tradi
tione. Et similiter de alijs per vnam ad mysteria sua per
tinentem assignationem forma sacerdotis est talis. Accipe potatem
offendi sacrificium in ecclesia pro vniuersis et mortuis. In nomine patris
et filii et spiritus sancti. et sic de aliorum ordinum formis prout
in pontificali Romano late continetur. Ordinaris myster
huius sacramenti est Episcopus. Effectus augmentum gratie ut quis
sit idoneus Episcopi minister. Septimum est sacramentum Matrimonij
quod est signum coniunctionis Episcopi et ecclesie secundum apostolum dictum
Sacramentum hoc magnum est ego autem dico in Christo et in ecclesia. Causa
efficientis matrimonij regulariter est mutui consensus per verba
de presenti et expressis assignatur autem triumphus boni matrimonij
Primum est proles suscipienda et educanda ad cultum dei. Secundum
est fides quam unus coniugum alteri seruare debet. Tertium iudi
cipatitas matrimonij propter hoc quod sit indissolubile coniunctio Christi
et ecclesie cuius autem causa formationis licet thori propter
facere non tamen aliud matrimonij habere fas est cum matrimonij vinculum
legittime contrahitur. Quartum sit hoc to compendiosum illam fidem
regulam per beatissimi Anthonij editam ipse probemus ora
toribus. Cuius tenor talis est. Quicumque vult saluus esse et
Septimo decretum vniuersis cum gratia confirmate prout
in hoc sacramento venientes floruit. Concilio promulgat
eius tenor talis est. Eugenius relectur celi re. Quatuor cum
inter alia ecclesie sit cum ipse. Remembris disputatum quibus diebus
fistuncatibus coniunctionis beate Marie virginis Natiuitate
beati Iohannis Baptiste et consequenter Natiuitate et Circumcisione
domini nostri ihesu christi ac purificationis eiusdem in templo per purificationis
beate virginis marie celebrare debet. scilicet quod diuina
vitas perfectata fuerit tam sanctorum patrum consensu
qui consuetudine ecclesie Romane et aliis aliis vniuersis
apud grecos et latinos. Ne igitur in tante celebrationibus
dispar sit et auidi ritus vnde perturbande caritate occasio
possit oriri. Quocirca tamque veritati et rationi consentaneum

ordo
m. 0:84

forma sacerdotis

m. huius p. m.

matrimonij

ca. eff. et vni.

3. d. cum vni.

De iuxta coetus reliqui orbis observantiam ipsi etiam Armeni
festum Annuntiationis Beate virginis Marie die xxv Martii Nati-
viti Johannis Baptiste xxv Junii Nativitate vero secundum carnem
salvatoris nostri vigilia quinta decembris Circumcisionis eius prima
Januarii Epiphanie sexto eiusdem Januarii purificationis domini octavo
seu purificationis dei genitricis secunda februarii dicat sollemniter
celebrare his omnibus applicat predictis Armenorum Oratores
nomine pro et pro patriarche et omni Armenorum hoc saluberrimum
etale preceptum cum omnibus suis Capitulis declarationibus diffinico-
nibus traditionibus preceptis et statutis antequam qd doctrinam in
ipso descriptam memorem qd tunc et docet sancta fides applica-
et Romana Ecclia cum antea devotissime et obediens acceptum suscipit
et amplectitur illos quoque doctores et sanctos patres quos ecclia
Romana approbat ipsi reverenter suscipiunt. Quas tenemus vero per se
et quicquid ipsa ecclia Romana approbat et dampnat ipsi pro reprobatis
et dampnatis habent. profitemur tamen veri obediens filii nomine quo
supra ipse apparet suis ordinationibus et instructionibus fideliter
obtemperare Datum florentie in publica sessione Synodali sollemniter
in Ecclia maiori per celebrata Anno regillissimo quadringentesimo
simonono x. die decembris pontificatus nostri anno nono 17

[illegible]

[illegible]

